

กค.ค.
495-91
ก.322 ท
ค. 21

หนังสือนี้เป็นสมบัติของห้องสมุดโรงเรียน
ให้นักเรียนเก็บรักษา
ห้ามขาย

หนังสือเรียนภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่๔ เล่ม ๓
กระทรวงศึกษาธิการ

หนังสือเรียนภาษาไทย
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
 เล่ม ๑

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ครั้งที่สอง ๑,๖๐๐,๐๐๐ เล่ม

พ.ศ. ๒๕๒๔

ปกกระดาษราคาเล่มละ ๑๒.๐๐ บาท

(ห้ามขายเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้)

จัดพิมพ์โดยองค์การค้ำของคุรุสภา

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

๕๒ ถนนลาดพร้าว บางกะปิ กรุงเทพมหานคร

มีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

ด.ศ
 195.91
 8322 น
 ๒- ๒1
 ๐๑๐๐

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ด้วยกรมวิชาการได้จัดทำหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ ๔ เล่ม ๑ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ขึ้น
กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาแล้วอนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๒๓

(นายรังสฤษดิ์ เชาว์ศิริ)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาเห็นควรให้มีการจัดทำสื่อการเรียนกลุ่ม
ทักษะภาษาไทย ระดับประถมศึกษา ขึ้น เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนตาม
หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช ๒๕๒๑ อีกทั้งเพื่อให้เหมาะสมกับกาลสมัยและ
ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำสื่อการเรียนกลุ่ม
ทักษะ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ขึ้น ดังมีรายนามต่อไปนี้

๑. นางรัชณี ศรีไพรวรรณ	ประธานกรรมการ
๒. นายสุเจตน์ อิงคะสุวรรณิชย์	รองประธานกรรมการ
๓. นายสมาน บุญล้น	กรรมการ
๔. นายสมพงษ์ พละสุรย์	กรรมการ
๕. นายวิรัช วิทยุฉิม	กรรมการ
๖. นางเดือนใจ แก้วโอภาส	กรรมการ
๗. นางสาวเข้มทอง คันธพนิต	กรรมการ
๘. นางนวลจันทร์ นิเทศวรวิทย์	กรรมการ
๙. นางสุจิตพรพรรณ ดิษฐกมล	กรรมการ
๑๐. นางนิตยา จรูญผลฐิติ	กรรมการ
๑๑. นางวรรณิ์ ไสมประยูร	กรรมการ
๑๒. นางสาวจินตนา ไบกาช้อย	กรรมการ
๑๓. นางสุชาดา วิทยุฉิม	กรรมการและเลขานุการ
๑๔. นางสาววันเพ็ญ พงษ์จินดา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๕. นางสาวพูนศรี อิมประไพ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการกึ่งถาวรมีคณะที่ปรึกษา ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทั้งรายนาม
ต่อไปนี้

๑. นายสมาน แสงมณี
๒. นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ
๓. นางสาววรรณี สุนทรเวช
๔. นางกิตติยวดี บุญชื้อ
๕. นายบันลือ พฤษะวัน
๖. นางวัลลีย์ ปราสาททองโอสธ
๗. นายสวัสดิ์ จงกล

คณะกรรมการฯ ได้จัดทำหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
เล่ม ๑ ขึ้น เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนกลุ่มทักษะ ภาษาไทย โดยได้เรียบเรียง
เนื้อหาให้นักเรียนอ่านด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน และได้จัดทำภาพประกอบ
ให้เหมาะสมกับข้อความด้วย

กรมวิชาการหวังว่าหนังสือเรียนภาษาไทยเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียน
การสอนได้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณทุกท่านที่ได้มีส่วนช่วยเหลือการจัดทำไว้ ณ
โอกาสนี้

(นายเอกวิทย์ ณ ถลาง)

อธิบดีกรมวิชาการ

๒๘ มกราคม ๒๕๒๓

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

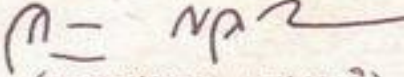
ที่ วก. ๑๗๗/๒๕๒๑

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำสื่อการเรียนกลุ่มทักษะภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ซึ่งเป็นหลักสูตรใหม่แล้วนั้น เพื่อให้สื่อการเรียนต่าง ๆ สอดคล้องกับหลักสูตรดังกล่าว จึงเห็นสมควรแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำสื่อการเรียนกลุ่มทักษะภาษาไทยสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ขึ้น ดังรายนามต่อไปนี้

๑. นางวีชนี	ศรีไพรวรรณ	ประธานกรรมการ
๒. นายสุเจตน์	อิงคะสุวณิชย์	รองประธานกรรมการ
๓. นายสมาน	แสงมลิ	ที่ปรึกษา
๔. นางฐะปะนีย์	นาครทรรพ	ที่ปรึกษา
๕. นางสาววรรณิ	สุนทรเวช	ที่ปรึกษา
๖. นางกิตติวดี	บุญชื้อ	ที่ปรึกษา
๗. นายบันลือ	พฤษะวัน	ที่ปรึกษา
๘. นางวัลลีย์	ปราสาททองโอสธ	ที่ปรึกษา
๙. นายสวัสดิ์	จงกล	ที่ปรึกษา
๑๐. นายสมาน	บุญสัน	กรรมการ
๑๑. นายสมพงษ์	พละสุรย์	กรรมการ
๑๒. นายวิรัช	วิฑูฒิ	กรรมการ
๑๓. นางเดือนใจ	แก้วโอกาส	กรรมการ
๑๔. นางสาวเข็มทอง	คันธพนิต	กรรมการ
๑๕. นางนวลจันทร์	นิเทศาววิทย์	กรรมการ
๑๖. นางสุจิตพรพรรณ	ดิฐกมล	กรรมการ
๑๗. นางนิตยา	จรูญผลรัฐติ	กรรมการ
๑๘. นางวรรณิ	โสสมประยูร	กรรมการ
๑๙. นางสาวจินตนา	ไบกาชูย์	กรรมการ
๒๐. นางสุชาดา	วิฑูฒิ	กรรมการและเลขานุการ
๒๑. นางสาววันเพ็ญ	พงษ์จินดา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๒. นางสาวพูนศรี	อิมประไพ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

สั่ง ณ วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๒๑

(นายสมาน แสงมลิ)

รองปลัดกระทรวง รักษาราชการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ เล่นต่อคำ	๑
บทที่ ๒ วัดร้างกลางป่า	๑๑
บทที่ ๓ ที่งานสงกรานต์	๒๑
บทที่ ๔ จดหมายจากสุพรรณบุรี	๓๒
บทที่ ๕ ฟังเรื่องสนุก	๔๓
บทที่ ๖ เพื่อนใหม่	๕๖
บทที่ ๗ บันทึกของซูใจ	๖๘
บทที่ ๘ จันทร	๘๒
บทที่ ๙ ความไฝฝืนของปิติ	๙๔
บทที่ ๑๐ คณิงเงาะน้อย	๑๐๕
บทที่ ๑๑ ลูกกวาดมหาภัย	๑๑๘
บทที่ ๑๒ สุวรรณสาม	๑๓๐
บทที่ ๑๓ นกเจ้าฟ้า	๑๔๒
บทที่ ๑๔ รู้ไว้ไว้ว่าใส่ป่าแบกหาม	๑๕๓
บทที่ ๑๕ ยอดนักสืบ	๑๖๖
บัญชีคำประพันธ์	๑๗๗
ประมวลคำใหม่	๑๗๘

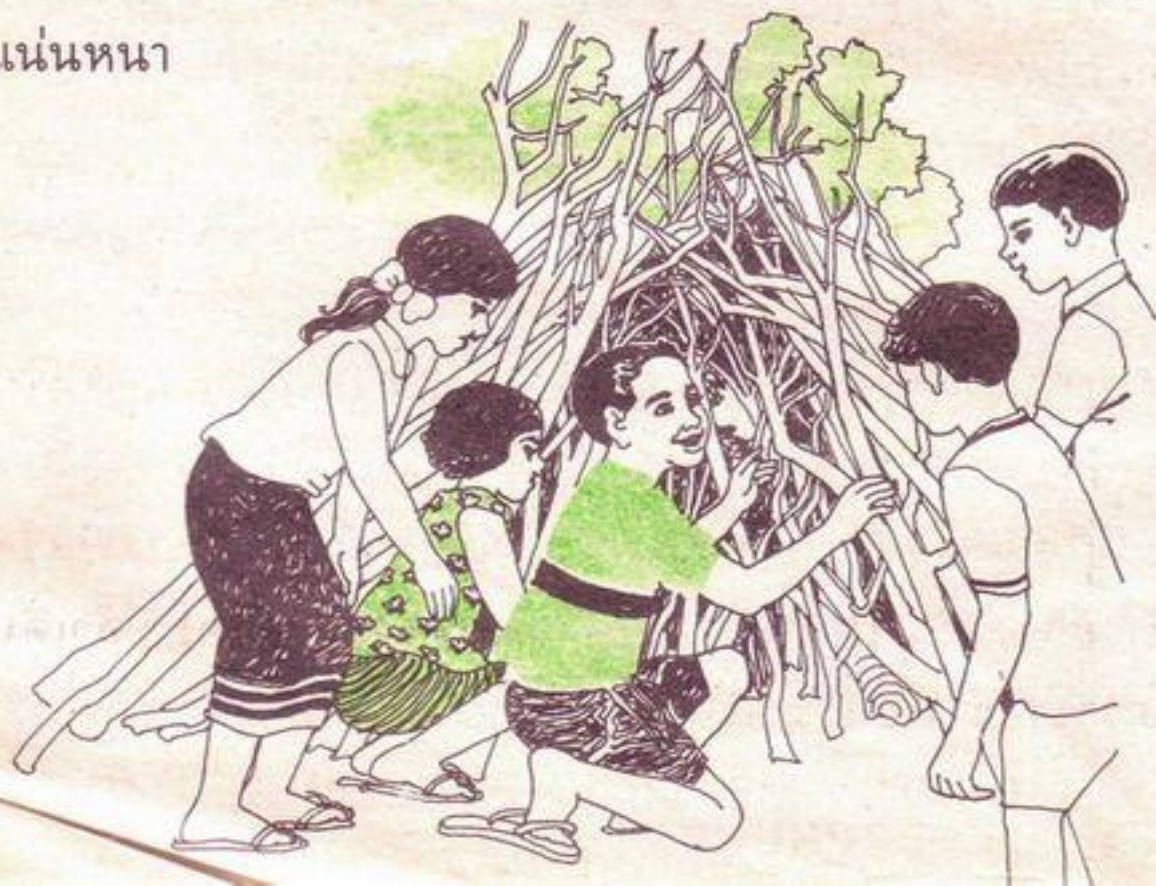
บทที่ ๑

เล่นต่อคำ

ระหว่างปิดเรียนภาคปลาย พ่อของปิติไม่ได้ทำนาเพราะไม่มีน้ำ พ่อแม่และพี่ ๆ ของปิติจึงอยู่บ้าน พ่อซ่อมแซมเครื่องมือต่าง ๆ พ่อว่างก็ถักยอและสานกระชู่ แม่กับพี่สาวทอผ้าชิ้นไว้ใช้ ปิติช่วยงานบ้านอย่างขยันขันแข็ง เป็นการแบ่งเบาภาระของยายได้มาก งานสิ่งใดที่ยายกำหนดให้ เขาจะกระวีกระวาดทำจนเสร็จเรียบร้อย ทุกคนดีใจที่ปิติเป็นคนเอาการเอางาน และมีน้ำอดน้ำทนดีขึ้น ไม่ต้องคอยจ้ำจี้จ้ำไชเหมือนก่อน

ปิติทำการบ้านและทบทวนความรู้ที่เรียนมาแล้วอยู่เสมอ เวลาว่างก็เล่นกับน้อง หรือมีจะนั้นก็คุยกับยาย พ่อแม่ และพี่ ๆ บางครั้งบางครั้งเขาขออนุญาตพ่อไปเที่ยวสนุกสนานกับเพื่อน ๆ พ่อจะอนุญาตเสมอ เพราะพ่อสังเกตเห็นว่าปิติมีความประพฤติดี ไม่เที่ยวเตร่เถลไถลอย่างเคย เขารู้จักรับผิดชอบดีขึ้น ปิติและเพื่อน ๆ ไปมาหาสู่กันเป็นประจำ ยิ่งนานวันความรักใคร่กลมเกลียวก็ยิ่งกระชับแน่นแฟ้นมากขึ้น

เย็นวันหนึ่ง มานะ วีระ มานีและชูใจมาเที่ยวที่บ้าน
 ของปิติอีก ยายบอกให้พวกเด็ก ๆ เล่นอยู่ในบ้าน ไม่ให้ออก
 ไปเที่ยวนอกบ้านเพราะกลัวหมาบ้ากัด ฤดูนี้อากาศร้อนจัด
 หมามักจะเห่าบ้า ปิติพาเพื่อน ๆ ไปที่ต้นมะเดื่อ เพราะเขา
 ทำกระโจมไว้นอนเล่นที่นั่น เพื่อน ๆ ชอบกระโจมของ
 เขามาก มันกะทัดรัดและบังแดดได้มิดชิดดี ปิติเล่าให้เพื่อน ๆ
 ฟังว่า เมื่อวานคืนมีลมแรงพัดมาปะทะกระโจม ทำให้กิ่งไม้
 ที่วางประกบกันไว้หล่นกระจัดกระจายจนทะลุเป็นช่อง พอ
 เขาหากิ่งไม้มาซ่อม กระโจมก็ล้มลง เขาต้องไปกระย้านกระยอ
 ให้พี่ชายมาช่วยซ่อมแซมให้ พี่ของเขารับประกันว่ามันจะ
 ไม่ล้มคะมำลงมาอีกแน่นอน เพราะใช้เชือกมัดตรึงเอาไว้
 แน่นหนา

ซูใจบอกว่าอยากได้กระโຈมบ้าง จะได้หลบไอแดดเข้าไปนอนพักผ่อนหย่อนใจเล่นเหมือนปีติ วีระ มานะ มานี และปีติรับรองแข็งขันว่า ว่าง ๆ จะระดมกำลังไปช่วยทำให้

ซูใจระหิ่มยี้มย่องด้วยความยินดี เขาระลึกถึงความห่วงใยและความเอาอกเอาใจของเพื่อน ๆ เสมอ ไม่ว่าจะต้องการสิ่งใด ถ้าเพื่อนพอจะชวนขวยหาให้ได้เป็นต้องรีบหามาให้จนได้ ยิ่งมานีด้วยแล้ว ถ้าเห็นซูใจทำหน้าละห้อยหรือมีท่าทางกระวนกระวายใจเมื่อไร เป็นต้องชักใช้ไล่เสียดหาสาเหตุทันที ซูใจรู้ว่าเพื่อน ๆ สงสารตนเพราะไม่มีพ่อแม่ และยากก็แก่มาแล้ว

มานีถามขึ้นว่า “เราจะเล่นอะไรกันดีล่ะ” ปีติตอบว่า “เล่นซ่อนหา” วีระแกล้งถามต่อ “หาอะไร” มานะยี้ม แล้วตอบว่า “หากระปุก” พอทุกคนได้ฟังก็หัวเราะ ซูใจพูดว่า “สนุกดี เรามาเล่นถามตอบกันดีกว่า เอาละ ฉันจะถามนะ กระปุกอะไร”

มานี “กระปุกออมสิน” ปีติ “สินอะไร”

วีระ “สินค้ำ” มานะ “ค้ำอะไร”

ซูใจพูดว่า “เราถามตอบวนกันไปอย่างนี้ ใครถามหรือตอบแล้ววกกลับไปหาคำเดิมได้ คนนั้นชนะ อ้อ! คำเดิมของเราว่าอย่างไรนะมานี” มานีตอบว่า “คำแรกฉันพูดว่า

เล่นอะไรจะ” ชูใจพูดต่อ “ถ้าเช่นนั้นฉันจะตอบที่พี่มานะ
ถามว่า คำอะไรนะ คำระหัด”

มานี “ระหัดอะไร”

ปิติ “ระหัดไม้”

วีระ “ไม้อะไร”

มานะ “ไม้เท้า”

ชูใจ “เท้าอะไร”

มานี “เท้าลิง”

ปิติ “ลิงอะไร”

วีระ “ลิงลม”

มานะ “ลมอะไร”

ชูใจหัวเราะก่อนตอบว่า “ลม
หมุน”

มานี “หมุนอะไร”

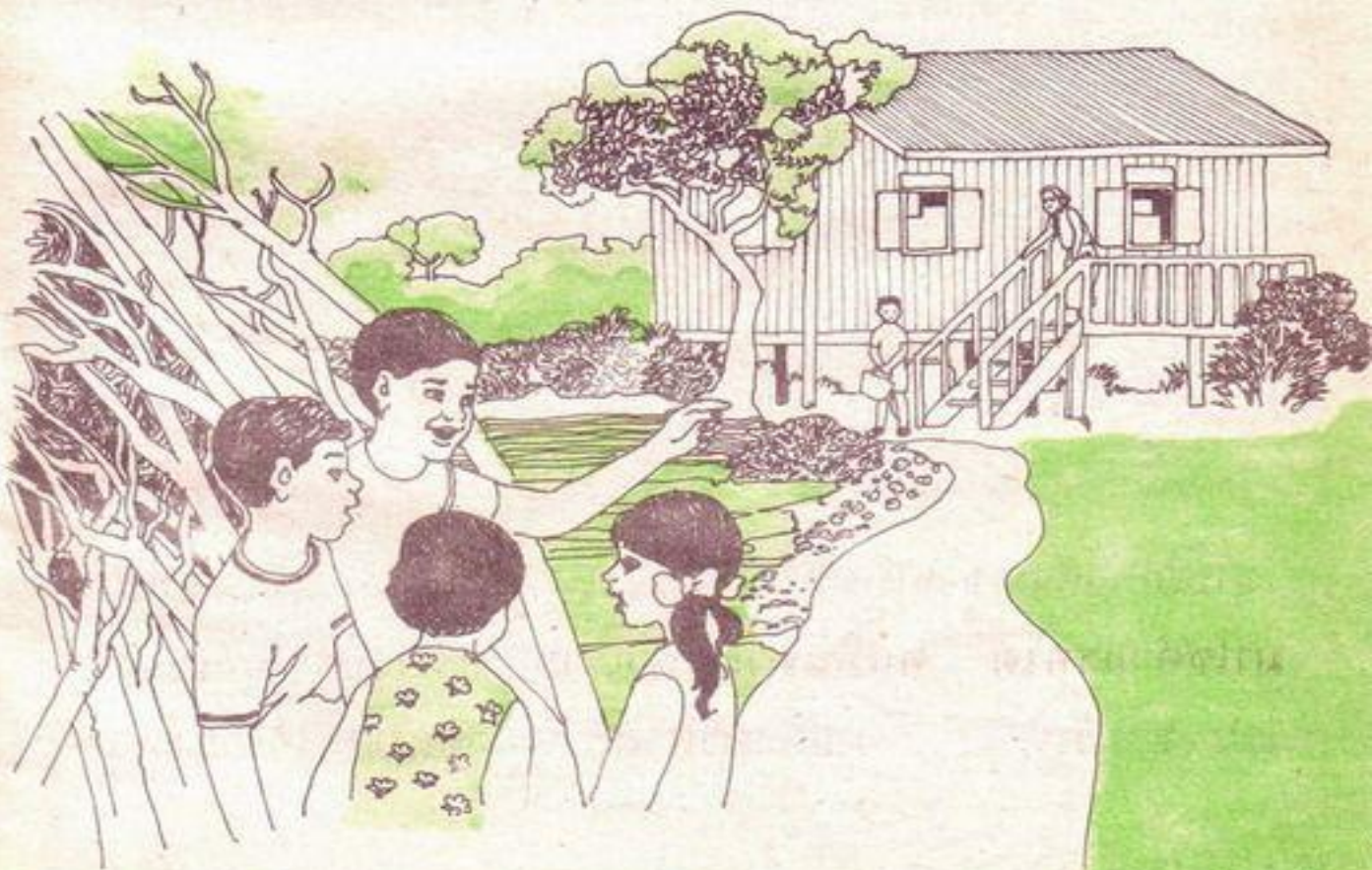
ปิติ “หมุนเล่น ไชโย!

ฉันชนะแล้ว เพราะฉันบอกกลับมาที่คำว่า เล่น ได้”
ทุกคนตบมือให้ ปิติขบใจเพื่อน ๆ แล้วยิ้มระรื่น

“ดีจัง ไหนฉันลองทวนนะว่า เราถามตอบกันว่า
อย่างไร” ปิติพูด “เล่นอะไร เล่นซ่อนหา หาอะไร หา
กระปุก กระปุกอะไร กระปุกออมสิน สินอะไร สินคำ
คำอะไร คำระหัด ระหัดอะไร ระหัดไม้ ไม้อะไร ไม้เท้า
เท้าอะไร เท้าลิง ลิงอะไร ลิงลม ลมอะไร ลมหมุน หมุน
อะไร หมุนเล่น” แล้วเขาก็ลุกขึ้นกระโดดโลดเต้น ร้อง
ไชโยอย่างดีอกดีใจที่พวกเขาสามารถพูดต่อคำกันจนวกกลับ
มาใช้คำแรกได้ คนอื่นพากันหัวเราะ เสียงประสานกันดัง
ไปถึงบนบ้าน ยายกำลังสาละวนทำขนมตะโก้เลี้ยงพวก

เด็ก ๆ อยู่ พอได้ยินก็ยิ้ม เร่งมือพัดไฟให้ขนมสุกเร็ว ๆ
 บางครั้งบางครั้งเสียงพวกเด็ก ๆ ก็เจี๊ยบลง บางทีก็ตะเบ็ง
 เสียงประชันกันจนดังลั่น

สักครู่ปิติก็วิ่งกระหืดกระหอบมาหายาย ทำตาละห้อย
 แล้วพูดว่า “ยายครับ พวกผมหิวจัง ยายกำลังทำขนมเลี้ยง
 พวกผมใช่ไหมครับ” ยายยิ้มแต่แกล้งพูดประชดว่า “พอ
 หิวละก็วิ่งมาประจบขอขนมยายกิน เวลาเล่นสนุก ๆ หัวเราะ
 กันเกรียวกราว ไม่เห็นมาชวนยายไปเล่นด้วยเลย”

ปิติหัวเราะ แหะ แหะ ชะโงกหน้าเข้ามาดูภาคขนม
เห็นขนมตะไก่อร้อน ๆ ส่งกลิ่นหอม เพราะยายใส่ไบเตยด้วย
ยายเห็นปิติทำท่ากระหึ่มยิ้มย่อง จึงบอกว่า “ยกไปทั้งถาด
เลย ยายตัดไว้ให้แล้ว जानและช้อนยายก็ใส่ตะกร้าให้ จะ
ได้ถือไปสะดวก”

ปิตียกมือไหว้ขอบคุณยาย แล้วกระวีกระวาดประคอง
ภาคขนมใส่ตะกร้า เขาหัวตะกร้าขนมและ जानช้อนอย่าง
ระมัดระวังตรงไปหาเพื่อน ๆ ที่กระโจมทันที เด็กทุกคน
รับประทานตะไก่อโดยไม่ต้องรอให้ปิติคะยั้นคะยอ

แบบฝึก

๑. อักษรต่ำ ผันด้วย ' (เอก) ° (โท) เป็น ๓
เสียง แต่ละคำมีความหมายแตกต่างกัน

ฝึกผันและจำความหมาย

เขาจะว่ายน้ในคลอง แต่ว่ายไม่คลอง จึงใช้ยางคล้องตัว
เขายอมขายผ้าที่เขาย้อมด้วยราคายยอมเยา

พ่อย้ำว่าย่ำคำนี้อย่าลืมย่อปลาหมึก

พ่อเคี้ยวเข็ญลูกว่าเวลาใช้เคี้ยวเกี่ยวข้าวควรเกี่ยวเป็นทางตรง
อย่าเกี่ยวคดเคี้ยวไปมา

๒. คำที่ใช้ ร ล ออกเสียงต่างกันและมีความ
หมายต่างกัน

ฝึกอ่านและจำความหมาย

เขาไถ่นกในไร่

วีระใช้ลั้งไม้ทำรังให้ไก่

เรือล่มใกล้ร่มไทร

เขาลากรากไม้ไปทิ้ง

นักเรียนล้อเลียนเพื่อน

๓. ฝึกอ่าน คำประวิสรรชนีย์

ระหัด ระรื่น ระลึก ระดม ตะเบ็ง ละคร

คะม่า ละห้อย การละเล่น กะทัดรัด สาละวน

คะยันคะยอ ตะเกียกตะกาย สะดั่งสะเทือน

๔. ฝึกอ่าน คำควบกล้ำที่ประวิสรรชนีย์

กระชับ กระโจม กระปุก ประชด ประชัน

ประกบ ประสาน รับประกัน ทุกประการ

กระวีกระวาด กระเสือกกระสน กระวนกระวาย

๕. ฝึกอ่าน คำควบกล้ำ

เกรียวกราว	กลมเกลียว	เทียวเตร	กวดแกว่ง
กว้างขวาง	ชวนชวาย	ขวกไขว่	ตริงตรา
ปลอดโปร่ง	พรายแพรว	โคลงเคลง	บางครั้งบาง คราว

๖. คำบางคำออกเสียงเหมือนกัน แต่เขียนต่าง กัน ความหมายก็ต่างกันด้วย

ฝึกอ่านและใช้คำต่างประโยค

ผ้า <u>ซิ่น</u>	หมด <u>สิ้น</u>	พระ <u>สงฆ์</u>	<u>สร</u> งน้ำ
<u>ช่อ</u> มแซม	ช่อ <u>น</u> ล้อม	<u>ไม่</u> ใช่	<u>ไฟ</u> ไหม้
สาม <u>พัน</u>	ผิว <u>พร</u> รณ	<u>พัน</u> ธุ์ไม้	
<u>สั</u> ตว์ป่า	ชื่อ <u>สั</u> ตย์	<u>สั</u> ดส่วน	
<u>ข้า</u> ทาส	มี <u>ค่า</u>	<u>ฆ่า</u> สัตว์	

๗. ฝึกอ่านเสียง คำที่มีเครื่องหมายอัศเจรีย์ (!)

ปิติดีใจรอง ไชโย!

ช่วยด้วย! ไฟไหม้!

ไก่รอง กระไตก! กระไตก!

ไ้! เจ้าแกไม่น่าตายเลย

โอย! เจ็บจังเลย

๘. ฝึกอ่านกลุ่มคำ

น้ำอดน้ำทน	จำใจจำใจ	ฝึกผ่อนหย่อนใจ
เถลไถล	เอาอกเอาใจ	ไปมาหาสู่
ซักใช้ไล่เสียง	กระหึ่มกระหือ	บางครั้งบางคราว

๙. คำหลายคำเรียงกันอ่านได้ความชัดเจนเรียกว่า ประโยค

ฝึกอ่านและสังเกต การเรียงลำดับของคำ

พ่อसानกระชู้	ปิติหัวเราะ
ปิติทำกระโจม	แม่ทอผ้าชิ้น

ถ้าเป็นการบอกกล่าวให้ผู้อื่นรู้เรื่องเรียกว่าประโยคบอกเล่า

กระโจมล้ม	ลมพัดแรง
เขาทำได้	ทุกคนตบมือ

ถ้าเป็นการบอกว่า ไม่ใช่หรือไม่ต้องการ เรียกว่า ประโยคปฏิเสธ

กระโจมไม่ล้ม	ลมพัดไม่แรง
เขาทำไม่ได้	ทุกคนไม่ตบมือ

๑๐. ข้อความที่ไม่ได้ความสมบูรณ์ไม่เป็นประโยค

ฝึกอ่านและสังเกต

เขียนวันหนึ่ง

ที่ได้ต้นมะเดื่อ

ระหว่างปิดเรียนภาคปลาย

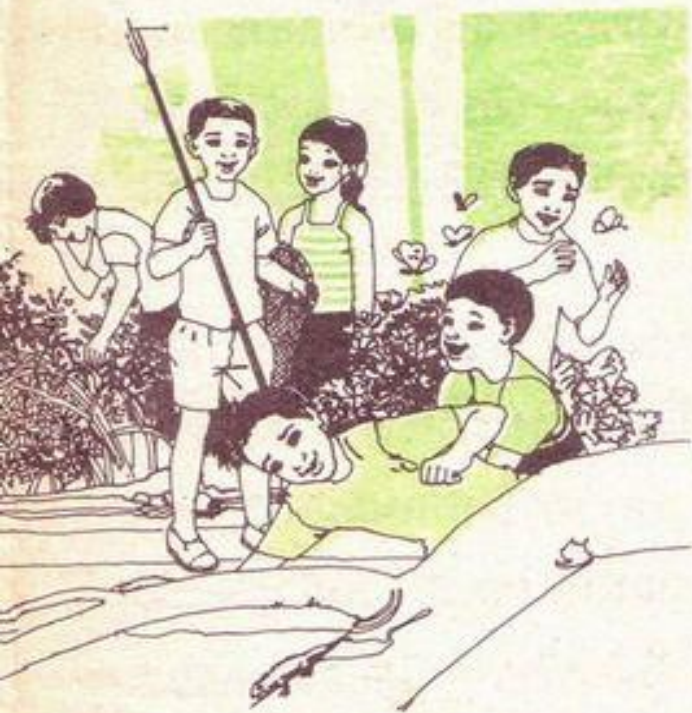
ความห่วงใยและความเอาอกเอาใจของเพื่อน ๆ

บทที่ ๒

วัดร้างกลางป่า

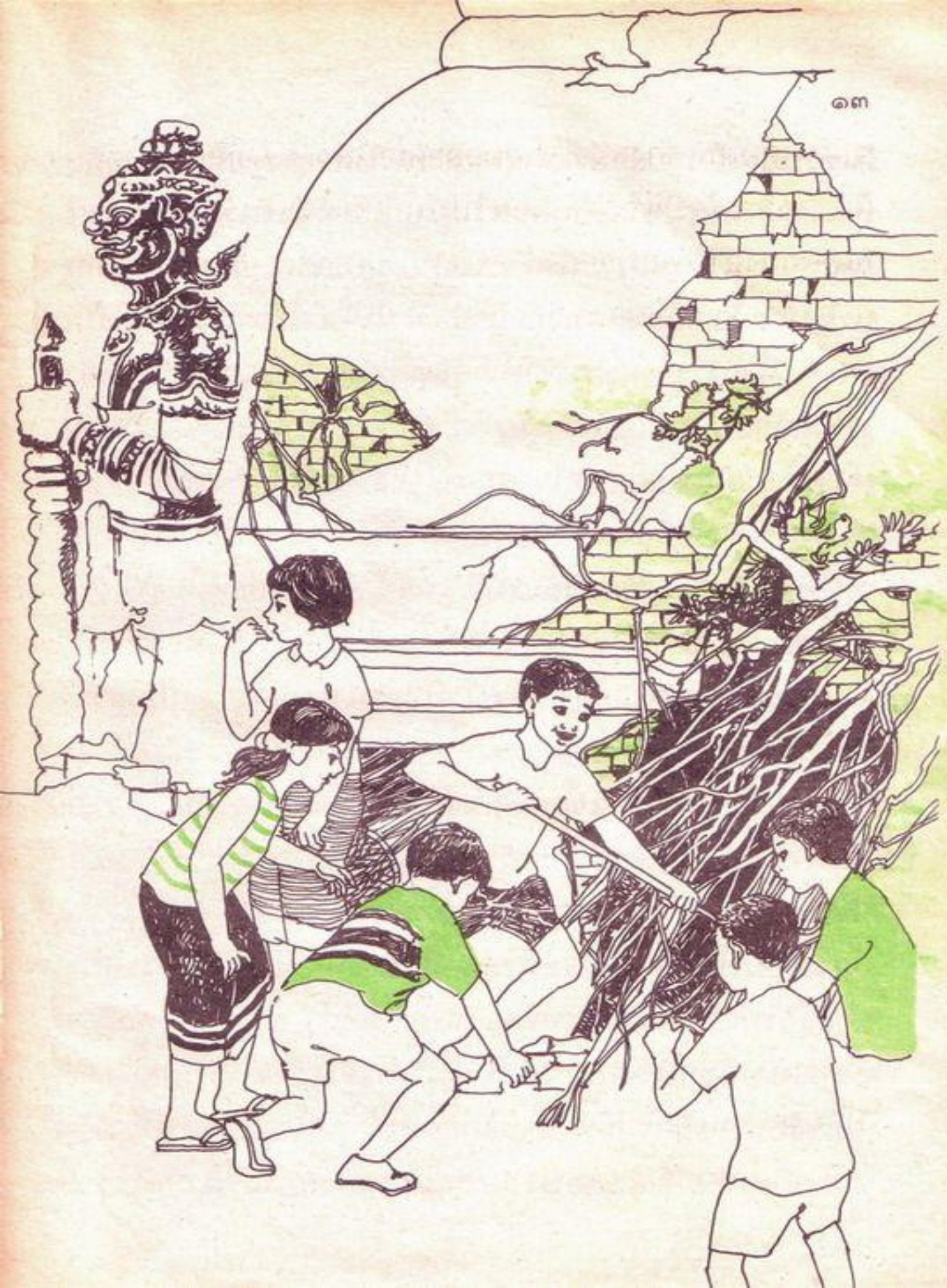
บ่ายวันหนึ่ง วีระ มานะ มานี ชูใจ เพชรและปิติขอ
อนุญาตผู้ใหญ่ไปเที่ยวชายทุ่งเชิงเขาที่เคยไปเที่ยวเสมอ
เพชรขอตามไปด้วย เขาคิดว่าบางทีจะมีโอกาสหาปลาไป
ให้แม่ทำอาหาร เพชรเป็นนักฟุ้งฉมวกมือฉมัง จึงถือ
ฉมวกและสวิงติดมือไปด้วย พอมานีเห็นเข้าก็หน้าสลด
เพราะไม่อยากจะให้ใครฆ่าสัตว์

วีระล่อว่ามานีเป็นนักอนุรักษ์
ธรรมชาติ ส่วนเพชรรู้สึกฉงน
ที่เห็นมานีไม่อยากจะให้ใครฆ่าสัตว์
เขาคิดว่าบางครั้งคนเราก็จำเป็นต้อง
ฆ่าสัตว์เพื่อเลี้ยงชีวิตของ
ตน แต่เพชรอยากเอาใจมานี
จึงสัญญาว่าจะไม่ฆ่าสัตว์ และ
ขอสมัครเป็นลูกสมุนของมานี
พอมาถึงป่าสงวน มีต้นไม้
สูงสลับ ชูยอดสลอนเขียว

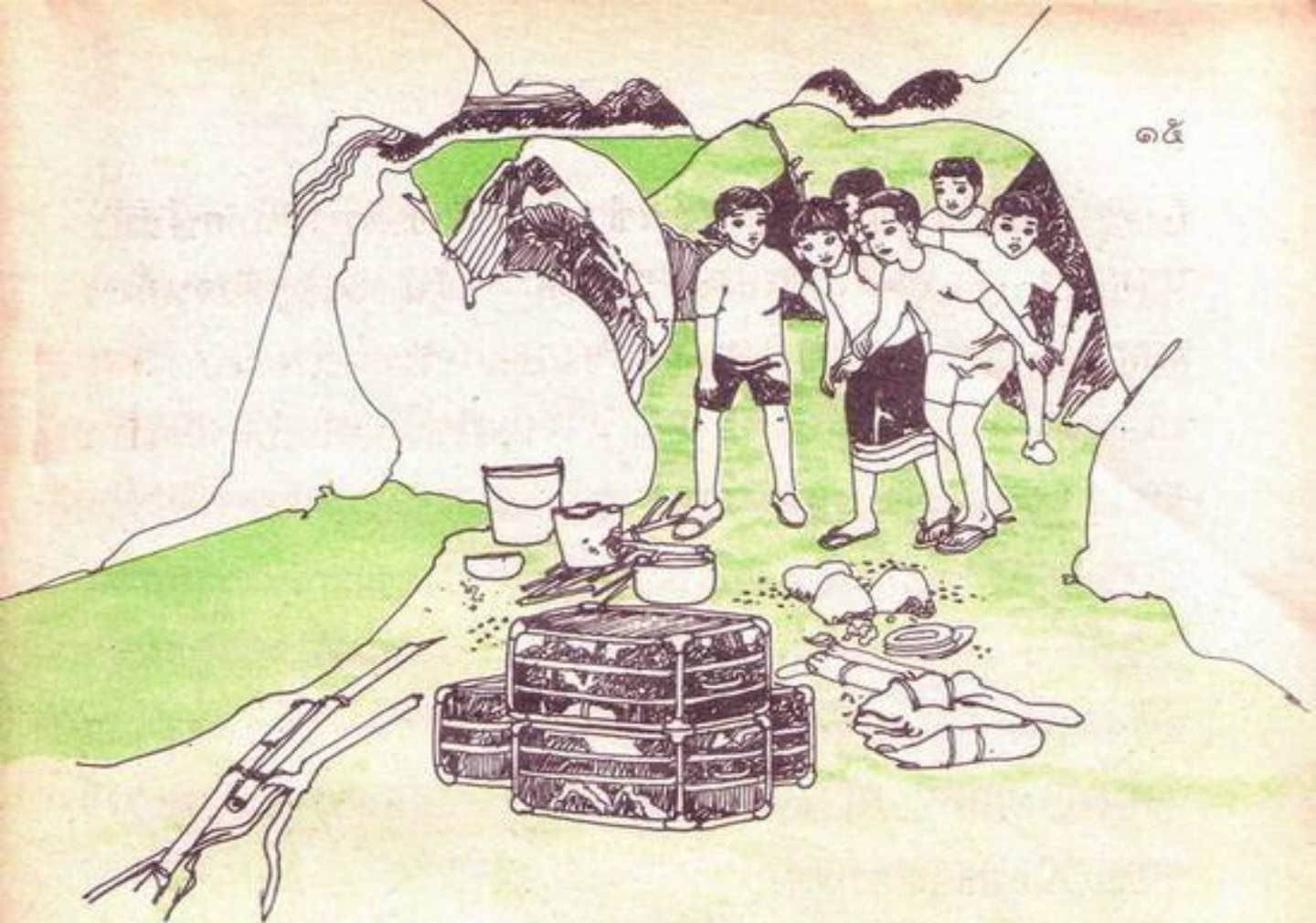
ช่อมน่าดูมาก ข้างล่างมีไม้พุ่มออกดอกไสว ส่งกลิ่นหอมตลบ
 ผีเสื้อหลายตัวบินจวดเจวียนไปมา เสียงจักจั่นร้องประสาน
 กันดังก้องป่า พอพวกเด็ก ๆ เดินมาเป็นขบวน ส่งเสียงคุยกัน
 จ้อกแจ้ก จักจั่นก็หยุดร้องทำให้ป่าเงียบสงัด ได้ยินแต่เสียงใบไม้
 ไหวเพราะแรงลม ชูใจเก็บดอกไม้ที่หล่นอยู่ใต้ต้นมาเสียบผม
 เล่น ปิติกับมานะไล่สกัดจับกิ่งก่าอย่างสนุกสนาน แต่จับมัน
 ไม่ทันสักที ส่วนมานะเดินชนาบมาข้างเพชร เพราะเกรงว่าเพชร
 จะเผลอใช้ฉมวก เด็ก ๆ พากันเล่นสนุกหลายอย่าง บางครั้งก็
 พากันร้องรำทำเพลง ใครมีวิธีเล่นอะไรสนุกก็นำมาเล่นกัน
 สารพัด บางครั้งก็จับฉลากไม้สั้นไมยาว หากคนขึ้นต้นเล่นต่อคำ
 สักครู่ เพชรก็เสนอความคิดขึ้นว่า ควรจะไปเที่ยวที่
 วัดร้าง เพราะมีอะไร ๆ น่าสนใจมากและอยู่ไม่ไกลนัก เขา
 เคยไปสถานที่แห่งนั้นกับพ่อครั้งหนึ่ง เมื่อพ่อของเขาไปจับ
 ไม้ป่า ทุกคนก็เห็นดีด้วยและตกลงจะไปเที่ยววัดร้าง เพื่อ
 จะได้ผจญภัยเล็ก ๆ น้อย ๆ บ้าง

เพชรพาคณะเดินตัดออกจากเขตป่าสงวน ไม่ช้าก็มา
 ถึงวัดร้าง เด็ก ๆ มองเห็นเจดีย์ใหญ่ปรักหักพัง มีเศษอิฐ
 กองมหึมาอยู่ตรงฐานเจดีย์ เถาวัลย์ขึ้นคลุมจนดูรุงรัง
 ไปหมด แต่ก็พอมองเห็นลวดลายที่สลักเสลาไว้อย่างงดงาม
 พวกเด็ก ๆ พากันเดินดูไปรอบ ๆ ปิติบ่นว่า ไม่มีพระพุทธรูป

มีแต่รูปปั้นเป็นรูปยักษ์ที่เก่าและชำรุด หน้าของรูปปั้นยักษ์ถมึง
 ทิ้งน่ากลัวมาก ชูใจเป็นคนขวัญอ่อน เห็นแล้วก็กลัวจนต้อง
 ยึดแขนมานี้ไว้ เคราะห์ดีที่เป็นเวลากลางวัน แม้จะเป็นเวลา
 บ่ายมากแล้ว แสงแดดก็ยังมียู่ ทำให้ไม่น่ากลัวนัก ถ้าเป็น
 เวลาค่ำคืน ชูใจคงผวาวิ่งหนีเตลิดเปิดเปิงไปแล้ว มานี้ไม่กลัว
 รูปปั้นยักษ์ แต่กลัวกองอิฐและหินจะพังทลายลงมา ส่วน
 เด็กผู้ชายรู้สึกพอกพอใจมาก จึงวิ่งดูตรงนั้นตรงนี้ซุ่มมุน
 ตลอดเวลา ปิติสังเกตเห็นรอยเท้าม้าเหยียบย่ำอยู่ทั่วไป ก็รู้
 ว่ามีคนมาแถวเจดีย์แห่งนี้เสมอ ถ้าเจ้าแก้อยู่เขาคงจะได้ขี
 มันมาเที่ยวบ่อย ๆ

เพชรเห็นฐานเจดีย์ด้านหนึ่งเป็นช่องมีเถาวัลย์คลุมอยู่ จึง
 ใช้ฉมวกตัดเอาเถาวัลย์ออก ก็มองเห็นเป็นช่องลึกเข้าไป เขา
 จึงร้องเอะอะบอกให้เพื่อน ๆ มาดู ทุกคนมายืนออกันอยู่ที่ปาก
 อุโมงค์ ในนั้นมีแสงสว่างสลัว ๆ ดูไม่น่ากลัวอะไร วีระจึงชวน
 เพื่อน ๆ เข้าไป พอพวกเด็ก ๆ เดินทยอยเข้าไปหมดทุกคน อิฐ
 กองมหึมาที่อยู่ด้านนอกตรงปากอุโมงค์ก็พังทลายลงมาปิด
 ปากช่องทันที ทุกคนตกใจจนขวัญหนีดีฝ่อ ต่างหันไปพยายาม
 กวาดเศษอิฐออกจากปากอุโมงค์ เพชรใช้ฉมวกงัดกองอิฐก็
 ไม่เขยื้อน เมื่อไม่มีหวังจะออกไปได้ ชูใจดีโพลดีพายว่าไม่
 ควรเข้ามาเลย ปิติปลอบว่าคงจะมีทางออกทางอื่น

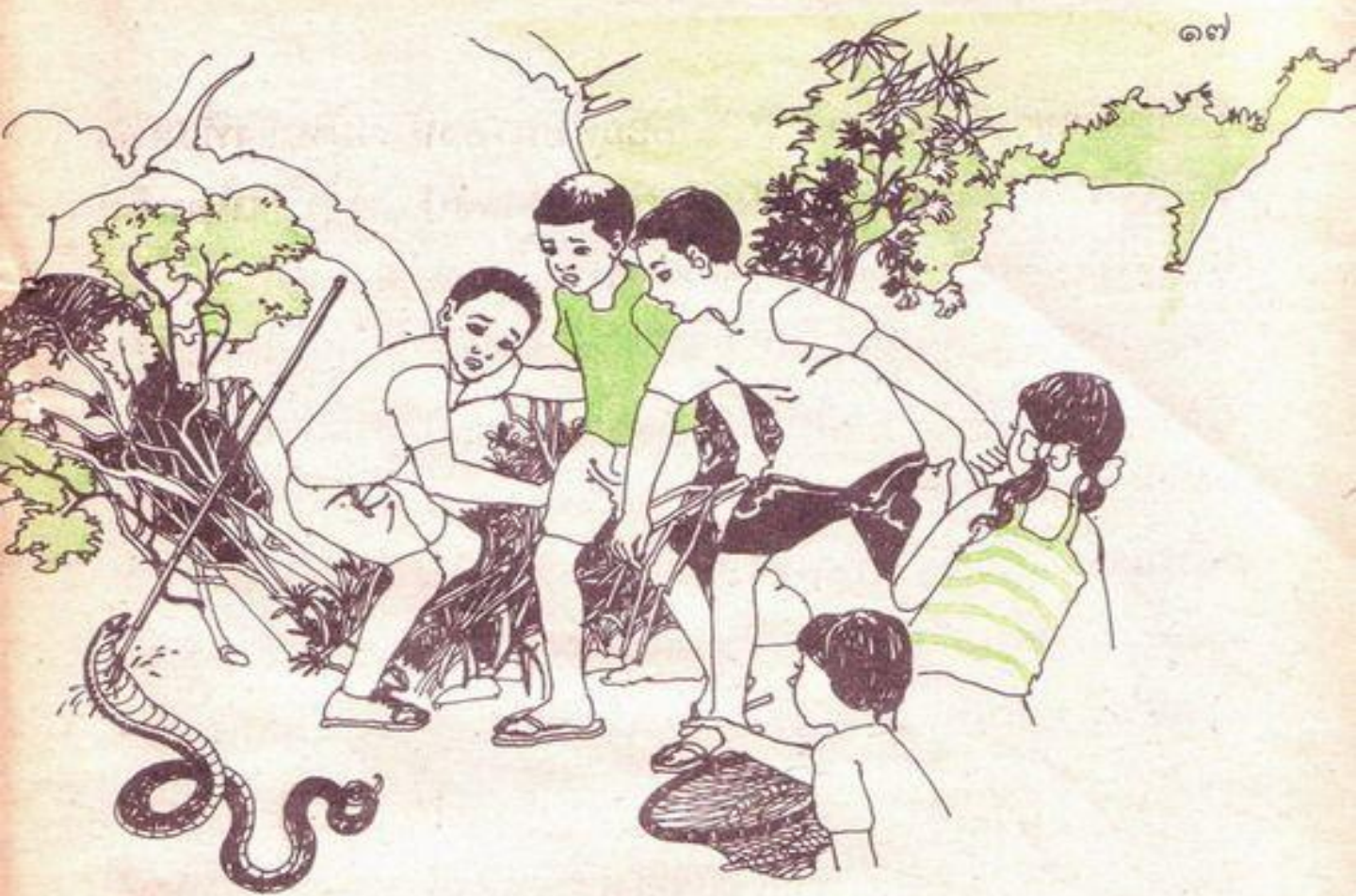

“อิฐพังลงมาปิดปากช่องอุโมงค์แล้ว แต่ในนี้ก็ยังมีย
แสงสว่างพอมองเห็นอยู่ แสดงว่าต้องมีช่องทางอื่นอีก”
วีระพูด เขามองเห็นซุจและมานีมีท่าทางหวาดกลัว จึง
หัวเราะปลางพูดว่า “ซุจกับมานีอย่าตกอกตกใจไปเลย พวก
ที่จะพากลับบ้านได้อย่างปลอดภัยแน่นอน”

เพชรร้องว่า “มดกัด” แล้วก็ลงลูบเท้าสลับเอา
มดออก วีระก็ลงพิจารณาจุดมดที่พื้นอุโมงค์ เขาเห็นมัน
เดินเป็นแถวเข้าไปด้านใน จึงพูดว่า “เราต้องเดินตามมดนี้
ไป เพื่อจะพบทางออกทางอื่น มานะจูงมานีกับซุจตามมา

ปีติกับเพชรเดินตามหลัง คอยคุ้มครองน้องผู้หญิงทั้งสองคนนะ” พูดจบเขาก็ผิวปากเป็นเพลงปลุกใจทำให้คนอื่นขวัญดีขึ้น วีระคอยสังเกตขบวนมดเป็นระยะ ๆ เท่าที่พอจะมองเห็นได้ และเดินนำเพื่อนตามแนวมดไป ทุกคนรู้สึกฉงนที่เห็นว่าอุโมงค์นั้นค่อย ๆ กว้างออกจนเป็นห้องโถงรูปกลมขนาดใหญ่ มีแสงสว่างลอดเข้ามาได้มากขึ้น เด็กมองไปรอบ ๆ เห็นหีบเหล็กเก่า ๆ หลายใบ สนิมจับเกรอะกรังวางซ้อนกันอยู่ข้างผนัง มีข้าวของเครื่องใช้ เช่น เต้า หม้อข้าว ถังพลาสติกและอื่น ๆ หลายอย่างวางเกลื่อนกลาด แสดงว่ามีคนอาศัยอยู่ พวกเด็ก ๆ ยิ่งรู้สึกอกสันขวัญหาย กลัวคนที่อยู่ในอุโมงค์จะคิดว่าพวกเขาเป็นขโมย แล้วอาจจับตัวกักขังไว้ วีระรีบเดินตามขบวนมดไปโดยเร็ว ไม่มีใครสนใจดูอย่างอื่น ต่างมุ่งหน้าหาทางออกไปให้พ้นอุโมงค์

มาถึงที่แห่งหนึ่ง ขบวนมดแยกเป็นหลายสายลดเลี้ยวไปตามซอกหิน วีระตัดสินใจตามขบวนมดไปทางที่สว่างกว่า เขาตัดสินใจถูก เพราะไม่ช้าก็มาถึงปากอุโมงค์อีกด้านหนึ่ง มีกิ่งไม้วางประกบปิดปากช่องไว้ เด็กผู้ชายช่วยกันดึงกิ่งไม้ออกทันใดนั้น พวกเด็ก ๆ ได้ยินเสียงขู่ฟือ ๆ ไกล ๆ พอหันไปดูก็เห็นงูจงอางตัวใหญ่ชูคอแผ่แม่เบี้ยสูงเกือบเสมอศีรษะของวีระ ทุกคนตกใจแทบสิ้นสติ ไม่รู้จะทำอย่างไร ต่างยืนนิ่งไม่

กล้าขยับเขยื้อน เพชรได้สติก่อนเพื่อน รีบพุ่งจุมวกเสียบ
 ทะลุคอของมันอย่างแม่นยำ จุมวกติดแน่นอยู่กับคองู พวก
 เด็กไม่รอช้าพากันวิ่งออกจากอุโมงค์อย่างไม่คิดชีวิต เพชร
 ลืมสวิงไว้ที่ปากอุโมงค์นั่นเอง

พอพ้นเขตวัดร้าง ต่างหยุดยืนหอบด้วยความเหน็ด
 เหนื่อย ยังไม่ทันจะพูดอะไรกัน ก็ได้ยินเสียงผัวะผียะอยู่
 เบื้องหลัง เด็ก ๆ ก็ออกวิ่งหนีกันอีก วีระวิ่งตามหลังเพื่อ
 คุ่มกันภัยให้เพื่อน ๆ เท่าที่จะทำได้ พวกเขาไม่กล้าเหลียว
 หลังหรือแม้แต่จะชำเลืองดู จนกระทั่งมาถึงบริเวณป่าสงวน

เห็นว่าปลอดภัยแล้วจึงหยุดพักเหนื่อย ต่างเข็ดขยาดและ
ตั้งใจว่า จะไม่เหยียบย่างมาที่วัดร้างแห่งนี้อีกเลย

“เราจะต้องไม่แพร่พรายให้ใครรู้ว่าเรามาที่นี่นะ” วีระ
กำชับเพื่อน ๆ ทุกคนก็รับคำ เพชรขอโทษมานี้ที่เขาผิดสัญญา
ว่าจะไม่ฆ่าสัตว์ แต่ก็ต้องฆ่า และขอโทษเพื่อนทุกคนที่
ชวนไปเที่ยวในที่มียันตราย เพื่อน ๆ ไม่มีใครโกรธเพชร
กลับชอบใจที่ฆ่างูได้ทำให้ทุกคนปลอดภัย เมื่อพ้นอันตราย
มาแล้ว ทุกคนก็ยิ้มแย้มแจ่มใสต่อกัน พูดคุยถึงเหตุการณ์ที่
ผ่านมาอย่างสนุกสนาน พอหายเหนื่อยเด็ก ๆ ก็พากันกลับบ้าน

แบบฝึก

๑. ทบทวนการผันอักษรสูง ผันด้วย '๒' รวมเป็น
๓ เสียง แต่ละคำมีความหมายแตกต่างกัน

ฝึกผันและจำความหมาย

นาบางแห่งน้ำแห่งจนดินแต่กระแห่ง

ลูกข่างอยู่ข่างไช่าง (ไช่าง คือไช่างแมลงวัน)

คนตระหนี้ไม่ชอบใ้หนี้เราควรหนี้ใ้หาง

ลงขำมขอนไม่ไปเก็บปองขำมใ้ดันมะขำม

๒. ฝึกอ่าน คำที่ใช้สระ ะ ัะ ็ะ ็ะ

เนื้อมะพร้าวขาวจั๊วะ ไม้หักดังฝัวะ
 ตีวัวดังฝัวะเพียะ ถ่านในเตาแตกดังเปรียะ ๆ
 อ่านหนังสือคล้องเปรียะ ตบยุงดังเพียะ
 เจ้าจ้อไต่เดี๊ยะขึ้นบนต้นไม้ บนเขามีต้นสนเกี๊ยะมากมาย

๓. ฝึกอ่าน คำไม่ประวิสรรชนีย์

สกัด	แสดง	ขบวน	ขโมย	สถิติ
ทลาย	สบาย	ช่อม	ทยอย	ธนาคาร
อนุญาต	มหีมา	พยายาม	อนุรักษ์	ผจญภัย

ฝึกอ่าน คำไม่ประวิสรรชนีย์ที่ออกเสียงตามอักษรนำ

ฉมวก	ฉงน	สงวน	สวิง	ตลาด
ผวา	ผั่ง	ถมึงทึง	สวัสดิ์	ปรอท

สนุกสนาน ขยับเขยื้อน จวัดเจวียน เติลิดเปิดเปิง

๔. คำที่ออกเสียงสั้น ผันได้บางเสียงเท่านั้น

ฝึกอ่านและสังเกต การใช้คำในประโยค

คุณป้าคะ หนูกลับมาแล้วค่ะ
 ที่เธอพูดนะ ฉันยังไม่เข้าใจเลยนะ
 คนนั้นใงล่ะ ที่จะมาเป็นครูของเราละ
 เธอจะไปไหนจ๊ะ ฉันจะไปซื้อของจ๊ะ

๕. ฝึกใช้คำแทนชื่อผู้พูด ผู้ที่พูดด้วยและผู้ที่ถูก

พูดถึง

วีระเล่าว่า “ฉันมีเพื่อนใหม่คนหนึ่ง เขาชื่อเพชร”

เพชรบอกวีระว่า “ฉันอยากเรียนหนังสืออย่างเธอบ้าง”

“ผมไม่มีฐานะอะไรหรอกครับ” ปิติตอบลงของวีระ

๖. อ่านและสังเกตประโยคบอกเล่าและประโยค

ปฏิเสธ

ซูใจเป็นคนขี้ขลาดอ่อน (ประโยคบอกเล่า)

มานี่ไม่กลัวรูปปั้นยักษ์ (ประโยคปฏิเสธ)

บางครั้งในประโยคบอกเล่าอาจมีประโยคปฏิเสธ

อยู่ด้วย

มานี่เล่าว่า “ชายคนหนึ่งให้ขนมฉัน แต่ฉันไม่ได้เอา
ของเขาหรอก”

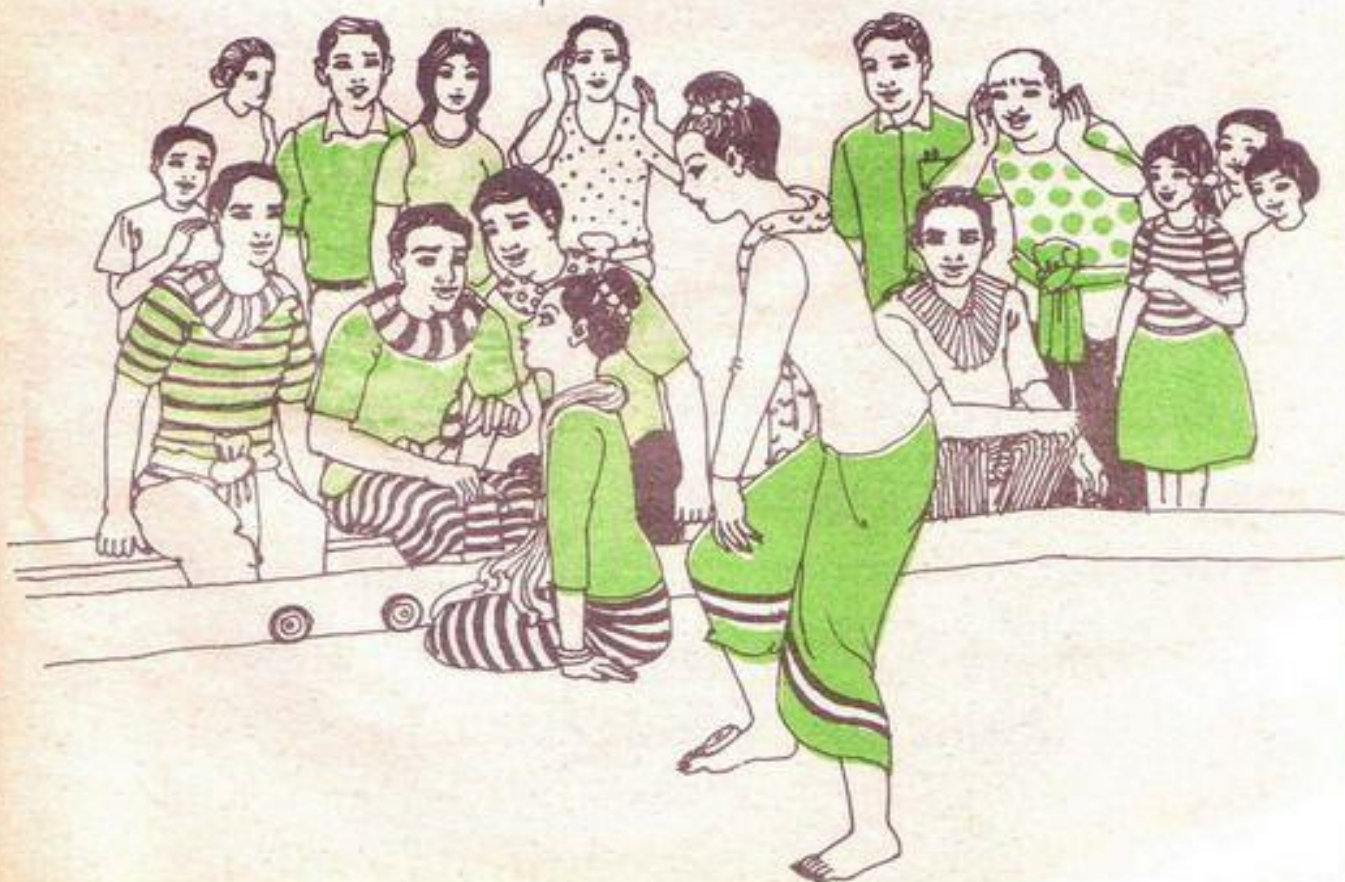
บทที่ ๓

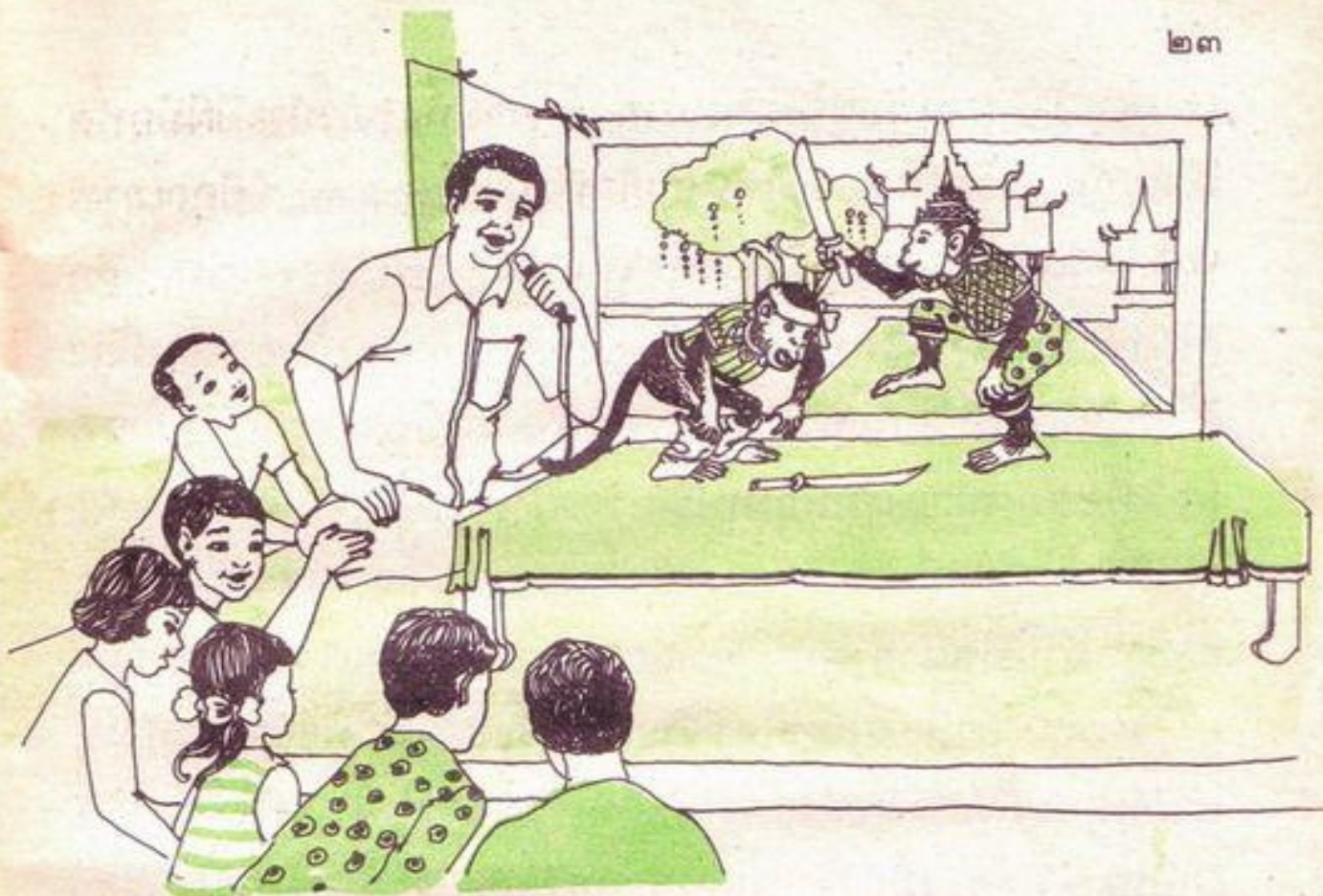
ที่งานสงกรานต์

“มานี่ วันนี้ไปเที่ยวงานสงกรานต์ใหม่จ๊ะ” มานะชวน
มานี่

“ไปซิคะ ฉันอยากจะไปอยู่ที่เดียว พี่ไปขออนุญาตแม่
นะคะ ฉันจะไปชวนชูใจ” ว่าแล้วมานี่ก็วิ่งปร๋อไปบ้านชูใจ
ไม่ช้า มานะ มานี่ และชูใจก็มาถึงบริเวณงานซึ่งจัดขึ้น
ภายในวัด มีคนมาเที่ยวงานมากมาย ต่างเบียดเสียดเหยียดยัด
เข้าไปชมการเล่นต่าง ๆ เด็กทั้งสามชวนกันไปชะเง้อดูการ

เล่นสะบ้า มานี้ก็กับชู้ใจชอบมาก เพราะทั้งสองฝ่ายมีฝีมือทัดเทียมกัน ยิ่งลูกสะบ้าได้แม่นยำทั้งคู่ ลูกสะบ้าก็มีคุณภาพ เพราะทำด้วยไม้เนื้อแข็ง กลิ้งจนเกลี้ยงเกลา สีดำสนิท ลูกขนาดกะทัดรัด กลิ้งได้เร็วมาก คนเล่นแต่งตัวสวย ทั้งหญิงชายสวมเสื้อผ้าสีฉูดฉาด ต่างเล่นดีมีระเบียบตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ทุกครั้งที่ผู้เล่นยิงลูกสะบ้าถูก คนดูจะปรบมือและไชโยโห่ร้องกันเกรียวกราว ยิ่งถ้าเป็นฝ่ายที่ตนถือหางอยู่ก็จะดีใจจนถึงกับลุกขึ้นมาเต้นแร้งเต้นกา มานี้ก็กับชู้ใจยืนดูเพลิน เพราะน่าดูทั้งคนเล่นและคนดู ส่วนมานะรู้สึกเมื่อย เขายืนกระสับกระส่ายจนชู้ใจสังเกตเห็น จึงชวนมานะเดินไปดูการเล่นอย่างอื่น เด็กทั้งสามเดินผ่านวงตะกร้อไปถึงวงเล่นช่วงชัย ได้ยินเสียงคนเฮฮาก็จะเข้าไปดู แต่เห็นคนยืนเบียดเสียดเยียดอัดกันเหลือเกิน จึงเดินเลยไปนั่งฟังพิณพาทย์ซึ่งกำลังเล่นอย่างไพเราะ พิศนพาทย์เล่นเพลงอยู่ครู่หนึ่งก็มีคนมาบอกให้หยุด เพราะพระกำลังจะเทศน์ เมื่อพระเทศน์จบก็พักแล้วพิณพาทย์จึงเล่นต่อไป เนื่องจากวันนี้มีคนมาฟังเทศน์มาก ศาลาจึงดูคับแคบไป เนื้อที่บนศาลาไม่พอกับจำนวนคน ดังนั้นประชาชนที่ไม่ได้ขึ้นไปนั่งฟังเทศน์บนศาลา จึงพากันเดินเที่ยวดูร้านค้าในบริเวณวัด เมื่อพระเทศน์จบแล้วต่างก็พากันไปดูมหรสพที่ลานวัดต่อไป

มานะได้ยินเสียงคนหัวเราะครื้นเครงอยู่อีกด้านหนึ่ง จึงชวนมานะกับซุใจไปดู ก็รู้ว่าละครลิงกำลังแสดง ลิงพระเอกกับลิงผู้ร้ายกำลังต่อสู้กันอยู่พัลวันบนเตียงหน้าเวที ทั้งคู่ทุ่มทั้งแรงสติแดงแจ๊ด พระเอกสวมชฎาทำด้วยใบลาน ส่วนผู้ร้ายมีผ้าสีเขียวคาดหัวผูกเป็นโบห้อย และมีขนไก่ข้อมสีเหลืองเสียบที่ผ้าคาดหนึ่งอัน ทางกองที่ลิงผู้ร้ายนั่งหลวมมากและยาวรุ่มร่าม เวลารบกันต้องเดินยกย้ายไปมา ทางกองก็หลุดลงมากองกับพื้น ลิงผู้ร้ายรีบก้มลงดึงทางกองขึ้น ลิงพระเอกได้ที่เอาดาบกระดาศฟาดหัวตั้งไปก ๆ เพิ่มความขบขันขึ้นเป็นทวีคูณ

จนคนดูฮาทั้งนั้น เด็กทั้งสามชอบบอกชอบใจมาก มานีนึก
 เวทนาถึงผู้ร้าย เพราะมัวห่วงแต่กางเกงอยู่ตลอดเวลา จึงถูก
 ลิงพระเอกตีกระหน่ำอย่างทารุณ แต่ลิงผู้ร้ายก็ไม่แสดง
 อาการเจ็บปวด พอดึงกางเกงขึ้นมาแล้วก็แยกเขี้ยว ส่งเสียง
 คำรามใส่ลิงพระเอกแล้วต่อสู้กันใหม่ ในไม่ช้าลิงผู้ร้ายแพ้
 ถูกตีที่แสกหน้าเอามือกุมหน้าผากตกจากเตียงลงมานอนกลิ้ง
 อยู่ที่พื้นเวที พอดีเสียงระฆังสัญญาณดังขึ้น เจ้าของละคร
 ลิงก็รูดม่านปิดฉาก ผู้คนจึงทยอยกันออกไปดูมหรสพอย่างอื่น

มานะ มานี และชูใจรู้สึกกระหายน้ำ มานะซื้อน้ำหวาน
 แจกคนละถ้วย เมื่อดื่มเสร็จก็เดินเที่ยวกันต่อไป ที่ได้ต้นไทร
 มีนกกล้าตัดประมาณห้าหกคนกำลังร้องกล้าตัดโต้ตอบกัน มี
 คนมุงดูอยู่มากจนเด็กทั้งสามมองไม่เห็นนกกล้าตัด ได้ยินแต่
 เสียงร้องฝ่ายชาย ร้องว่า

ไอ้แม่เอวกลมผมยาว

เหมือนดอกไม้เพิ่งแรกแย้ม

ช่างงามหมดจดสดใส

เจ้าโฉมตรุษเอย

แม่กำลังเป็นสาววัยรุ่น

บานแจ่มรับแสงอรุณ

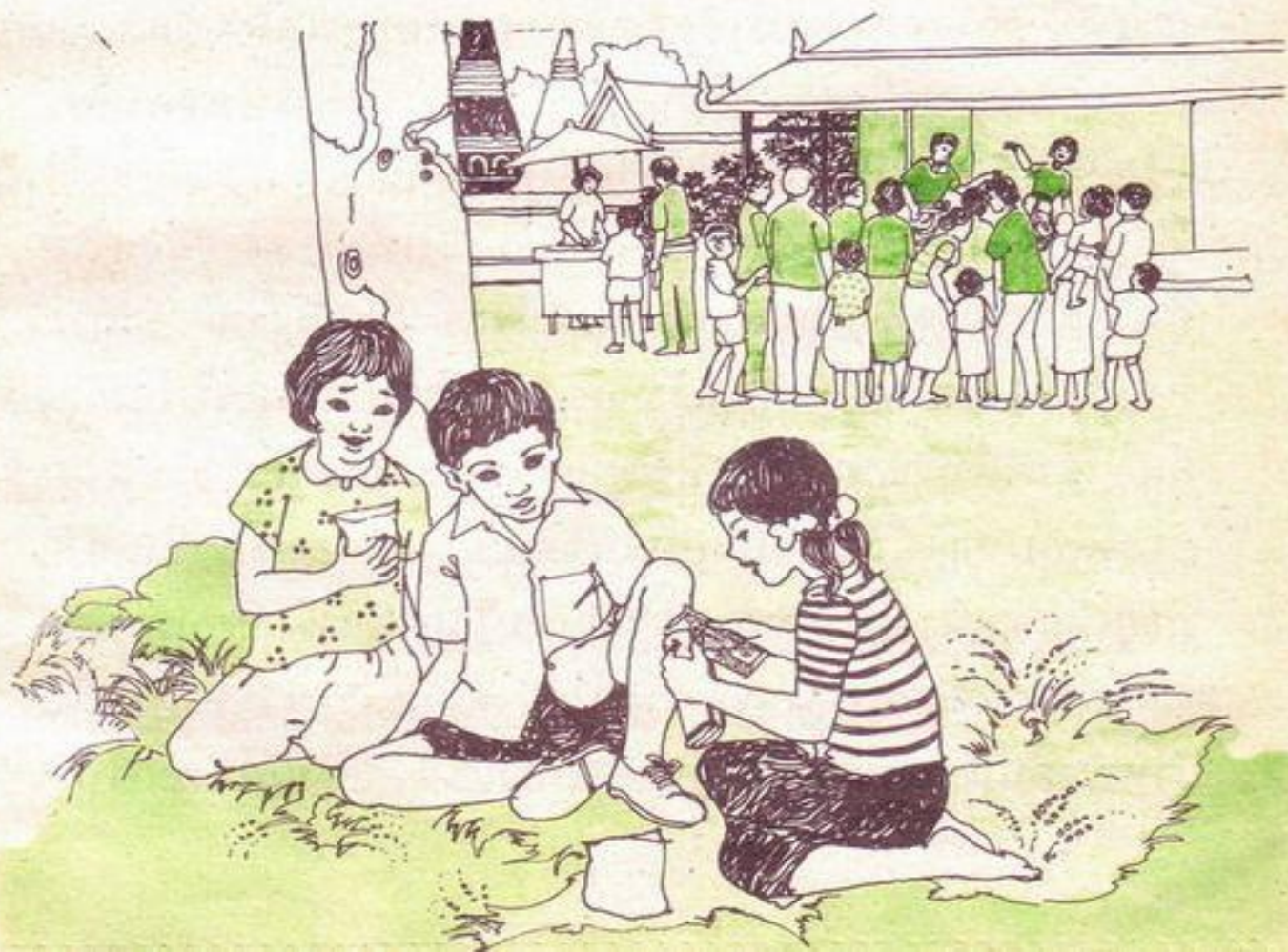
กลิ่นก็ชื่นใจหอมกรุ่น

ระวังเนื้อระวังตัวอย่าให้

หมองมัวนะแม่คุณ

แล้วมีเสียงลูกคู่ร้องรับและกลองตีดัง โจ๊ะ พรึม พรึม โจ๊ะ
 พรึม พรึม

มานี้กับชูใจรู้สึกเมื่อย จึงชวนมานะไปซื้อถั่วลิสงคั่ว แล้วมานั่งพักเหนื่อยที่ได้ต้นพิกุล นั่งกินกันพลางคุยกันพลาง มานี้เห็นถุงกระดาษถุงหนึ่งวางอยู่ที่โคนต้นพิกุล จึงหยิบ มาคลี่จะใส่เปลือกถั่วลิสง ก็เห็นกระเป๋าใส่เงินอยู่ในถุงนั้น มานี้จึงหยิบออกมาเปิดดู มีธนบัตรฉบับละหนึ่งร้อยบาทพับ ซ้อนกันอยู่ปึกหนึ่ง จึงปรึกษารื้ออกับเพื่อน ๆ ว่าจะทำ อย่างไรดี มานี้เสนอความเห็นว่าจะนำไปส่งให้เจ้าหน้าที่ จัดงานสงกรานต์ประจำปีของ ชูใจกับมานะเห็นด้วย จึงพากันนำกระเป๋าใส่เงินไปมอบให้เจ้าหน้าที่พร้อมกับเล่า

เรื่องให้ฟัง เจ้าหน้าที่ชมเชยเด็กทั้งสามว่า มีความซื่อสัตย์
 ดีมาก แล้วประกาศทางเครื่องขยายเสียงเพื่อให้เจ้าของมารับ
 คืน ลักครู่มีหญิงวัยกลางคนคนหนึ่งแต่งตัวภูมิฐาน วิ่งกระ
 หืดกระหอบมาแจ้งว่าเป็นเจ้าของ แล้วขอรับกระเป๋าใส่เงิน
 คืน เจ้าหน้าที่ซักถามถึงรูปพรรณสัณฐานของกระเป๋า หญิง
 คนนั้นก็บอกได้ถ้วนถี่ตลอดจนจำนวนเงินและของอื่น ๆ ที่
 มีอยู่ในกระเป๋านั้น และบอกว่าตนลืมไว้ใต้ต้นไม้เมื่อประมาณ
 หนึ่งชั่วโมงที่ผ่านมา แต่จำไม่ได้ว่าต้นอะไร เจ้าหน้าที่เห็น
 ว่าหญิงคนนั้นสามารถบอกรายละเอียดได้ จึงคืนกระเป๋าให้

หญิงคนนั้นดีใจมาก ควักธนบัตรฉบับละหนึ่งร้อยบาทส่งให้มานะฉบับหนึ่ง แล้วบอกว่าให้แบ่งกัน เจ้าหน้าที่บอกให้มานะรับไว้ เพราะเป็นน้ำใจตอบแทนความซื่อสัตย์ ทั้งสามคนจึงยกมือไหว้รับเงินไว้ ผู้คนที่มายืนมุงดูพากันปรบมือแสดงความชื่นชมยินดีและบอกให้เจ้าหน้าที่ประกาศชื่อเด็กทั้งสามให้ทราบทั่วกัน

มานะ มานี และชูใจ รู้สึกอิมเอิบใจมาก และภูมิใจที่ตนได้รับการอบรมสั่งสอนมาให้เป็นคนมีความซื่อสัตย์ ทั้งทางบ้านและทางโรงเรียนได้ช่วยกันขัดเกลานิสัยของเขาให้เป็นคนดี จึงได้รับการยกย่องชมเชยเช่นนี้ ถ้าพ่อ แม่ ย่า และคุณครู ตลอดจนเพื่อน ๆ รู้ก็คงพากันชื่นชมยินดีด้วย

เสียงประกาศชื่อของมานะ มานีและชูใจ ทำให้ปิติซึ่งกำลังเดินเที่ยวอยู่อีกด้านหนึ่งของงานได้ยิน จึงวิ่งมาหา และแสดงความยินดีกับเพื่อนทั้งสาม แล้วชวนกันออกไปเดินดูงานกันต่อไปอีก พอเดินห่างออกมาจากกลุ่มคน ปิตีก็กระซิบอย่างตื่นเต็นว่า มีคนถือฉมวกของเพชรที่พุ่งไปฆ่างูจงอาง มาเที่ยวถามว่าเป็นของใคร และถ้าใครบอกได้ว่าเจ้าของฉมวกเป็นใคร ก็จะให้รางวัลอย่างงาม แต่ปิติแกล้งทำเฉยเสีย เพราะอาจจะเป็นพวกที่ซ่อนอยู่ในอุโมงค์มาสืบดูว่า ใครบังอาจเข้าไปในอุโมงค์ ถ้าพวกนั้นรู้ว่าเป็นใคร อาจจะทำอันตราย

ก็ได้ มานะ มานีและชู้ใจเห็นด้วย จึงชวนกันไปบ้านวีระเพื่อ
บอกให้วีระและเพชรรู้ตัว จะได้ปิดเรื่องนี้เงียบไว้เป็นความ
ลับไม่แพร่พรายให้ใครรู้เป็นอันตราย มิฉะนั้นพวกเขาอาจจะ
มีอันตราย

แบบฝึก

๑. ฝึกอ่าน คำที่สะกดด้วย ณ

มังมีทวีคุณ	ทารุณเป็นบาป
งานมีคุณภาพ	ต้องทราบหลักเกณฑ์
โบราณว่าไว้	ที่ในบริเวณ
มณฑปให้เว้น	เล่นพิณพาทย์ดัง
รูปพรรณสัณฐาน	ไม่นานก็พัง
พระเทศน์ให้ฟัง	ไว้ตั้งหลายกัณฑ์

๒. อักษรต่ำและอักษรสูง เมื่อผันด้วย '๒' แล้ว
รวมกันจะได้ครบ ๕ เสียง และมีความ
หมายแตกต่างกัน

คาง ค่าง ค้าง

ข้าง ข้าง ขาง

คาง	ข้าง	}	ค่าง	ข้าง
			ข้าง	

<u>ค่าง</u> คาวและ <u>ค่าง</u>	อยู่ <u>ข้าง</u> ลูก <u>ข้าง</u>
เป็นแผลที่ <u>ค่าง</u>	<u>ไซ้</u> <u>ข้าง</u> มากมาย

ชอง	ช่อง	ช้อง
ส่อง	ส่อง	สอง

ชอง	ส่อง	}	ช้อง	สอง
			ส่อง	

โจรร้าย <u>ส่อง</u> สุข	จับกลุ่มเป็น <u>ช้อง</u>
เก็บของเข้า <u>ชอง</u>	สอด <u>ส่อง</u> อย่างดี
<u>สอง</u> เรา <u>รู้</u> เข้า	บอกเจ้าหน้าที่
ทุกคนยินดี	แซ่ <u>ช้อง</u> สรรเสริญ

นา	นำ	น้ำ
หน้า	หน้า	หน้า

นา	หน้า	}	น้ำ	หน้า
			หน้า	

ถึงคราวน้ำลดหมดหน้าทำนาน้ำปลุกน้อยหน้าเนื้อหนาน่ากิน

๓. คำบางคำมีความหมายหลายอย่าง

ฝึกอ่านและสังเกต

เขาร้อยมาลัยได้หลายร้อยพวงบางคนมีผมบางเมื่อคืนจันคืนเงินที่เหลือให้พ่อ๔. บางคำอ่านออกเสียงตัวสะกดของคำแรกเป็น
อะ กิ่งเสียง จึงต้องออกเสียงคำนั้น ๓ ครั้ง

ฝึกอ่านและใช้คำแต่งประโยค (พูดหรือเขียน)

คุณภาพ รูปพรรณ สกปรก พลเมือง

จักจั่น ชนบัตร อพยพ ชนบท

ผลไม้ เวทนา พัลวัน วิทยู

บางคำไม่ต้องออกเสียงตัวสะกดของคำแรก
เป็น อะ กิ่งเสียง ให้ออกเสียงเป็นคำ ๆ

พิณพาทย์ หลักเกณฑ์ สัปดาห์ มรรยาท อาชญา

๕. คำหรือกลุ่มคำ เมื่อนำมาเติมในประโยคจะ
ช่วยให้ประโยคมีความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น

อ่านและสังเกต ฝึกใช้คำอื่นแทนคำที่ขีดเส้นใต้
เขาวีง

เขาวีงกระหืดกระหอบ

พ่อขับรถ

พ่อขับรถเร็ว

ฉันคิดถึงเธอ

ฉันคิดถึงเธอมาก

ลิงพระเอกดีลิงผู้ร้าย

ลิงพระเอกดีลิงผู้ร้ายอย่างทารุณ

บทที่ ๔

จดหมายจากสุพรรณบุรี

๔๕/๗ หมู่ที่ ๓ ต. หนองโอง

อ. อุทอง จ. สุพรรณบุรี

วันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๒

มานี้เพื่อนรัก

ฉันดีใจที่โรงเรียนจวนจะเปิดเรียนแล้ว เพราะไม่ช้าฉันก็จะได้มาเรียนหนังสือกับเพื่อน ๆ อีก ฉันมานึกดูว่า นี่เพียงแต่แค่นี้ไม่ได้พบกันสองเดือนเศษ ๆ ฉันยังคิดถึงเพื่อนมากอย่างนี้ ถ้าเรียนจบชั้น ป. ๖ เราคงต้องพลัดพรากจากกันไป

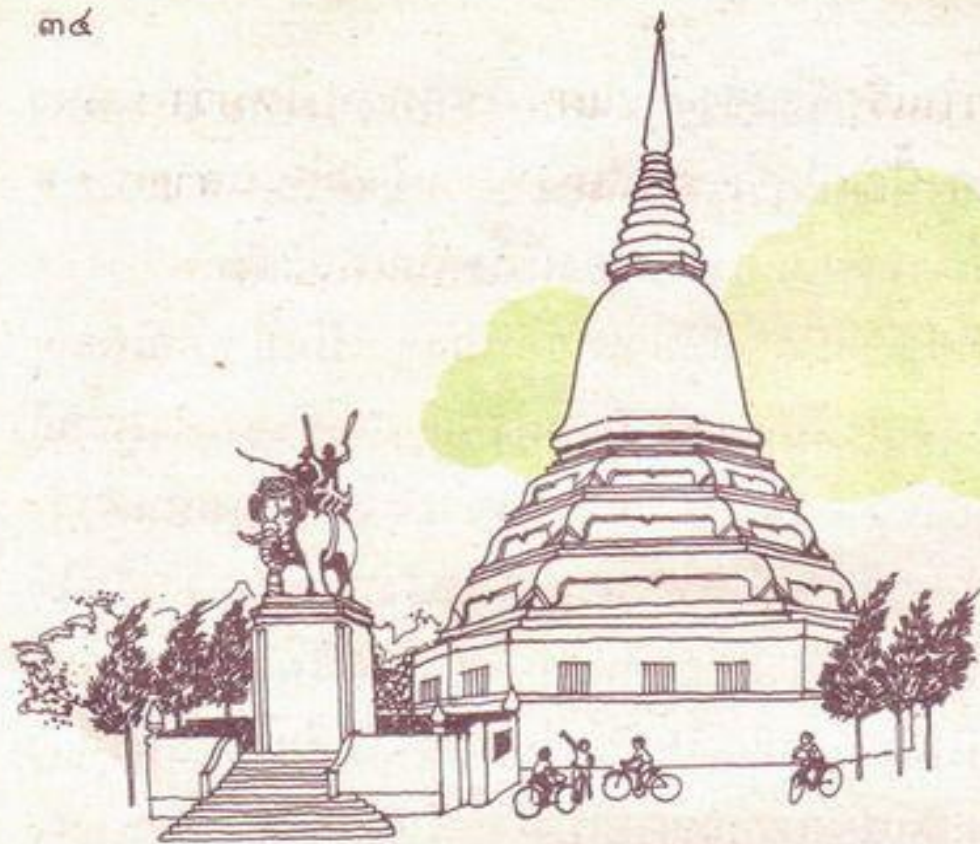
คนละทิศละทาง บางทีอาจจะไม่ได้พบกันเลยตลอดชีวิต คิดแล้วใจหายนะเชื่อนะ

ที่จริงหลายปีแล้ว ฉันไม่ได้กลับมาบ้านที่สุพรรณบุรี ปีนี้ได้กลับมา พ่อกับแม่ดีใจมาก บอกว่าฉันโตขึ้นเยอะและชมว่าฉันดีขึ้นหลายอย่าง เช่นทำงาน

ประณีตขึ้น พุดจาเรียบร้อยไม่กระด้างก้าวร้าวอย่างเมื่อก่อน
นี่ก็ต้องเป็นเพราะป่าและคุณครูอบรมสั่งสอนฉัน และเพราะ
ฉันมีเพื่อนดี ๆ อย่างพวกเธอ เลยช่วยให้ฉันเป็นคนดีโดย
อัตโนมัติจริงไหม

ฉันพบเพื่อนเก่าที่สุพรรณหลายคน เรานัดพบกัน
เสมอ ๆ ฉันมีเรื่องตลกจะเล่าให้เธอฟัง เพื่อนคนหนึ่งเขียน
จดหมายเป็นกระดาษแผ่นเล็ก ๆ มานัดฉันว่า “พบกันที่หน้า
ศาลา วัดใต้ต้นพิกุล” ฉันนึกว่ามีวัดสร้างใหม่ชื่อวัดใต้ต้น
พิกุล เทียบถามใคร ๆ เขาก็บอกว่าไม่มีวัดชื่อนี้ ที่แท้เพื่อน
ของฉันเขาเขียนหนังสือวันวรรคตอนผิด ถ้าเขาเขียนให้ถูกว่า
“พบกันที่หน้าศาลาวัด ใต้ต้นพิกุล” ฉันคงไม่ต้องยุ่งยาก
ฉันกับเพื่อน ๆ ซี่จักรยานไปเที่ยวกันหลายแห่ง นี่ถ้าปิด
ภาคเรียนคราวหน้า ฉันต้องขออนุญาตคุณพ่อคุณแม่ของเธอ
พาเธอมาเที่ยวสุพรรณกับฉันแน่ ๆ เธอยิ่งชอบโบราณวัตถุ
อยู่ด้วย เธอจะได้เห็นโบราณวัตถุ และโบราณสถานหลาย
แห่งที่เธอปรารถนาจะได้เห็น โดยเฉพาะเจดีย์ยุทธหัตถี
อนุสาวรีย์พิชิตสงครามที่หน้าภาคภูมิของไทย (สำนวนของ
ฉันเองนะนี่) พระมหากษัตริย์ไทยคือสมเด็จพระนเรศวร
มหาราชทรงกระทำยุทธหัตถีกับแม่ทัพของข้าศึก เธอก็ทราบ
เรื่องราวตอนนี้ดีว่า แม่ทัพของข้าศึกต้องสิ้นชีพที่ตรงนั้น

เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๑๓๕ (จำเมนใหม่ละ) และในวันสำคัญนี้ ทางราชการจะทำพิธีบวงสรวงดวงพระวิญญาณของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ฉันมีความเชื่อมั่นว่าดวงพระวิญญาณของพระองค์คงสถิตอยู่ที่นี่ เพื่อคอยปกป้องผืนแผ่นดินไทยให้รอดพ้นจากภัยอันตราย นอกจากนี้ยังมีวัดโบราณ และพระพุทธรูปเก่าแก่มากมาย บางแห่งก็น่าเสียดายที่มีพวกทุจริตตัดเศียรพระพุทธรูปไปขาย เห็นแล้วก็อนาถใจ

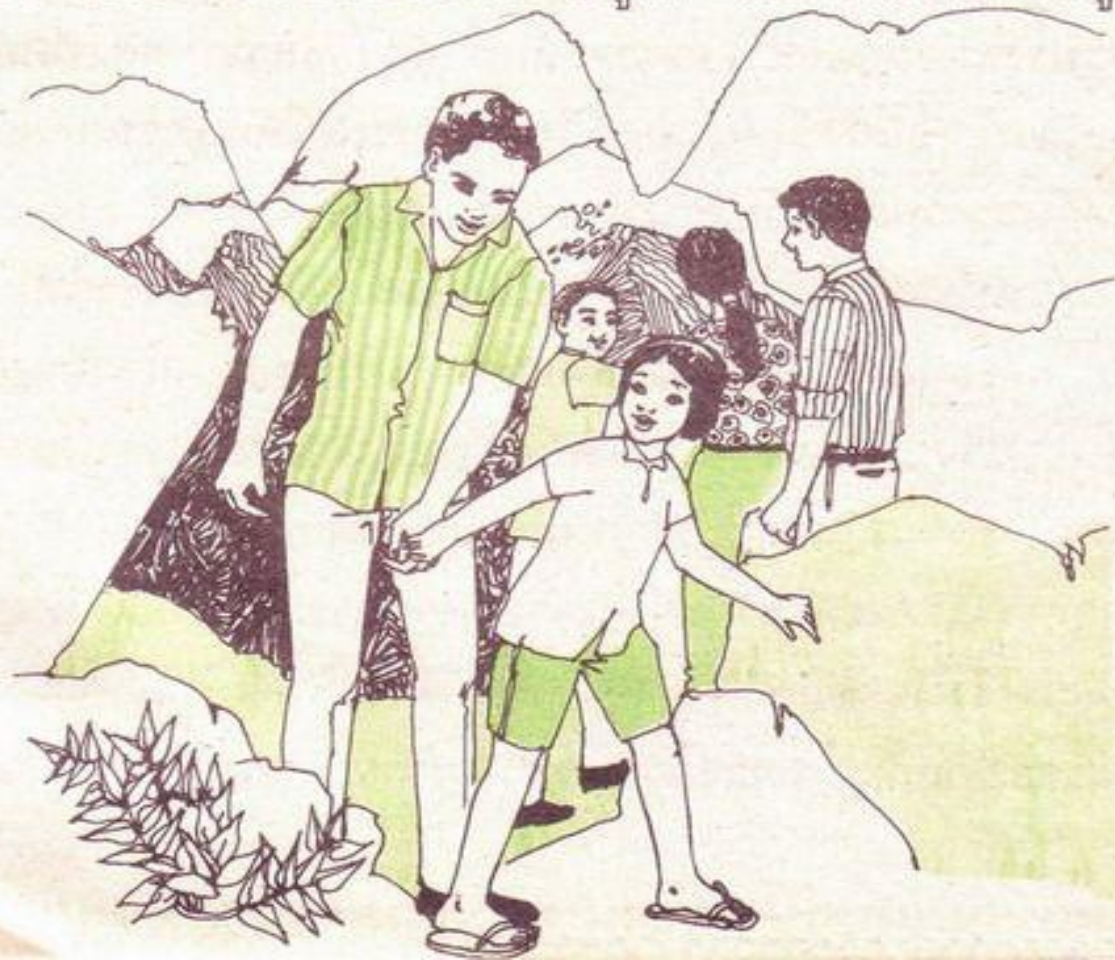
มานี้จำเรื่องปลายชุมพลที่ยายของปิติเล่าให้พวกเราฟังได้ใหม่จะ ปลายชุมพลเป็นลูกชายของขุนแผน และขุนแผน

ก็เป็นตัวละครในเรื่องขุนช้างขุนแผน เธอทราบใหม่ว่า แหล่งกำเนิดของเรื่องนี้อยู่ที่สุพรรณนี่เอง แม้แต่ถนนสายต่าง ๆ ส่วนใหญ่มีชื่อตามตัวละครในเรื่องนี้ทั้งนั้นแหละจะ

อำเภอที่ฉันอยู่นี้ คืออำเภออุททอง เป็นอำเภอเล็ก ๆ อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของดอนเจดีย์ เธอฟังดูชื่อก็แล้วกัน อยู่แปลว่าอะไร ทองแปลว่าอะไร ฉะนั้นคำว่า อัดคัตขาดแคลน จึงไม่มีในพจนานุกรมของชาวอุททอง (ไม่ได้ไหมนะ อย่าค่อน) เอามือคู้ยดินตรงไหน ก็มีทองงอกขึ้นมาที่นั่น (ตอนนี้ไม้จะ อย่าเชื่อนะ) แต่ตอนนี้เสียอยู่อย่างเดียว อากาศร้อนจัดจนฉันแทบจะเป็นบ้า น้ำในแม่น้ำข้างบ้านแห้ง และบางแห่งก็ขุ่นข้น เวลาจะตักน้ำต้องไต่ลงจากตลิ่งที่ค่อนข้างชัน พอเดินเปียกแฉะเข้าก็สิ้น ฉันเคยสิ้นหัวเข้าถลอกและซ้ำอยู่หลายวัน พ่อของฉันทำงานต้องถอดเสื้อทุกที เวลาฉันขี่จักรยานไปตลาดต้องสวมหมวกกันแดดที่ปีกกว้างและคับ ๆ (หมวกคับกันมันปลิวไปตามลมไงล่ะ) เออ! ฉันทิ้งออกแล้ว ฉันจะซื้อหมวกไปฝากเธอดีกว่า เพื่อไปเที่ยวไกล ๆ เธอจะได้สวมกันแดด คนที่นี้เขาसानหมวกขายกัน สินค้าหัตถกรรมส่วนใหญ่เป็นพวกเครื่องสานต่าง ๆ แหม! ฉันชักจะหมดเรื่องคุยแล้วสิ เพราะเธออาจจะเคยอ่านเรื่องเมืองสุพรรณมาแล้ว แต่ถึงอย่างไรฉันก็รู้ว่าเธอถือภาษี รู้ไว้ไซ้

ว่าใส่ป่าแบกหาม จริงไหมจ๊ะ

เธอไปเที่ยวงานสงกรานต์หรือเปล่าจ๊ะ ถ้าฉันอยู่ด้วย คงชวนกันเที่ยวสุดสุดเหมือนอย่างเคย ฉันอยู่ที่สุพรรณสนุกดีเหมือนกัน ไปชนทรายเข้าวัดเสียหลายถึง พระท่านจะใช้ ถมบ่อร้าง มีเพื่อนมาทำให้ฉันเล่นสะบ้าแข่งกับเขา ฉันเล่นเสียจนเข้าข้า ปรากฏว่าแพ้ราบคาบเพราะไม่ได้เล่นเสียนาน อ้อ! ฉันได้ไปเที่ยวถ้ำละว้าที่จังหวัดกาญจนบุรีด้วยนะ ถ้ำมีดมากต้องจุดตะเกียงเข้าไปดู ช่างในสวยจังเลย เสียดายที่ฉันไม่มีกล้องถ่ายรูป จะได้ถ่ายมาอวดเธอ ภายในถ้ำมีหินงอกหินย้อย สลับซับซ้อนหลายคูหา มีชื่อประจำแต่ละคูหา

เสียงด้วยซิ เช่น ห้องพระ ห้องห้องพระโรง ห้องทรงสนาน
ห้องดนตรี ฉันชอบห้องดนตรีมาก เพราะมีหินย้อยเรียงกัน
ยาวสั้นตามลำดับ พอเอาไม้เคาะจะมีเสียงดังสูง ๆ ต่ำ ๆ
เหมือนเสียงดนตรี ฟังเพราะดีจริง ๆ เธอมาเห็นคงตื่นตะลึง
ในความงาม จนไม่อยากจะออกจากถ้ำเขียวละ มีอยู่ตอนหนึ่ง
ตะเกียงดับ ในถ้ำมืดตึ๊ดตื้อ ถ้าต้องอยู่เช่นนั้นนาน ๆ ฉันคง
ตาบอดแน่ โชคดีมีคนจุดไฟขึ้นได้เร็ว เลยค่อยยังชั่ว ค่อย
หายใจทั่วห้องหน่อย

อีกไม่ช้า ฉันจะกลับมาเรียนหนังสือกับเธอแล้ว เธอ
อยากได้อะไรบ้างจะ ฉันจะซื้อมาฝาก ที่สุพรรณบุรีมีชื่อ
ทางทำปลาแห้งแต่เธอก็ไม่ชอบ ฉันตั้งใจจะซื้อมาฝากคุณ
พ่อคุณแม่ของเธอ ลุงของพี่วีระ ย่าของชูใจและยายของปิติ
บ้าง (ตามกำลังทรัพย์)

วันนี้ขอจบแค่นี้ละจ๊ะ ฉันเพิ่งเขียนจดหมายยาว ๆ ครั้งนี้
เป็นฉบับแรก แต่ถึงอย่างไรคุยทางจดหมายสนุกสู้คุยกันด้วย
ปากไม่ได้ เมื่อพบกันฉันคงมีเรื่องสนุก ๆ เล่าให้เธอและ
เพื่อนฟังอีกเยอะแยะ

รักและคิดถึง

ดวงแก้ว ใจหวัง

“อ่านจดหมายของใครก็จะ มานี นั่งอมยิ้มอยู่คนเดียว”

“จดหมายของดวงแก้วค่ะแม่ ปิดภาคเรียนเขากลับไป บ้านที่จังหวัดสุพรรณบุรีค่ะ” มานีตอบพลางยิ้มกับแม่

“น่ารักจริง” แม่พูดแล้วนั่งลง ไกล ๆ “รู้จักเขียนจดหมายส่ง ชาวคราวถึงกัน โอ้โฮ! เขียน ยาวเสียด้วย”

“เขาเล่าเรื่องต่าง ๆ ที่สุพรรณ ให้ฟังค่ะ แล้วยังเล่าเรื่องไป เทียวถ้าละว่าที่จังหวัดกาญจน- บุรี นำไปเที่ยวเหลือเกินค่ะแม่ ดวงแก้วบอกว่าปิดภาคเรียน

คราวหน้า เขาจะมาขออนุญาตให้ฉันไปเที่ยวบ้านของเขา แม่ จะอนุญาตไหมคะ”

แม่ยิ้ม “ถ้าไม่ไปหลายวัน แม่ก็ไม่ขัดหรอกจะ สุพรรณบุรี กาญจนบุรี จังหวัดแถบนั้นมีอะไร ๆ น่าดูหลายอย่าง เอาไว้ ปรึกษากันตอนจวนจะปิดภาคเรียนดีกว่านะจ๊ะ บางทีแม่อาจ จะไปเที่ยวกับลูกก็ได้”

“ถ้าแม่ไปด้วยก็ตีชีคะ พักบ้านดวงแก้วได้คะแม่” มานี
เสนอ

“เรายังไม่รู้จักมักคุ้นกับพ่อแม่ของเขา เกรงใจเขา นะลูก
รอดูก่อน อย่าเพิ่งตัดสินใจพูดอะไรเดี๋ยวนี้นะจ๊ะ ว่าแต่
มานีทำการบ้านเสร็จแล้วหรือยังล่ะ โรงเรียนจวนจะเปิด
แล้วนะ”

“เสร็จแล้วคะแม่ ฉันอยากให้โรงเรียนเปิดเร็ว ๆ จะได้
พบเพื่อน ๆ ” มานีพูด แม่สังเกตเห็นเสื้อที่มานีสวมอยู่คับ
ไป บางแห่งมีรอยปริเพราะมานีโตขึ้นมาก จึงบอกว่าวันหลัง
จะพามานีไปตัดเสื้อและกระโปรงใหม่ ตัวที่คับและปริหรือ
ขาด แม่จะขยายและซ่อมให้ มานีดีใจมากพนมมือไหว้ขอบ
คุณแม่ แม่เห็นกิริยามารยาทของลูกแล้วก็ปลื้มใจ เพราะ
มานะและมานีเป็นเด็กดี ไม่อวดดีดื้อด่าทอ ทั้งไม่เคยทำให้
พ่อแม่ผิดหวัง ช้าขยันขันแข็งทำการงานและตั้งใจเรียน
โดยสม่ำเสมอ เพื่อนบ้านก็นิยมชมชอบ ตั้งแต่วันที่มานะ
มานีเก็บกระเป๋าส่งเงินได้แล้วคืนให้เจ้าของเป็นต้นมา เวลา
พ่อหรือแม่ไปทางไหน ใคร ๆ ก็ยกย่องชมเชยว่ามีลูกดีเชิดหน้า
ชูตาพ่อแม่และวงศ์ตระกูล ทำให้พ่อแม่ภูมิใจมาก แม่
คิดว่าถึงแม้จะปล่อยมานีไปพักกับดวงแก้วสักสองสามวัน
ก็คงไม่เป็นที่หนักอกหนักใจพ่อแม่ของดวงแก้วแน่นอน

แบบฝึก

๑. คำบางคำออกเสียงได้ครบ ๕ เสียง แต่ละคำ
มีความหมายต่างกัน

เจ้าจ้อตัวแก่งนุงกางเกงเดินแก่งก้างขึ้นไปบนแก่งตีกระดิ่ง
ดิ่งแก่ง ๆ

ฝึกอ่านและสังเกตความหมาย

กลองเล็กกลองใหญ่	กลองใหม่กลองแตก
มีเสียงแปลกแปลก	กลองแตกดังตุ้ม
ตุ้ม ตุ้มกลองใหม่	กลองใหญ่ ตุ้ม ตุ้ม
กลองเล็กดังตุ้ม	ตุ้ม กลองตกน้ำ

๒. ฝึกอ่าน คำที่สะกดด้วย ต และ ถ

ไม่ควรทุจริต	ภาษิตว่าไว้
จะพิชิตใจ	โดยอัตโนมติ
ยุทธหัตถี	นื่อนาถซัด
อุตุลุดอืดอืด	ล้วนวัตตุคม
งานหัตถกรรม	ทำให้เหมาะสม
ประณีตคนชม	ชื่อเสียงสติดอยู่

๓. คำบางคำ ถ้าต้องการเขียนให้สั้นลง และ
 อ่านรู้เรื่องเร็วขึ้น ต้องเขียนอักษรย่อ คือเขียน
 เฉพาะพยัญชนะบางตัว และใส่จุดข้างหลัง
 พยัญชนะนั้น

ผ้า ๓ ม. ราคา ๔๐ บ.

(ผ้า ๓ เมตร ราคา ๔๐ บาท)

ฝึกอ่านและจำ

(๑) โรงเรียน	ร.ร.	(๖) ตำบล	ต.
(๒) พุทธศักราช	พ.ศ.	(๗) อำเภอ	อ.
(๓) เด็กชาย	ด.ช.	(๘) จังหวัด	จ.
(๔) เด็กหญิง	ด.ญ.	(๙) ประถมศึกษา	ป.
(๕) นางสาว	น.ส.	(๑๐) ชั่วโมง	ช.ม.

๔. เครื่องหมายที่ควรรู้จัก (จำชื่อเครื่องหมาย
 และวิธีใช้)

- (๑) _____ เรียกว่า สัญประกาศ ใช้ขีดใต้อักษร
 ใต้คำ หรือข้อความที่ต้องการให้สังเกตเป็นพิเศษ
- (๒) () เรียกว่า นขลิขิต หรือ วงเล็บ ใช้กับ

ตัวเลข ตัวหนังสือ หรือข้อความที่กั้นไว้เป็นพิเศษ
ต่างหาก

๕. คำหรือกลุ่มคำ เมื่อนำมาเติมในประโยค จะ
ช่วยให้ประโยคมีความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น
อ่านและสังเกต ฝึกใช้คำอื่นๆ แทนคำที่ขีดเส้นใต้
ฉันมีเพื่อน
ฉันมีเพื่อนดี
มานีนั่งกระโปรง
มานีนั่งกระโปรงใหม่
ยายเล่าเรื่องพलयชุมพล
ยายของปิติเล่าเรื่องพलयชุมพล

บทที่ ๕

ฟังเรื่องสนุก

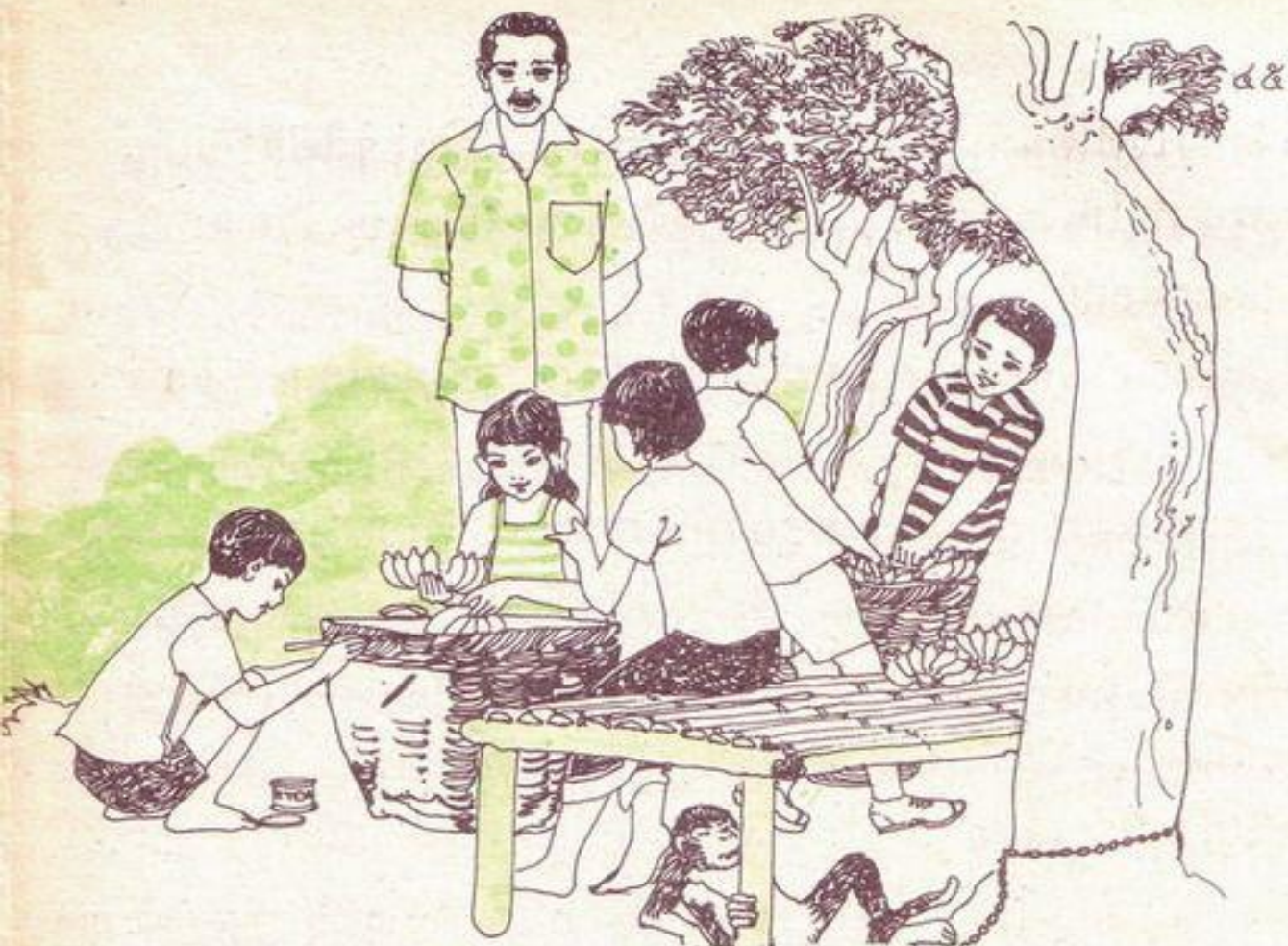
บ่ายวันหนึ่ง วีระกำลังคัดกลัวยไขใส่แข่ง เตรียมไว้ให้แม่ค้ารับไปขาย เขาเลือกหวีดี ๆ วางเรียงซ้อนกันจนเต็มแข่งได้หลายแข่งแล้ว ขณะที่กำลังทำงานเพลิน ได้ยินเสียงเจ้าจ้อร้องเจี๊ยก ๆ มาแต่ไกล พอเงยหน้าขึ้นก็เห็นมานะ มานี ชูใจ ส่วนปิติกำลังเดินรั้งท้ายถือไซ้จูงเจ้าจ้อมาด้วย บางครั้งมันไม่ยอมเดิน บางทีแกลังเดินเฉไปทางอื่น ปิติต้องจุดให้มันเดินตรง ๆ วีระทักทายเพื่อนทุกคนแล้วถามปิติว่า “ปิติจูงเจ้าจ้อมาจากไหน” ปิติตอบว่า “พวกฉันเดินเข้าประตูมาก็เห็นเจ้าจ้อนั่งอยู่ มันทำท่ามีพิรุณ ถืออะไรซ่อนไว้ข้างหลัง มานะเข้าไปดูใกล้ ๆ จึงรู้ว่ามันซ่อนลูกไก่เล็ก ๆ ตัวหนึ่งไว้ ลูกไก่ตัวนั้นขนหลุดหมดและตายเสียแล้ว สงสัยว่าเจ้าจ้อคงจับถอนเล่นจนมันตาย ฉันเลยจูงมันมานี้”

วีระหันไปดูเจ้าจ้อ “เจ้านี้ซุกเกอร์ขึ้นทุกวัน จับลูกไก่ถอนจนขนจนตายไปหลายตัวแล้ว นี่ถ้าแม่ไก่เห็นคงไล่จิกอุตุตุตตีละ ฉันจะผูกเจ้าไว้” ว่าแล้วเขาก็คว้าไซ้จากปิติ ไปผูก

เจ้าจ้อไว้ที่โคนต้นขนุน เจ้าจ้อเดินวนไปรอบ ๆ โഴ้ก็พันต้น
ขนุน ทำให้เดินไม่ได้ มันจึงหยุดเดิน ทำหน้าเซ่อแล้วลงนอน
กลิ้งเกลือกกับพื้นดิน

“วีระขยันจริง” มาณะพูด “ที่บ้านของฉันปลูกผักสวน
ครัว รดน้ำเข้าเย็น บางวันก็พรวนดินบ้างเท่านั้น ฉันเลย
ไม่มีงานมาก ไม่เหมือนเธอกับปิตินุกับงานอยู่เกือบทั้งวัน
ฉันนี่ก็อยากจะมีสวนบ้าง จะได้ปลูกพืชหลาย ๆ อย่าง แล้ว
เก็บขายได้เงินเหมือนเธอ” วีระหัวเราะ ชวนเพื่อน ๆ นั่งเล่น
ตามสบาย ปิตินุกับมาณะช่วยกันยกแข่งไปวางเรียงกัน มาณะกับ
ชูใจช่วยวีระเลือกกล้วยใส่แข่ง

“ฉันอยู่บ้านก็ช่วยย่าทำกระทงห่อหมก ส่งแม่ค้าที่ตลาด
ย่าบอกว่า จะเก็บเงินไว้ให้ฉันเรียนหนังสือต่อจนถึงชั้นมัธยม”
ชูใจพูด พอดีลุงเดินออกมาจากสวน เห็นเด็ก ๆ ช่วยกันทำ
งานแล้วก็ยิ้มด้วยความชื่นใจ ความสัมพันธ์อันดีต่อกันของ
เด็ก ๆ ทำให้ผู้ใหญ่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันด้วย เมื่อวาน
ขึ้น ลุงให้อุ่นพันธ์ดีแก่พ่อของปิตินุไปลองปลูกที่สวน เด็ก ๆ
เห็นลุงเดินมา ก็ทำความเคารพ ลุงทักทายทุกคนอย่างรักใคร่
และชมเชยว่าขยันดี ทั้งไม่ดูตาย รู้จักช่วยผู้อื่นทำงาน ปิตินุ
ถามหาเพชร ลุงเล่าว่าความเป็นอยู่ในครอบครัวของเพชร
ดีขึ้นมาก เพราะความมานะพยายาม ขยันหมั่นเพียร และ

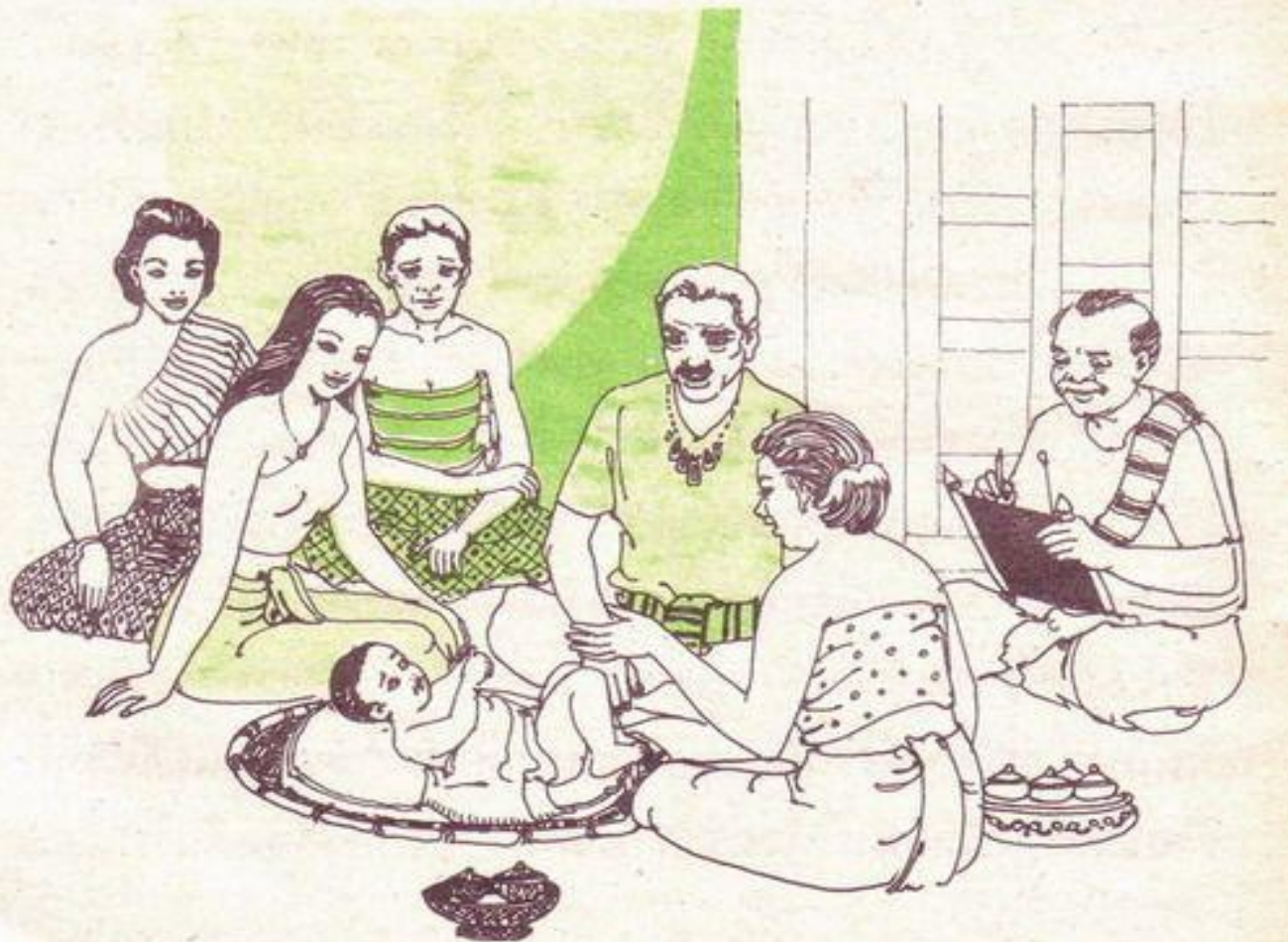
มัธยัสถ์ ขณะนี้เขาซื้อที่ดินจากลุงได้แปลงหนึ่ง ลุงโอน
โฉนดให้เรียบร้อยแล้ว บ้านของเขาเล็ก ๆ แต่เขาบอกว่า มี
ความสุขเหมือนอยู่ในปราสาท ขณะที่ลุงกำลังคุยกับเพื่อน ๆ
วีระเอาพู่กันจุ่มสีน้ำเงินไปทำเครื่องหมายกากบาทไว้ที่เชิง
เพื่อให้รู้ว่าเป็นเชิงของใคร ตรงไหนเป็นดินเลอะเทอะ
เขาก็เอาผ้าชุบน้ำเช็ดออก จนเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงมานั่ง
กับเพื่อน ๆ

มานี้พูดว่า “วันนี้ ฉันจะมาขอความกรุณาคุณลุงให้เล่า
เรื่องขุนช้างขุนแผนให้พวกเราฟังค่ะ ดวงแก้วกลับไปเยี่ยม

บ้านที่สุพรรณ เขาเล่าว่า เรื่องขุนช้างขุนแผนเกิดขึ้นที่จังหวัด
สุพรรณบุรี พวกเราก็เลยอยากฟังค่ะ”

ลุงหัวเราะแล้วพูดว่า “เรื่องขุนช้างขุนแผนเป็นเรื่องยาว
มาก ลุงจะเล่าเรื่องขุนแผนเมื่อตอนเป็นเด็กให้ฟัง แล้วให้
พวกเจ้าไปหาหนังสืออ่านต่อเอาเอง แล้วลุงจึงเล่าเรื่องและ
ท่องคำกลอนประกอบด้วยดังนี้

ขุนแผนเดิมชื่อพลายแก้ว เป็นบุตรของนางทองประศรี
บิดาเป็นทหารชื่อขุนไกร ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่สุพรรณบุรี มี
คำกลอนที่เพราะมากตอนพลายแก้วเกิดดังนี้

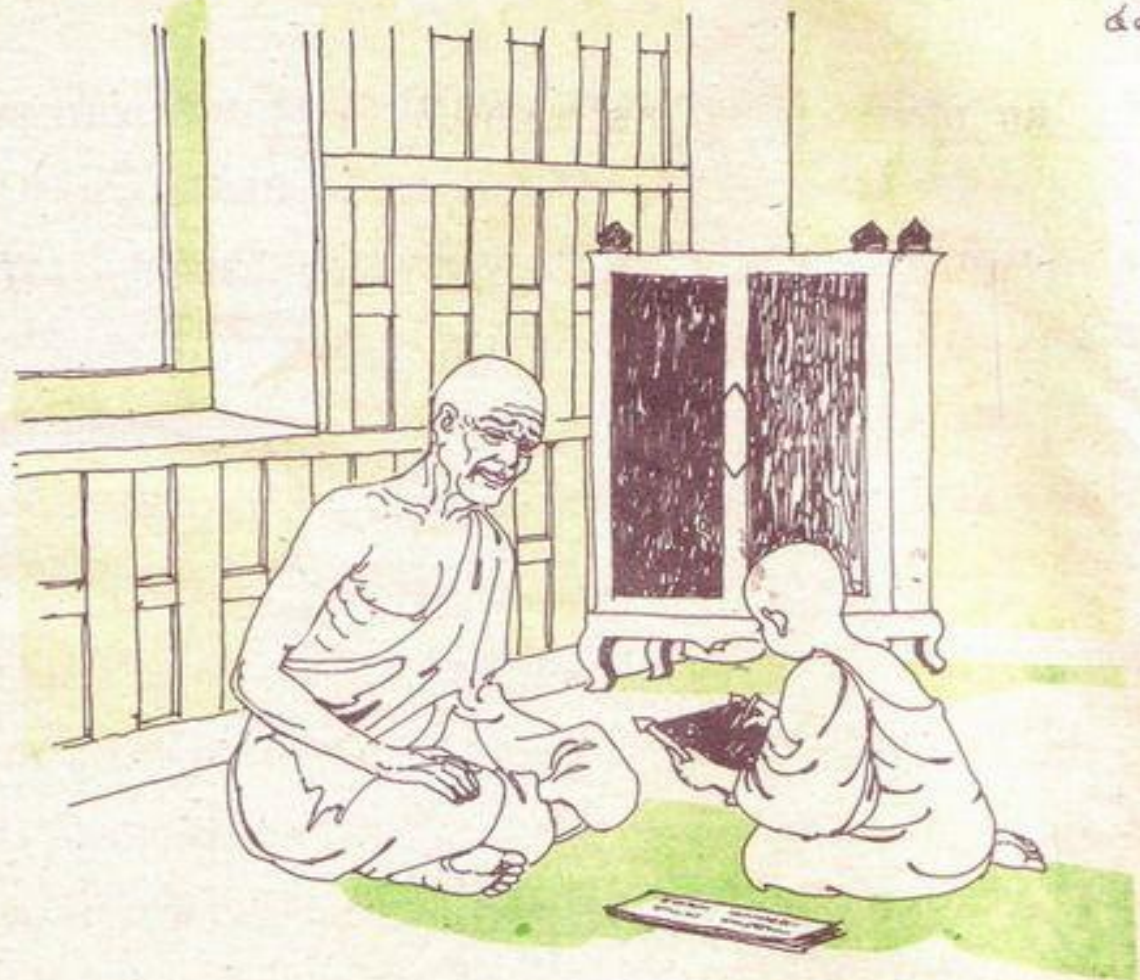

ถึงฤกษ์งามยามปลอดคลอด- ลูกนั้นเป็นชายร้องแว้วแว้ว
 ฟ้าป่าน้ำอามาคูแล ง่ายง่าย ล้างแช่แล้วก็ส่งให้แม่นม
 ทาขมิ้นแล้วใส่กระดังร้อน ใส่เบาะให้นอนเอาผ้าห่ม
 ปู่ย่าตายายสบายชม เรือนผมน่านรักตั้งฝักบัว
 เอาขึ้นใส่อุ้แล้วแกว่งไกว แม่เข้านอนไฟให้ร้อนทั่ว
 เดือนหนึ่งออกไปไม่หมองมัว ขมิ้นแป้งแต่งตัวน่าเอ็นดู
 พ่อแม่ปรึกษาภัยภัย ยาย จะให้ชื่อหลานชายอย่างไรปู่
 ฝ่ายตาตะแกเป็นหมอดู คิดคุณเลขอยู่ให้หลานชาย
 ปีขาลวันอังคารเดือนห้า ตกฟากเวลาสามชั้นฉาย
 กรุงจีนเอาแก้วอันแพรวพราย มาถวายพระเจ้ากรุงอยุธยา
 ให้ใส่ปลายยอดพระเจดีย์ใหญ่ สร้างไว้แต่เมื่อครั้งเมืองหงสา
 เรียกวัดเจ้าพระยาไทยแต่ไรมา ให้ชื่อว่าพลายแก้วผู้แว้วไว

ขุนไกรเสียชีวิตตั้งแต่พลายแก้วยังเล็กอยู่ เมื่อบิดาสิ้น
 ชีวิตแล้ว มารดาจึงพาไปอยู่ที่กาญจนบุรี พลายแก้วเป็นเด็ก
 ดื้อยากมีวิชาความรู้เหมือนบิดา มารดาจึงให้บวชเป็นสามเณร
 ไปศึกษาหาความรู้กับพระอาจารย์ผู้เก่งกล้าวิชาการที่วัดสัม
 ใหญ่ สามเณรแก้วมีความมานะอดสาหะขยันหมั่นเพียรมาก
 ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนรู้เจนจบตามที่อาจารย์สอนทุกประการ
 จนอาจารย์สิ้นตำราทุกเล่ม สามเณรแก้วก็ปรารถนาที่จะเล่า
 เรียนให้มากยิ่งขึ้น จึงคิดจะไปศึกษาต่อกับพระอาจารย์ที่วัด

ป่าเลไลยก์ สุพรรณบุรี คำกลอนตอนนี้มีว่า

ครานั้นจึงโฉมเจ้าเณรแก้ว บวชแล้วร่ำเรียนด้วยเพียรหมั่น
 ปัญญาไวว่องคล่องแคล่วครั้น เรียนสิ่งใดได้นั้นไม่ช้าที่
 จนอาจารย์ขยาดฉลาดเฉลียว เณรเณรออกเกรียวอยู่ที่นี้
 จะเปรียบเณรแก้วได้นั้นไม่มี บวชยังไม่ถึงปีก็เจนใจ
 หนังสือสิ้นกระแสน์แปลอรรถ จนสมภารเจ้าวัดไม่บอกได้
 ลูบหลังลูบหน้าแล้วว่าไป สิ้นใส่กุแล้วเณรแก้วอา
 ยิ่งแต่สมุดตำรับใหญ่ ฟืนแต่หัวใจพระคาถา
 กุจัดแจงช่องสุขแต่หนุ่มมา หวงไว้จนชราไม่ให้ใคร
 ความรู้นอกนี้ไม่มีแล้ว กูรักเณรแก้วจะยกให้
 อยู่คงปล้นสะดะดมมีถมไป เลี้ยงโหงพรายใช้ได้ทุกตา
 เณรแก้วได้ตำรับของท่านขร้ว คิดถึงตัวอยากเรียนให้ยิ่งกว่า
 วันหนึ่งจึงเข้าไปวันทา จะขอลาไปสุพรรณบุรี
 ไปสืบทาวิชาเรียนต่อไป ท่านสมภารชอบใจหัวเราะรี
 ท่านวัดป่าเลไลยก์นั้นขยันดี กับสีกาทองประศรีรู้จักกัน
 เณรแก้วจึงลามามาแม่ ทองประศรีวิ่งแรมมารับขวัญ
 พ่อเอ๋ยมาโยทำไมนั้น แม่ขาขร้วท่านให้ลูกมา
 ร่ำเรียนจบแล้วท่านบอกให้ ว่าวัดป่าเลไลยก์ดีหนักหนา
 ว่ารู้จักมานานกับมารดา แม่จงพาลูกนี้ไปฝากไว้

สามเณรแก้วได้ศึกษาต่อที่วัดป่าเลไลยก์ตามความปรารถนา และอุตส่าห์เล่าเรียนจนรู้สิ้นทุกอย่าง ต่อมาเมื่อพลายแก้ว สึกจากสามเณรและเป็นผู้ใหญ่ ก็ได้ใช้วิชาความรู้ที่ได้ร่ำเรียนมา ช่วยชาติบ้านเมือง ด้วยการเป็นทหารเหมือนบิดา ไปรบข้าศึกศัตรูได้ชัยชนะทุกครั้ง จนได้ตำแหน่งขุนแผน และได้เป็นเจ้าเมืองกาญจนบุรี

“นี่แหละหลานเอ๋ย จงจำไว้เถิดว่า ความขยันหมั่นเพียรทำให้คนเราได้รับความสำเร็จ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษา

เล่าเรียน หรือการประกอบกิจการงาน ต้องมีความขยันหมั่นเพียรและมานะอดทนจึงจะมีความเจริญต่อไปเบื้องหน้า พวกเจ้าเติบโตขึ้นจงจำคำพูดของลุงไว้ว่า ถ้าพวกเจ้าเจริญก้าวหน้า บ้านเมืองก็เจริญก้าวหน้าด้วย” เด็ก ๆ ขอบคุณลุงที่เล่าเรื่องขุนแผนให้ฟัง ต่างตั้งใจที่จะเป็นคนดีมีความขยันหมั่นเพียรเพื่อความเจริญก้าวหน้าของตนเอง และประเทศชาติ

แบบฝึก

๑. ฝึกอ่านชื่อปีไทย

๑. ปีชวด	๗. ปีมะเมีย
๒. ปีฉลู	๘. ปีมะแม
๓. ปีขาล	๙. ปีวอก
๔. ปีเถาะ	๑๐. ปีระกา
๕. ปีมะโรง	๑๑. ปีจอ
๖. ปีมะเส็ง	๑๒. ปีกุน

ฝึกอ่านชื่อเดือนไทย

เดือนที่ ๑	เรียกว่า	เดือน	อ้าย
” ๒	”	”	ยี่
” ๓	”	”	สาม
” ๔	”	”	สี่
” ๕	”	”	ห้า
” ๖	”	”	หก
” ๗	”	”	เจ็ด
” ๘	”	”	แปด
” ๙	”	”	เก้า
” ๑๐	”	”	สิบ
” ๑๑	”	”	สิบเอ็ด
” ๑๒	”	”	สิบสอง

๒. ฝึกอ่าน คำที่สะกดด้วย ท ฐ

มีสิ่งพิรุช	หยุดกากบาท
ที่หน้าปราสาท	วิวาทไซ้ไหม
จบชั้นประถม	มัธยมเรียนไป
มัธยมส์เข้าไป	ไม่ควรประมาท

๓. คำบางคำอ่านเสียงเหมือนกัน แต่เขียนต่าง
กัน และความหมายต่างกันด้วย

ฝึกอ่านและจำความหมาย

แม่ทำแกงบวดเสียงในงานบวชพระ

เมื่อสึกจากเณรแล้วเขาก็ใช้วิชาที่ศึกษามารบกับข้าศึก

เขาไม่สนใจไยดีกับไยแมงมุมที่ติดอยู่ตามพวงลำไย

แม่ให้ฉันเด็ดขั้วพริกก่อนเอาไปคั่ว

มานี้บอกว่าจะไปซื้อลูกหว่า

๔. การใช้คำหรือกลุ่มคำประกอบข้อความทำให้
มีความหมายชัดเจนขึ้น

ฝึกอ่านและสังเกตการใช้คำ

“พี่มานะเห็นซองจดหมายของมานี้ใหม่คะ?”

“สีอะไร วางไว้ตรงไหน?”

“ซองสีฟ้าที่วางไว้บนโต๊ะ”

“เห็นจะ มันอยู่ในหนังสือบนตู้”

๕. อ่านคำอธิบายต่อไปนี่ แล้วฝึกแต่งประโยค
ประโยคคำถาม คือ ข้อความที่ใช้ถามผู้อื่นเมื่อ

ต้องการรู้อย่างใดอย่างหนึ่ง จะมีคำตอบไปนี้อยู่
ในข้อความนั้นด้วย

ใคร อะไร ที่ไหน ทำไม อย่างไร หรือ
ใหม่ ฯลฯ จะมีเครื่องหมายประศนีย (?)
ข้างท้ายข้อความหรือไม่ก็ได้

ประโยคคำตอบ คือ ข้อความที่ใช้ตอบคำถาม
เพื่อให้ผู้ถามรู้เรื่อง บางครั้งจะมีคำตอบรับหรือ
ปฏิเสธเพียงคำสั้น ๆ เช่น ค่ะ จ๊ะ ครับ ไม่ใช่

อ่านและสังเกต ฝึกใช้ประโยคคำถามและคำตอบ

ถาม เจ้าจ้อทำอะไร

ตอบ เจ้าจ้อถอนขนลูกไก่

ถอนขนลูกไก่

ถาม วีระชอบใหม่

ตอบ วีระไม่ชอบ

ไม่ชอบ

ถาม เจ้าจ้อถูกทำโทษใช่ใหม่

ตอบ ใช่จ๊ะ เจ้าจ้อถูกทำโทษ

ใช่จ๊ะ

6. คำที่ใช้ในบทร้อยกรองมักจะมีความหมายหลาย
อย่าง เป็นไปตามเนื้อเรื่องและความคิดของ
ผู้เขียน

อ่านและสังเกต ความหมายของบทร้อยกรองต่อไปนี้

- “เรือนผมน่ารักดังผักบัว” - ศีรษะและผมมีรูปทรง
น่ารัก
- “จนอาจารย์ขยาดฉลาดเฉลียว” - อาจารย์ยอมรับว่าเณร
แก้วมีความฉลาดมาก
เหลือเกิน
- “สิ้นไส้กฐแล้วเณรแก้วอา” - อาจารย์มอบความรู้ให้
เณรแก้วจนหมดสิ้น
- “กฐจัดแจงช้องสุขแต่หนุ่มมา” - อาจารย์ได้เก็บรวบรวม
วิชาความรู้ต่าง ๆ เอาไว้
ตั้งแต่หนุ่ม
- “อยู่คงปล้นสะดมมีถมไป” - มีวิชาที่ใช้ป้องกันอันตราย
จากคมอาวุธและคาถาที่
ใช้ในการสะกดทัพ (ทำ
ให้คนหลับ)

“ทองประศรีวิ่งแร่มารับขวัญ”- ทองประศรีรีบวิ่งมารับ
ลูกด้วยความยินดี

๗. คำบางคำ ถ้าหากแบ่งช่วงคำผิด จะทำให้
อ่านผิด

อ่าน สักเกต และเปรียบเทียบ

โฉนด	(ฉะ-โฉนด	ไม่ใช่	โฉ-นด)
แปลง	(แปลง	”	แป-ลง)
กากบาท	(กา-กะ-บาด	”	กาก-บาด)
ปรารธนา	(ปราด-ธะ-หนา	”	ปรา-รด-นา)
สามารถ	(สา-มาด	”	สา-มา-รด)

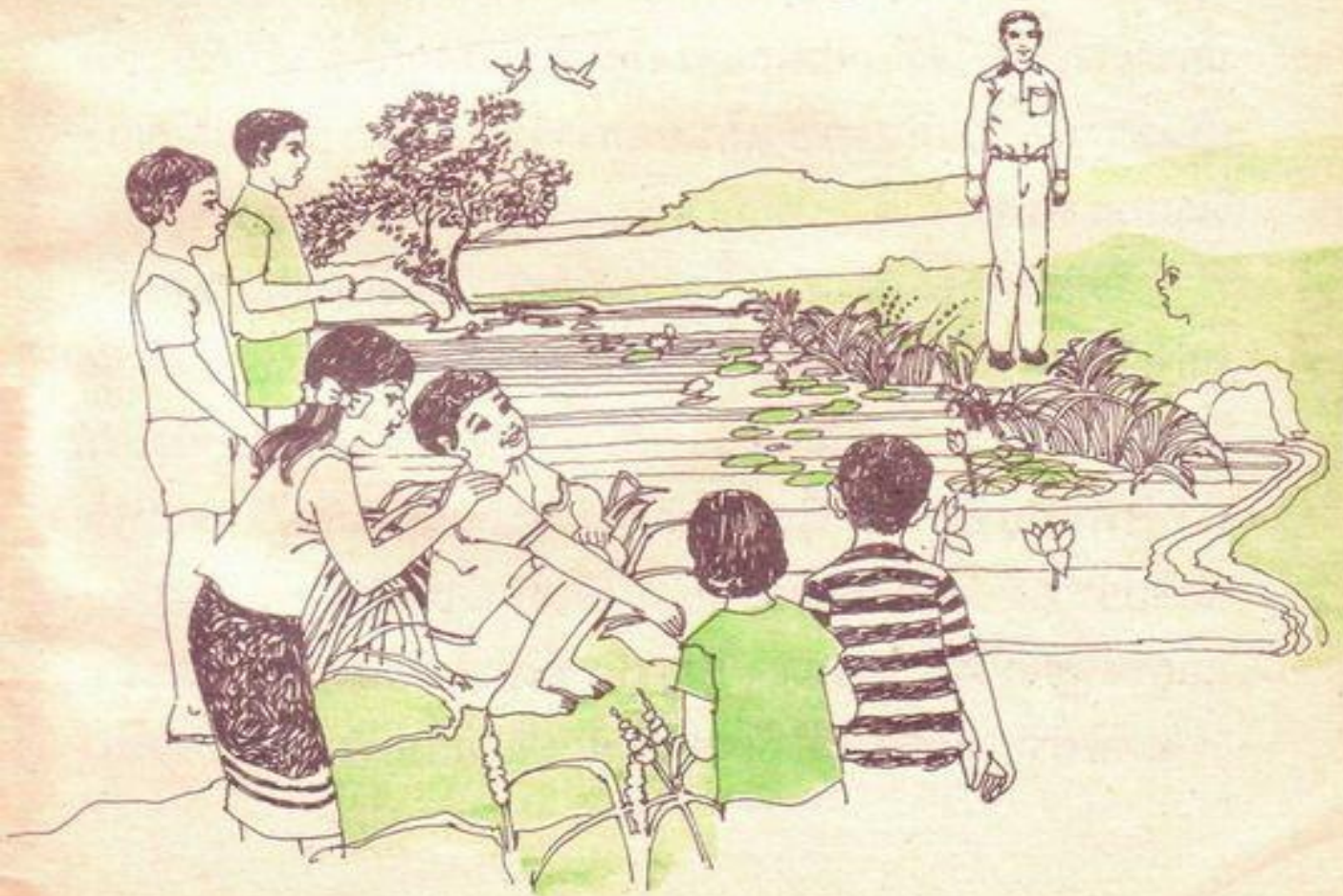
บทที่ ๖

เพื่อนใหม่

เมื่อฟังเรื่องขุนช้างขุนแผนจบแล้ว เด็ก ๆ ก็ลาลุกกลับบ้าน วีระจึงชวนเพื่อน ๆ รวมทั้งเพชร ไปเดินเล่นที่ริมบึงชายทุ่ง ระยะเวลาที่ฝนเริ่มตกชุก น้ำในบึงเต็มเปี่ยม บางแห่งที่ตลิ่งตื้นน้ำจึงล้นออกมาท่วมทุ่งนา อีกไม่นานชาวนาก็จะทำนาได้แล้ว มานี้ชี้ชวนชวนใจให้ดูดอกบัวในบึง บางกอดดอกสีแดง บางกอดดอกสีม่วง ชูสล้างอยู่เหนือน้ำใสสะอาด นกกินปลาหลายตัวบินโฉบเฉี่ยวอยู่ไปมา นกกระยางยืนจ้องจับปลาอยู่ตามริมบึง ลมพัดผ่านเย็นสบาย ท้องฟ้าเป็นสีคราม ปุยเมฆสีขาวล่องลอยไปตามลม

ที่ริมบึง ผึ้งตรงกันข้ามกับที่เด็ก ๆ ยืนอยู่ มีชายคนหนึ่งสวมกางเกงขายาวและเสื้อแขนยาวสีเทา เขายืนหันหน้ามองไปทางด้านป่าสงวน วีระกระซิบบอกเพื่อน ๆ ว่า ระยะเวลาที่ตอนเย็นเขาออกมาที่ริมบึงคราวใด มักจะเห็นชายผู้นี้ยืนอยู่ตรงนี้ทุกที ปิติออกความเห็นว่าเป็นพวกลักลอบตัดไม้ก็ได้ ต้องคอยสังเกตดูให้ดี ขณะที่เด็ก ๆ กำลังกระซิบ

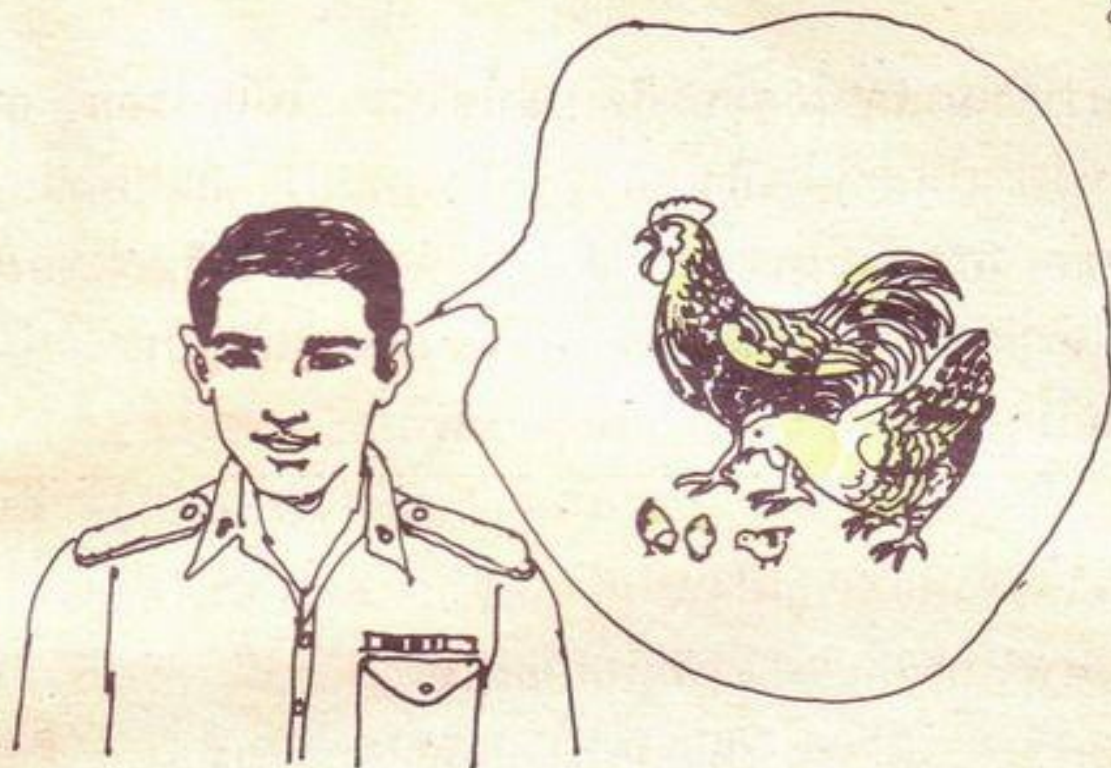
กระซิบกันอยู่ ชายคนนั้นก็หันกลับมาเห็นเข้า เขารีบเดิน
 อ้อมบึงตรงมาที่กลุ่มเด็ก ๆ ทันที พอเข้ามาใกล้จึงแลเห็นว่า
 ชายผู้นั้นมีร่างสูงใหญ่ ท่าทางใจดี เขาทักขึ้นว่า “สวัสดี
 เด็ก ๆ ฉันเห็นเธอออกมาเดินเล่นที่นี่เสมอ คงชอบธรรมชาติ
 มากนะ” เพชรถามแซงขึ้นว่า “มาสำรวจสฤปหรือครับ”
 พอนึกขึ้นได้ว่าไม่ควรพูดแซงผู้อื่น เขาก็นึกเสียใจ ชายผู้นั้น
 ทำหน้าฉงนย่อนถามว่า “สฤปอยู่ที่ไหน” วีระรีบพูดกลบ
 เกื่อนว่า “เป็นเจดีย์ร้างครับ ชาวบ้านที่นี่เขาเรียกกันว่าสฤป
 พวกเราก็เลยเรียกตาม” ชายผู้นั้นพยักหน้ารับพลางพูดว่า
 “อ้อ อย่างนั้นหรือ” แล้วอมยิ้มหันไปพูดกับเพชรว่า “เมื่อก็

ถามว่าฉันมาสำรวจสถูปหรือเปล้าใช่ไหม ไม่ใช่หรอก ฉันชื่อทวีป เป็นเกษตรอำเภอ เพิ่งย้ายมาที่นี่เมื่อต้นเดือนนี้เอง ฉันชอบที่ริมบึงนี้มาก กำลังคิดหาทางจะส่งเสริมเจ้าของที่ดินให้ปลูกพืชบางอย่าง เพื่อให้มีรายได้ตลอดปีดูบ้าง ไม่ได้มาสำรวจสถูปอย่างที่พวกเธอเข้าใจหรอก”

พอเด็ก ๆ ได้ฟังก็ดีใจ ยกมือไหว้อย่างอ่อนน้อม ต่างบอกให้เกษตรอำเภอรู้อาตนาชื่ออะไร เรียนหนังสืออยู่ชั้นใด เกษตรอำเภอพอใจมากที่เห็นเด็ก ๆ มีอุปนิสัยดี กิริยาสุภาพ เรียบร้อย ไม่มีท่าทางอวดดีหรือเย่อหยิ่งจองหอง เขายังรู้สึกพอใจมากขึ้น เมื่อรู้ว่าเด็กทุกคนสนใจการเกษตร ลุงของวีระมีสวนผลไม้ ไร่พืชล้มลุกและปลูกพืชหมุนเวียน พ่อของปิติเป็นชาวนา เกษตรอำเภอบอกว่าวันหลังจะไปเยี่ยมลุงของวีระและพ่อของปิติ

“ผมออกมาที่ริมบึงที่ไร ผมก็เห็นท่านยืนอยู่แถว ๆ นั้นทุกที” วีระพูด เกษตรอำเภอหัวเราะ “อย่าเรียกฉันว่าท่านเลยนะ พวกเธอเรียกฉันว่าอาตีกว่า ฉันไม่ชอบเห็นใครทำท่าพินอบพิเทาเกินไป ขอให้เราเป็นเพื่อนกัน” เขาพูดต่อไปว่า “ฉันไม่ค่อยชอบนั่งที่โต๊ะทำงานนาน ๆ ฉันชอบออกมาดูชาวไร่ ชาวนา ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานเกษตร เผื่อจะได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำไร่ ทำนา

หรือการใช้อุปกรณ์ทางเกษตร สัปดาห์หนึ่ง ๆ ฉันจะออกไปเยี่ยมชาวไร่ชาวนาที่อยู่ไกล ๆ ประมาณสองวัน”

“พ่อของผมรับราชการ เราไม่มีสวนหรือไร่นา ได้แต่ปลูกพืชผักสวนครัว” มานะพูด “เธอเลี้ยงไก่ด้วยหรือเปล่าล่ะ” เกษตรอำเภอถาม มานะสังเกตเห็นอาการของเกษตรอำเภอแล้วมีความรู้สึกไว้นิ่งเฉยใจ จึงพูดอย่างสนิทสนมว่า “ไม่ได้เลี้ยงครับ คุณอาภรณ์แนะนำผมด้วย ผมอยากจะทำงานเกษตร หารายได้ในยามว่าง”

เกษตรอำเภอยิ้ม “เลี้ยงไก่ก็ดี ไม่ต้องมีอุปกรณ์อะไรยุ่งยาก ได้กินไข่ กินเนื้อ ขายก็ได้ หาไก่พันธุ์ดี ๆ มาเลี้ยงแล้วทำเล้าให้มันอยู่และออกไข่ ถ้าเธอคิดจะเลี้ยงจริง ๆ พรุ่ง

นี่เลิกเรียนแล้วไปหาฉันที่อำเภอ ฉันจะให้ไก่พันธ์ุและจะ
ไปช่วยเธอทำเล้าไก่ด้วย”

มานะยกมือไหว้ขอบคุณ ปิติพูดว่า “ที่บ้านของผมนึก
เลี้ยงไก่ครับ แต่ไม่ได้ทำเล้าให้มัน มันนอนบนต้นไม้ แล้ว
ออกไข่ในตะกร้าที่พ่อทำไว้ใต้ถุนบ้าน”

“ควรทำเล้าแยกจากตัวบ้าน มันจะได้อยู่เป็นสัดส่วน
ถ้าแม่ไก่มาฟักไข่อยู่ใต้ถุนบ้าน บางทีก็มีตัวไรจากไก่ขึ้นไปรบกวน
คนบนบ้าน ถ้าปล่อยให้มันนอนตามต้นไม้ เวลาฝนตก
มันอาจจะไม่สบาย และเป็นโรคระบาดตายก็ได้” เกษตร
อำเภอพูด

ปิติพูดต่อไปว่า “ที่บ้านของผมนึกมีสระร้าง ตอนนีฝนตก
มีน้ำขังจนล้นสระ ผมอยากจะเลี้ยงปลา คุณอาคิดว่า ควร
เลี้ยงปลาอะไรดีครับที่โตเร็วขายได้เร็ว”

“โอ้โฮ! จะหาทางรวยเร็วละซีที่นี่” เกษตรอำเภอพูดพลาง
หัวเราะ “ฉันคิดว่าเลี้ยงปลานิลก็ดีนะ ไปหาฉันซี ฉันจะให้
ฉันเพาะพันธ์ุปลานิลไว้เยอะ แต่ทางที่ดีต้องขุดลอกสระ
เสียก่อนจึงค่อยเลี้ยงปลา เธอจะให้ฉันไปช่วยขุดไหมละ”

“ขอบคุณครับ ดีเหลือเกิน” ปิติตอบ “พี่ ๆ ผมหลาย
คนเขาก็ว่าจะขุดอยู่เหมือนกัน ถ้าคุณอาว่าง จะไปแวะดู
สักวันก็ดีครับ เผื่อจะได้แนะนำให้ถูกต้องยิ่งขึ้น”

เกษตรอำเภอกันมามองมานี้กับชู้ใจแล้วถามว่า “เธอ
สองคนนี่ล่ะจะเลี้ยงอะไร”

“ฉันเลี้ยงสุนัขกับนกแก้ว และจะช่วยพี่มานะเลี้ยงไก่
ค่ะ” มานีตอบอย่างสุภาพเรียบร้อย

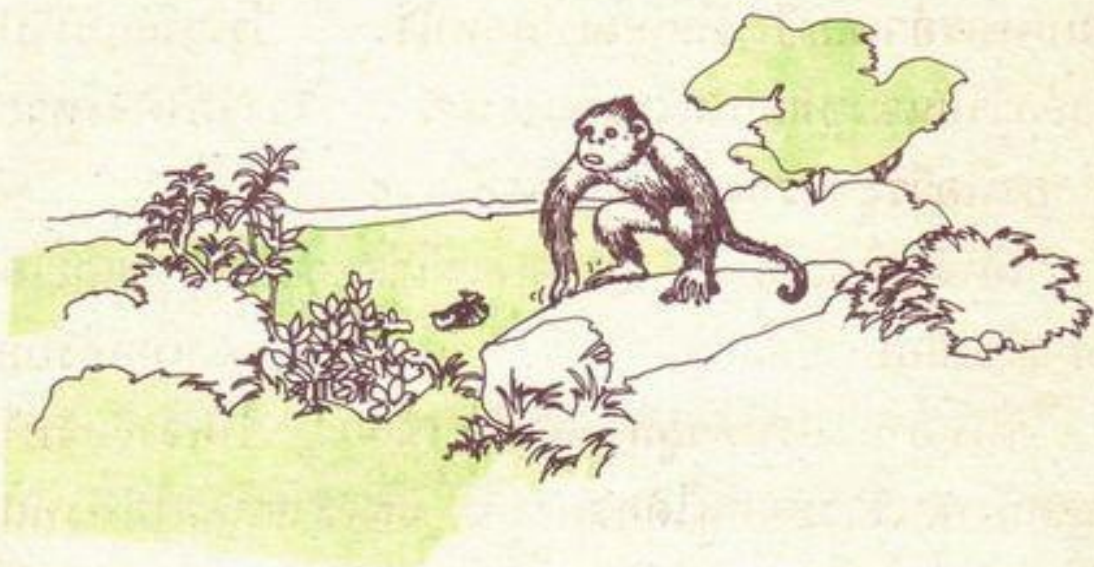
“ฉันเลี้ยงแมวค่ะ เวลาว่างก็เย็บกระทงส่งแม่ค้าห่อ
หมก” ชู้ใจตอบ

“ดีจริง พวกเธอเป็นเด็กน่ารักมาก ฉันอยากให้เด็ก
อื่น ๆ มีความคิดและขยันเหมือนเธอ ถ้าเธอทำอะไรแล้วได้
ผลดีก็ชักชวนให้เพื่อนฝูงทำตามด้วยนะ” เกษตรอำเภอบุค
แล้วชวนเด็ก ๆ กลับบ้าน ขณะที่เดินไปด้วยกัน ทุกคนพูด
กันไปเบา ๆ มิตรภาพระหว่างเกษตรอำเภอกับพวกเด็ก ๆ
เริ่มทวีความสนิทสนมกลมเกลียวกันขึ้นทีละน้อย ๆ

ดวงอาทิตย์คล้อยต่ำลงมากแล้ว นกกาบินกลับรัง ส่ง
เสียงร้องแข็งแรงแฝงไม่ได้ศัพท์ ต้นมะเกลือกำลังออกดอก
ดก มีนกมาทำรังอยู่หลายคู่ เพราะไม่มีใครรังแกหรือทำ
อันตรายมัน เกษตรอำเภอล้ำถึงประโยชน์นานัปการของ
ธรรมชาติให้พวกเด็ก ๆ ฟัง เขาเล่าสนุก น้ำเสียงมีกังวาน
ชวนฟัง ทำให้น่าเลื่อมใส

“บ้านพักของคุณอาอยู่ที่ไหนครับ” ปิติถาม

“ฉันเช่าบ้านเล็ก ๆ อยู่แถวหน้าว่าการอำเภอ ถ้าพวก

เธอว่างก็ไปเที่ยวที่บ้านฉันบ้างสิ ฉันอยู่คนเดียว”

“ใครทำอาหารและซักเสื้อผ้าให้คุณล่ะครับ” วีระ
ถาม

เกษตรอำเภอยิ้ม “ฉันทำเองสารพัด ถือหลักอยู่ง่าย
กินง่าย” เพชรถามต่อไปว่า “แล้วภรรยาของคุณล่ะครับ
ไม่มาอยู่ด้วยหรือ” เกษตรอำเภอก้าวร้าว “ฉันยังไม่มีภรรยา
หรอก เพราะยังไม่ได้แต่งงาน”

ไม่ช้าก็ถึงบ้านวีระ เจ้าจ๋อนั่งยอง ๆ อยู่บนขอนไม้ก่อน
หนึ่ง มันทำท่าเหมือนนั่งคอยวีระ พอมันเห็นวีระและเพื่อน ๆ

ก็ร้องเจี๊ยกตั้งลั่นด้วยความดีใจ แต่ไม่กล้าเข้ามาหาเพราะมัน
กลัวเกษตรอำเภอซึ่งเป็นคนแปลกหน้า วีระเดินเข้าไปดู
เขากลับว่ามันจะชุกลูกไก่ไว้ถอนขนอีก เจ้าจ้อได้จังหวะก็
โดดกอดคอวีระ วีระพามันมาหาเพื่อน ๆ

“เจ้าจ้อนี่เกเรมาก ชอบจับลูกไก่มาถอนขน และเล่น
จนตายไปเกือบหมดแล้ว” วีระพูด เกษตรอำเภอจึงบอก
อุบายว่าให้เอากะปิทาตัวลูกไก่สักตัวหนึ่ง ให้เจ้าจ้อจับไป
ถอนขน พอเจ้าจ้อดมดูได้กลิ่นกะปิ มันจะโยนลูกไก่ทิ้งทันที
และไม่ยอมจับอีกเลยเพราะลึงเกลียดกลิ่นกะปิ แล้วมันจะ
เอามือเช็ดถูกับพื้นดินหรือต้นไม้ บางทีก็ใช้ไม้ขีดจนกว่าจะ
หมดกลิ่นกะปิ วีระต้องรีบล้างมือให้มันจนหมดกลิ่นมิฉะนั้น
มือของมันจะเป็นแผล เด็ก ๆ ได้ฟังก็หัวเราะชอบใจ วีระ
บอกว่า จะลองทำดูเพื่อตัดสันดานเกเรของเจ้าจ้อ

“ตอนนี้ยังไม่เย็นมากนัก ผมอยากจะเชิญคุณอาเข้าไป
ในบ้าน ถ้าลุงได้รู้จักคุณอา คงจะพอใจมาก” วีระพูด

“เมื่อฉันย้ายมาใหม่ ๆ ก็ได้ยินกิตติศัพท์คุณลุงทรัพย์
ประสงค์สุข ของวีระอยู่เหมือนกันว่าเป็นชาวสวนที่ขยันขัน
แข็ง พืชพันธุ์ในไร่ในสวนก็ให้ผลดี ตกผล ฉันจะเข้าไปพบ
คุณลุงของเธอ” เกษตรอำเภอพูดพลางเดินตามวีระกับ
เพชรเข้าไปในบ้าน ส่วนมานะ มานี ปิติ และชูใจขอตัว

กลับบ้านก่อน เด็ก ๆ ใหว้ลาเกษตรอำเภอ เขาย้ำคำสัญญา
ว่าจะไปเยี่ยมที่บ้านของเด็ก ๆ ทุกคน

แบบฝึก

๑. ทบทวนการผันอักษรต่ำ

ฝึกอ่าน สังเกตความหมาย และฝึกผันคำอื่น ๆ
น้ำท่วมที่ไรไรนาเสียหายและคนไรที่อยู่มากมาย
บางคนต้องนอนในยุงข้าว ยุงก็ชุม ดูยุงไปหมด
แม่ให้ทอนต้นกระทอนเป็นท่อน ๆ
พ่อเล่าเรื่องให้ลูก ๆ รู้พ่อเล่า ๆ ว่าเมื่อคืนนี้งูเข้าไปกินไก่
ในเล้า

๒. ฝึกอ่านและจำ คำที่สะกดด้วย ป พ

มี <u>กระ</u> ถาง <u>รูป</u>	อยู่ <u>หน้า</u> ส <u>รูป</u>
เหมือน <u>ใน</u> รูป <u>ภาพ</u>	ทราบ <u>กิต</u> ติ <u>ศัพท์</u>
ยก <u>ทัพ</u> ข้าม <u>ทวี</u> ป	รีบ <u>ไป</u> ดู <u>ม</u> ห <u>ร</u> ส <u>พ</u>
พบ <u>ท</u> รั <u>พ</u> ย์ <u>สม</u> บัติ	ส <u>รูป</u> ได้ <u>ชัด</u> เจน

๓. ฝึกอ่านและจำ คำที่ออกเสียง อะ ที่ตัว สะกดของคำหน้า

อุปนิสัย	ไม่ทุจริต
คิดอุปกรณ์	ตอนชุลมุน
มีคุณภาพ	ฉาบภาชนะ
จะมีชัยสถ์	ยุทธหัตถี
มีมิตรภาพ	น่าน้ำปลา

๔. ไม้ยมก (๓) เขียนไว้หลังคำหรือกลุ่มคำ
เพื่อให้อ่านซ้ำกัน ๒ หน

ฝึกอ่านและสังเกตการอ่านซ้ำคำที่ขีดเส้นใต้

เขามาหาฉันบ่อย ๆ

เขากระซิบบอกเพื่อน ๆ

ฝนตกทุกวัน ๆ จนฉันออกไปไหนไม่ได้

วันนี้ฉันรู้สึกหนาว ๆ ร้อน ๆ เหมือนจะเป็นไข้

สัปดาห์หนึ่ง ๆ ฉันได้หยุดเรียน ๒ วัน

เขาค่อย ๆ คืบเคยกันมากขึ้นทีละน้อย ๆ

ไม้ยมก (๓) ใช้เพื่อย้ำคำที่อยู่ข้างหน้า ไม่ใช่
เป็นคำขึ้นต้นข้อความข้างหลัง

ฝนตกเกือบทุกวัน ๆ นี้ไม่ตก (ผิด)

ฝนตกเกือบทุกวัน วันนี้อันไม่ตก (ถูก)

๕. คำบางคำบอกให้รู้ว่าเป็นชื่อ คน สัตว์ สิ่งของ และอื่น ๆ

ฝึกอ่านและสังเกต

คน	มานี้ มานะ แม่ พ่อ พี่ เพื่อน
สัตว์	แมว หมา เจ้าจ้อ เจ้าแก่ สีเทา
ต้นไม้	มะม่วง บัว มะยม พริก ผักกาด ฝรั่ง
สิ่งของอื่น ๆ	โต๊ะ เก้าอี้ หนังสือ รองเท้า พระอาทิตย์ โลก โรค ยา โรงเรียน

๖. คำแทนชื่อ

ฝึกอ่านและสังเกต การใช้คำแทนชื่อ

ถ้าเจ้าจ้อได้กลิ้งกะปิ	<u>เจ้าจ้อ</u> จะโยนลูกไก่ทิ้ง
ถ้าเจ้าจ้อได้กลิ้งกะปิ	<u>มัน</u> จะโยนลูกไก่ทิ้ง
เกษตรอำเภอบอกวีระว่า	<u>เกษตรอำเภอ</u> จะไปเยี่ยมลุง
ของ <u>วีระ</u>	
เกษตรอำเภอบอกวีระว่า	<u>ฉัน</u> จะไปเยี่ยมลุงของ <u>เธอ</u>

๗. ประโยคคำถาม ประโยคคำตอบ

ฝึกอ่านและสังเกต

ประโยคบอกเล่า คนเห็นนก

ประโยคคำถาม	ใครเห็นนก ?
ประโยคคำตอบ	คน (คนเห็นนก)
ประโยคบอกเล่า	ฉันอยู่ที่นี้นานแล้ว
ประโยคคำถาม	เธออยู่ที่นี้นานแล้วหรือ ?
ประโยคคำตอบ	ค่ะ (ฉันอยู่ที่นี้นานแล้ว)

๘. การอ่านแยกคำให้ถูก

คำบางคำเขียนติดกัน ต้องอ่านแยกให้ถูกจึง
จะมีความหมาย

บางกอดอกสีแดง อ่าน บาง-กอดอก-สี-แดง
(ไม่ใช่ บา-งก-อด-อก หรือ บาง-กอด-อก)

ลอบออกนอก	อ่าน ลอบ-ออก-นอก
ชอบอกชอบใจ	” ชอบ-อก-ชอบ-ใจ
พินอบพิเทา	” พิ-นอบ-พิ-เทา

บทที่ ๗

บันทึกของชูใจ

ปีนี้ มานี ชูใจ ปิติ ดวงแก้ว สมคิด และเพื่อน ๆ เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ครูประจำชั้นเป็นชายชื่อ กมล เป็นคนเอาการเอางานและเข้มงวดกวดขัน แต่มีน้ำใจเมตตา กรุณา นักเรียนจึงทั้งรักและทั้งเกรง ทุกคนตั้งใจเรียน และเอาใจใส่ทำการบ้านมิได้ขาด วันนี้ครูกมลสอนให้นักเรียนรู้จักเขียนบันทึกประจำวัน แล้วให้นักเรียนเขียนบันทึกประจำวันตลอดสัปดาห์เป็นการบ้าน ชูใจชอบการบ้านชิ้นนี้มาก

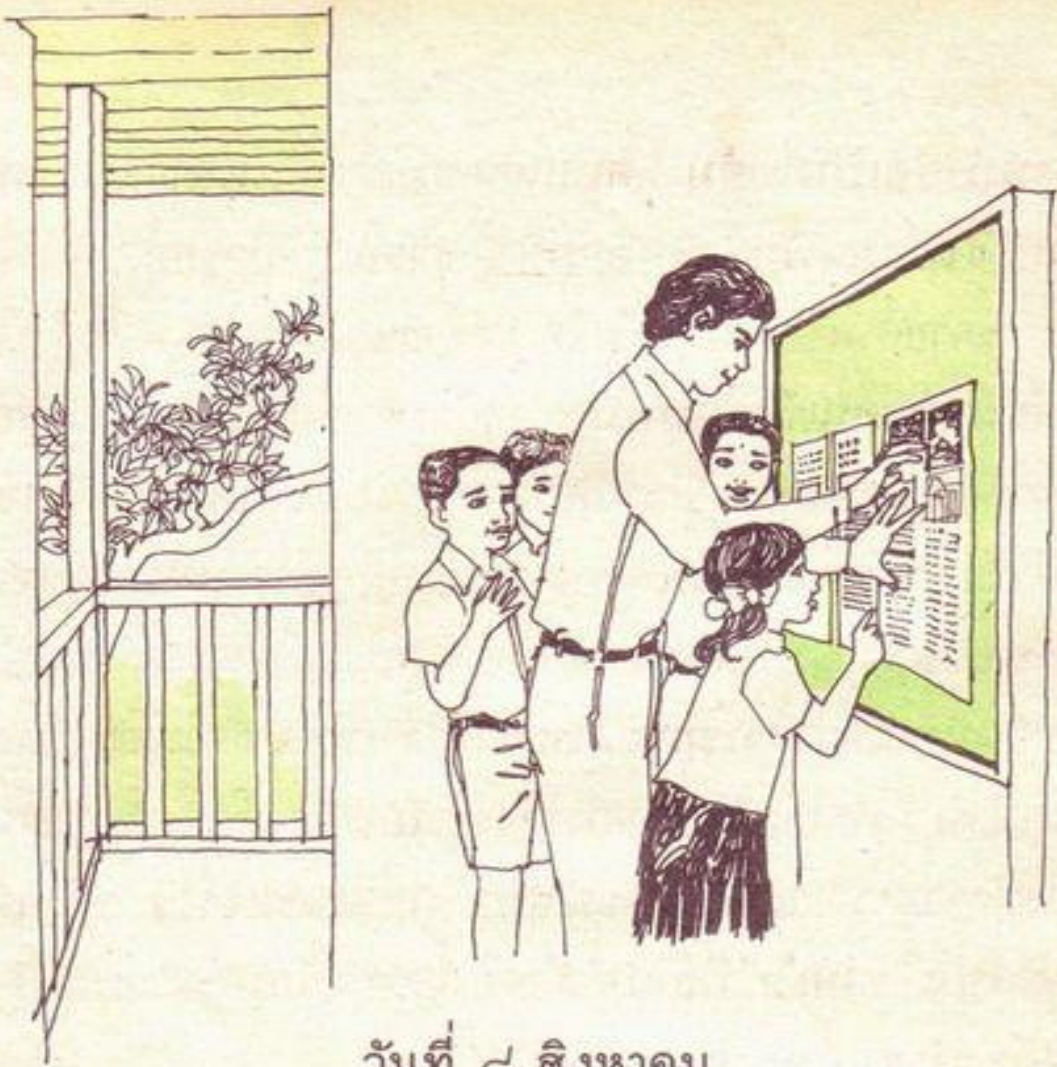
เพราะเขาชอบเขียนบันทึกส่วนตัวอยู่แล้ว เขาจึงเริ่มเขียน
บันทึกตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันอาทิตย์ ดังนี้

วันที่ ๗ สิงหาคม

วันนี้ไปโรงเรียนแต่เช้า เตรียมส่งการบ้านคณิตศาสตร์
นั่งตรวจทานก่อนส่ง ปรากฏว่าเราหารและลบเลขผิดไป เลย
แก้ไขให้ถูกต้องแล้วจึงส่ง บางคนขอลอกจากเพื่อน แต่ไม่มี
ใครกล้าฟ้องครู วันนี้เรียนหนังสือสนุกมาก คุณครูให้อภิปราย
ปัญหาว่าทำอย่างไรเราจึงจะช่วยให้เศรษฐกิจในครอบครัว
ดีขึ้น ปิดอภิปรายเสียงดังจนคุณครูต้องเตือน คุณครูชมมานี้
ว่าพูดมีเหตุผลดี และชมดวงแก้วว่าใช้สำนวนโวหารดี ส่วน
เราคุณครูให้กำลังใจว่าถ้าพูดดังกว่านี้สักหน่อยจะดีมาก เรา
ต้องพยายามพูดให้เสียงดังขึ้น

ย่ำให้สตาลค์มา	๑๐	บาท
ซื้อใบตองไปทำกระทง	๗	บาท
ซื้อขนม	๑.๕๐	บาท
ซื้อน้ำหวาน	๑.๐๐	บาท
รวมใช้เงินไป	๘.๕๐	บาท
นำเงินไปคืนให้ย่า	๐.๕๐	บาท

เราเอาเงินไปคืนย่าสองสลึง กินข้าวเย็นแล้ว ทำการบ้าน
และช่วยย่าเย็บกระทง

วันที่ ๘ สิงหาคม

คุณครูกลมมาโรงเรียนแต่เช้า เอาหนังสือพิมพ์มาติดไว้ให้นักเรียนอ่าน เราชอบอ่านข่าวต่าง ๆ คุณครูให้นักเรียนเปลี่ยนเวรกันย่อข่าว โดยสรุปไปติดไว้ที่แผ่นป้ายประกาศให้เพื่อน ๆ อ่าน ทำให้ทุกคนรู้ข่าวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ทันท่วงที่อยู่เสมอ ตอนเช้าแถวหน้าเสาธง เชิญธงชาติขึ้นแล้ว คุณครูใหญ่ประกาศว่า วันนี้ตอนสาย ๆ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอจะมาตรวจสุขภาพของนักเรียน ปิดหน้าเสียเพราะฟันของเขามุ เขากลับจะถูกถอนฟัน เพื่อนกระเช้า

ว่าเขาหน้าซึดเป็นไก่ต้ม ตอนสายหอมมากันหลายคน หมอ
สั่งให้ปิดไปตอนพื้นที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ เพื่อน
ผู้หญิงหลายคนเป็นเหา เพื่อนผู้ชายบางคนเป็นหิด กลาก
เกลื่อน บางคนเป็นโรคปากเปื่อย เท้าเปื่อย หมอก็ให้ยาไว้
รักษา เราโชคดีไม่เป็นอะไรเลย หมอสงสัยว่าสมคิดจะมี
ตัวพยาธิเพราะดูผอมแห้งแรงน้อย หมอจึงสั่งให้เอาอุจจาระ
ไปตรวจที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ

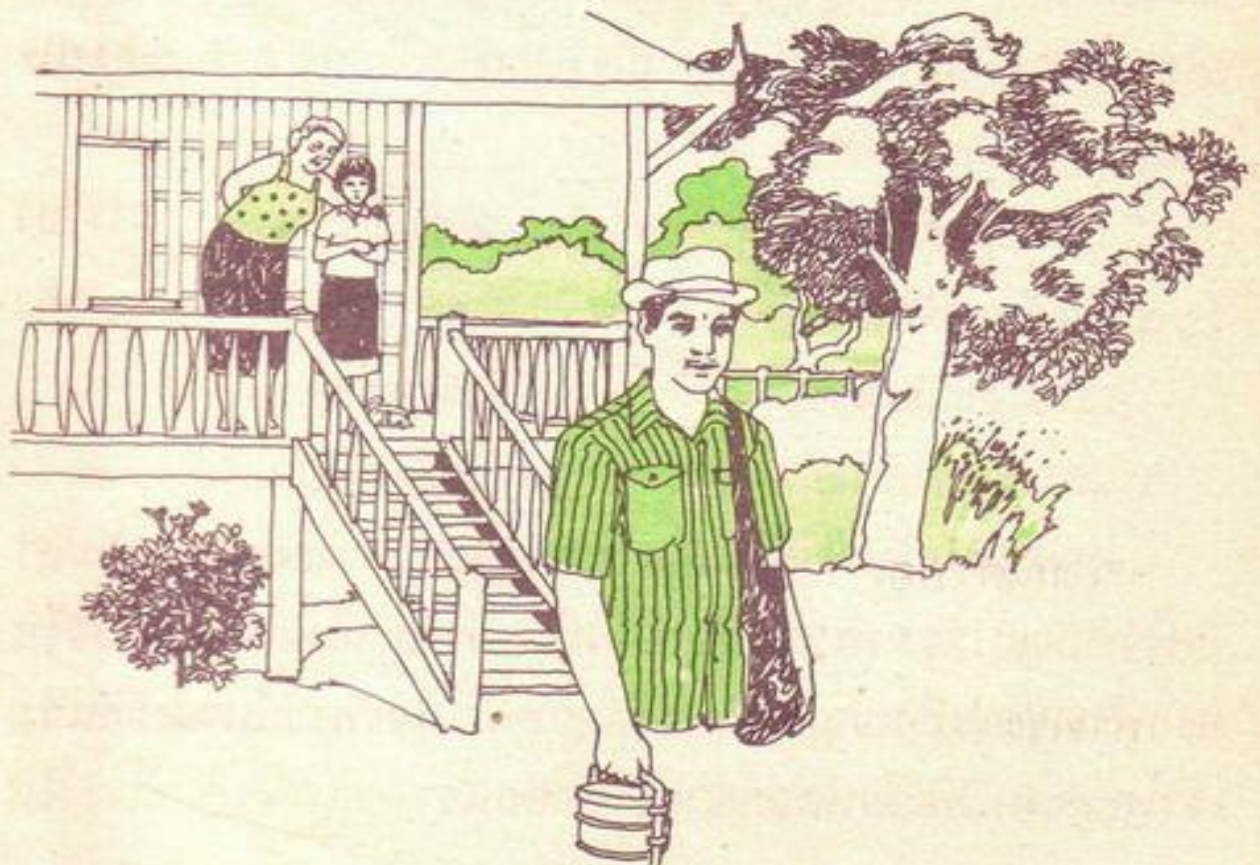
วันนี้คุณครูจัดกิจกรรมให้พวกเราเรียน และเล่นสนุก
หลายอย่าง ทำให้พวกเราอ่านและเขียนคำได้เร็วขึ้น คุณครู
สอนให้พวกเราเขียนกลอนง่าย ๆ ใครจะเขียนเกี่ยวกับอะไร
ก็ได้ เช่น ดอกไม้ที่ชอบ สัตว์เลี้ยง เพื่อน อาหาร กีฬา
 ฯลฯ เราเขียนส่งครูว่า

ฉันรักมานี่	เขาดีต่อฉัน
เราเป็นเพื่อนกัน	หลายวันนานมา
เราต่างช่วยเหลือ	เอื้อเฟื้อทุกครา
แสนสุขนักหนา	เพื่อนรักเพื่อนเกลอ

คุณครูชมฉันว่าเขียนเก่ง คุณครูเอาบทกลอนของฉันไป
ติดไว้ที่ป้ายประกาศรวมกับของเพื่อนที่เขียนได้ดี มานี่ดีใจ
มากที่เราเขียนถึงเขา แต่เราชักจะน้อยใจเพราะมานี่เขียนถึง
เจ้าโต ส่วนปิติเขียนตลกมาก เขาเขียนว่า

คิดถึงเจ้าแก้ว	แหงแก๋ตายไป
เราแสนเสียใจ	ไม่มีม้าขี่
ต้องเดินด้วยขา	เมื่อยล้าเต็มที
เจ้าแก้วแสนดี	ไม่น่าตายเลย
คุณครูและเพื่อน ๆ อ่านแล้วชอบอกชอบใจ	
วันที่ ๙ สิงหาคม	

ตอนเช้ามีดวันนี้ อาออกเดินทางไปเยี่ยมญาติซึ่งป่วย
อยู่อีกตำบลหนึ่ง ทางที่จะไปไม่มีรถยนต์วิ่งผ่าน อาจึงต้อง
เดินไปตามทางเกวียน ย่าบอกว่าตำบลที่อาจะไปค่อนข้างจะ

กันดารน้ำ ถึงมีน้ำก็ขุ่นจึงควรรนำสารส้มไปด้วย อาเตรียมข้าวห่อ กระทิกน้ำและยามใส่ของ แล้วออกจากบ้านไปตั้งแต่ตะวันยังไม่พ้นขอบฟ้า เรารู้สึกว่าเหว่ชอบกล รู้สึกน้ำตาจะไหลเสียให้ได้ เพราะเหลือเราอยู่กับย่าเพียงสองคน เจ้าสี่เทาบริวารของเราหมู่นี้ไม่ค่อยอยู่บ้าน ออกเที่ยวทุกคืน อาบอกว่าไปไม่นาน จะรีบกลับเพราะต้องมาทำนา พอสว่างเราคว่ำห่อหนังสือเรียนและกล่องใส่อาหารกลางวัน แล้วไปโรงเรียน ย่าทำงานอยู่บ้านคนเดียว

วันนี้เราได้เรียนหลายอย่าง หัดร้องเพลงได้เพลงหนึ่งเราชอบมาก คุณครูให้เดินเข้าจังหวะฉิ่ง ปิติเดินเหมือนกบเดินไปเดินมาเลยเหยียบเท้าของดวงแก้ว ต้องรีบขอโทษดวงแก้วเป็นการใหญ่

วันนี้เลิกเรียนแล้วเรารีบกลับบ้าน เพราะเป็นห่วงย่า คีนนี้เย็บกระทงได้น้อย เพราะต้องรีบดับตะเกียงนอน (อาไม่อยู่บ้าน ย่าชกกลัว)

วันที่ ๑๐ สิงหาคม

คุณครูบอกว่า จวนจะถึงวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระบรมราชินีนาถ ซึ่งถือว่าเป็นวันแม่ด้วย ให้พวกเราหาพระบรมฉายาลักษณ์ตามหนังสือพิมพ์และรวบรวมข่าวเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจไว้จัดนิทรรศการ คุณครูยังให้

พวกเราแบ่งกลุ่มเขียนบทถวายพระพรและบทสวดดีวันแม่
ประกวดกันด้วย พวกเราตื่นเต้นมาก กลุ่มเรามีมานี่ ดวงแก้ว
สมคิด ปิติและเรา มานี่เป็นหัวหน้า เขาให้ดวงแก้ว สมคิดและ
ตัวของเขาเขียนบทถวายพระพร ส่วนเรากับปิติเขียนบทสวดดี
พระคุณแม่ พรุ่งนี้ให้เอามาช่วยกันแก้ไข เพราะมะรืนก็
จะถึงวันประกวดแล้ว เราไม่มีแม่ เวลาเขียนถึงแม่คงนึกถึง
ย่า อาจเขียนสื่คนที่แม่ไม่ได้ เราขอเปลี่ยน มานี่จึงมาเขียน
บทพระคุณแม่แทนเรา พูดถึงแม่ที่ไรเรากลุ่มใจทุกที เพราะ
ไม่รู้ว่าจะพ่อกับแม่อยู่ไหน ย่าก็ไม่บอก เรารู้สึกน้อยใจในความ
อากัพอับโชค แต่พอนึกถึงจันทร์ซึ่งเป็นคนพิการ ขาสืบข้าง
หนึ่ง ข้าไม่มีพ่อแม่เสียด้วย จึงรู้สึกที่เราดีกว่าเขามาก ย่า
ก็รักเราเหมือนแก้วตา

เรารีบกลับบ้าน วันนี้เลิกเย็บกระทงหนึ่งวัน เพราะ
ต้องเขียนบทถวายพระพร เราเขียนไม่เก่ง ต้องใช้เวลามาก
กว่าคนอื่น

วันที่ ๑๑ สิงหาคม

พวกเรามาโรงเรียนแต่เช้า เอาบทกลอนที่เขียนมาช่วย
กันดู แล้วเราก็ช่วยกันแก้ไขไม่ให้ผิดพลาด จนเป็นที่พอใจ
พอใจของทุกคน กลุ่มอื่นก็กุกุกจ้อช่วยกันอย่างไม่มัวรังเกียจ
รังอน เพื่อนบางคนก็คุยโม้จนน้ำลายแตกฟองว่า ของเขา

ต้องชนะการประกวด ปีติก็เถียงคอเป็นเอ็นว่า ของเขาต่างหากที่จะชนะ ชั้นอื่น ๆ ก็มีการเขียนบทกลอนและเรียงความประกวดด้วย มานี่เล่าว่าพี่มานะกับพี่วีระช่วยกันเขียนเรียงความอยู่จนค่ำมืด

วันนี้ พวกเราเรียนหนังสือไม่ค่อยจะรู้เรื่อง เพราะใจมัวพะวงถึงแต่ผลงานที่ต้องประกวดกัน พอว่างเราก็จับกลุ่มดู แล้วดูอีกแก้สำนวนโวหารให้เหมาะสม ตรวจดูตัวอักษรทุกตัวไม่ให้เขียนผิด

วันนี้วันศุกร์ คุณครูพาไปฟังเทศน์ที่วัด พระเทศน์ในวิหารใหญ่ ท่านเทศน์อบรมศีลธรรมพวกเรา เรื่อง “ตัวมาร” ท่านบอกว่าความเกียจคร้าน ความประมาท ความอวดดี

เป็นตัวมารของการศึกษา และความเจริญก้าวหน้าของนักเรียน
เราจะจำไว้และไม่ยอมให้ตัวมารมาทำลายเรา

กลับมาถึงบ้าน พบอานั่งยิ้มคอยอยู่ เราดีใจจึง อ
นั่งเผือกไว้ให้เราจิ้มน้ำตาลกินด้วย คินนี้เราเย็บกระทงได้
๕๐ กระทง

วันที่ ๑๒ สิงหาคม

วันนี้วันเสาร์ แต่พวกเรา ก็ไปโรงเรียน ช่วยกันจัด
นิทรรศการวันเฉลิมพระชนมพรรษาและวันแม่ จากนิทรรศ
การทำให้เราได้ทราบพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนาง
เจ้าพระบรมราชินีนาถว่า ทรงทำคุณประโยชน์ใหญ่หลวง
ให้แก่ชาติบ้านเมืองและพระคุณของแม่นั้นสุดจะพรรณนาได้
พอตอนสาย ก็ถึงเวลาที่พวกเราตื่นเต้นที่สุด คือประกาศ
ผลการประกวดบทกลอนถวายพระพร บทกลอนสุดดีวันแม่
และเรียงความเรื่อง “พระราชนิของเรา” กับเรื่อง “แม่ของ
เรา”

เราต้องร้องไชโย และปิติดีใจมากถึงกับเต้นแรงเต้นกา
ด้วยความดีใจ กลุ่มของเราชนะเป็นที่หนึ่ง บทกลอนของ
เรว่าดังนี้

ถวายพระพร

โ้ไ้พระราชินี	เป็นศรีบ้านเมือง
พาชาติรุ่งเรือง	ไปชั่วกาลนาน
เฉลิมพระชนม์	ทุกคนเบิกบาน
ถวายพรวอนขาน	ให้ทรงพระเจริญ
สดุดีพระคุณแม่	
โลกนี้มีใคร	ห่วงใยเมตตา
รักเราเท่าฟ้า	อบรมตักเตือน
แม่เรายิ่งใหญ่	หาใครมาเหมือน
เราอย่าลืมเลือน	เร่งตอบแทนคุณ
รางวัลที่พวกเราได้รับคือสมุดและดินสอ ดีจัง ไม่ต้อง	
ซื้อ ทุนเงินยาไปเยอะ ชั้น ป. ๕ พี่มานะกับพี่วีระก็ชนะ	
การประกวดเรียงความ ได้หนังสือเป็นรางวัล เรากลับมาแล้ว	

ให้ย่าและอาฟัง ย่ากับอาดีใจมาก คึนนี้เราคงนอนฝันดี

วันที่ ๑๓ สิงหาคม

วันนี้ซักผ้า รีดผ้า และเย็บกระทง อ่านหนังสือทบทวน
ความรู้และเตรียมตัวไปเรียนในวันจันทร์

แบบฝึก

๑. ทบทวนผันอักษรกลาง

ฝึกผันและสังเกตการใช้คำในประโยค

บุง บุ่ง บั้ง บึง บุ่ง

เขาไปในบุง (คล้ายบึง) ถูกตัวบั้งจึงกระโดดหนี

ของในกระบุงตกน้ำดั่งบุง ๆ (บุงไม่มีความหมาย)

เขานั่งกินข้าวดั่งหน้าตั้งอยู่บนตั้ง (ตั้ง ตั้ง ไม่มีความหมาย)

๒. ฝึกอ่านคำคล้องจองที่มี ร ล สะกด โดย

อ่านเป็นวรรคและเป็นจังหวะ

ทางกัณดาร

บริวารหนี

อาหารดีดี

อยู่ที่วิหาร	ขอท่านสมภาร	จัดนิทรรศการ
สำนวนโวหาร	อยู่ชั่วนาน	หนีมาให้พ้น
คนเกิดปีขาล	ทำงานชอบกล	ขนสารสัมไป

๓. ฝึกอ่านกลุ่มคำ

เข้มงวดกวดขัน	พระชนมพรรษา
พระบรมฉายาลักษณ์	พักผ่อนหย่อนใจ
ไม่รังเกียจรังอน	ตอนอากัฟอัซซอค
ชอบอกชอบใจ	ใช้สำนวนโวหาร

๔. ฝึกอ่านและจำ สำนวนเปรียบเทียบ เพื่อใช้พูดและเขียนได้ถูกต้อง

<u>รัก</u> เหมือนแก้วตา	<u>หน้า</u> ซีดเป็นไก่ต้ม
<u>เด่น</u> เหมือนกบ	<u>มิด</u> เหมือนเข้าถ้ำ
<u>ขาว</u> เหมือนสำลี	<u>มีความสุข</u> เหมือนอยู่ในปราสาท

๕. ไปยาลใหญ่ (๖๗) ใช้เขียนไว้ข้างหลังข้อความแทนข้อความที่จะมีต่อไปอีกมาก

อ่านและสังเกตการใช้เครื่องหมายไปยาลใหญ่ (๖๗)

ในป่ามี นก ลิง เสือ ๖๗ (๖๗ แทน ชะนี กระรอก กระต่าย งู และสัตว์อื่น ๆ)

- อ่านว่า ในป่ามี นก ลิง เสือ ละ

๖. ฝึกอ่าน อักษรย่อ

ส่ง

หัวหน้านักเรียนชั้น ป. ๔

ร.ร. บ้านวิหารวิทยาการ

หมู่ที่ ๒ ต. นครบาล อ. ชลประทาน

จ. สกลนคร

๗. เครื่องหมายบุพសัญญา (,,) ใช้เขียนแทนคำหรือกลุ่มคำซึ่งอยู่ในบรรทัดข้างบน เพื่อไม่ต้องเขียนคำซ้ำกันบ่อย ๆ

ฝึกอ่านและสังเกตการใช้เครื่องหมายบุพសัญญา (,,)

ชื่อผ้า	๓	เมตร	ราคา	๖๐	บาท
---------	---	------	------	----	-----

"	๑	"	"	๒๐	"
---	---	---	---	----	---

อ่านว่าชื่อผ้า ๑ เมตร ราคา ๒๐ บาท

๘. ข้อความที่บอกให้รู้เรื่องแต่เพียงบางส่วน ไม่สมบูรณ์ หรือไม่ชัดเจน เรียกว่า วลี

ฝึกอ่านและสังเกต

หนังสือเรียนภาษาไทย

(ไม่รู้ว่าใคร ทำอะไร)

กำลังอ่าน

(ไม่รู้ว่าใครอ่าน)

กำลังอ่านหนังสือเรียนภาษาไทย (ไม่รู้ว่าใครอ่าน)

๘. อ่านและสังเกตความแตกต่างระหว่างประโยค
บอกเล่า ประโยคคำถาม และประโยคคำตอบ

ประโยคบอกเล่า คุณครูกลมมาโรงเรียนแต่เช้า

ประโยคคำถาม ใครมาโรงเรียนแต่เช้า ?

ประโยคคำตอบ คุณครูกลม

(คุณครูกลมมาโรงเรียนแต่เช้า)

ประโยคคำถาม คุณครูกลมมาโรงเรียนเวลาเท่าไร ?

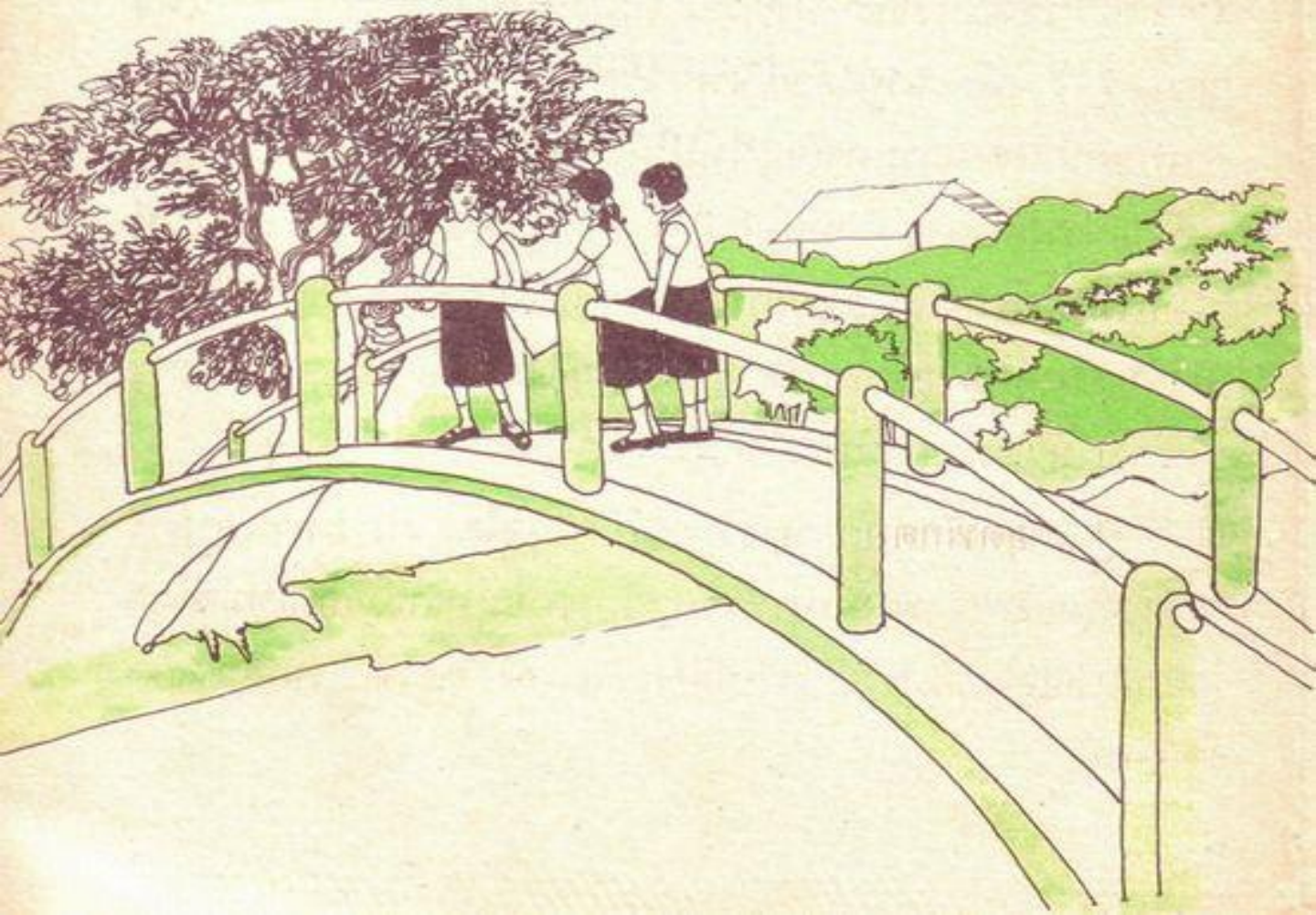
ประโยคคำตอบ ประมาณ ๖.๓๐ น.

(คุณครูกลมมาโรงเรียนเวลาประมาณ
หกนาฬิกาสามสิบนาที)

บทที่ ๘

จันทร์

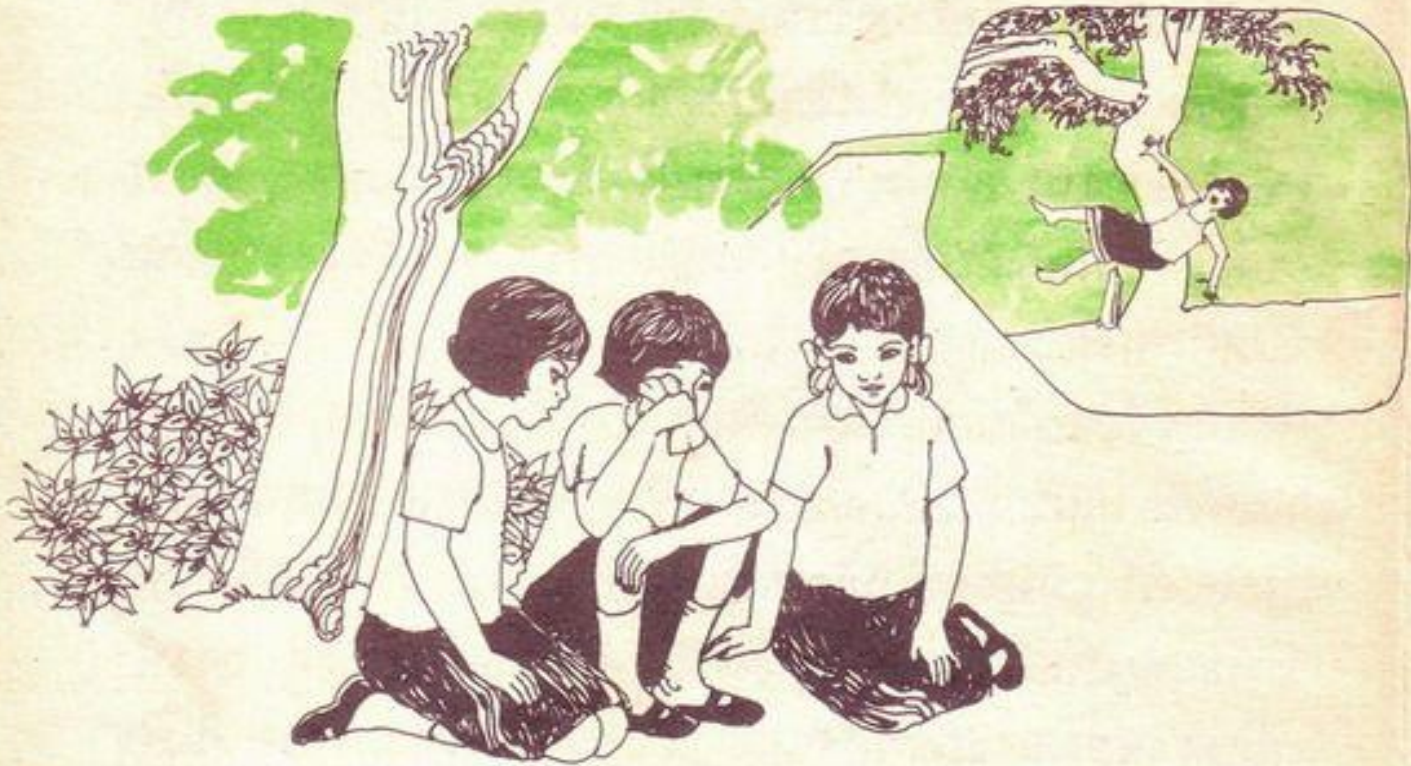
เช้าวันหนึ่ง มานี ชูใจเดินมาโรงเรียนด้วยกัน พอมาถึงทางแยกที่บรรจบกับถนนใหญ่ เขาแลเห็นจันทร์กำลังเดินขึ้นสะพาน ขาข้างหนึ่งของจันทร์พิการลีบเล็ก ทำให้เขาเดินกะเผลกกะเผลก มือข้างหนึ่งถือห่อหนังสือห่อใหญ่ อีกข้าง

หนึ่งถือห่อข้าว สะพานนั้นลาดชัน มานี้เกรงว่าจันทร์จะสิ้น
ไถลล้มลงไป จึงรีบวิ่งเข้าไปหาแล้วพูดว่า “ฉันช่วยถือห่อ
หนังสือให้ดีไหมจะ” พลายยิ้มมือไปดึงห่อหนังสือ จันทร์
กระซอกห่อหนังสือกลับ ทำหน้าบึ้งรีบเดินกะโผลกกะเผลก
ข้ามสะพานไปโดยเร็ว

มานี้กับซุใจยินดีจันทร์ข้ามสะพานไปอย่างปลอดภัยแล้ว
จึงปรึกษากันว่าทำอะไรจันทร์จึงจะยอมรับความช่วยเหลือ
จากเพื่อน ๆ จันทร์เป็นนักเรียนห้องอื่น แต่มานี้กับซุใจก็ถือ
ว่าเรียนอยู่โรงเรียนเดียวกัน ต้องช่วยเหลือเจือจุนกัน บรรดา
เพื่อนร่วมชั้นของจันทร์เล่าว่า จันทร์ไม่ยอมพูดจาเล่นหัว
กับใคร เพื่อนพูดด้วยเขาก็กลับทำท่าจองหงอและตวาดเอา
จนทุกคนอดทนระอาใจ ไม่มีใครกล้าเข้าใกล้ ครูประจำชั้น
ขอร้องให้เพื่อน ๆ ทำดีต่อจันทร์ แต่ทุกคนก็เบื่อหน่าย ในที่
สุดก็ไม่มีใครสนใจไยดีจันทร์เลย มานี้กับซุใจคิดว่า จันทร์
คงมีความทุกข์อยู่ในใจ เขาจึงคิดจะช่วยเหลือ เมื่อจะเป็นการ
บรรเทาความทุกข์นั้นลงได้

พอหยุดพักตอนกลางวัน มานี้กับซุใจรับประทานอาหาร
กลางวันแล้ว จึงพากันมาหาจันทร์ พบจันทร์นั่งกอดเข้าเจ้าจุก
อยู่คนเดียวได้ต้นหว้า พอมองเห็นมานี้กับซุใจ เขาก็สะบัด
หน้าหนี

ชูใจพูดว่า “ฉันอยากเป็นเพื่อนกับเธอ จันทร เพราะเราไม่มีพ่อแม่เหมือนกัน” จันทรนั่งนิ่งเฉย ชูใจพูดต่อไปว่า “ฉันพูดจริงๆ นะจ๊ะ ฉันอยากเป็นเพื่อนกับเธอ เวลาไม่สบายใจจะได้เล่าให้เธอฟัง”

จันทรพูดว่า “เธอก็เล่าให้มานีฟังสิ” แกมมิกน

“มานีเป็นเพื่อนที่ดีมาก เขารับฟังความทุกข์ร้อน และช่วยเหลือเกื้อกูลฉันอยู่เสมอ แต่เขาไม่เหมือนเรา เขาไม่เป็นที่กำพว้าเหมือนเราสองคน เขาไม่รู้ว่า เวลาเราฟังคนอื่นพูดถึง

พ่อแม่แล้วเรารู้สึกอย่างไร เราเป็นเพื่อนกันนะ จันทร”
 ชูใจพูดด้วยน้ำเสียงอ่อนโยน

จันทรหันกลับมา น้ำตานองหน้า เขายกมือขึ้นเช็ดและ
 ขี้ตา มานีส่งผ้าเช็ดหน้าให้ จันทรรับเอาไปเช็ดหน้าตาแล้ว
 ชบหน้าลงร้องไห้สะอึกสะอื้น มานีกับชูใจเข้าไปนั่งใกล้ ๆ
 ช่วยกันปลอบโยนจนจันทรหยุดร้องไห้ แล้วเงยหน้าขึ้น มานี
 กับชูใจเห็นตาของเขาบวมและแดง จันทรเล่าให้มานีกับชูใจ
 ฟังว่า พ่อเขาเกิดมาแม่ก็ตาย อยู่ต่อมาไม่นานพ่อก็ตายอีก น้ำ
 จึงพาเขามาเลี้ยงไว้ตามบุญตามกรรม เมื่อถูกลูกของน้ำ
 กลั่นแกล้ง ก็ไม่เคยได้รับความยุติธรรม น้ำเขยเป็นคนใจดำ
 อ้ามहितมาก เขาต้องสู้หวานอมขมกลืนเรื่อยมา เขาเคยถูกน้ำ
 เขยใช้ให้ปีนต้นไม้ จนตกลงมาถูกตอไม้ดำเป็นแผลฉกรรจ์
 ที่ต้นขา โชคดีที่ได้ยาที่มีสรรพคุณมารักษา แผลจึงหาย มานี
 สังเกตดูก็เห็นจันทรมีผิวพรรณซูบซีด หน้าตาอิดโรย ท่าทาง
 มีความทุกข์อย่างสาหัส เสื้อผ้าเก่าฉีกขาดและสกปรกก็รู้สึก
 เวทนายิ่งนัก จึงตั้งใจแน่วแน่ว่า จะพยายามหาทางช่วยเหลือ
 ให้จงได้ มานีถามจันทรว่าน้ำของจันทรมีอาชีพอะไร จันทร
 บอกว่า น้ำของเขาทำเครื่องสานที่ทำด้วยไม้ไผ่ หวาย และ
 ไบลาน เช่น เข่ง ตะกร้า หมวกและพัด ไ้ขายแต่ขายไม่ดี
 มานีฟังแล้วดีใจเพราะแลเห็นช่องทางจะช่วยจันทรได้ พอดี

ระฆังสัญญาณดังขึ้น จันทรส่งผ้าเช็ดหน้าที่เขาเช็ดหน้าตาจนเปียกและยับยู่ยี่คืนให้มานี แต่มานีบอกว่ายกให้จันทร จันทรดีใจมาก ค่อยๆบรรจงพับผ้าเช็ดหน้าใส่ในกระเป๋าเสื้อ เด็กหญิงทั้งสามสัญญาว่าจะเป็นเพื่อนกัน แล้วแยกกันกลับเข้าห้องเรียน

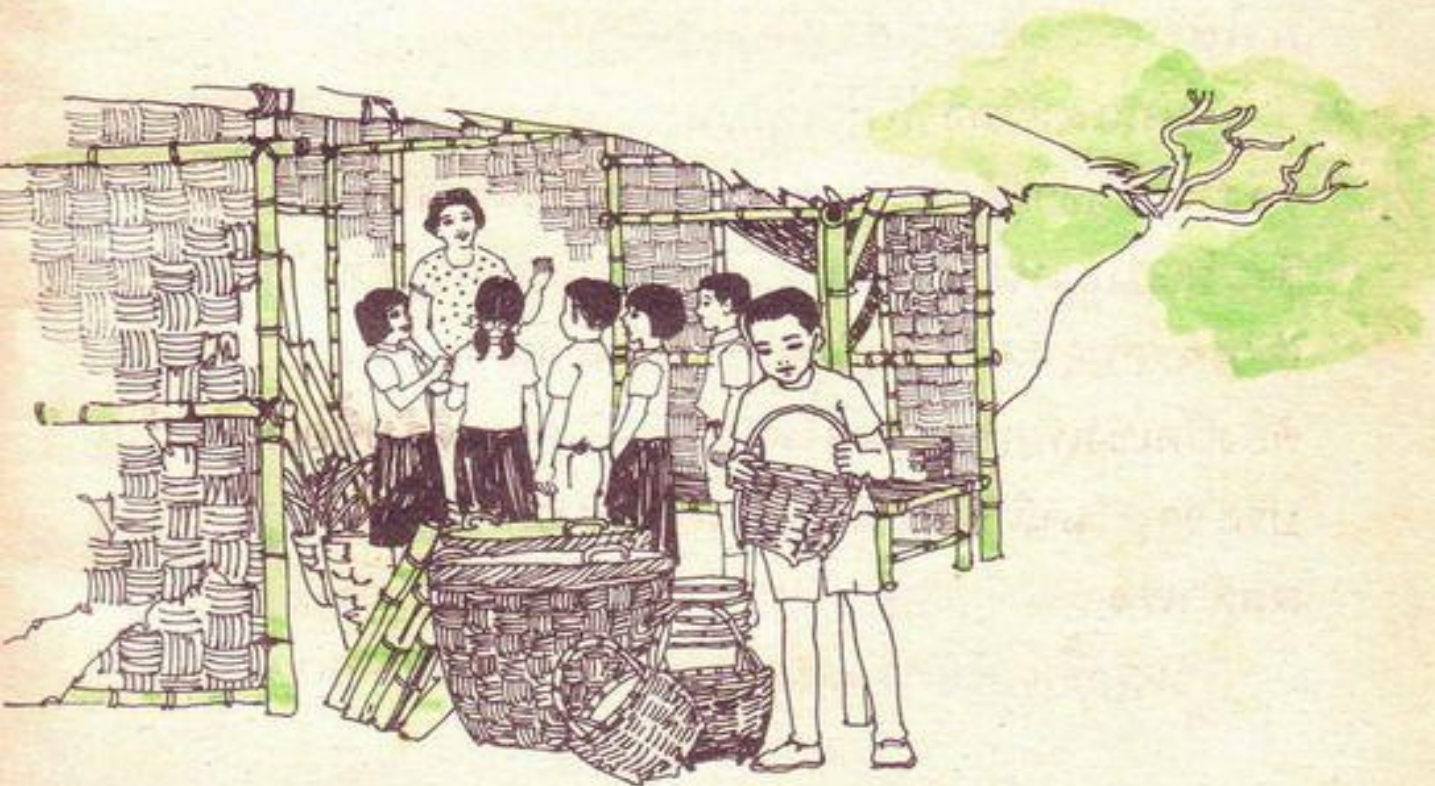
เพื่อนร่วมชั้นเรียนพากันแปลกใจ ที่เห็นจันทรมีท่าทางแจ่มใสเบิกบาน จันทรเล่าให้เพื่อน ๆ ฟังว่า มานีกับซูใจดีต่อเขาเหมือนจุดเขาขึ้นมาจากขุมนรก ทำให้เขามีความสุขขึ้น และเขารู้สึกว่าเพื่อนทุกคนหวังดีต่อเขาเสมอมา ต่อไปนี้เขาจะดีต่อเพื่อนทุกคน เพื่อน ๆ ได้ฟังแล้วต่างสรรเสริญมานีกับซูใจ เขาคิดว่าเป็นเรื่องมหัศจรรย์อย่างยิ่งที่ทั้งสองคนทำให้จันทรเปลี่ยนนิสัยได้

มานีเล่าเรื่องจันทรให้มานะ วีระ และปิติฟัง และขอร้องวีระให้ช่วยอ้อนวอนลุงรับซื้อแข่งของน้ำจันทรเป็นประจำ วีระรับปากว่าจะช่วย เขาคิดว่าคงไม่มีอุปสรรคอะไร ลุงมีใจเมตตาชอบอุดหนุนจนเจือคนที่ลำบากยากเข็ญ และลุงก็จำเป็นต้องซื้อแข่งเพื่อบรรจุผลไม้อยู่แล้ว คงยินดีรับซื้อแข่งได้เป็นประจำ มานีกับซูใจดีใจมากที่เขาสามารถทำงานชิ้นนี้บรรลุผลสำเร็จ

วันรุ่งขึ้น จันทรยืนคอยมานีกับซูใจอยู่ที่เชิงสะพาน พอ

ทั้งสองคนมาถึง เขาส่งห่อหนังสือและห่ออาหารกลางวันให้มานี้และชูใจช่วยถือ ทั้งสองคนก็ถือให้อย่างเต็มอกเต็มใจ เด็กทั้งสามเดินคุยกันอย่างสนิทสนมไปจนถึงโรงเรียน พบวีระยืนคอยอยู่ เขาบอกว่าลุงเขาตกลงรับซื้อแข่งและชะลอมของน้ำจันทรเป็นประจำ จันทรดีใจมาก เขาขอบคุณทุกคนที่หวังดีต่อเขาและขอร้องให้วีระไปบอกน้ำของเขาด้วย เพราะถ้าเขาบอกเองก็เกรงว่าน้ำจะไม่เชื่อ

พอเลิกเรียน จันทรพาวีระ มานะ มานี ชูใจ และเพชรไปที่บ้าน บ้านของจันทรเป็นบ้านหลังเล็ก ๆ ปลูกติดกับพื้นดิน พื้นปูด้วยฟาก หลังคามุงจาก ภายในบ้านสกปรกรกรุงรัง มีโบริกาน ดอก และหวายเส้นเป็นมัด ๆ วางระเกะ

ระกะ เครื่องสานที่ทำเสร็จแล้วหลายชิ้นวางซ้อนกันอยู่ หน้าของจันทร์กำลังใช้กรรไกรตัดผ้าเพื่อเย็บขลิบขอบพัดใบลานอยู่กลางห้อง เด็ก ๆ เข้าไปยกมือไหว้ หน้าของจันทร์ทำท่าประหลาดใจ แต่พอวีระบอกความประสงค์ให้ฟังว่าลุงของเขาจะรับซื้อแข่งเป็นประจำ หน้าของจันทร์ก็มีท่าทางดีอกดีใจ เพราะรู้จักชื่อเสียงของลุงวีระดี

“พวกเราเป็นเพื่อนของจันทร์ค่ะ” มานีพูด “จันทร์ขอร้องให้พวกเราอุดหนุนเครื่องสานของคุณน้ำ พวกเราก็อยากมาดูเผื่อจะได้บอกให้แม่มาซื้อตะกร้า หรือกระเป๋าหวายไปใช้บ้าง”

“ฉันก็จะไปบอกย่าให้มาซื้อกระจาดไว้ใส่กระทงห่อหมกด้วย” ชูใจพูด เพชรหยิบตะกร้าหวายใบหนึ่งขึ้นมาดู แล้วพูดว่า “ตะกร้าใบนี้ราคาเท่าไรครับ ผมจะซื้อไปให้แม่”

“ยี่สิบห้าบาทจ๊ะ” หน้าของจันทร์ตอบ เพชรล้วงกระเป๋าหยิบเงินออกมานับให้สามสิบบาท หน้าของจันทร์ทอนให้ห้าบาท เพชรเอาถุงหนังสือของเขากับวีระใส่ตะกร้า

“ขอบใจมากนะ เพื่อนของจันทร์นี่ดีจริง” หน้าของจันทร์พูดพลางนึกชมอยู่ในใจว่า เพื่อนของจันทร์ล้วนแต่เป็นผู้มีจรรยาดีและมีคุณธรรม ชูใจตอบว่า “จันทร์เป็นคนดี พวกเรารักจันทร์ค่ะ”

ครูหนึ่ง เด็ก ๆ ก็ลากลับ น้ำของจันทร์บอกวีระว่า จะ
 ให้นำเชยของจันทร์หาบเข่งไปส่งที่บ้านลุงทุกวัน จันทร์เดิน
 กะโผลกกะเผลกตามมาส่ง เขาดีใจจนน้ำตาไหลและขบใจ
 เพื่อนทุกคนที่เื้อออาวี่ต่อเขา

พอจันทร์กลับไปแล้ว วีระก็หันไปถามเพชรว่า “เพชร
 เอาเงินที่ไหนมาซื้อตะกร้าตั้งยี่สิบห้าบาท” เพชรตอบว่า
 “เมื่อเช้าฉันไปรับจ้างรื้อรถเข็นของที่ตลาดแต่เข้าได้เงินมา
 สามสิบบาท ตั้งใจจะซื้อตะกร้าหาหน่อไม้และของป่าให้แม่
 อยู่แล้ว เพราะของเก่าพังหมด พอดีได้โอกาส ฉันก็เลยซื้อ
 ของน้ำจันทร์ เป็นการอุดหนุนเขาด้วย และตะกร้าของเขาก็
 มีคุณภาพดี”

ปิติพูดว่า “พ่อของฉันसानของเหล่านี้อยู่ที่บ้านเป็น
 ประจำ ฉันคงไม่ได้อุดหนุนเขา” “ไม่เป็นไรหรอก คนอื่น
 ช่วยอุดหนุนแล้ว” มานะพูด

ตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา น้ำของจันทร์ขายของได้มากขึ้น
 พอมีเงินจับจ่ายใช้สอยฐานะก็ดีขึ้นเป็นลำดับ จึงนึกใจได้คิด
 ว่าจันทร์เป็นคนช่วยให้มีรายได้ดีขึ้น น้ำสาวและน้ำเชยจึงเอา
 ใจใส่ดูแลทุกข์สุขของจันทร์มากขึ้น ไม่กดขี่ข่มเหงเหมือนเดิม
 ให้ความยุติธรรมทำให้จันทร์มีความสุขขึ้น และเปลี่ยนไปจาก
 เดิมเป็นคนละคน ก่อนเคยเงียบเหงาเจ้าจุกอยู่คนเดียว ก็กลับ

เป็นจันทร์ที่ราเริงแจ่มใส เรียนหนังสือดีขึ้น เข้าร่วมสมาคม
กับเพื่อนฝูงได้ดี ไม่มีใครแสดงความรังเกียจเด็ดจันท์เลย

แบบฝึก

๑. ทบทวนผันอักษรกลาง สูง ต่ำ

อักษรกลาง	<u>อ</u> อน	อ <u>อ</u> น	อ <u>อ</u> น	<u>อ</u> อน	<u>อ</u> อน
อักษรสูง	เ <u>ห</u> า	เ <u>ห</u> ่า	เ <u>ห</u> ้า		
อักษรต่ำ	เ <u>ค</u> า	เ <u>ค</u> ่า	เ <u>ค</u> ้า		

ลูกของออนตัวออนออนและออนก่ง (ออน ออน ออน
ไม่มีความหมาย)

เาเดินเ้าไปคุกเ้าเารพพ่อพรอมกับบอกเ้ารเองใ้
รู้ (เค่า ไม่มีความหมาย)

๒. ฝึกอ่านคำที่มี รร (ร หัน)

อ่านเหมือนมี น สะกด (ัน)	บ <u>ร</u> ร <u>จ</u> บ <u>ร</u> ร <u>จ</u> ง บ <u>ร</u> ร <u>จ</u> บ
	ก <u>ร</u> ร <u>ไ</u> กร จ <u>ร</u> ร <u>ย</u> า ฉ <u>ก</u> ร <u>ร</u> จ
อ่านเหมือนมี ก สะกด (ัก)	อ <u>พ</u> ส <u>ร</u> ร <u>ค</u> <u>พ</u> ร <u>ร</u> ค <u>พ</u> ว <u>ก</u>
อ่านเหมือนมี ม สะกด (ัม)	ค <u>ุ</u> ณ <u>ท</u> ร <u>ร</u> ม ก <u>ร</u> ร <u>ม</u> ส <u>ิ</u> ท <u>ิ</u> ร์

อ่านเหมือนมี บ สะกด (บ) สรรพคุณ

๓. คำที่มี ร ล ว ควบกล้ำ ต้องอ่านออกเสียง
ร ล ว ควบกับพยัญชนะตัวหน้า

ฝึกอ่านและสังเกต

กรรไกรคมกริบใช้ขลิบกระดาษ

อย่าแกว่งมีดพร้าและขวานเล่น

เราจะไม่เกลียดหรือกลั่นแกล้งเพื่อน

๔. ห นำหน้าคำที่ขึ้นต้นด้วย ง น ม ญ ย ร
ล ว ทำให้เสียงคำเดิมเปลี่ยนแต่ไม่ออกเสียง
ตัว ห ถ้าตัวอื่นนำต้องออกเสียง อะ กิ่งเสียง
ที่ตัวนำ

ฝึกอ่านและจำวิธีอ่าน

วาย - หวาย สวาย ถวาย

वाद - หवाद สवाद ตवाद

ยาย - หยาย สยาย ขยาย

๕. อ่านและสังเกตความแตกต่างของประโยค
บอกเล่าและประโยคปฏิเสธ

ประโยคบอกเล่า

เรามีพ่อแม่

ประโยคปฏิเสธ

เราไม่มีพ่อแม่

เขาไม่เป็นกำพร้าเหมือนเราสองคน

๖. ข้อความที่ไม่ได้ความครบเรียกว่า วลี ถ้าได้

ความครบถ้วน เรียกว่าประโยค

ฝึกอ่านและสังเกต

อยากเป็นเพื่อน

(เป็นวลี เพราะไม่รู้ว่าใคร
อยากเป็นเพื่อนกับใคร)

ฉันอยากเป็นเพื่อนกับเธอ

(เป็นประโยค เพราะได้
ความครบถ้วน)

ถือห่อหนังสือ

(เป็นวลี เพราะไม่รู้ว่าใครถือ)

ฉันจะช่วยถือห่อหนังสือ

(เป็นประโยค เพราะได้
ความครบถ้วน)

๗. จำนวนเปรียบเทียบ คือข้อความที่เปรียบเทียบ

สิ่งหนึ่งเหมือนกับอีกสิ่งหนึ่ง

อ่านและสังเกต

เจ้าโตชนเหมือนลิง

มานี้กับชูใจดีต่อเขาเหมือนจุดเขาขึ้นมาจากขุมนรก

๘. คำพูดโดยนัย เป็นคำพูดที่หลีกเลี่ยงไม่ให้คนอื่นรู้เรื่องนอกจากพวกเดียวกัน หรือเป็นคำพูดที่หลีกเลี่ยงคำที่ทำให้ผู้ฟังเกิดความน้อยใจ เสียใจ หรือเข้าใจว่าเป็นการดูถูกดูหมิ่น

สังเกตคำพูดของมานีที่พูดกับจันทร์

ถ้าพูดว่า “เธอเป็นคนพิการขาตีบ หัวของมาเยอะเยอะ ฉันจะช่วยถือให้”

ผู้ฟังคือ จันทร์จะไม่พอใจและคงโกรธมาก มานีจึงพูดเป็นนัยว่า “ฉันช่วยถือหนังสือให้ดีไหมจ๊ะ”

ความใฝ่ฝันของปิติ

วันเสาร์ เกษตรอำเภอมาร่วมช่วยปิติขุดลอกสระแต่เช้า พ่อและพี่ชายของปิติลงมือทำงานอยู่ก่อนแล้ว พ่อเกษตรอำเภอมารถึงก็ผลัดเสื้อผ้า สวมชุดเก่า ๆ ลงทำงาน ตอนแรกต้องช่วยกันวิดน้ำออกก่อน แล้วจึงใช้พลั่วและจอบขุดดินโคลนออก ปิติโกยดินโคลนไปไว้รอบโคนต้นไม้ เพื่อให้เป็นปุ๋ย เกษตรอำเภอยุบ่อปลาเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ากว้าง ๕ เมตร ยาว ๘ เมตร ลึกประมาณ ๑ เมตร เป็นบ่อเล็ก ๆ ที่ปิติพอจะดูแลปลาตามลำพังได้ ทุกคนเหน็ดเหนื่อยจนเหงื่อไหลไคลย้อย พี่สาวของปิติคอยหาน้ำเย็นมาให้ดื่ม

ไม่เพียงแต่พวกเขาเด็ก ๆ เท่านั้นที่ชอบเกษตรอำเภอ พวกเขาผู้ใหญ่ก็นิยมชมชอบเป็นอันมาก เพราะเขาเป็นคนดีไม่มีเลศนัยใด ๆ เขามาคลุกคลีตีโมงกับพวกเขาเด็ก ๆ โดยปราศจากการถือยศถือศักดิ์และช่วยทุกคนตามคำสัญญา ฆานะได้เล่าไก่และพ่อไก่พันธุ์ดีหนึ่งตัว แม่ไก่สองตัว ลูกของวีระได้รับคำแนะนำเรื่องการทำไร่และทำสวน พ่อของเพชรได้หมูพันธุ์เนื้อ

ไปเลี้ยง อาของชูใจได้เครื่องมือผ่อนแรงในการทำนา เขา
ปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างขยันขันแข็ง จนทุกคนพิศวงสงสัยว่า
เขาทำงานมากมายนั้นได้อย่างไร

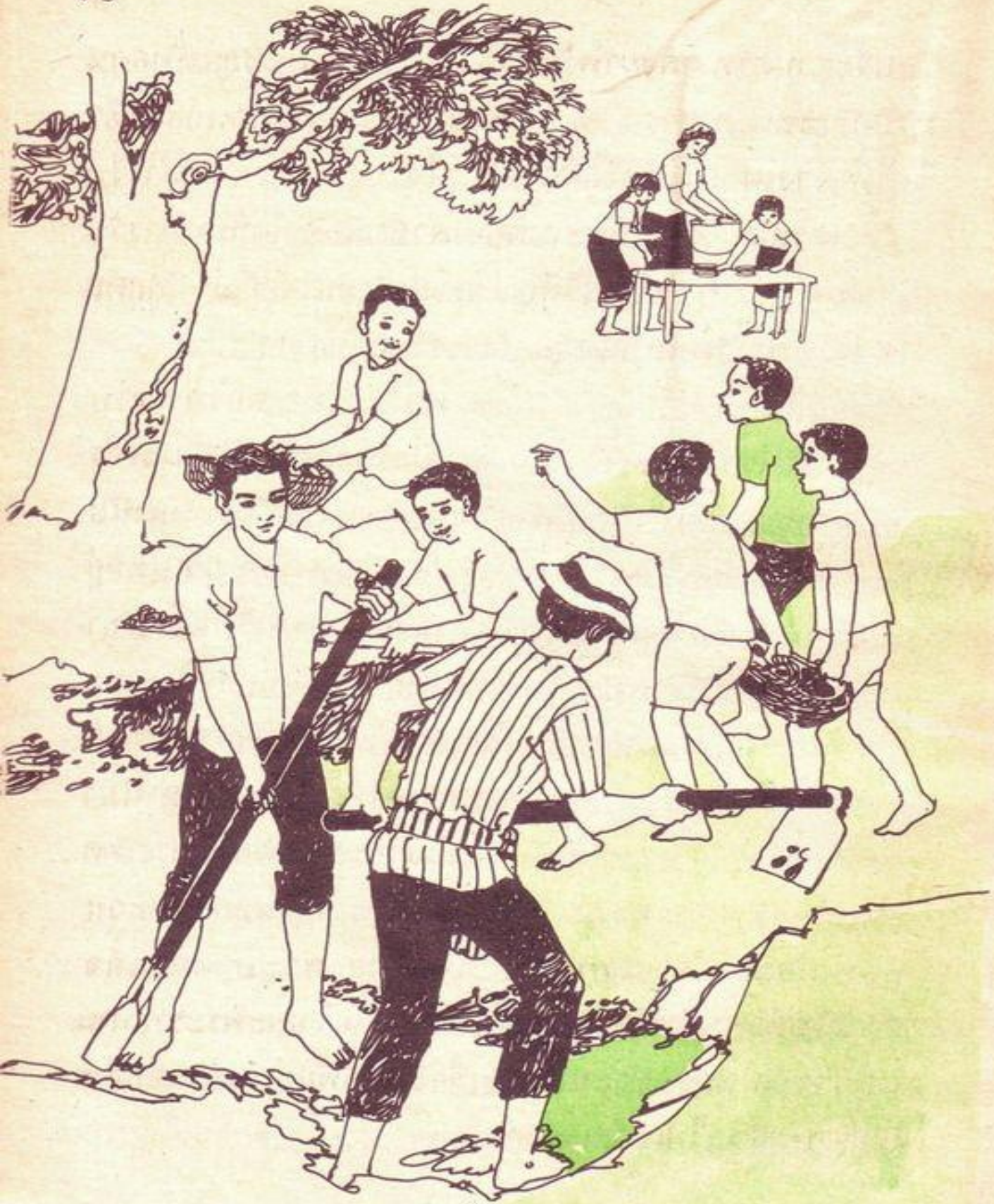
พอสาย วีระ มานะ เพชร มานี และชูใจก็มาถึง พวก
เด็ก ๆ ทำความเคารพผู้ใหญ่และทักทายกันอย่างสนิทสนม
คุ้นเคย พอวีระเห็นการขุดบ่อจนจะสำเร็จอยู่แล้ว จึงตัด
พ้อต่อว่าปิติทันที

“ปิติไม่รอพวกเราเลย พวกเราบอกแล้วว่าจะมาช่วย”

“คุณอาบอกว่าถ้าขึ้นทำตอนสาย แดดจะร้อน จึงต้อง
รีบทำ บ่อยังขุดไม่เสร็จหรอกน่า มาเถอะ มาช่วยกัน วันนี้
ยายทำแกงเผ็ดไก่และปลาทอดเป็นอาหารเช้าให้พวกเรา
แถมมีกล้วยไข่เชื่อมเป็นของหวานด้วย” ปิติตอบ

พวกเด็ก ๆ ผลัดเปลี่ยนเสื้อผ้าแล้ว ขมิ้มมันช่วยกันขนดิน
เพชรกระโดดลงไปช่วยขุดด้วย มานีกับชูใจไปช่วยยายทำ
กับข้าว ปิติทำงานสนุกสนานมาก เขาร้องเพลงเป็นจังหวะ
กระทู้ ๆ มีบทลงท้ายว่า “หุยเลฮุย เอ้า หุยเลฮุย” ไปพลา
งทำงานไปพลา มานะกับวีระช่วยร้องเพลง เกษตรอำเภ
ก็ร่วมร้องด้วยอย่างรื่นเริงบันเทิงใจ

พออาหารเสร็จ พี่สาวของปิติก็ล้าเสียงลงมาตั้งที่แคร่
ไต้ต้นมะเฟือง มานีกับชูใจช่วยยกอาหารและเครื่องใช้ในการ

รับประทานอาหารลงมาพร้อมสรรพ แล้วไปเชิญให้ทุกคนมารับประทานอาหาร ณะนั้นเป็นเวลาทีทุกคนกำลังหิว จึงหยุดทำงาน ไม่ต้องให้มานี้กับชู่ใจบเร้าอยู่นาน ต่างรีบล้างมือ หน้า แขนให้สะอาด แล้วมาตักข้าวและอาหารรับประทาน บ้างก็นั่งกับพื้นดิน บ้างก็นั่งบนขอนไม้ ทุกคนล้อมวงรับประทานอาหารกันอย่างเอร็ดอร่อย

พวกเด็ก ๆ อยากราบความเป็นมาของปลานิล เกษตรอำเภोजึงเล่าให้ฟังว่า ปลานิลเป็นปลาน้ำจืด มีถิ่นกำเนิดอยู่ในประเทศแถบทวีปแอฟริกา เป็นปลาที่เลี้ยงง่าย โตเร็ว และแพร่พันธุ์ได้เร็วอย่างน่าอัศจรรย์ ประเทศไทยได้พันธุ์ปลานี้มาเพราะมกุฎราชกุมารแห่งประเทศ

ญี่ปุ่นได้ส่งมาถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จำนวน ๕๐ ตัว ต่อมาได้ขยายพันธุ์ออกมากมาย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงให้ชื่อปลานี้ว่า “ปลานิล” และพระราชทานพันธุ์ปลานิลให้กรมประมงเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์ แล้วแจกจ่ายให้แก่ราษฎรนำไปเพาะเลี้ยงต่อไป

พอรับประทานอาหารเสร็จสักครู่หนึ่ง จึงลงมือทำงาน เกษตรอำเภอก็เป็นคนพิถีพิถันในการทำงานมาก เขาซึ่งเชื่อกที่ขอบบ่อให้ตั้งเพื่อตัดขอบบ่อให้ตรงและได้ระดับกัน เขาทำขอบบ่อให้ลาดเทเพื่อเป็นที่ให้ปลาวางไข่ และให้เด็ก ๆ เอาดินทำเขื่อนรอบขอบบ่อกันตลิ่งพัง ไม่ช้าเขาก็ตัดแปลงสระร้างที่ใช้ประโยชน์ไม่ได้ ให้กลายเป็นบ่อปลาขนาดกะทัดรัด ขณะที่ทำงาน เขาก็เล่าเรื่องปลานิลให้เด็ก ๆ ฟังว่า ปลานิลที่โตเต็มที่ ถ้านำมาชั่งดูจะหนักถึงครึ่งกิโลกรัม ปลานิลกินอาหารง่าย ๆ มันกินปุ๋ยมูลสัตว์ที่ตากแห้ง และปุ๋ยพืชสด เช่น รำบดละเอียด ปลายข้าว กากถั่ว กากมะพร้าว แหนเป็ด และปลาป่น ปกติได้ฟังก็ดีใจ จะได้ใช้อุจจาระของหมูเป็นอาหารของปลาได้ อาหารพืชสดก็หาง่าย โดยเฉพาะแหนเป็ด เขาสามารถไปซื้อจากลำคลองได้ทั่วไปเพราะไม่มีใครหวงแหน

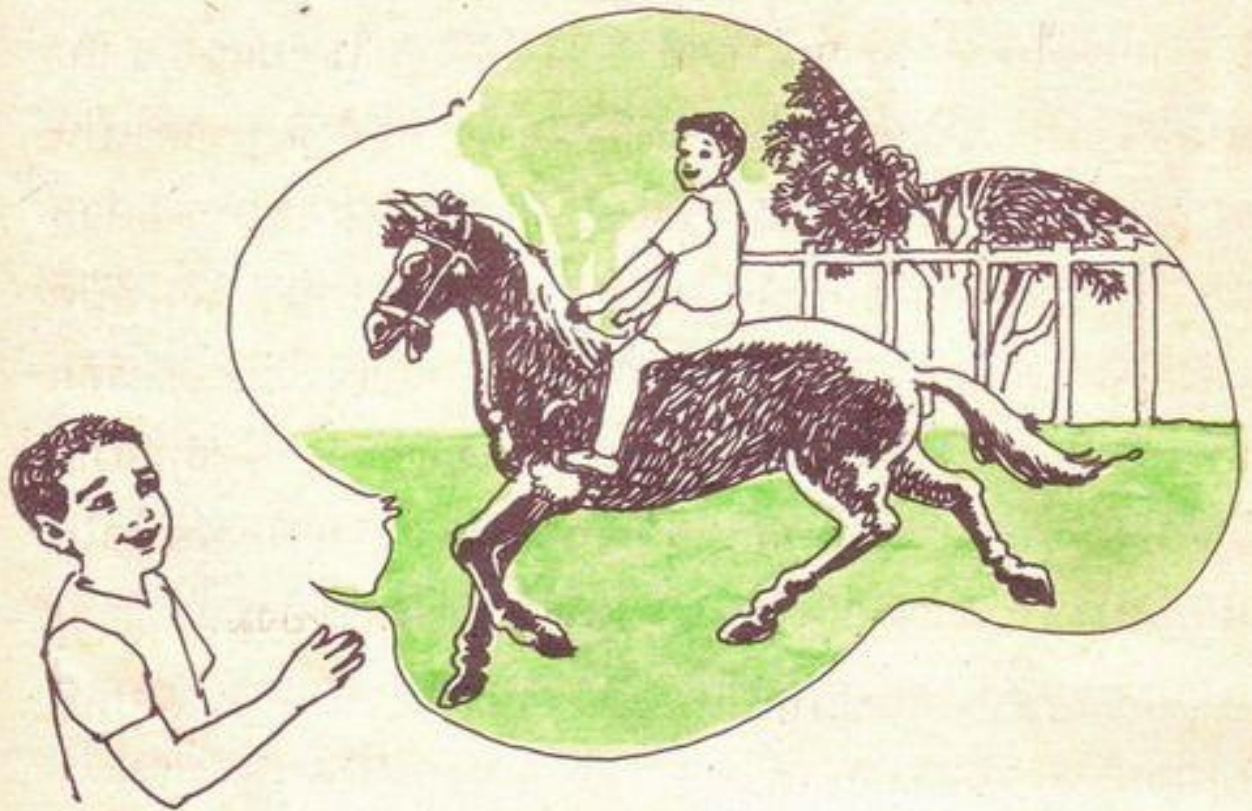
“คุณอาเอาปลาไว้ที่ไหนคะ ฉันอยากจะดูหน้าตาของมัน” ชูใจพูด

“อีกสัปดาห์จึงจะเอามา เพราะจะปล่อยปลาลงบ่อทันทีไม่ได้ ต้องทิ้งบ่อไว้สักอาทิตย์จนมีน้ำเต็มบ่อและแน่ใจว่าไม่มีศัตรูของปลา คือพวกปลาใหญ่ กบและเขียด หรืองูเสียดก่อน หน้าตาผิวพรรณของมันดำปี้ มันจึงได้ชื่อนิล” เกษตรอำเภอตอบ

“คุณอาจจะให้ผมก็ตัวครับ ผมชอบจำนวนคู่ไม่ชอบจำนวนคี่” ปิติพูด พ่อตำหนิปิติว่า “ปิติไม่ควรบังคับคุณเป็นอย่างนั้น สดแต่คุณอาจจะให้ซะลูก” เกษตรอำเภอหัวเราะแล้วพูดว่า “ปิติคงไม่อยากจะให้มันขาดคู่ ตกลง อาจจะเอาลูกปลารุ่นที่กำลังเพาะอยู่นี้มาให้สักสิบคู่ รับรองว่าอีกสี่เดือนปิติจะได้ปลาเป็นจำนวนพัน ๆ ตัวทีเดียว”

ยังไม่เพล บ่อปลาก็เสร็จเรียบร้อย พวกผู้ใหญ่ไปอาบน้ำบนบ้าน ส่วนพวกเด็ก ๆ ยังเล่นกันอยู่ที่ขอบบ่อ ทุกคนสกปรกมอมแมม มือเปื้อนโคลนถึงข้อศอก มานะชวนเพื่อนเล่นจับปลา วีระ เพชร และปิติเป็นปลาอยู่ในบ่อ มานะใช้เชือกทำบ่วงบาศโยนลงไปคล้องเอาตัวปิติไว้ได้ ผลัดกันเป็นปลา ผลัดกันเป็นคนคล้อง คนละ ๓ ครั้ง ปรากฏว่ามานะโยนบ่วงบาศเก่งที่สุด คล้องปลาได้มากกว่าเพื่อน มานะกับชูใจเล่นผลัดกันลงบ่อ ในที่สุดก็เลอะเทอะมอมแมมกันทุกคน พอเล่นเหนื่อยก็มานั่งทายปรีศนาอะไรเอ๋ยที่ได้ร่วมไม้ จนยายร้องเรียกให้ไปอาบน้ำและผลัดเสื้อผ้า เพื่อรับประทานอาหารกลางวัน

ระหว่างรับประทานอาหารกลางวัน ปิติคุยไข่มงกับเพื่อน ๆ ว่าเขาจะเลี้ยงปลานิลขายในราคาเยอ และจะพยายามรวบรวมเงินซื้อลูกม้าสักตัวหนึ่ง ถ้ามันพยศ เขาจะ

ฝึกให้มันละลายศพเพราะเขาชอบม้าเชื่อง ๆ ม้าเชื่องน่ารักกว่า
 ม้าพยศ เขาตั้งใจจะเลือกตัวที่มีสีดำ เพราะเขาจะตั้งชื่อมันว่า
 เจ้านิล ฟังดูชื่อคล้าย ๆ ม้านิลมังกรของสุดสาคร เขาจะฝึก
 ให้มันวิ่งเร็ว ๆ จะชี่แข่งในเทศกาลม้าแข่งประจำอำเภอ ถ้า
 เจ้านิลชนะ เขาคงได้เงินรางวัลจำนวนมหาศาลทีเดียว และ
 เขาจะนำเงินนั้นไปฝากธนาคารเพื่อให้ได้ดอกเบี้ย ชูใจแย้งว่า
 “ลูกม้าราคาแพงมากนะปิติ กว่าเธอจะขายปลาได้เงินพอซื้อ
 ม้า ฉันคิดว่าเธอคงแก่พอดี และคงจะชี่ม้าแข่งไม่ไหวแน่ ๆ”
 ใคร ๆ ได้ฟังชูใจพูดก็อดหัวเราะไม่ได้ ปิติกำลังตักอาหาร

ใส่ปากพอได้ฟังก็ชะงักนั่งอยู่ครู่หนึ่ง จึงหันไปยิ้มแหย ๆ กับ
 ชูใจแล้วว่า “จริงซินะชูใจ ฉันลืมนิดไป ลูกม้าดี ๆ ราคาเป็น
 พันบาท” เกษตรอำเภอดูหัวเราะแล้วว่า “เอาเถอะ อาจจะ
 พยายามช่วยให้ปิติซื้อม้าได้ในราคาถูกลง ๆ ตามจำนวนเงินที่ปิติ
 พอจะซื้อได้” ปิติดีใจมาก วางจานข้าวรีบเข้าไปกราบที่ตัก
 เกษตรอำเภอบนตัก เป็นกิริยาที่น่ารักน่าเอ็นดูมาก เกษตรอำเภอบน
 ตักพูดต่อไปว่า “ถ้าอยากขายปลาให้ได้เงินมาก ๆ ต้องเอาใจใส่
 ดูแลมัน ให้อาหารอย่าได้ขาด คอยกำจัดศัตรูของมัน ถ้ามีงู
 ลงไปกินปลาได้ ปลาก็หมดบ่อ ทำให้ความหวังของปิติที่
 จะได้ลูกม้าต้องพังพินาศไป”

ปิติรับคำอย่างหนักแน่น พอรับประทานอาหารกลางวัน
 เสร็จ พวกผู้ใหญ่ขึ้นไปบนบ้านนั่งคุยกันเรื่องการทำงาน ส่วน
 พวกเด็ก ๆ ไปนั่งเล่นปริศนาคำทายอยู่ที่กระโจม ชูใจทวง
 สัญญาจากเพื่อน ๆ ที่รับปากว่า จะไปทำกระโจมให้ เพื่อน ๆ
 บอกว่าอาทิตย์หน้าจะไปทำกระโจมให้อย่างแน่นอน ชูใจดีใจ
 มาก เด็กทุกคนรักใคร่สามัคคีกัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ถ้อยทีถ้อย
 อาศัยกันเสมอมา พวกเขาจึงอยู่ร่วมกันอย่างผาสุก

แบบฝึก

๑. อ่านคำที่สะกดด้วย ศ

พิศวง สงสัย

คู่มือ เลขน้อย

เมื่อใช้ บ่วง บาด

ปราศ จาก พยศ

พินาศ หมดสิ้น

ไต่ ยีน ปริศนา

มา วัน เทศกาล

งาน นำ อัศจรรย์

๒. ฝึกอ่านและสังเกตุ คำที่บอกให้รู้กิริยาท่าทาง
ปิติ วิทนา

มานี้ ทำ การบ้าน

วีระ ผลึก ประตุ

ชู ใจ ดู หนังสือ

๓. ฝึกอ่านและสังเกตุ คำที่ออกเสียงสระเหมือนกัน มีตัวสะกดเหมือนกัน เรียกว่า คำคล้องจอง

ว้าว ม้ว เงา เอา เก้า เจ้า

มัน พลัน หาย ดาย มาก อยาก

หมาลักเนื้อว้าว ม้วมองดูเงา จะเอาก่อนใหญ่ ไว้เป็นของมัน
 พลันทิ้งของตน หล่นลงในน้ำ ทำให้เงาหาย เสียดายเนื้อเก้า
 เจ้าหมาโลกมาก อดอยากตามเคย

๔. ฝึกอ่านและจำ คำพูดที่เป็นสำนวน
 เหน็ดเหนื่อยจนเหงื่อไหลไคลย้อย

๕. ฝึกอ่านและสังเกต

ประโยคคำถาม

ประโยคคำตอบ

เกษตรอำเภอช่วยปิติทำอะไร? เกษตรอำเภอช่วยปิติขุดสระ
ช่วยเมื่อไร?

วันเสาร์ (เกษตรอำเภอช่วยขุด
สระเมื่อวันเสาร์)

เวลาใด?

เวลาเช้า (เกษตรอำเภอช่วยขุด
สระเวลาเช้า)

๖. คำบางคำออกเสียงคล้ายกัน แต่เขียนต่างกัน
และมีความหมายต่างกันด้วย

ฝึกอ่านและสังเกต

วีระคิดว่าจะเลี้ยงไก่พันธ์ ลัก พัน ตัว

เขาช่วยพ่อสับ ฟาก เสียงดังจนฟัง ไม่ได้ ศัพท์

เมื่อวันจันทร์ ฉันทำ เลข ถูก หมด อย่าง น่า อัศจรรย์

ฉันเคยเรียนเก่ง ได้ คะแนน คู่ กับ เพื่อน ตอน หลัง ขึ้น เกี๊ยะ

จึงได้ คะแนน ต่ำ ลง

เราเป็นเด็กยัง อายุ เยาว์ ควร จะ ใช้ ของ ราคา ย่อม เยา

ที่ซื้อ เชือก มา ๓ บาท ทำ บ่วง มา เล่น เชือก มัด มือ เป็น แผล

เมื่อเข้า ฉัน ใส่ บาตร พระ ที่ มา บิณฑบาต แถว บ้าน ฉัน

๗. คำบางคำเขียนเหมือนกัน แต่อ่านต่างกัน และ
ความหมายต่างกัน

พ่อรักหวงแหน

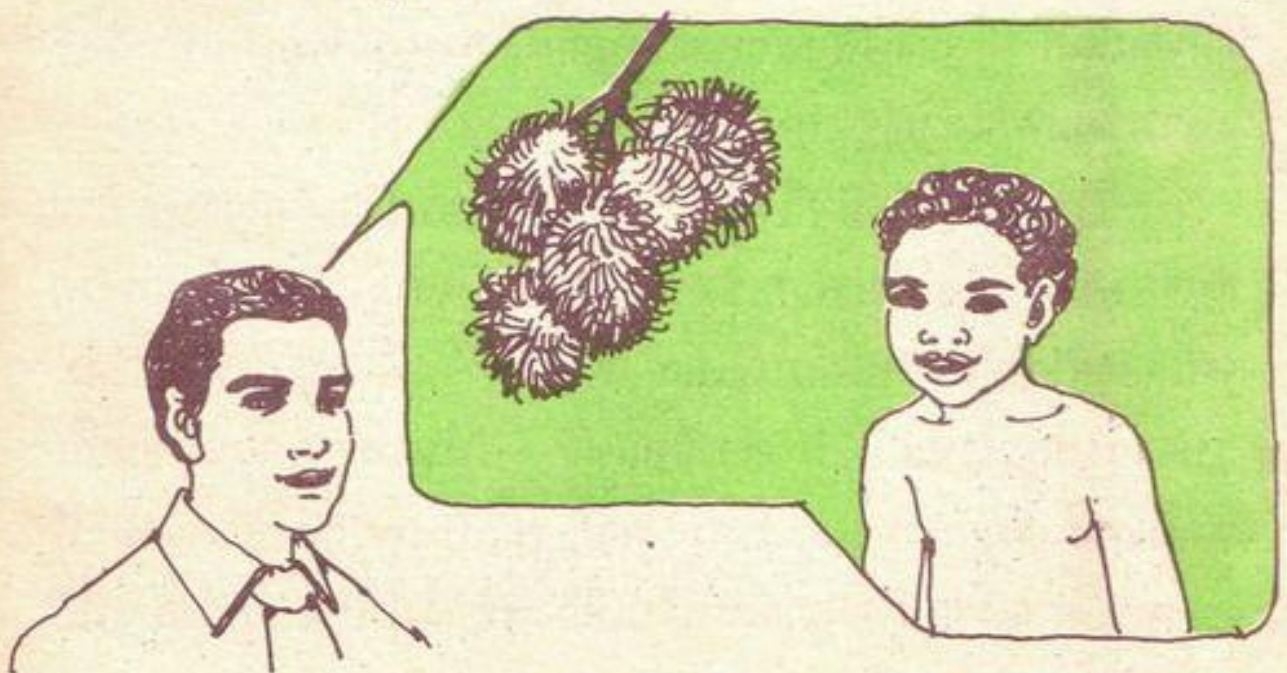
ทำแทนคุณแม่

หาจอกหาแหน

มาแม่เป็นแม่

คนั่งเงาะน้อย

วันนี้ วีระมีลูกเงาะสีแดงนำกินมาฝากเพื่อน ๆ เขาบอกว่าญาติซึ่งอยู่จังหวัดสุราษฎร์ธานีส่งทาง ร.ส.พ. มาให้หลายเข่ง พอถึงเวลารับประทานอาหารกลางวัน ครูกลมมานั่งรับประทานด้วยเช่นเคย มานี้จึงแบ่งลูกเงาะใส่จานไปให้ ครูกลมขบใจ แล้วบอกว่ารับประทานอาหารกลางวันเสร็จแล้วจะเล่าเรื่องลูกเงาะให้ฟัง ที่แรกเด็ก ๆ ไม่ใคร่สนใจนัก เพราะคิดว่าเป็นเรื่องลูกเงาะผลไม้ที่เขากำลังรับประทานกันอยู่

พอรับประทานเสร็จแล้ว ครูกับลูกศิษย์ก็พากันไปนั่งเล่น
ใต้ต้นก้ามปู ครูถามพูดว่า “วันนี้ครูได้รับประทานลูกเงาะ
ทำให้ครูนึกถึงลูกเงาะคนหนึ่ง” พวกเด็ก ๆ ได้ฟังก็แปลกใจ
พากันโจษจันว่าลูกเงาะเป็นคนได้อย่างไร ครูถามเห็นนักเรียน
พิศวงสงสัยจึงพูดต่อไปว่า “นักเรียนทราบไหมว่า เงาะ
เป็นทั้งชื่อผลไม้และชื่อของคนพวกหนึ่ง” นักเรียนต่างรู้สึก
ฉงนสนเท่ห์ เพราะไม่เคยรู้มาก่อน จึงเขยิบเข้าไปนั่งล้อมวง
ฟังใกล้ ๆ นักเรียนชั้นอื่นรู้เข้าก็มานั่งฟังด้วย จนเป็นกลุ่มใหญ่
วิระกับมานะมาช้า จึงได้นั่งข้างหลัง

“คุณครูคะ พวกเงาะอยู่ที่ไหนคะ” ดวงแก้วถาม

“รูปร่างหน้าตาเหมือนพวกเราไหมคะ” ชูใจถามบ้าง

ครูถามหัวเราะ “อย่าเพิ่งรุมสัมภาษณ์ครูเลย ครูจะเล่า
ให้ฟังก่อน ถ้าสงสัยอะไรค่อยสัมภาษณ์เพิ่มเติมทีหลัง”
แล้วครูถามก็เล่าเรื่องลูกเงาะให้ฟัง

“ลูกเงาะที่ครูนึกถึงนี้ชื่อ คนั่ง เขาเป็นเด็กเงาะ อายุ
รุ่นราวคราวเดียวกับพวกเธอนี้แหละ เงาะเป็นคนไทยพวก
หนึ่งอาศัยอยู่ในป่าแถบใต้แถว ๆ จังหวัดพัทลุง พวกเงาะ
รูปร่างไม่สูงใหญ่ ผิวดำเงิมน้ำเตา เส้นผมอ่อนและขมวด
ตาแหลม จมูกกว้างและแบน พวกเงาะเป็นพวกถือสันโดษ มี
ความเป็นอยู่ง่าย ๆ ปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ไม่เป็น กินของที่

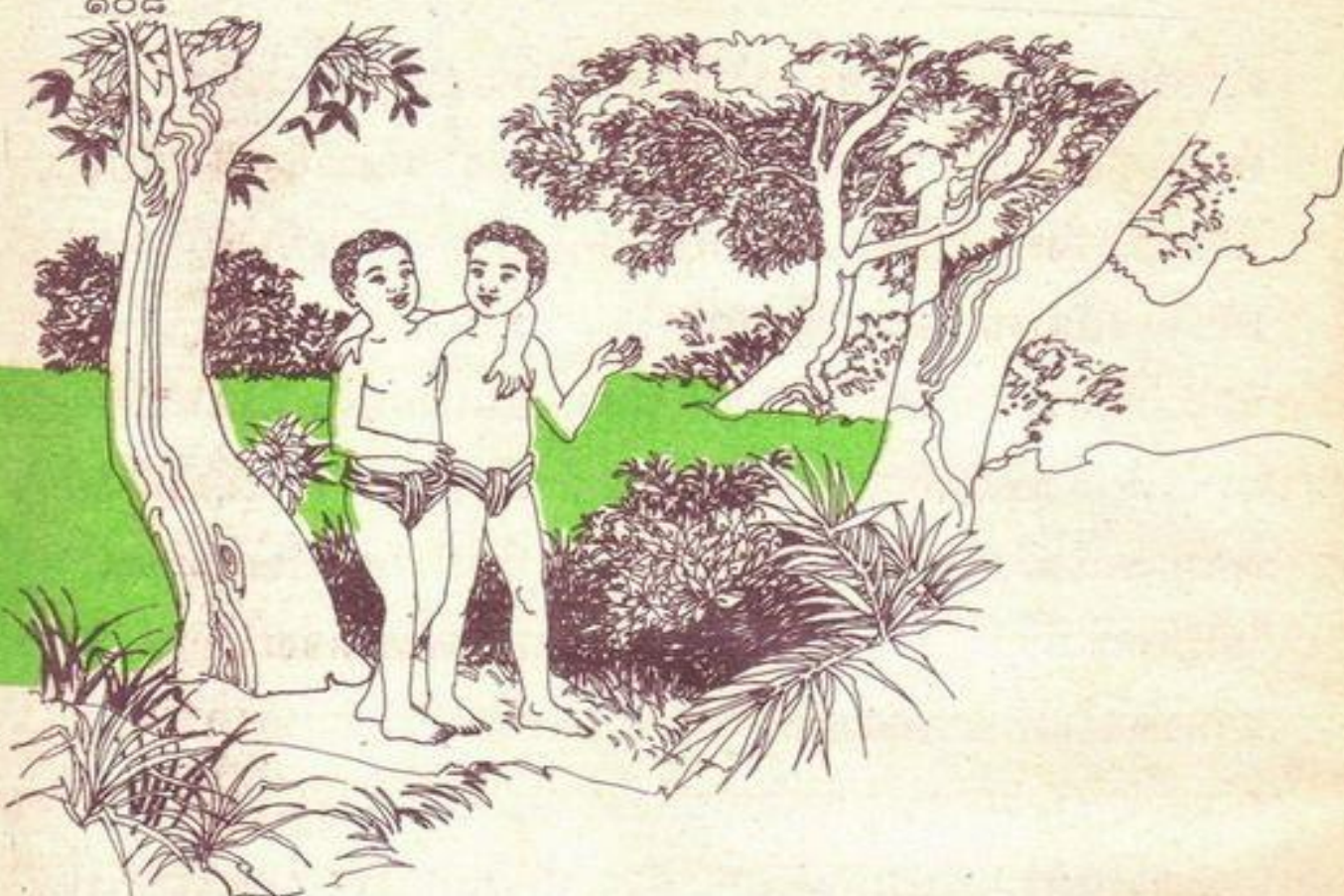

อยู่ตามธรรมชาติ ที่อยู่ของพวกเงาะเป็นทับซึ่งทำสูงจากพื้นดิน ชอบย้ายที่อยู่บ่อย ๆ ก่อนนี้เขาใช้ใบไม้ทำเป็นเครื่องนุ่งห่ม มีภาษาพูดแต่ไม่มีภาษาหนังสือ ปัจจุบันนี้รู้จักใช้เสื้อผ้าแล้ว พวกเงาะชอบสีแดง

ขณะนี้พวกเงาะในประเทศไทยเหลืออยู่จำนวนน้อย ครุจะเล่าถึงเด็กน้อยคนนึงให้ฟัง คนนี้เป็นลูกกำพร้าเขาอยู่กับพี่ชาย คนนี้มีเพื่อนรักเพื่อนเกลอชื่อ ไม้ไผ่ คนนี้มีบุญวาสนาได้เป็นมหาดเล็กของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวหรือรัชกาลที่ห้า พระองค์โปรดปรานคนningมาก เพราะเป็นเด็กที่เฉลียวฉลาด คนningเล่าเรื่องราวของตนเองและพวกพ่อซาวเงาะถวายพระเจ้าอยู่หัว พระองค์จึงทรงพระราชนิพนธ์หนังสือกลอนบทละคร เรื่องเงาะป่าขึ้น ในกลอนบทละครนี้ได้กล่าวถึงคนningว่า

มาจะกล่าวบทไป
อยู่ที่บแทบป่าพนาวัน
บิดามารดาก็หาไม่
นางควากชอบดินสิ้นชีวา
มีเพื่อนชอบนักรักใคร่
เคยคบกันไปป่าพาเชื่อนแซ

ถึงเด็กน้อยคนningคนขยัน
ชายเขตชั้นทัพพิทลุงพารา
ดำขาวต้องไฟดับสังขาร์
อยู่ด้วยเชษฐาชื่ออ้ายแค
ชื่อไม้ไผ่ตัวเต็งเก่งแก่
ตั้งแต่พ่อแม่ยังไม่ตาย

คนึงไปมาหาสู่กับไม้ไผ่เสมอ คนึงมาหาไม้ไผ่คราใด
ไม้ไผ่ก็ตืออกดีใจเป็นอันมาก

เมื่อนั้น
วิ่งไปกอดคอพาดลอคลา
มีธุระกังวลใดเหวี่ยง
แต่มิได้พบพานกันนานนัก

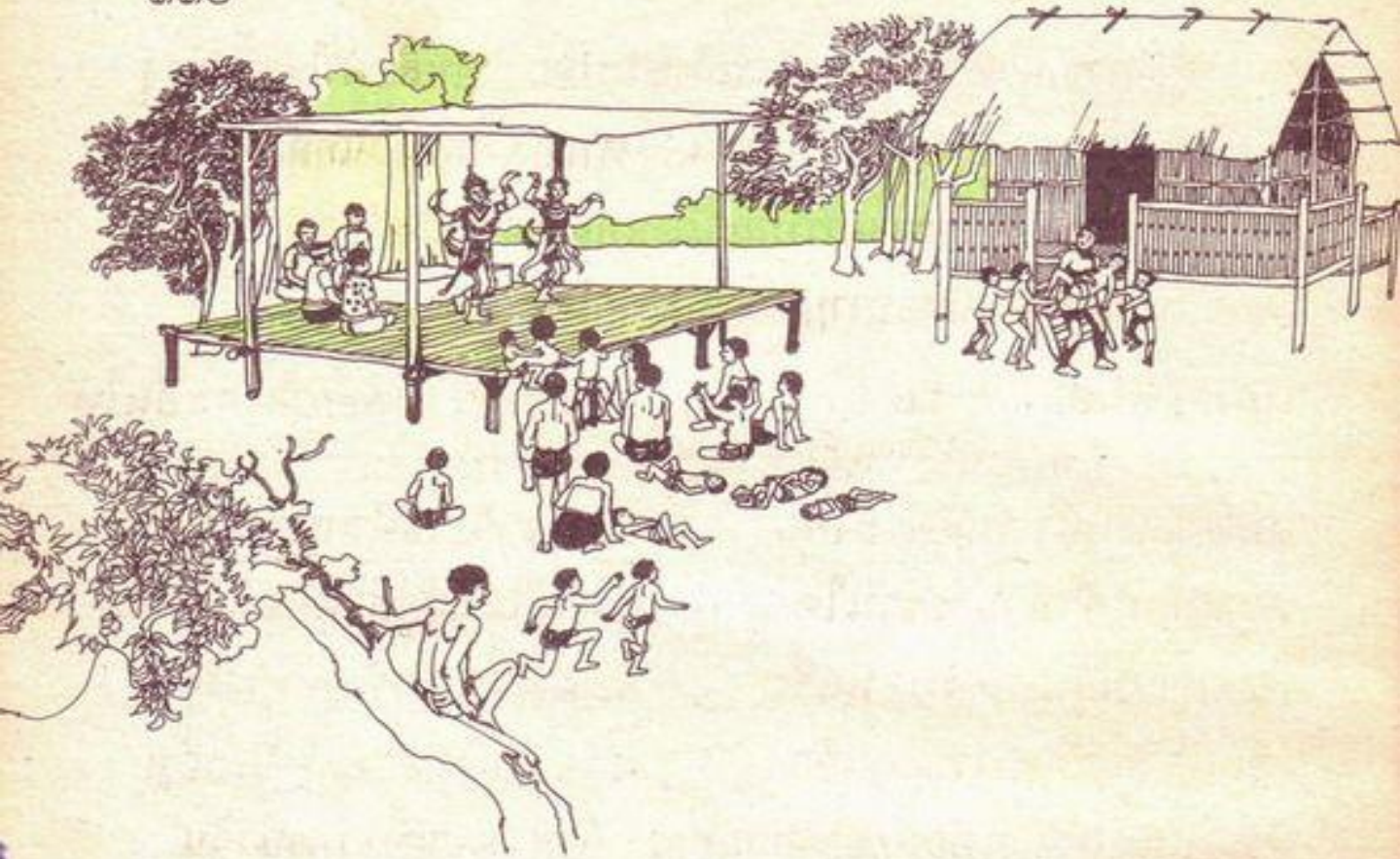
ไม้ไผ่ดีใจเป็นหนักหนา
เข้ามานั่งในปราศรัยทัก
อย่างหนึ่งเลยบอกกูรู้ตระหนัก
กุคิดถึงเพื่อนรักจะขาดใจ

เมื่อคนึงมาเป็นมหาตเล็กนั้น เขาต้องจากพี่ จากบ้าน
จากพวกพ้อง และจากไม้ไผ่เพื่อนรักมาโดยไม่รู้เนื้อรู้ตัว ทั้งนี้
เนื่องจากพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชประสงค์จะได้ลูกเงาะสัก

คนหนึ่ง แต่ให้เขาสมัครใจไปอยู่กับพระองค์เองไม่ให้มีการ
บังคับ ในพระราชนิพนธ์ เรื่องเงาะป่า กล่าวถึงหนังสือที่
มีไปถึงผู้รั้งราชการเมืองพัทลุงว่า

ในลักษณะนั้นมีท้องตรา	พระราชสีห์มาสั่งให้
แสวงหาลูกพวกเงาะไพร	จะมีใครสมัครภักดี
เลือกให้ได้รูปหมดเหมาะ	ตามเพศพวกเงาะถ้วนถี่
ดูฉลาดลาดเลาท่วงที	อย่าให้มีบังคับจับกุมกัน
ให้หลวงผู้รั้งตั้งใจ	หาถวายให้ได้จงกวัดขัน
ถ้าสบดีน่าจะมีรางวัล	แมนได้แมนมันจงออกไป

ผู้รั้งราชการหรือผู้ว่าราชการ ชื่อหลวงทิพกำแหง จึง
ปรึกษาหารือกับบรรดาผู้ใหญ่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านคนหนึ่งจึงไป
หาหัวหน้าพวกเงาะ หัวหน้าพวกเงาะบอกว่า พวกเงาะกำลัง
จะย้ายที่อยู่ เพราะเกิดการประทุษร้ายฆ่าฟันกันตาย พี่ชาย
ของคณังก์หลบหนีไป จึงมีความเห็นว่าควรจะนำตัวคณังก์ไป
ถวายพระเจ้าอยู่หัว เพราะเขาไม่มีใครดูแลเลี้ยงดูแล้ว แต่
จะบอกไปตรง ๆ คณังก์คงไม่ยอมไป ให้จัดโนราไปแสดงให้
พวกเงาะดู เพราะพวกเงาะชอบดูโนรา แล้วหัวหน้าเงาะจะ
เกลี้ยกล่อมคณังก์ให้ ผู้รั้งราชการจึงจัดโนรามือชื่อมาแสดงให้
พวกเงาะดู คณังก์กับไม้ไผ่และเพื่อน ๆ ก็มาด้วย โนราแสดง
ทั้งกลางวันและกลางคืน พอตกกลางคืน คณังก์กับเพื่อน ๆ ก็

นอนหลับ หัวหน้าเงาะจึงอุ้มคนนั่งทั้งหลับมาส่งให้ผู้รั้งราชการ
 พอดนังตื่นขึ้นก็ตกใจเอะอะ อาละवादดินรนประหนึ่งคนบ้า
 ดังคำกลอน

เมื่อนั้น
 นิ่งตะลึงอึ้งอยู่เป็นครู่พัก
 พอรู้สึกนึกกลัวจนตัวแข็ง
 กันกระแทกเพื่อนปะทะเข้าทานไว้
 ถีบทะเลิ่งตึงตังไม่ยั้งหยุด
 โมโหเหะเหะฮัดฮัด

คนนั่งตื่นนอนตกใจหนัก
 ไม่ประจักษ์ว่าอยู่แห่งใด
 ดิ้นเต็มแรงคนอุ้มทนไม่ไหว
 สามสี่คนเข้าไปช่วยกันยัด
 ช่วยกันจุดเหวียงสะบัดวัดผิด
 ปล้ำกันอัดอัดมาส่งเต็นท์

ผู้รั้งราชการค่อยปลอบประเล้าประโลม หาเสื้อผ้าใหม่สวย ๆ มาให้สวม หาอาหารดี ๆ มาให้กิน หาของเล่นมาให้เกื่อนกลาด ดาษดาไปหมด ผู้รั้งราชการปลอบโยนคณิงตามหนังสือว่า “หลาย เพลา” เขาจึงค่อยคลายความตระหนกตกใจ

พอเคยหน้อยค่อยสบายหาย
หวาดเสียว

คณิงเหลียวหลังกลืนสะอื้นให้

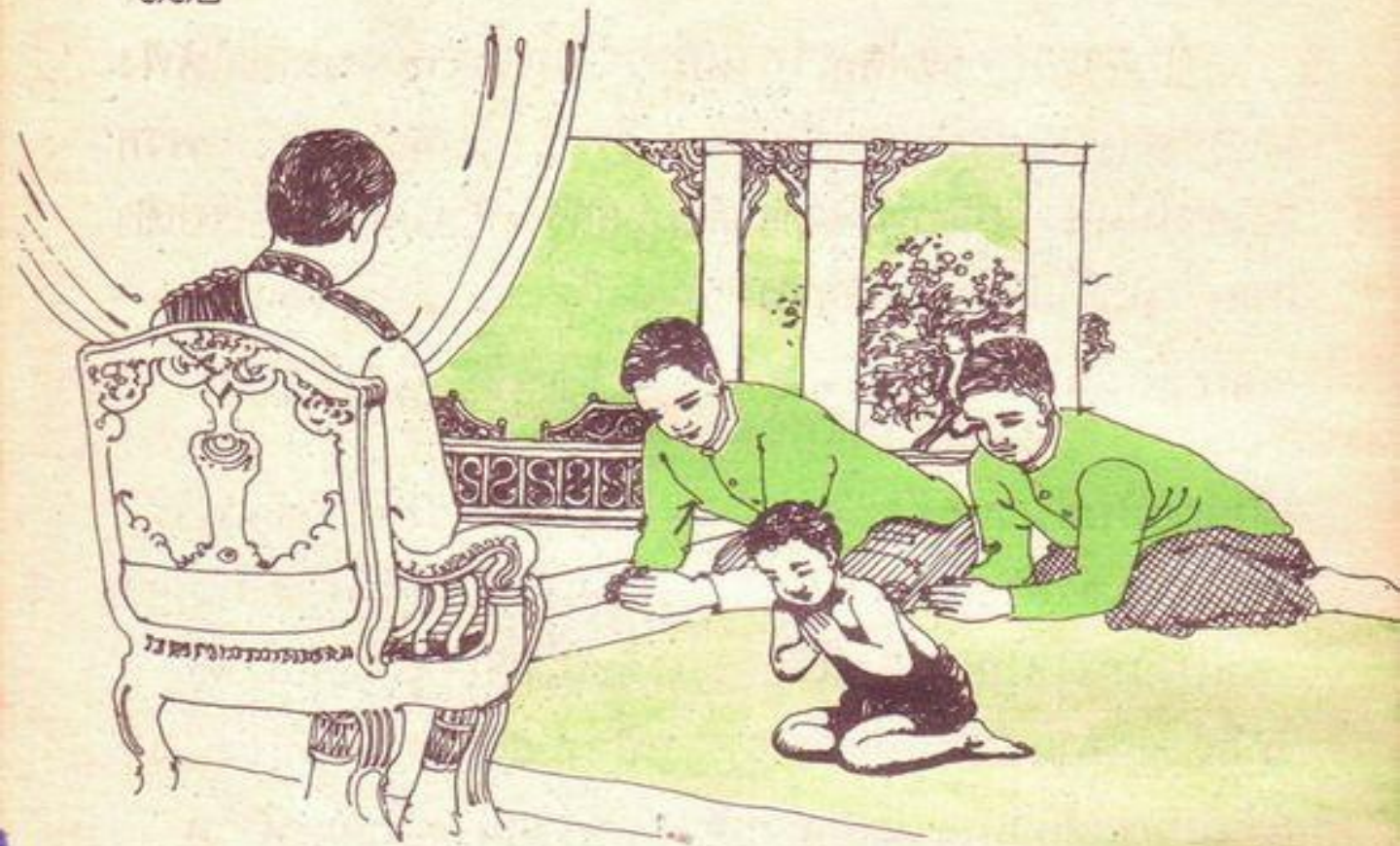
เสียดายทับนับวันแต่จะไกล
ห้วงเดือนถ้าล่าธารชานไศล
เคยเป่านกจับปลามาจานเจือ
ไอถิ่นฐานลานป่าจะลาแล้ว
ผู้รั้งปลอบคณิงน้อยค่อยกล้ำกลืน

แสนอาลัยวงศ์วานวานเครือ
เพื่อนไม้ไผ่คู่ชีวิตคิดถึงเหลือ
จะนั่งเบื่อบ่นว่าทุกคำคืน
น้ำตาแฉะถึงไหลให้สะอื้น
แล้วชวนขึ้นชี้ชมพนาวัน

ในที่สุด คณิงเด็กน้อยชาวป่าชาวดง ก็ได้เข้าไปอยู่ใน พระราชฐาน เป็นมหาดเล็กคนสนิท ได้รับใช้ใกล้ชิดพระเจ้า อยู่หัว พระองค์โปรดปรานคณิงมาก ทรงอุปถัมภ์ชุบเลี้ยง คณิงเป็นอย่างดี และคณิงก็จงรักภักดีต่อพระองค์ ข้าราชการ ผู้ใหญ่ก็เมตตาเอ็นดูเขา ไม่มีใครคิดอิจฉาริษยาแต่เขาก็บุญน้อย ได้มีโอกาสรับใช้ใกล้ชิดพระเจ้าอยู่หัวไม่นาน เขาก็ตาย”

พอครุภมลเล่าจบ พวกนักเรียนก็พูดกันพึมพำ ด้วย ความรู้สึกต่าง ๆ กัน

“น่าสงสารคณิงนะคะ เขาคงคิดถึงบ้าน คิดถึงไม้ไผ่

เขาจึงตาย” จันทรพุดเบา ๆ พลังเอามือลูบขาลีบ ๆ ของตน
ไปมา ชูใจนั่งอยู่ใกล้ ๆ จึงเอื้อมมือไปโอบกอดจันทรไว้

“คงไม่ใช่อย่างนั้นดอกจันทร” ครูกลมพุด “ครูอ่านพบ
ในหนังสือว่า คณิงรักพระเจ้าอยู่หัวมาก ไปไหนก็ตามเสด็จ
จนลืมคิดถึงบ้าน คิดถึงเพื่อน พระเจ้าอยู่หัวทรงพระราช
นิพนธ์หนังสือเงาะป่า คณิงก็เฝ้าฯอยู่ใกล้ ๆ พระองค์ตรัส
ประภาษซักถามเรื่องราวและคำศัพท์ต่าง ๆ ของพวกเงาะ
อยู่ตลอดเวลา ครูคิดว่าพวกเงาะคงอายุไม่ยืนกระมัง คณิงจึง
ตายเสียแต่อายุยังน้อย” ครูกลมหยุดอยู่ครู่หนึ่งจึงพูดต่อไปว่า

“ครูยังมีเรื่องเงาะอยู่อีกเรื่องหนึ่ง เอาไว้ว่าง ๆ จะเล่าให้ฟัง
อีก แน่ะ เสียงระฆังเข้าเรียนแล้ว รีบไปกันเถอะ” พวก
นักเรียนกล่าวคำขอขอบคุณครูกลม แล้วรีบวิ่งแยกย้ายกันไปเข้า
ห้องเรียน

แบบฝึก

๑. ทบทวนผันอักษรกลาง

เขานิ่งอึ้งเมื่อได้ยินเสียงอึ้งร้องเอ็ดอึ้งไปทั่วบ้าน
(อึ้ง อึ้ง ไม่มีความหมาย)

พ่อร้องเพลงกล่อมลูกได้อย่างกล่อมแกล้มเต็มที
(กล่อม กล่อม กล่อม ไม่มีความหมาย)

๒. อ่านคำที่มี ๒ สระกด

ประภาษ สัน โดษ

กล่าวโทษ โจษ จัน

ประทุษ ร้าย กัน

สัมภาษ ณ เชษ ฐา

หาเศษ กระ ดาษ

เกลือน กลาด ดาษ ดา

สัน นิษ ฐา นว่า

ราษ ฏร ประ ดิษ ฐ์

๓. ฝึกอ่านคำที่เขียนเหมือนกัน แต่ออกเสียงต่างกัน

สังเกตการอ่านออกเสียงต่างกันตามความหมาย

งานหนักจงเอา

อย่าเพลมือหนา

ทำตามเพล

ภายนอกเพลได้ดี

๔. อ่านอักษรย่อ

ร.ส.พ. ย่อมาจาก องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์

ก.ท.ม. ” กรุงเทพมหานคร

๕. ข้อความที่แต่งเป็นร้อยกรอง จำกัดจำนวนคำ

แต่ละวรรคจึงใช้คำน้อย แต่มีความหมายมาก

กว่าเขียนประโยคธรรมดา

ฝึกอ่านและสังเกต

อยู่ทับแทบป่าพนาวัน

- อยู่กระท่อม (ทับ) ริม

(แทบ) ป่า (พนาวัน)

บิดามารดาก็หาไม่

- พ่อแม่ไม่มี

ดำขาวต้องไฟดับสังขาร์

- พ่อชื่อดำขาวหนีไฟไหม้ป่า

ไม่ทัน ถูกไฟป่าไหม้ตายไป

นางควากชอบดินสิ้นชีวา

- แม่ชื่อนางควากเลี้ยงดูต่อ

มาภายหลังก็ตาย

- ให้หลวงผู้รั้งตั้งใจ - ให้ผู้รั้งราชการ (ทำหน้าที่
เจ้าเมือง) เมืองพัทลุง
เอาใจใส่หา
- ถ้าสบดีน่าจะมีรางวัล - ถ้าพบ (ประสบ) คนที่
ดี ๆ ก็จะให้รางวัล
- ช่วยกันจุดเทียนสะบัดวัดผีด - วัด ในที่นี้หมายถึงสะบัด
ไปแรง ๆ เสียงดังผิง (ผีด)
- ห้วงเดือนถ้าล่าธารชานไศล - ห้วงป่า (เดือน) ถ้า ล่า
ธารริมเขา
- เคยเป่านกจับปลามาจานเจือ - เคยเป่าลูกดอกได้นกและ
จับปลามาแบ่งให้
- น้ำตาแถวถึงไหลให้สะอื้น - น้ำตาไหลนองร้องไห้ (ให้)
สะอื้น

๖. ฝึกอ่านและสังเกต ประโยคบอกเล่าและประโยค

ปฏิเสธ

- เงาะเป็นคนไทยพวกหนึ่ง
เงาะไม่ใช่คนไทยพวกหนึ่ง
เขาอยู่กับพี่ชาย
เขาไม่ได้อยู่กับพี่ชาย

วีระมีลูกเงาะสีแดงน่ากิน

วีระไม่มีลูกเงาะ

๗. ทบทวนอ่านคำย่อที่มีฯ (ไปยาลน้อย)

เฝ้าฯ	- เฝ้าฝ่าละอองธุลีพระบาท
โปรดเกล้าฯ	- โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
กรุงเทพฯ	- กรุงเทพมหานคร

๘. คำภาษาอังกฤษที่เรานำมาใช้เป็นภาษาไทย เวลาเขียนใช้วรรณยุกต์และเครื่องหมายกำกับเสียงบ้าง ไม่ใช้บ้าง เมื่ออ่านออกเสียง บางคำต้องออกเสียงคล้ายกับเสียงภาษาอังกฤษ แต่ไม่ออกเสียงท้ายคำ

ฝึกอ่านและจำ คำที่มาจากภาษาอังกฤษ

กางเต็นท์ (สมัยก่อนเขียน “เต็นท์” ปัจจุบันเขียน “เต็นท์” แต่อ่านออกเสียงเป็น “เต็น”)

ชอล์ก (ออกเสียงเป็น ช้อก)

ฟุตบอล (“ “ ฟุต-บอน)

พลาสติก	(ออกเสียงเป็น ปล้าด-สะ-ติก)
การ์ตูน	(" " กา-ตูน)
เสือเขี้ยว	(" " เขี้ยว)
เฮลิคอปเตอร์	(" " เฮ-ลิ-ค้อบ-เต้อ)
เมตร	(" " เม็ด)

บทที่ ๑๑

ลูกกวาดมหากภัย

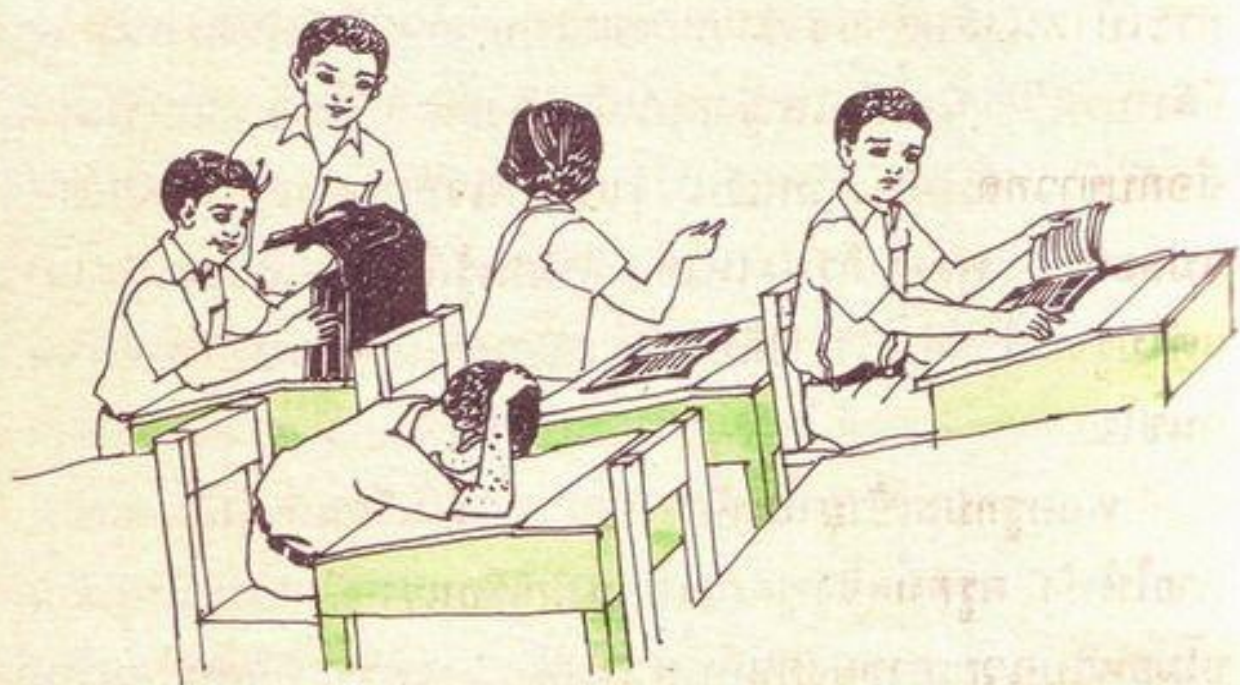
“กล่องใส่ดินสออันใหม่ของฉันหาย” มานีร้องเอะอะ เพื่อน ๆ ซึ่งทยอยกันเดินเข้ามาในห้องเรียน เข้าไปมองดูที่โต๊ะ มานี ทุกคนเหงื่อไหลไคลย้อยเพราะเพิ่งเลิกจากเรียนพลศึกษา

“มานีเป็นรายที่ห้าแล้วนะที่ของหาย” ดวงแก้วพูดทำ สีหน้าบูดบึ้งด้วยความไม่พอใจ ทุกคนรีบเปิดโต๊ะและ กระเป๋าหนังสือสำรวจข้าวของของตน “เงินของฉันหาย ยี่สิบบาท” นักเรียนหญิงคนหนึ่งร้องขึ้น “โธ่! แม่ให้ฉัน ซื้อมากับข้าวกลับบ้านตอนเย็น แล้วฉันจะเอาเงินที่ไหนซื้อให้ แม่ละนี่” พูดจบก็ร้องไห้โฮ เพื่อนรู้สึกสงสารและเห็นใจ แต่ไม่รู้จะทำอย่างไร ปิติขบเขี้ยวเคี้ยวฟันด้วยความโกรธแค้น คนขโมย

พอครูกลมเข้ามาในห้องเรียน นักเรียนก็เล่าเรื่องของ หายให้ฟัง ครูกลมจึงพูดตักเตือนนักเรียนว่า “การเป็นคนลัก ขโมยหยิบฉวยเอาของผู้อื่นนั้นไม่ดี เพราะทุกคนย่อมรัก และหวงแหนของของตน คนมีศาสนาย่อมนละกิเลส ละความ

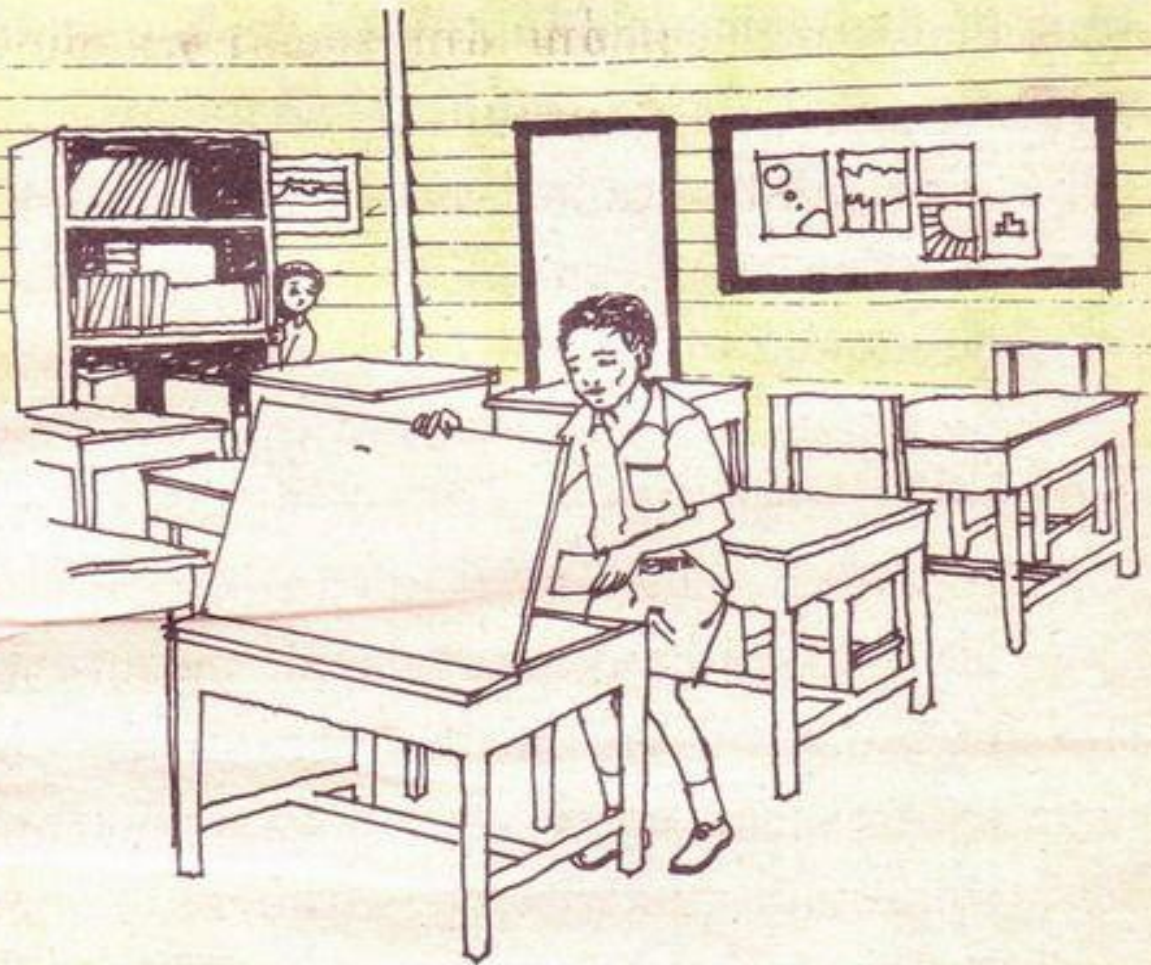
อยากได้ของผู้อื่น การลักขโมยเป็นการผิดทั้งศีลธรรมและ
ผิดกฎหมาย คนที่ลักขโมยจะถูกกฎหมายลงโทษ ขอให้นักเรียน
ที่ขโมยของเพื่อน นำของมาคืนให้เพื่อน แล้วเลิกนิสัยนี้เสีย
มิฉะนั้นจะถูกลงโทษ”

คำตักเตือนของครูกมลไม่ได้ผลเลย เพราะตั้งแต่วันนั้น
มาข่าวของของนักเรียนก็หายอีก ช้านักเรียนในห้องใกล้เคียงก็
บ่นว่าของหาย ครูกมลและครูอื่น ๆ ตรวจค้นข่าวของนักเรียน
ทุกคนก็ไม่พบของที่หาย ได้แต่กำชับให้นักเรียนเก็บข่าวของ
ของตนให้ดี และคอยสอดส่องหาตัวคนร้ายให้ได้

ปิติจับตาดูเพื่อนนักเรียนชายคนหนึ่งมาหลายวันแล้ว เพราะมีท่าทางแปลก ๆ และชอบนั่งหลับเสมอ เวลาครูเตือนก็ตื่นขึ้นแล้วก็หลับอีก ระยะเวลาที่ตื่นก็ทำท่ากระสับกระส่าย ไม่กล้ามองสบตา กับเพื่อน ๆ ร่างกายก็ผ่ายผอมเหลือแต่กระดูก และซีดเซียวลงทุกวัน ๆ ตามแขนขา ก็เป็นฝีพุพองทั่วไปหมด เขาขาดเรียนเสมอ และมักหนีเรียนพลศึกษาเป็นประจำ ครูต้องเรียกไปเตือนหลายครั้งและมอบให้หัวหน้าชั้นคอยดูแลกำกับอย่างใกล้ชิด

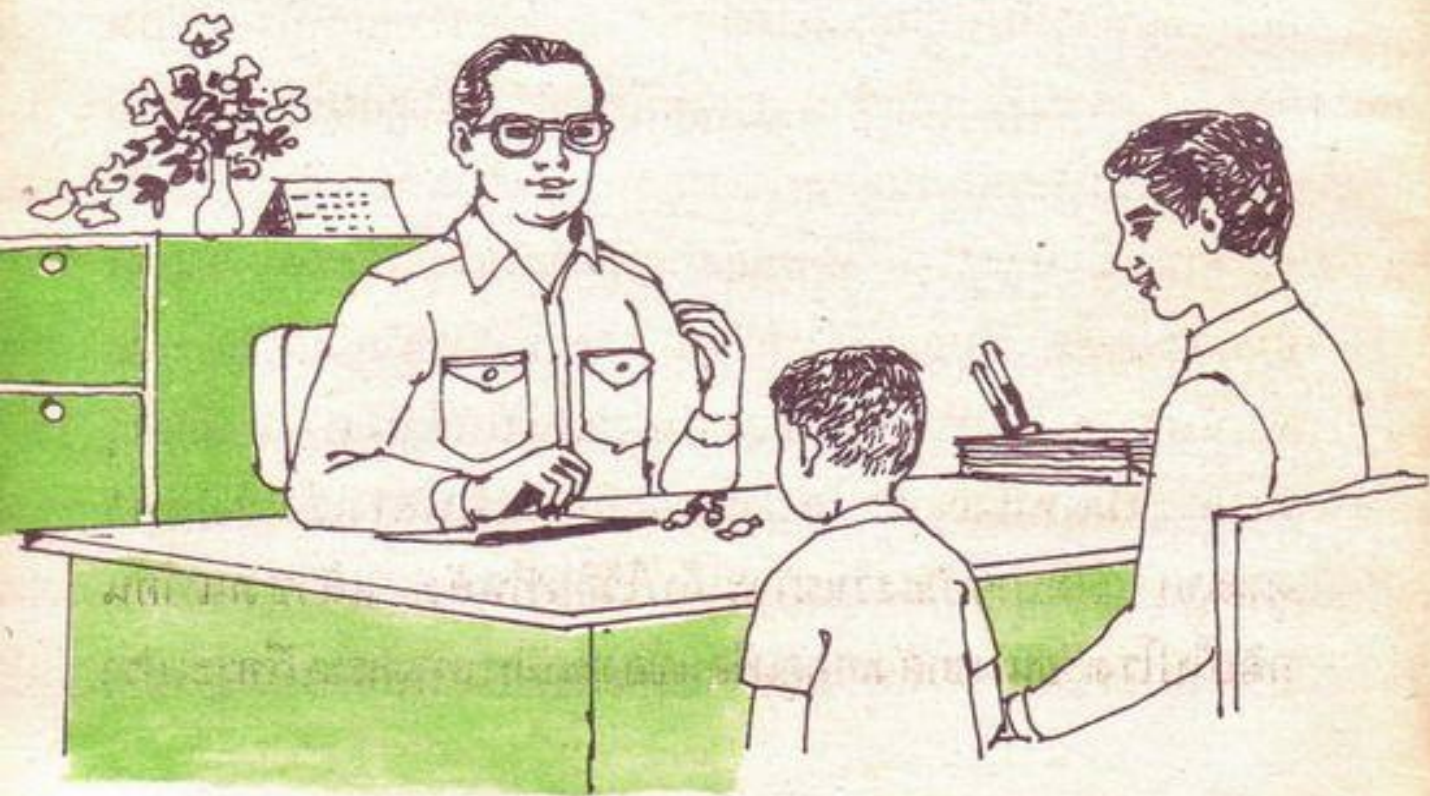
วันหนึ่ง จวนจะถึงเวลาหยุดพักกลางวัน และเป็นเวลาที่เพื่อนคนนั้นตื่นอยู่ ปิติเอากระดาษมาตัดเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส พับเป็นซองรูปจดหมาย แล้วเอาธนบัตรฉบับละสิบบาทใส่ซองไว้ในโต๊ะ ปิติแกลังอ่านหนังสือและทำเป็นลืมซองธนบัตร พอระฆังบอกเวลาพักรับประทานอาหารกลางวัน เขาก็เดินออกไปกับเพื่อน ๆ แต่เขากลับย้อนเข้ามาซ่อนอยู่หลังตู้หนังสือ คอยอยู่ครู่หนึ่ง เพื่อนผู้ชายคนนั้นก็ย่องเข้ามา มองซ้ายมองขวาอย่างมีพิรุณ ปิตินิ่งแหม่วท้องกลั่นหายใจด้วยความตื่นเต้น เพื่อนคนนั้นเปิดโต๊ะปิติ หยิบซองใส่ธนบัตรขึ้นมา ปิติจึงกระโจนออกจากที่ซ่อนรวบตัวเพื่อนคนนั้นไว้ เขาดิ้นรนและต่อสู้ปิติเต็มกำลัง แต่ปิติลำสันแข็งแรงกว่า จึงชกเพื่อนคนนั้นลงไปนอนหมอบอยู่ใต้โต๊ะ

ปิติจึงตะคอกถามว่า “เธอมาหยิบเงินของฉันทำไม” แล้วขู่ว่า “ถ้าเธอปิดบังอำพราง ฉันจะไปฟ้องครูใหญ่” เพื่อนคนนั้น อิดเอื้อนอยู่ครู่หนึ่ง ปิติขู่เข็ญหนักเข้าก็ร้องไห้พลางแล้วว่า เขาชอบกินลูกกวาดชนิดหนึ่งมาก มันมีรสขมนิดหน่อย แต่ อร่อยผิดลูกกวาดอื่น ๆ จนติด วันไหนไม่ได้กินมีอาการทुरน ทुरายเหมือนใจจะขาด เงินค่าอาหารที่พ่อแม่ให้มาก็ไม่พอซื้อ เขาจึงต้องขโมยเงินและข้าวของของเพื่อนไปขาย เพื่อให้ได้เงิน ไปซื้อลูกกวาดกิน แล้วเขาก็ส่งลูกกวาดเม็ดหนึ่งให้ปิติดู ปิติ

รับมาดูก็เห็นเป็นลูกกวาดใส่สี่ธรรมดา ไม่มีอะไรแปลกพิสดาร
 น่าสงสัย จึงเก็บใส่กระเป๋าเสื้อไว้ แล้วบอกเพื่อนให้เลิก
 ขโมย และให้มาเรียนทุกวัน มิฉะนั้นเขาจะฟ้องครูใหญ่ให้
 ทำโทษ เพื่อนคนนั้นก็รับคำ ปิติจึงปล่อยเขาไป แต่ก็คอย
 มองไม่ให้คลาดสายตา

เลิกเรียนวันนั้น ปิติเอาลูกกวาดให้ครูกลมดู พร้อม
 ทั้งเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ฟัง ครูกลมฟังแล้วก็สะดุ้งตกใจ
 เพราะเขาสงสัยว่าจะจะเป็นลูกกวาดผสมยาเสพติด ถ้าเป็นจริง
 เด็กคนนั้นก็ตกเป็นทาสยาเสพติดเสียแล้ว ครูกลมชวนปิติ
 ไปหาสาธารณสุขอำเภอแล้วเล่าเรื่องให้ฟัง สาธารณสุข
 อำเภอเรียกเอาตัวอย่างลูกกวาดผสมยาเสพติดจากเจ้าหน้าที่

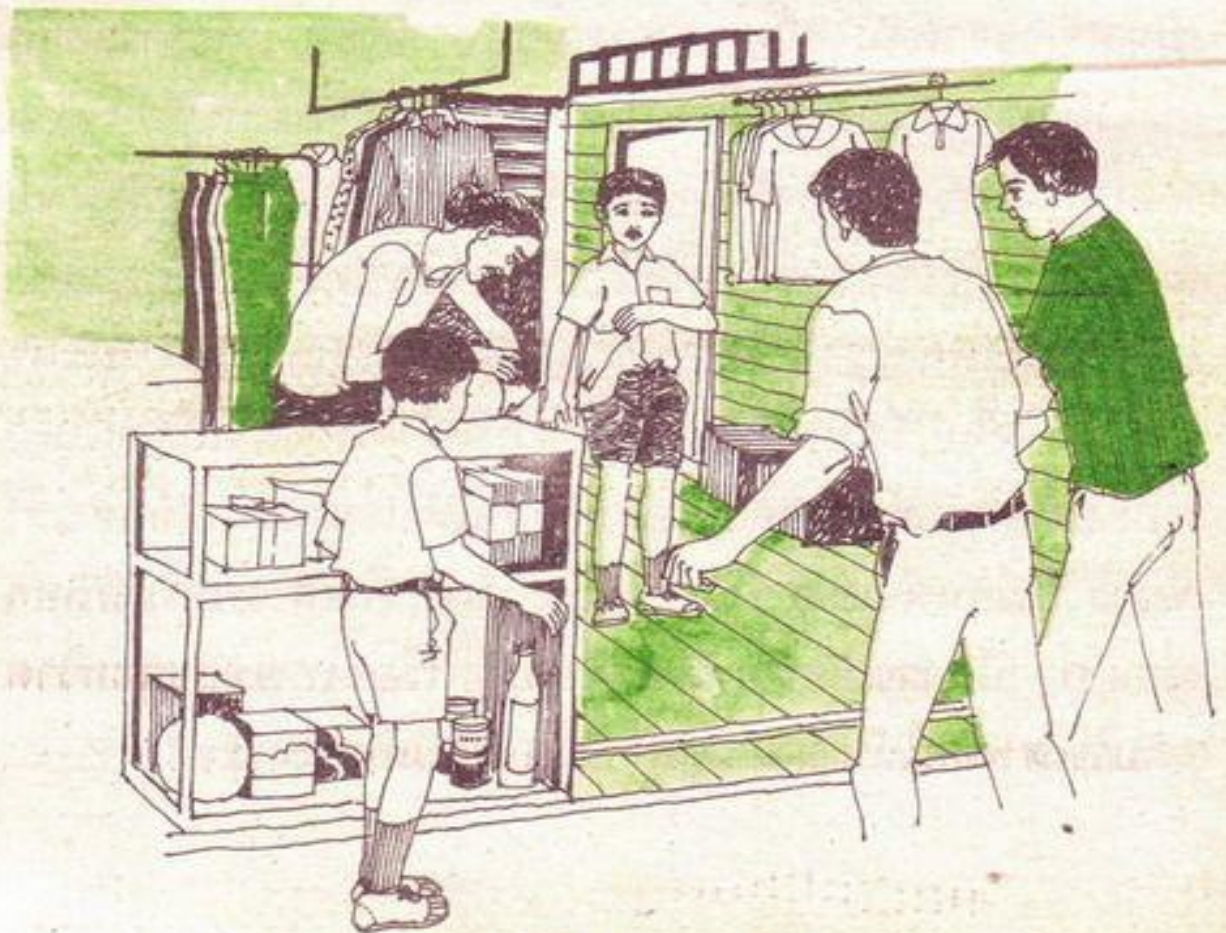
มาดู ก็พบลูกกวาดชนิดที่ปิตินำมาปนอยู่ด้วย สาธารณสุข
อำเภอจึงขอร้องให้ปิติพยายามสืบดูว่า เพื่อนของเขาซื้อ
ลูกกวาดมาจากไหน แล้วให้รีบบอกครูกรมลทันที

วันรุ่งขึ้นตอนพักกลางวัน ปิติบอกกับเพื่อนคนนั้นว่า
เขาลองชิมลูกกวาดแล้วรสชาติอร่อยดีใจ วันนี้เขามีเงินมา
สิบบาท ขอให้เพื่อนพาเขาไปซื้อแล้วเขาจะแบ่งให้ครึ่งหนึ่ง
เพื่อนคนนั้นดีใจมาก รับเอาเงินสิบบาทแล้วเดินนำหน้าพา
ปิติหนีออกไปทางหลังโรงเรียนแล้ววิ่งอ้อมไปที่ตลาด เลี้ยว
เข้าตรอกเล็ก ๆ จนถึงร้านขายของร้านหนึ่ง ที่หน้าร้านขาย
เสื้อผ้าสำเร็จรูป เช่นพวกเสื้อยืด และกางเกง เจ้าของร้าน
เป็นหญิงชราหลังงอจุ่ม ตาคูเหมือนตาเหยี่ยว เพื่อนของปิติ
ยกนิ้วมือทำรหัสสัญญาณอย่างหนึ่ง หญิงชราพยักหน้า เพื่อน
คนนั้นก็เดินเข้าไปหลังร้าน แต่เจ้าของร้านไม่ยอมให้ปิติเข้าไป
ด้วย เขาจึงออกมายืนอยู่นอกร้าน เพราะนึกกลัวหญิงชรา
หน้าตาเหมือนแม่มด ไม่ช้าเพื่อนคนนั้นก็กลับออกมา หน้าตา
ยิ้มย่องผ่องใส รีบจุดปิติไปทันที เขาพาปิติไปที่สวนสาธารณะ
พอลับตาคนจึงเอาลูกกวาดออกมาส่งให้ปิติห้าเม็ด เขาเก็บไว้
สี่เม็ด เม็ดหนึ่งเขารีบใส่ปากแทะกินทันทีพลางเร่งให้ปิติทำ
ตามเขา ปิติบ่ายเบี่ยงว่าเขาจะเก็บไว้กินทีหลัง แล้วชวนเพื่อน
กลับไปโรงเรียน เขาสังเกตดูเพื่อนของเขามีท่าทางกระปรีกระเปร่า

และรำเริงบันเทิงใจมาก

พอได้โอกาส เขานำลูกกวาดไปให้ครูกลมแล้วเล่าเรื่องให้ฟัง ครูกลมคืนเงินให้ปิติสืบบาทและบอกว่า พรุ่งนี้ให้เขาไปซื้ออีกพร้อมกับส่งเงินให้ปิติอีกสืบบาท

วันรุ่งขึ้น ปิติก็ชวนเพื่อนคนนั้นไปซื้ออีก เขาไม่มีท่าทางระแวงแคลงใจปิติเลย รีบพาไปโดยดี ระหว่างที่เพื่อนเข้าไปหลังร้านและปิตียืนคอยอยู่ข้างนอก มีชายแปลกหน้าสองคนเข้ามาซื้อเสื้อเชิ้ต ขณะที่หญิงชราเดินมุ่งงามไปหยิบให้ เพื่อนของปิติก็เดินออกมา ชายสองคนนั้นจึงวิ่งพรวดพราดเข้าไปในร้าน และจู่โจมเข้าจับกุมคนขายลูกกวาดผลสมยา

เสพติดที่อยู่หลังร้านใต้ทันที ปิติพาเพื่อนวิ่งเตลิดหนีกลับไป
ไปที่โรงเรียนโดยเร็ว พอไปถึงครูกลมรออยู่แล้ว มีรถยนต์
ประทับตราโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจอดรออยู่ บิดา
และมารดาของเพื่อนคนนั้นนั่งอยู่ในรถพร้อมกับนางพยาบาล
คนหนึ่ง ครูกลมอุ้มเพื่อนคนนั้นส่งขึ้นรถแล้วปิดประตู คนขับ
รถก็ขับออกไปโดยเร็ว ปิตียืนตะลึงจังจังอยู่กับที่ พอครูกลม
เข้ามาทอด เขาจึงระงับความตื่นเต้นลงได้ ครูกลมเล่าว่า
สาธารณสุขอำเภอกับตำรวจวางแผนจับกุมคนร้ายไว้แล้ว จึง
สะกดรอยตามปิติไป

สำหรับเพื่อนของเขา นายแพทย์จะส่งไปรักษาที่
กรุงเทพฯ ส่วนปิติมีความดีความชอบ ช่วยทางราชการปราบ
ปรามผู้ค้ายาเสพติดโดยเฉพาะยาเสพติดที่มอมเมาเยาวชน
ของชาติ ทางราชการถือเป็นอันตรายที่ใหญ่หลวงมาก และ
เรื่องนี้ในโรงเรียนมีคนรู้เห็นเพียงสามคนเท่านั้นคือ ครูกลม
ปิติ และครูใหญ่ ขณะนี้ครูใหญ่ไปคอยอยู่ที่โรงพยาบาลแล้ว
ครูกลมกำชับปิติว่าอย่าเปิดเผยเรื่องนี้ให้ใครรู้เป็นอันขาด แม้
ว่าเพื่อน ๆ จะมาเข้าชี้ถามหรือเสนอเงื่อนไขอย่างไรก็อย่าเล่า
เพราะเป็นอันตรายต่อชีวิตของปิติ ปิตีก็รับคำ ครูกลมบอก
ว่า พรุ่งนี้นายแพทย์จะมาบรรยาย เรื่องโทษของลูกกวาด
ผสมยาเสพติดให้นักเรียนชั้น ป. ๔-๕ และ ๖ ฟัง

ปิตีสงสารเพื่อนที่เคราะห์ร้ายคนนั้นมาก แพทย์บอกว่า ถ้าไม่รีบรักษาเพื่อนคนนั้นก็ต้องตาย ปิติรู้สึกกลัว เขาคิดว่าถ้าเยาวชนซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคตต้องตกเป็นทาสยาเสพติด ประเทศชาติก็คงต้องพินาศล่มจมแน่นอน ปิติรักตัวเอง รักพ่อแม่ พี่น้อง ครูอาจารย์ เพื่อนฝูง และรักประเทศชาติ เขาจะต้องละเว้นและหลีกเลี่ยงให้ห่างไกลจากยาเสพติด เขาจะไม่รับของจากคนแปลกหน้า และคนที่เขาไม่ไว้เนื้อเชื่อใจเป็นอันขาด ปิติรู้สึกเคียดแค้นชิงชังคนที่บ่อนทำลายชาติด้วยการมอมเมาเยาวชนให้ติดยาเสพติด เขาตั้งใจแน่วแน่ว่า จะช่วยทางราชการกำจัดคนบ่อนทำลายชาติให้สิ้นไปตามกำลังความสามารถของเขา

แบบฝึก

๑. ฝึกอ่านและจำ คำที่ใช้ ส สะกด

สี่เหลี่ยมจัตุรัส รหัสสำคัญ วันเลิกทาส ศาสนาพุทธ
หยุดรอโอกาส ปลาสติกเส้น เป็นสิ่งพิสดาร การละกิเลส

๒. ฝึกผันคำ อักษรสูงและอักษรต่ำผันรวมกันได้
ครบ ๕ เสียง และเทียบเสียงผันในอักษรกลาง

อน ่อน อัน อิน อัน
 ลน หล่น ล่น ลั่น หลน
 หลั่น

เขาใช้ไฟลนจนเต้าเจียวหล่นล่นออกมา เลยเอามือปิด
หม้อเต้าเจียวหล่น

คน ช่น ค่น คั่น ขน
 ชั่น

นักเรียนช่วยกันขนของที่ค่นมาได้เอาไปให้คนที่ยากจน
ช่นแค้น

๓. การใช้คำมาเรียงเป็นข้อความ หรือเป็นประโยค
 บางครั้งต้องมีคำมาต่อระหว่างคำ เพื่อให้
 ได้ความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น

ฝึกอ่านและสังเกต

กล่องใส่ดินสอฉันทาย

กล่องใส่ดินสอของฉันทาย

ชูใจอยู่บ้าน

ชูใจอยู่ในบ้าน

เขาโกรธเพื่อน

เขาโกรธกับเพื่อน

ปีติวิ่งไปร้านขายของ
ปีติวิ่งไปที่ร้านขายของ

๔. ฝึกอ่าน คำควบกกล้า ร ล ว

ในตรอกตอกตะปู	ตะแคงดูอย่าแคลงใจ
ขวางกั้นกั้นหายใจ	พรวดพราดไปผิดพลาดง่าย
คาดคั้นอย่าให้คลาด	เก็บผักกาดลูกกวาดขาย
กระปรีกระเปราะหมาย	จะผ่อนคลายระคายตัว
อำพรางไปพलग่อน	ไม่สีกกร่อนเหมือนกล้อนหัว
ร่างกายกลับกลายเป็น	ไม่ต้องกลัวจะเสียเปล่า

๕. ข้อความที่เรียงกันเป็นประโยคได้ใจความ ถ้า
เอากลุ่มคำหรือวลีมาขยายความออกไปอีก ก็
จะทำให้ประโยคได้ใจความชัดเจนยิ่งขึ้น

ฝึกอ่านและสังเกต

สาธารณสุขอำเภอลูกกวาดมาดู

สาธารณสุขอำเภอลูกกวาดตัวอย่างลูกกวาดมาดู

สาธารณสุขอำเภอลูกกวาดเรียกเอาตัวอย่างลูกกวาดจากเจ้าหน้าที่
มาดู

สาธารณสุขอำเภอลูกกวาดเรียกเอาตัวอย่างลูกกวาดผลสมยาเสพติด
จากเจ้าหน้าที่มาดู

๖. ฝึกอ่านและสังเกต ประโยคคำถามและประโยค คำตอบ

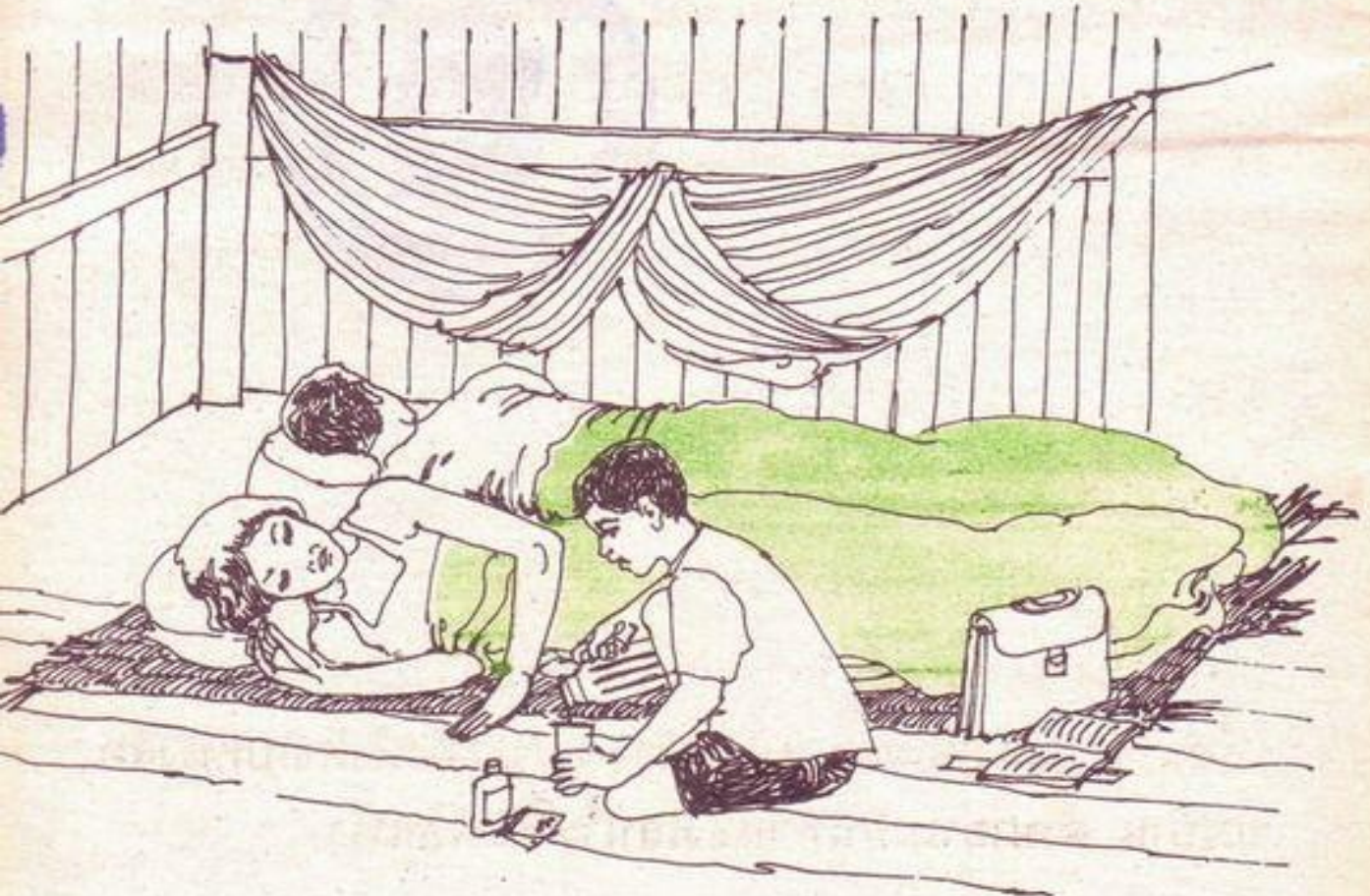
- เธอมาหยิบเงินของฉันทำไม? (ประโยคคำถาม)
- ฉันไม่ได้หยิบเงินของเธอ (ประโยคคำตอบ-ปฏิเสธ)
- ใครมาหยิบเงินของฉันไป? (ประโยคคำถาม)
- ฉันหยิบเงินของเธอไปเอง (ประโยคคำตอบ-บอกเล่า)
- ของนี้เป็นของเธอหรือ? (ประโยคคำถาม)
- ไม่ใช่ของของฉัน (ประโยคคำตอบ-ปฏิเสธ)

บทที่ ๑๒

สุวรรณสาม

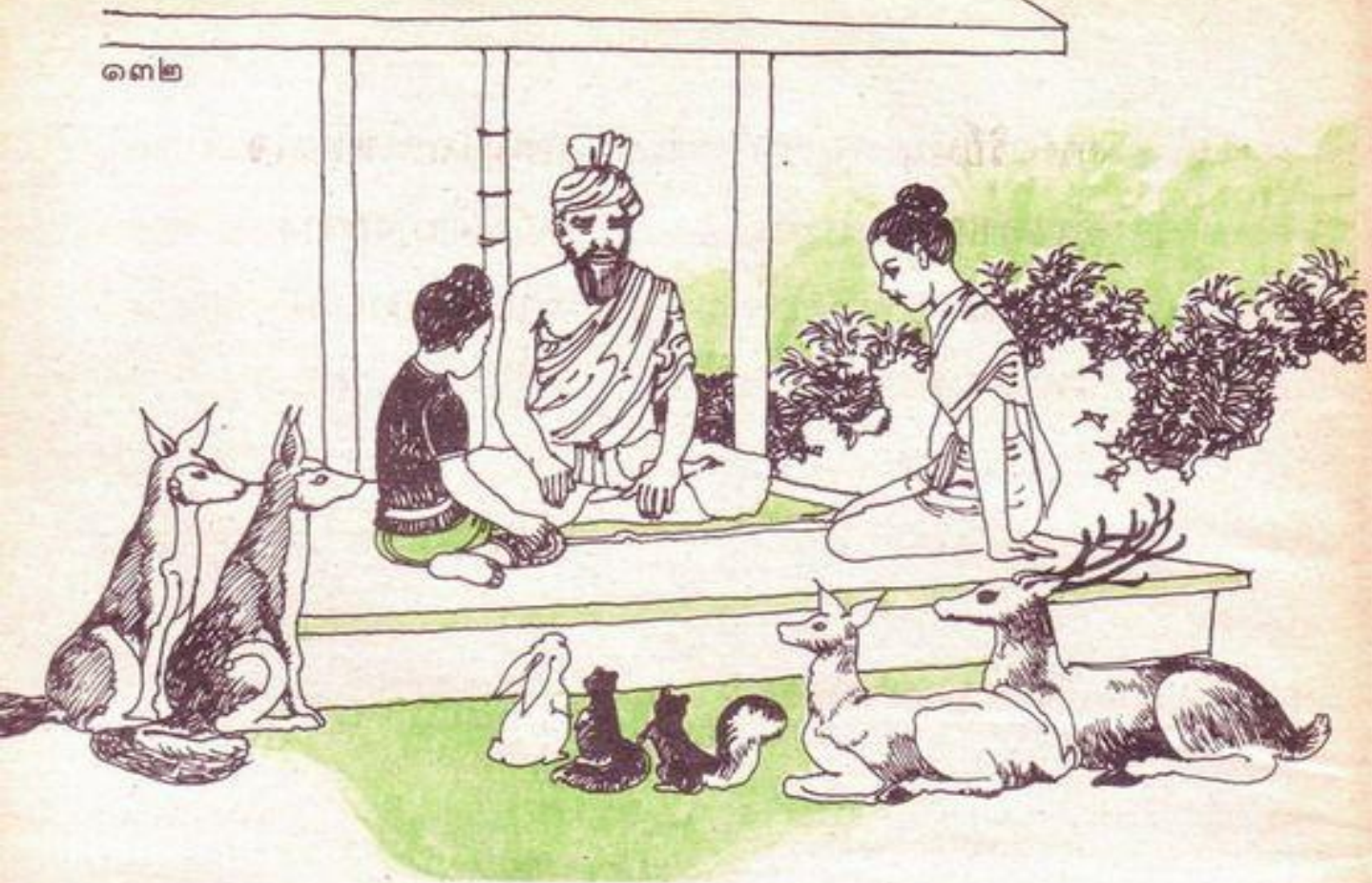
เพชรหยุดเรียนหลายวันแล้ว เพราะพ่อกับแม่ล้มป่วยลง
พร้อมกัน เขาให้น้องคนที่ถัดจากเขา ซึ่งเพิ่งเข้าเรียนในปีนี้เป็น
โรงเรียนทุกวัน ส่วนตัวเขาอยู่ปรนนิบัติพ่อแม่และดูแลน้อง
เล็ก ๆ เมื่อล้มป่วยใหม่ ๆ พ่อกับแม่ไปตรวจรักษาที่โรงพยาบาล
สมเด็จพระยุพราช แพทย์ฉีดยาและให้ยามารับประทาน

ที่บ้าน พอยาหมดเพชรก็ไปซื้อยาที่โรงพยาบาล แต่เขาไม่รู้
ว่าพ่อกับแม่ป่วยเป็นอะไร เขาไม่กล้าถามหมอเกรงหมอจะว่า
เขาเป็นเด็กสู้รู้ เห็นพ่อกับแม่นอนซึม บางทีก็จับไข้จนตัว
สั่นสะท้าน ลงมาเยี่ยมเสมอและบอกว่าพ่อกับแม่เป็นไข้จับสั่น
อีกหลายวันจึงจะหายเป็นปกติ

กลางวันวันเสาร์ เพื่อน ๆ พวกกันมาเยี่ยมเยียนถามข่าว
ชูใจมีห่อหมกมาฝากเพชรด้วย เพชรดีใจและขอบใจชูใจมาก
เพื่อน ๆ ซักถามถึงอาการป่วยของพ่อแม่เพชร และทักว่าเพชร
ชুবดมลงไปและมีท่าทางอิดโรย เวลาพูดน้ำเสียงก็แหบแห้ง
วีระบอกว่าเพชรต้องอดนอนคอยปรนนิบัติพ่อกับแม่ เมื่อพ่อ
กับแม่หายป่วยแล้วร่างกายของเพชรก็จะสมบูรณ์และแข็งแรง
เหมือนเดิม พอดีพ่อกับแม่ของเพชรนอนหลับ และน้องคน
โตอยู่บ้าน เพชรจึงชวนเพื่อน ๆ มาคุยกันที่บ้านวีระ ลงไป
ช่วยงานโกนผมไฟลูกของเพื่อนบ้านเพราะวันนี้เป็นวันฤกษ์ดี
ใคร ๆ ก็ประกอบงานมงคล

วีระเล่าว่า เมื่อคืนนี้เขาอ่านนิทานเรื่องสุวรรณสาม รู้สึก
ขอบใจมาก เพราะเป็นเรื่องของลูกที่มีความกตัญญูกตเวที
เพื่อน ๆ บอกว่าอยากอ่านบ้าง วีระจึงรีบวิ่งขึ้นไปหยิบหนังสือ
บนบ้าน ลงมาอ่านเป็นทำนองเสนาะให้เพื่อนฟัง

ดาบสตาบอด
 สุวรรณสามเลี้ยงดู
 ถึงแม้ยากไร้
 หาอาหารป้อน
 เกิดผลสัมฤทธิ์
 ดาบสทั้งสอง
 สุวรรณสามมีเพื่อน
 เก่งกว้างมฤคิ
 ห้อมล้อมหน้าหลัง
 ยามสู่ลาธาร

ลูกยอดกตัญญู
 บิดามารดร
 ฤาให้อาหาร
 แสนสุขฤดี
 ดวงจิตผุดผ่อง
 เพิ่มพรตทวี
 ในเดือนมากมี
 เพลิดเพลินฤทัย
 ดุจดั่งบริวาร
 ตักดวงน้ำใส

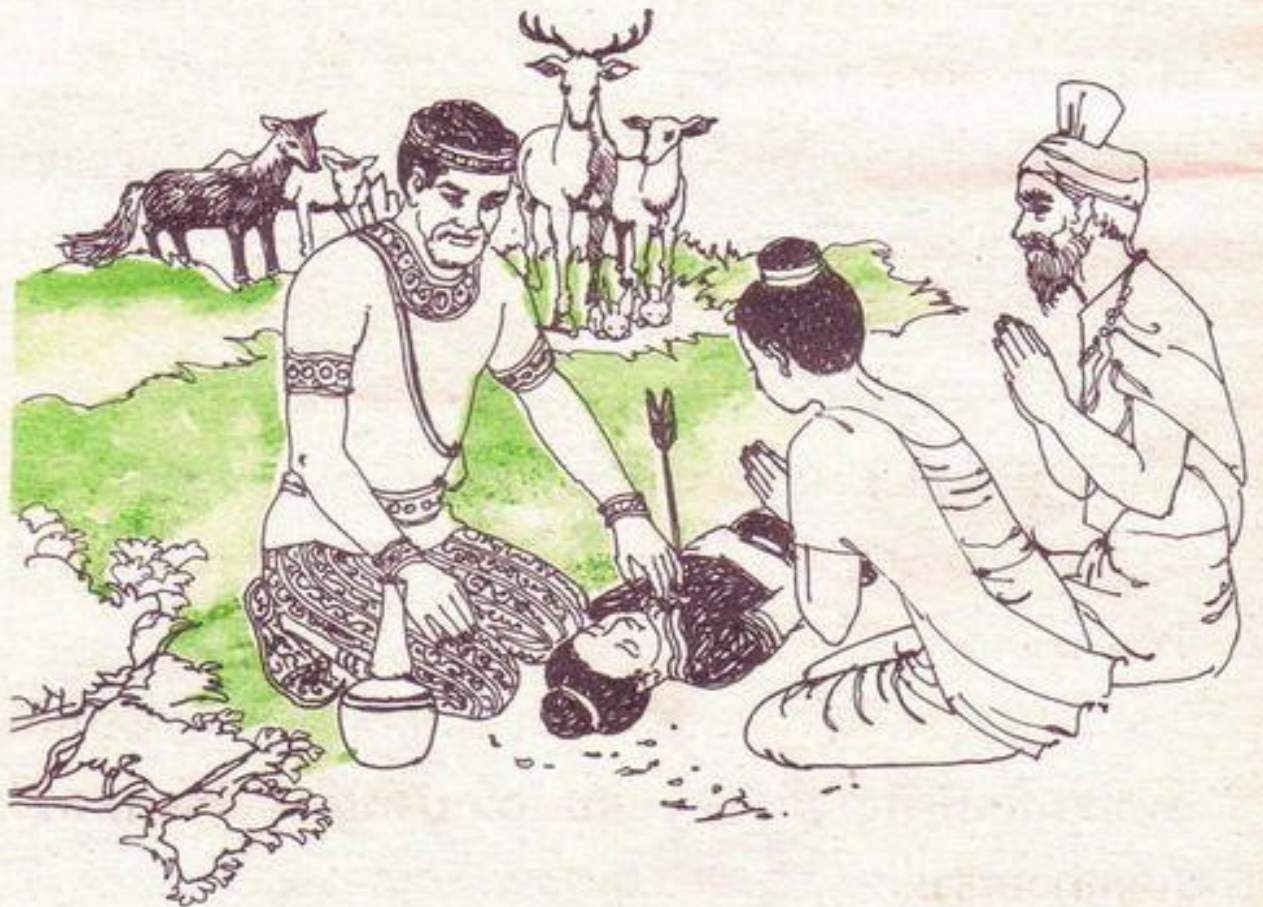
กษัตริย์หฤโหด
 ดุ่มเดาเข้าไพร
 มองเห็นมฤคิ
 แห่ห้อมล้อมตาม
 จึ่งเล็งศรยิง
 สุวรรณสามครวญคราง
 กษัตริย์ร้ายตกใจ
 น้ำตาเนืองนอง
 ไม่แลเห็นคน
 สุวรรณสามผีนจิต

แสนใจดเหลือใจ
 หวังล่าแก้งวาง
 มากมีล้นหลาม
 เพื่อนรักอยู่กลาง
 กวางวิ่งหลบพลาจ
 ถูกศรแรงฤทธิ์
 เข้าไปประคอง
 ด้วยสำคัญผิด
 อับจนสิ้นคิด
 บอกเล่าเนื้อความ

กษัตริย์รับเต็มใจ
 พรณินบัติพ่อแม่
 ดักเอาวารี
 กลับคืนอาราม
 ดาบสรู้ได้
 กษัตริย์เล่าเหตุผล
 ดาบสตั้งจิต
 ขอให้ลูกยา

จะไปดูแล
 แทนสุวรรณสาม
 เรือผีผลิผลาม
 ที่กลางพนา
 ไม่ใช่ลูกตน
 เรื่องราวเป็นมา
 อธิษฐานวาจา
 คงคืนชีวัน

อำนาจความดี
 สุวรรณสามคงอยู่
 กษัตริย์เลิกฆ่าสัตว์
 ทาดาบสนั้น

ลูกมีกตัญญู
 มีชีวิตพลัน
 ปฏิบัติบุญอนันต์
 ก็กลับมองเห็น

เรื่องสุวรรณสามมีคำศัพท์อยู่หลายคำ แต่เพชรฟังพอ
 รู้เรื่อง เขารู้สึกขมขื่นใจ เพราะเขาได้ทำหน้าที่ลูกที่ดีเสมอ
 มาเช่นเดียวกับสุวรรณสาม ครั้งนี้เป็นครั้งที่หนักที่สุด เขา
 เหน็ดเหนื่อยจนแทบใจจะขาด บางครั้งไม่มีเรี่ยวแรงเลย พ่อกับ
 แม่คงสมเพชเวทนาเขามาก เวลาไม่มีใช้ ก็อุตส่าห์ลุกขึ้นมา
 ช่วยทำงาน แต่เขาไม่ยอมให้ทำ น้องชายของเขาก็อยากจะ
 หยุดเรียนช่วยเขาบ้าง เพชรไม่ยอม เพราะเกรงจะกระทบ
 กระเทือนผลการเรียนของน้อง เขายอมลำบากตรากตรำคน
 เดียว โชคชะตาของเขายังดีอยู่ที่มีเงินทองสะสมไว้ใช้จ่ายบ้าง
 มานี้หยิบหนังสือนิทานมาพลิกดู แล้วพูดว่า “ฉันชอบ
 เรื่องนี้จัง สุวรรณสามเป็นคนดีนะ ตัวจะตายอยู่แล้วยังอุตส่าห์
 ฝากฝังพ่อแม่ให้กษัตริย์ช่วยเหลือ”

“กษัตริย์ก็ดี รู้ตัวว่าทำผิดก็ยอมทำตามคำขอร้องทันที
 ฉันชอบที่กษัตริย์ใจร้าย กลับเป็นกษัตริย์ใจดีเลิกฆ่าสัตว์”
 ชูใจกล่าวเสริม

ปิติพูดว่า “ยายเคยพูดเสมอว่า ความดีชนะทุกอย่างได้”

“พวกเธอนั่งคุยกันก่อนนะ ฉันจะไปเอาขนมจิ้นน้ำยา
ที่ป่าทำมาเลี้ยงพวกเธอ” วีระบอกพลางเดินขึ้นไปบนบ้าน
ปิติยัดคอทำจมูกบาน ๆ สดลมหายใจเข้าออกถี่ ๆ แล้วพูดว่า
“มิน่าล่ะฉันได้กลิ่นอะไรหอมหวาน ชวนน้ำลายหยดตึง ๆ อยู่
ตั้งนานแล้ว” เพื่อน ๆ พากันหัวเราะ

“ลุง ป้า และวีระดีต่อฉันมาก แบ่งกับข้าวให้ฉันทุกวัน
หาของกินที่ไม่แสลงโรคไปให้พ่อกับแม่ ฉันรู้สึกซาบซึ้งใน
บุญคุณเหลือเกิน” เพชรพูดพลางเอามือเสยผมซึ่งยาวลงมา
ปกหน้าผากขึ้นให้เรียบร้อย

“เธอเป็นคนดีนี่เพชร คนดีใคร ๆ ก็ชอบ” มานะพูด

แบบฝึก

๑. ฤ (รี) อ่านได้หลายเสียง บางคำออกเสียง ริ
บางคำออกเสียง รี บางคำออกเสียง เรอ

ฝึกอ่านและจำ คำที่ใช้ ฤ ออกเสียง ริ

หฤโหดชั่วร้าย

ฤกลายเป็นผี

ฤทัยฤดี

มฤคีรักป่า

ฤษีถือศีล	กินแต่พฤษา
ประพฤติดีมา	พฤษภาฝนตก
ฝึกอ่านและจำ คำที่ใช้ ฤ ออกเสียง ริ	
ได้ผลสัมฤทธิ์	มีฤทธิ์เกรียงไกร
ฝึกอ่านและจำ คำที่ใช้ ฤ ออกเสียง เรอ	
ฤกษ์ดี	ได้ฤกษ์
ฤา อ่านออกเสียง รือ	
ฤา กลายเป็นผี	ฤษีถือศีล

๒. คำ ๆ เดียว อาจเพิ่มคำอื่นประสมทำให้ฟัง
เพราะขึ้น และยังมีความหมายเหมือนเดิม

ฝึกอ่านและสังเกต

เรื่อง - เรื่องราว	คราง - ครวญคราง
ดวง - ตักดวง	นอง - เนืองนอง
ผ่อง - ผุดผ่อง	ซึ่ง - ซาบซึ่ง
เหน้อย - เหน็ดเหน้อย	เยียม - เยียมเยียน
ลำบาก - ลำบากตรากตรำ	กระทบ - กระทบกระเทือน

คำบางคำอาจเปลี่ยนแปลงบางส่วน แต่ยังมี
ความหมายคงเดิม

มารดา - มารดร	
---------------	--

บิดา - บิดร

ชีวิต - ชีวา ชีวัน - ชีวี

๓. การแต่งเรื่องเป็นคำคล้องจอง ต้องจำกัด
จำนวนคำ เมื่อแต่งแล้ว จะมีความหมายมาก
กว่าคำที่เห็น

ฝึกอ่านและสังเกตการแปลความหมาย

ดาบสตาบอด

ลูกยอดกตัญญู

ดาบส (ฤๅษี) ตาบอดมีลูกที่มีความกตัญญูมากคนหนึ่ง
ค่อมเดาเข้าไพร

เดินเข้าไปในป่าคันหาสัตว์

สุวรรณสามผีนจิต

บอกเล่าเนื้อความ

แม้ว่าสุวรรณสามจะเจ็บปวด

ก็ยังพยายามแข่งใจเล่าเรื่องราว

ของตนให้กษัตริย์ฟัง

ขอให้ลูกยา

คงคืนชีวัน

ขอให้ลูกที่ตายฟื้นขึ้นมา

ตาดาบสนั้น

ก็กลับมองเห็น

ตาของดาบสที่บอดนั้น ก็กลับกลายเป็นตาดิมมองเห็นได้

๔. ฝึกอ่านและสังเกต การแยกคำในการอ่าน
นักเรียนต้องเดาเรื่องเดาความหมายได้ จึงจะ
แยกคำได้ถูกต้อง ถ้าแยกผิด จะอ่านผิดและ
ความหมายจะเปลี่ยนไปจากเดิม

เพชรต้องอดหลับอดนอน

เพ ชร ตั้ อ ง อด หลับ อด นอน

เพชร ตั้ อ ง อด หลับ อด นอน

ดาบสตาบอด

ลูกยอดกตัญญู

ดาบ สตาบ อด ลูก ยอด กตัญญู

ดา บส ตา บอด ลูก ยอด กตัญญู

๕. การแยกคำในบทร้อยกรอง อ่านเป็นจังหวะ
เป็นวรรค เป็นทำนอง จะทำให้ฟังเพราะดี
เหมือนเพลง

ฝึกอ่านและเกาะเป็นจังหวะ

ดาบส ตาบอด

ลูกยอด กตัญญู

สุวรรณสาม เลี้ยงดู

บิดา มารดา

ถึงแม้ ยากไร้

ฤาให้ อาหาร

หาอา หารป้อน

แสนสุข ฤดี

๖. คำบางคำ อาจมีความหมายหลายอย่าง ต้อง
ใช้ความหมายตรงกับข้อความและเรื่องราว

ฝึกอ่านและสังเกต ความหมายของคำ

กัน เราไปเที่ยวด้วยกัน

เขากันฉันออกไป

ช่างตัดผมกันคือแหวงไป

ปิติทำชุ่มไว้กันแดด

เลิก โรงเรียนเลิกแล้ว

ปิติเลิกเที่ยวเตร

เจ้าจ้อเลิกผมวีระขึ้นจะหาหา

ล่า วันนี้ฝนตกชู่ใจมาล่าช้ากว่าทุกวัน

การล่าสัตว์ตัดชีวิตเป็นบาป

เมื่อเห็นผีบินมาปิติก็ต้องล่าถอยไป

สิ้น คนที่ฆ่าตัวตายเป็นคนสิ้นคิด

ก่อนที่ผู้ร้ายจะสิ้นใจก็ยอมสารภาพผิด

เมื่อสิ้นสุดการรบ ข้าศึกก็ตายจนหมดสิ้น

๗. คำชื่อหรือคำแทนชื่อ เมื่ออยู่ติดกัน ความ
หมายยังไม่ชัดเจน จึงต้องใช้คำต่อระหว่างคำ

ฝึกอ่าน และหาประโยคจากหนังสือเรียนที่มีคำต่อระหว่างคำ

หมาเขา หมาของเขา

หนังสือตัว หนังสือในตู้

ใช้คำต่อจะทำให้ประโยคชัดเจนขึ้น

เขาไปบ้านมานี้เวลา ๘.๓๐ น.

เขาไปถึงบ้านของมานี้เวลา ๘.๓๐ น.

๘. อ่านและสังเกต ความแตกต่างระหว่างประโยค

คำถาม และประโยคคำตอบ

ทำไมเพชรจึงหยุดเรียน ?

เขาหยุดเรียนเพราะพ่อแม่ล้มป่วย

พ่อแม่ของเขาป่วยเป็นอะไร ?

เขาไม่รู้ว่าพ่อแม่ของเขาป่วยเป็นอะไร

ใครรักษาพ่อแม่ของเขา ?

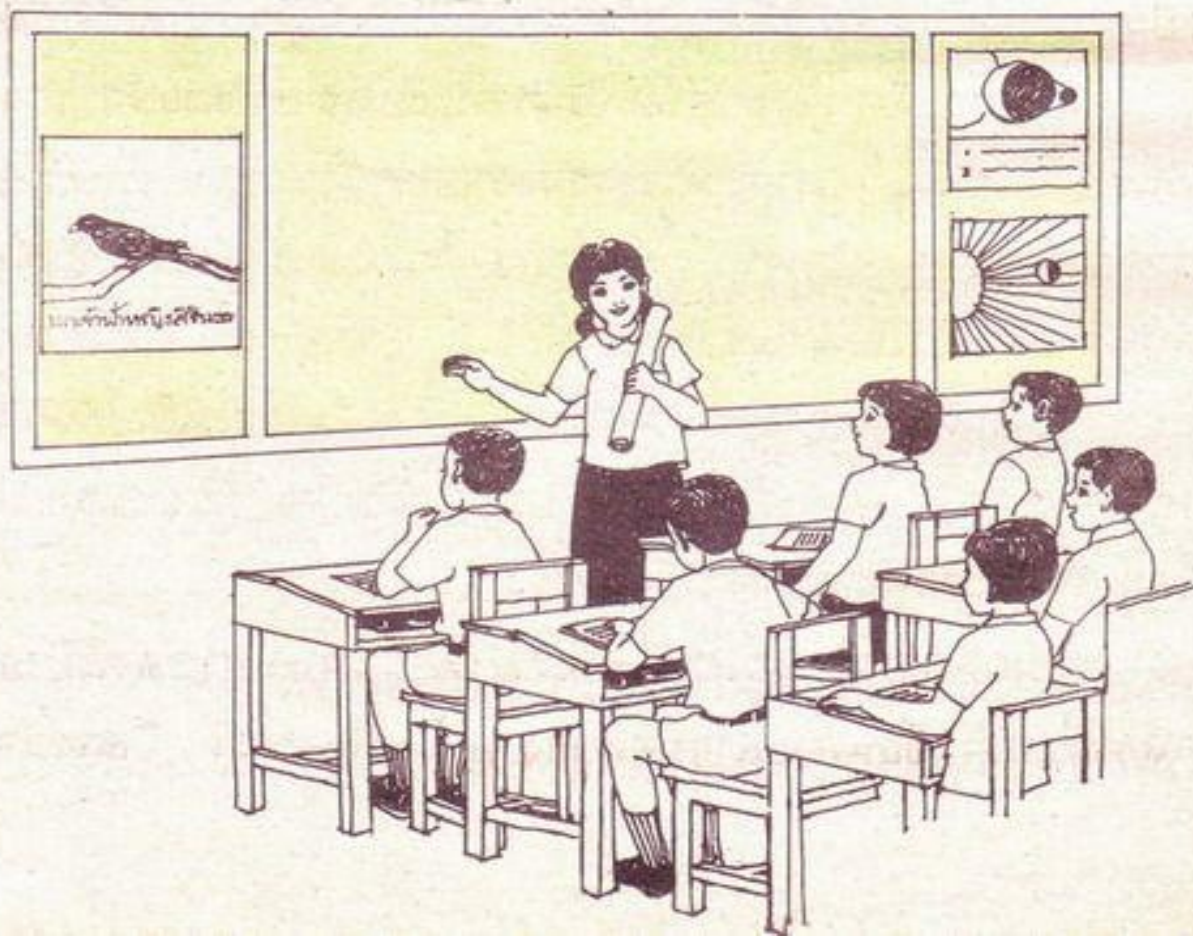
แพทย์ที่โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเป็นคนรักษา

ทำไมเขาจึงไม่ถามหมอว่าพ่อแม่ป่วยเป็นอะไร ?

เขาไม่ถามเพราะเกรงหมอจะว่าเขาเป็นเด็กสู้รู้

นกเจ้าฟ้า

วันนี้ มานีจะต้องรายงานความรู้ที่ครูกลมกำหนดให้ไป
ค้นคว้า นักเรียนทุกคนจะต้องผลัดเปลี่ยนกันไปศึกษาค้นคว้า
หาความรู้ แล้วนำมารายงานที่หน้าชั้นเรียนให้เพื่อนฟังใน
ตอนเช้าก่อนเรียนเรื่องอื่นทุกวัน ครูกลมไม่เคยปล่อยปละ
ละเลยให้นักเรียนรายงานกันตามลำพัง เขาจะนั่งฟังด้วยเพื่อ
เพิ่มเติมความรู้ให้และแก้ไขข้อบกพร่องด้วย พอทุกคนนั่ง

ประจำที่นั่งเรียบร้อยแล้ว มานีก็เดินออกไปที่หน้าชั้นเรียน
 อย่างไม่หวาดหวั่น เพราะเขาเตรียมตัวพร้อมแล้ว มานีถือ
 ภาพมาด้วยสองแผ่น เขาคลึงภาพแผ่นหนึ่งออกแขวนที่กระดาน
 ป้าย พอเพื่อน ๆ เห็นก็ส่งเสียงพึมพำด้วยความแปลกใจ
 เพราะเป็นรูปนกเล็ก ๆ ตัวหนึ่ง มานีใช้ชอล์กเขียนด้วยลายมือ
 ตัวบรรจงได้ภาพนั้นว่า “นกเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร” พอเพื่อน
 เห็นชื่อนกก็ยิ่งทำสีหน้าแปลกใจมากขึ้น

มานีพูดว่า “สวัสดิคุณครู และเพื่อน ๆ ที่รัก ฉันจะเล่า
 เรื่องนกชนิดใหม่ของโลก และประวัติชื่อของนกตัวนี้ให้ฟัง”
 แล้วมานีก็เล่าว่า นกในภาพนั้นชื่อ นกเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร
 เป็นนกนางแอ่นพันธุ์ที่พบใหม่ของโลก มีผู้พบนกชนิดนี้ที่
 บริเวณบึงบรเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์เมื่อหลายปีมาแล้ว การ
 ที่นกมีชื่อเช่นนี้ เพราะทางราชการขอพระราชทานพระบรม
 ราชานุญาต นำพระนามของสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้า
 สิรินครเทพรัตนสุดามาเป็นชื่อนก เพราะพระองค์โปรด
 ธรรมชาติและทรงสนพระทัยเรื่องนกมาก พระเจ้าอยู่หัวก็
 ทรงอนุญาต นกเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร จึงเป็นนกชนิดแรกใน
 โลก ที่คนไทยค้นพบและตั้งชื่อเอง

มานีคลึงภาพอีกแผ่นหนึ่งออกมาแขวนที่บนกระดานป้าย
 แล้วใช้ชอล์กเขียนด้วยลายมือสวยงามเป็นพิเศษว่า “สมเด็จพระ

พระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณา
กรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี” พนางบอกเพื่อน ๆ ว่าเป็น
พระนามปัจจุบันของเจ้าฟ้าหญิง มานีเล่าถึงพระประวัติเกี่ยวกับ
เรื่องที่พระองค์โปรดธรรมชาติน่า เมื่อทรงศึกษาอยู่ชั้นประถม
ศึกษา ทรงสนพระทัยหนังสือที่เกี่ยวกับสัตว์นานาชนิด โปรดจับ
ตุ๊กแตนและแมลงเล็กแมลงน้อย ห่อผ้าซับพระพักตร์ไปทรง
ศึกษา บางครั้งทรงเก็บตัวด้กแต่ไปใส่ขวดโหล พอรุ่งเช้า
ทอดพระเนตรเห็นกลายเป็นผีเสื้อออกมาจากคราบตัวด้กแต่

ก็ทรงตื่นเต้น พระองค์โปรดนก ทรงถ่ายภาพนกและทรง
 ท่องโคลงกลอนเกี่ยวกับนกเก่งมาก เมื่ออาจารย์ให้นักเรียน
 ในชั้นพระองค์จดชื่อนกต่าง ๆ แข่งกัน ปรากฏว่าพระองค์
 ทรงจดได้มากกว่าเพื่อน ดังนั้น การตั้งชื่อนกชนิดใหม่ของ
 โลก ใช้พระนามของพระองค์ จึงเป็นการเหมาะสมอย่างยิ่ง
 นอกจากพระนิสัยโปรดธรรมชาติ พระองค์ทรงมีน้ำพระทัย
 เป็นนักกีฬา ไม่ทรงคิดเอาเปรียบใคร ครั้งหนึ่งเสด็จประพาส
 ปากับเพื่อนร่วมชั้น ทรงป็นเขา ชมนก ชมไม้ ช้อนปลา
 ท่องน้ำตกอย่างทรงพระสำราญมาก อาจารย์ที่น่าเสียดจฯ ได้
 กำหนดให้ทุกคนช่วยตัวเอง รู้จักเผาเผือก มัน และข้าวโพด
 รับประทานเอง ข้าวโพดที่พระองค์ทรงเผา นั้นกรียมใหม่
 เป็นถ่าน อาจารย์ขอแลกกับข้าวโพดฝักที่เผาสุกพอดี ก็ไม่
 ทรงยินยอมเพราะทรงถือว่า เมื่อทรงเผาให้ไหม้เองก็ต้อง
 เสวยเอง จะแลกกับของดีของคนอื่นอย่างไรได้

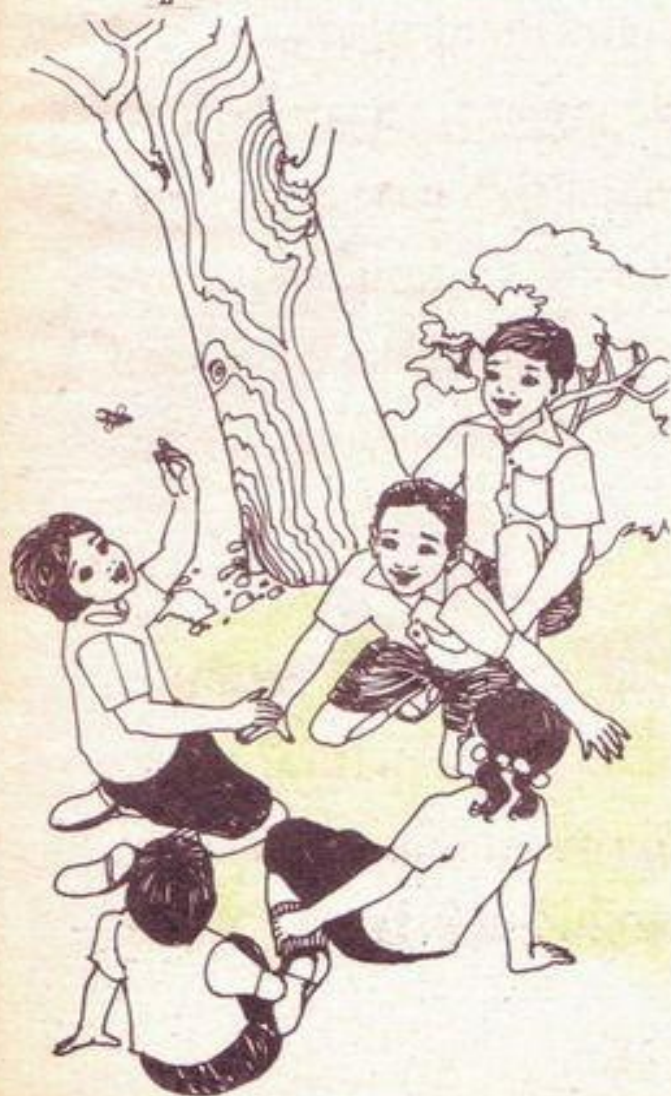
มานีกเล่าสรุปว่า “ฉันได้แนะนำให้เพื่อน ๆ รู้จักนก
 เจ้าฟ้าหญิงสิรินธร และสาเหตุที่ได้พระนามของสมเด็จพระ
 เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเป็นชื่อนกแล้ว ฉัน
 หวังว่าความรู้ที่ฉันไปค้นคว้ามาวันนี้ คงให้ประโยชน์แก่เพื่อน ๆ
 โดยเฉพาะเกร็ดพระประวัติของพระองค์ เมื่อทรงศึกษาใน
 ชั้นประถมขนาดพวกเรา นี้ คงจะเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่พวก

เราหลายอย่าง ฉันขอจบรายงานเท่านี้ สวัสดิ์” พอดีครูกลม
กดกริ่งสัญญาณบอกหมดเวลาพูด

เพื่อน ๆ ปรบมือชอบบอกชอบใจ ต่างชมเชยว่ามานี่เข้าใจ
คั่นคว้าเรื่องที่น่าสนใจ มารายงานให้ฟัง มานี่ปลดภาพลงมา
ม้วนเก็บพลาถกล่าวชอบใจเพื่อน แล้วเดินหน้าบานด้วยความ
ปลาบปลื้มกลับมาหนึ่งที่ หลายคนขอดูภาพ ครูกลมเดินมายืน
หน้าชั้นกล่าวชมมานี่ว่า ต่อไปมานี่จะต้องมีความรู้ปราดเปรื่อง
เพราะคั่นคว้าเรื่องมารายงานได้ละเอียดถี่ถ้วน แล้วเล่าพระ
ประวัติของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เพิ่มเติมว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช-
กุมารี โปรดการศึกษาภาษาไทยตั้งแต่ทรงพระเยาว์ ทรง
พระปรีชาสามารถมาก ทรงแต่งโคลงกลอนได้ตั้งแต่ทรง
ศึกษาอยู่ชั้นประถมปีที่สาม ขณะนี้พระนิพนธ์ของพระองค์ที่
เกี่ยวกับภาษาไทย และบทร้อยกรองมีอยู่หลายเล่ม ที่นำมา
ร้องเป็นเพลงปลุกใจก็มี

พอรับประทานอาหารกลางวันเสร็จแล้ว มานี่ ชูใจ
ดวงแก้ว สมคิด และปิติ ไปนั่งเล่นที่ใต้ร่มไม้ มีนกน้อย
ตัวหนึ่งส่งเสียงร้อง ตีวิด ตีวิด ตีวิด อยู่บนต้นไม้ ปิติกำลัง
นั่งตาปรือเพราะง่วงนอน พอได้ยินเสียงนกก็ลืมตาโพลง หัน
ขวับไปมองดูนก พลาถผลุนผลันลุกขึ้นยืนแล้วร้องว่า “นั่นแน่

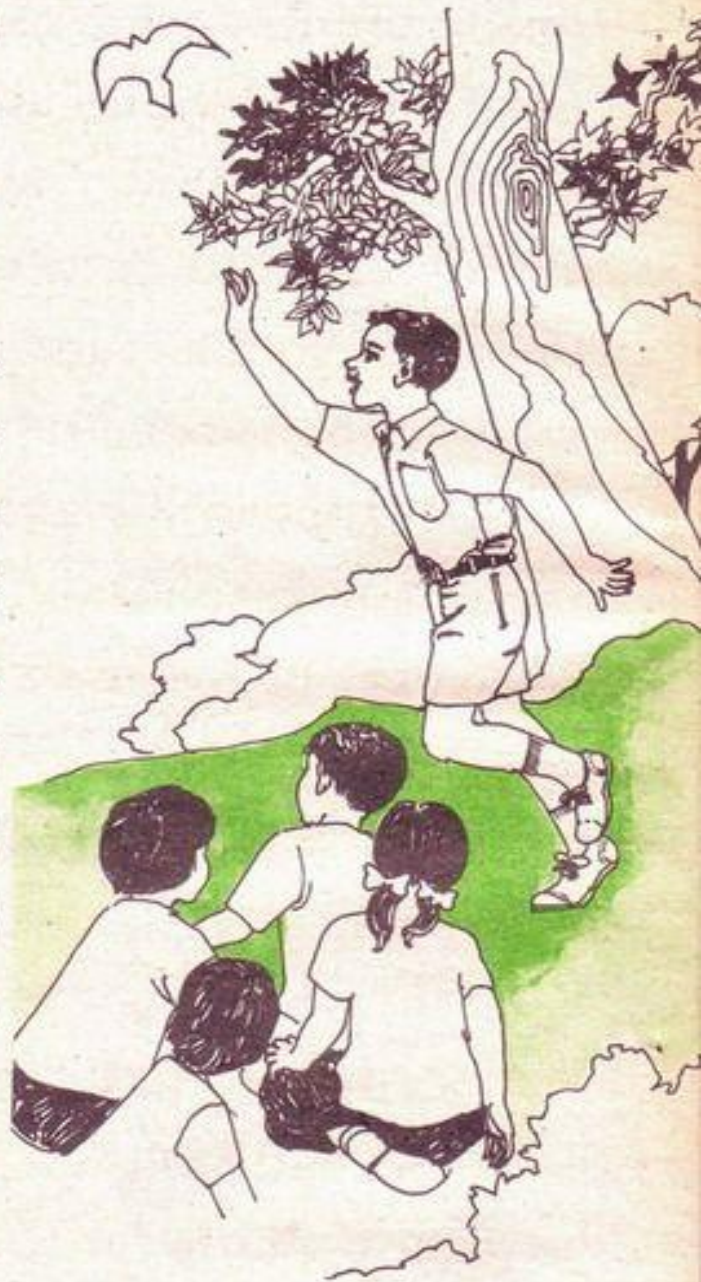
นกเจ้าฟ้า” ดวงแก้วพูดเสียงกลั้วหัวเราะว่า “ปิติอย่าไขว้เขว
ซีจ๊ะ นั่นนกต้อยตีวิด ไม่ใช่นกเจ้าฟ้า เห็นไหม ตัวมันไม่
เหมือนรูปที่มานี้ให้ดูเมื่อเช้านี้เลย” ปิติหัวเราะเก้อ ๆ เสมอ
คุดมที่เดินขวั๊กไขว่อยู่ตามพื้นดิน ชูใจกวักมือเรียกมานี้กับ
ดวงแก้วให้มาดูแมงกวาง พนางบอกว่า “เจ้าตัวนี้ตกลงมา
จากต้นไม้เมื่อกี้นี้ หูดหวิดจะลงมาบนหัวฉัน ถ้ามันตกลง
บนหัวฉันละก็ ฉันคงร้องหวีดลั่นเชียวละ” สมคิดกรากเข้า
มาดูบ้าง พอเห็นแมงกวางก็ร้องบอกปิติว่า “เราได้แมงกวาง

ไปชนกันแล้วละปิติ” ชูใจรีบ
คว้าไม้เขี่ยให้มันบินหนีอย่างทัน
ที่ทันควัน พนางบอกว่า “บิน
หนีไปเสียเร็ว ๆ คนเขาจะมา
รังควานเจ้าแล้วละ” แมงกวาง
บินหรือเฉียดหัวชูใจไป ชูใจตก
ใจก็หวีดร้อง มานี้ต้องเรียก
ขวัญให้ ชูใจจึงยิ้มออกมาได้
สมคิดพูดเสียงกลั้วหัวเราะว่า
“ฉันไม่เอามันไปชนกันหรอก ชูใจ
ตัวมันยังเล็กอยู่อย่างนี้ชนไม่สนุก
แมงกวางโต ๆ จึงจะชนกันสนุก”

“มันชนกันแล้วตายไหม”
มานี้ถาม

“ไม่ตาย” ปีติรีบตอบ
“ไม่มีบาดแผล ขวิดกันไปขวิด
กันมา ตัวไหนแพ้กก็บินถอย
หนีไปเท่านั้นเอง” แล้วเขาก็
ยัดตัวตรงทำสีหน้าเคร่งขรึม
พลงพุดซ่า ๆ เสียงฉาดฉานว่า
“พวกเราได้รับการอบรมปลูก
ฝังให้รักธรรมชาติ รักต้นไม้
รักสัตว์ มาตั้งแต่เล็กจนโตปาน
นี้แล้ว จงเชื่อเถอะว่า พวกเรา
ไม่ทำลายธรรมชาติแน่นอน ต้น
ไม้ให้ความร่มเย็น ทำให้อากาศ
สดชื่น มองเห็นต้นไม้แล้วเย็น
ตาเย็นใจ พวกนกเป็นสัตว์ที่น่า
รักสีสันทสวยงาม มีมากมายหลาย
ชนิด ชอบดูเวลามันบิน เวลามัน
กระโดด หรือวิ่งอย่างปราด
เปรียว มันร้องเพลงให้เราฟัง

ทำให้เรามีความสุข นี่ไง ฉันมีนกอยู่ตัวหนึ่ง” ว่าแล้วเขาก็เอามือกดปากกระเป่าเสื่อขึ้นนั่งอยู่ เพื่อน ๆ ทำตาปริบ ๆ มองปิติ นึกในใจว่า วันนี้ ปิติพูดได้ยาวและน่าฟัง ทันใดนั้น ปิตีก็ควักเอานกกระดาศที่แอบพับไว้หลังจากที่ฟังมานิรายงานออกมาจากกระเป่าเสื่อ ถือตัวกระโดดลอยขึ้นจากพื้นดิน แล้วขว้างนกกระดาศขึ้นไปโดยแรง นกกระดาศปลิวขึ้นไป เคว้งคว้างอยู่ประเดี๋ยวเดียวเดี๋ยวก็นอนตกลงมา มานีรีบวิ่งไปหยิบนกกระดาศ ยกชูให้เพื่อน ๆ ดู ที่ปีกทั้งสองข้างของมันมีลายมือซึ่งพยายามเขียนอย่างสวยงามของปิติ เขียนไว้ว่า “นกเจ้าฟ้า” เพื่อน ๆ หันขวับไปมองดูปิติ ก็เห็นเขาทำหน้าที่เป็น ยิ้มแป้นอยู่อย่างเบิกบาน ทำทางมีความสุขที่สุดในโลก

แบบฝึก

๑. ฝึกอ่านคำควบกล้ำ ร ล ว

ปราดเปรื่องปรีชา	ค้นคว้าผลุนผลัน
ร้อยกรองทันควัน	เคว้งคว้างรังควาน
เครื่องขรีมหันขวับ	กรากจับปลดขวาน
ขวักรไขว่คลุกคลาน	ปลดปล่อยพลอยเพลัน

๒. คำควบบกล้ำผันเหมือนพยัญชนะตัวหน้า

ฝึกผันคำควบบกล้ำ และสังเกตความหมาย

เปรี้ยว เปรี้ยว เปรี้ยว เปรี้ยว เปรี้ยว

ชายหนุ่มรูปร่างประเปรี้ยวยืนกินมะขามเปรี้ยวอยู่ริมคลอง

ควรรู้จักเกรงกลัวอย่าไปเกลือกกลัวกับคนแปลกหน้า

อย่ายื่นแคว้งคว้างขวางทางคนที่กำลังขว้างขวาน

๓. คำราชาศัพท์ เป็นคำพิเศษใช้สำหรับพระเจ้าแผ่นดิน และพระราชวงศ์

ฝึกอ่านและจำ

นาม	ใช้ว่า	พระนาม	สนใจ	ใช้ว่า	สนพระทัย
หน้า	”	พระพักตร์	ดู	”	ทอดพระเนตร
เผา	”	ทรงเผา	เรียน	”	ทรงศึกษา
สบาย	”	ทรงพระสำราญ	อนุญาต	”	ทรงอนุญาต
อายุน้อย	”	ทรงพระเยาว์			

บางคำก็ใช้คำพิเศษ

เที่ยวเล่น	ใช้ว่า	ประพาส	พูด	บอก	ใช้ว่า	ประภาษ
ไป	”	เสด็จ	ชอบ	”	โปรด	
รับประทาน	”	เสวย	ท่าน	”	พระองค์	

๔. คำที่ใช้ประกอบนาม ช่วยให้มีความหมายชัดเจน

และฟังเพราะขึ้น

มีนกล่องเสียงร้อง

มีนกน้อยตัวหนึ่งส่งเสียงร้อง

อาจารย์ขอแลกข้าวโพด

อาจารย์ขอแลกข้าวโพดฝักที่ใหม่ เก็บเป็นถ้ำถ่านกับ

ข้าวโพดฝักที่เผาสุกพอดี

๕. คำบางคำออกเสียงเหมือนกัน แต่เขียนต่างกัน

และมีความหมายแตกต่างกันด้วย

ฝึกอ่านและจำ

เขาเสียดายทรัพย์จนน้ำตาไหลต้องใช้ผ้าซับ

ครูสอนมานี้ให้รู้จักลูกศรที่ชี้บอกทาง

พอหุงข้าวสุกทุกคนก็สุขใจที่ได้กินร่วมกันอย่างผาสุก

ขณะที่หยุดพักอยู่กับพรรคพวก เขาเห็นเจ้าฟ้าหญิงทรง

หยิบผ้าขึ้นมาซับพระพักตร์

๖. คำบางคำออกเสียงใกล้เคียงกัน แต่ถ้าออก

เสียงผิด ความหมายจะเปลี่ยนแปลงไป

ฝึกอ่าน คำที่ออกเสียง กว- กับ ฟ- และ ขว- กับ ฝ-
 ฉันทองไม่เห็นควัน
 ฉันทองไม่เห็นฟัน
ขวัญของเขาดี
ฝันของเขาดี

๗. ฝึกอ่าน ออกเสียง ร ล และคำที่ไม่มี ร ล
 ควบกล้ำ

ขณะที่เขาโพงน้ำเขามองเห็นงูตาลูกโพลงอยู่ในโพรงไม้
 ฉันทองเห็นคราบน้ำมันติดปากหมาตัวที่คาบเนื้อวิ่งผ่านไป
 ครูบอกว่า ถ้าพูดปดจะปลดออกจากตำแหน่งหัวหน้าชั้น
 ครูอธิบายเกี่ยวกับเรื่องเกล็ดปลาเปลี่ยนสีได้ให้นักเรียน
 ฟังเป็นเกร็ดความรู้

๘. คำที่เขียนติดกัน ต้องแยกคำอ่านให้ถูก จึงจะ
 มีความหมาย

ฝึกอ่านและสังเกต

เสมอง	อ่านว่า	เส-มอง
ร้อยกรอง	”	ร้อย-กรอง
โคลงกลอน	”	โคลง-กลอน

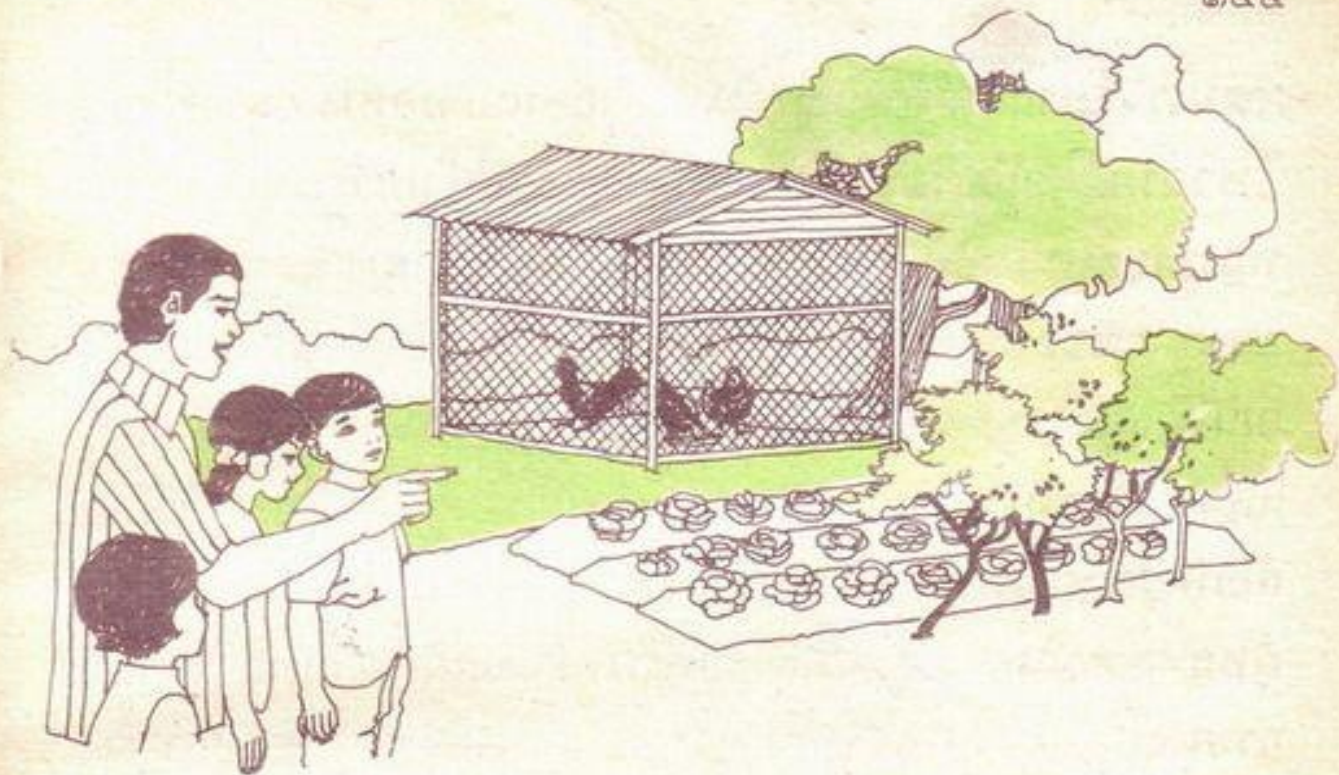
รู้ไว้ซะว่าใส่บาแบกหาม

“กระต๊าก! กระต๊าก!” เจ้าโต้ง ไก่อของมานะส่งเสียงร้องอย่างตกใจ เมื่อมานี ชูใจและดวงแก้วคลานเข้าไปหมอบหลบอยู่ใต้ซุ้มไม้ข้างเล้าของมัน มานีกระซิบดูเจ้าโต้ง “จู้ จู้ เจียบ ๆ เจ้าโต้ง เดี่ยวพวกผู้ชายจับได้ว่าพวกเราซ่อนอยู่ที่นี่” เจ้าโต้งไม่ฟังเสียง ร้องดังขึ้นกว่าเก่าแถมกระพือปีกบินพืบพับไปมา ทำท่าดิ้นรนจะออกนอกเล้า พวกไก่ตัวเมียก็พลอย

ผสมโรงร้องกันลั่น ชูใจทำหน้าที่อ่อนนอกอ่อนใจพลาญพูดว่า
 “พวกนั้นจับเราได้แน่ ๆ เพราะเจ้าโต้งปากเปราะนี่เชียว”
 พอพูดขาดคำ ปิตีกียื่นหน้าแทรกกิ่งไม้เข้ามา เขาแสรังทำท่า
 ประหลาดใจพลาญพูดว่า “ฉันไม่ทราบเลยว่า พวกเธอซ่อน
 อยู่ที่นี่ ได้ยินเสียงเจ้าโต้งร้อง นึกว่ามีนักเลงดีมาขโมยไก่เสีย
 แล้ว ที่แท้พวกเธอนี่เอง” พุดจบก็แกล้งกระแอมเป็นเชิง
 ล้อเลียน พลาญหดศีรชะถอยออกมายืนหัวเราะ มองดูเด็ก
 ผู้หญิงสามคนค้อย ๆ คลานลอดซุ้มไม้ กิ่งไม้เกี่ยวผมจนยุ่งเป็น
 กระเซิง

ชูใจทำท่ากะปลกกะเปลี่ย เดินไปทรุดตัวลงนั่งบนแท่น
 ที่ได้ตั้งจำปีแล้วบอกเพื่อน ๆ ว่า “บ้านของมานี่ไม่ค่อยมีที่
 ซ่อน เราเล่นอย่างอื่นดีกว่า” เพื่อนเห็นชอบด้วย จึงช่วยกัน
 คิดหาวิธีเล่นที่สนุก ๆ ยังไม่ทันตกลงกัน เกษตรอำเภอก็ขี่
 จักรยานเข้ามา เด็ก ๆ วิ่งออกไปต้อนรับขับสู้อย่างดีอกดีใจ
 ต่างพากันทำความเคารพอย่างนอบน้อม เกษตรอำเภอรับ
 ความเคารพจากเด็ก ๆ มานะจูงจักรยานไปเก็บไว้ที่ได้ถุนบ้าน
 เกษตรอำเภอบอกไปดูไก่ในเล้า พลาญซักถามมานะเรื่องการเลี้ยง
 ไก่ เขาบอกให้มานะหมั้นไปเก็บใบกระถินมาให้ไก่กินเสมอ ๆ
 เขาเห็นไก่อ้วนท้วนแข็งแรง และรูปร่างชวดทรงดีก็พอใจ
 ตัวผู้มีสร้อยสีเหลืองสลับแดงสวยงามมาก เขาบอกว่าไม่ช้า

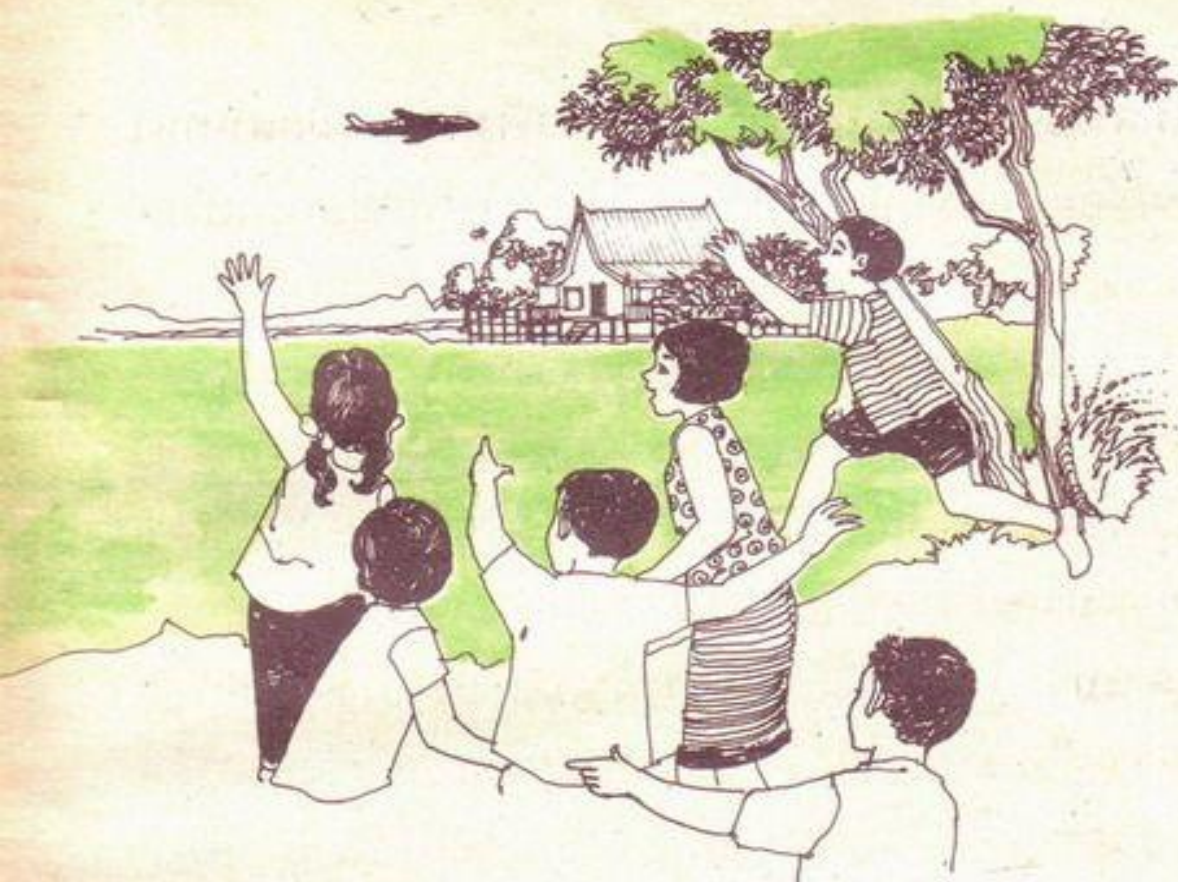

ตัวเมียก็จะออกไข่ พอมาไข่ได้ยีนก็ตื่นเต้น นึกเห็นภาพลูกไก่
ตัวเล็ก ๆ มีขนสีเหลืองฟูร้องเจี๊ยะ เจี๊ยะ ตามหลังแม่ไก่ ไม่
ช้าพ่อของมานี้ก็ต้องสร้างเล้าไก่ให้ใหญ่ขึ้น มานี้ก็จะมีไข่
ไก่ไปขายมากขึ้นด้วย คิดดังนี้หัวใจของมานี้ก็เต้นแรง ใบหน้า
เปล่งปลั่งด้วยความสุข

เกษตรอำเภอไปดูสวนครัว เขาบอกว่า ถ้ามานะว่างให้
รื้อต้นพริกที่แก่โทรมทิ้งแล้วปลูกใหม่เสีย เนื้อที่ระหว่างกอ
กะหล่ำปลีควรปลูกผักชีหรือผักกาดหอมด้วย เพราะผักชีและ
ผักกาดหอมให้ผลเร็วกว่าและไม่บังต้นกะหล่ำปลี มานะรับคำ
พ่อเดินย้อนกลับมาที่ใต้ต้นจำปี ก็เห็นพ่อของมานะนั่งรออยู่
เกษตรอำเภอยกมือไหว้ พ่อของมานะรับไหว้และทักทายกัน

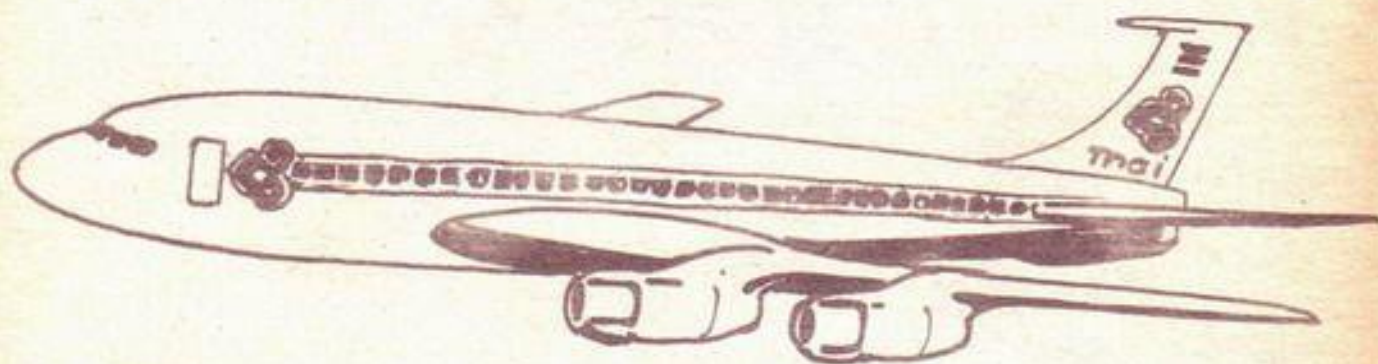
อย่างสนิทสนม พ่อของมานะเป็นไข้หวัดเพิ่งสร้าง เมื่อสนทนา
 ปราศรัยกันอยู่สักครู่หนึ่ง เขาจึงขอตัวขึ้นไปพักผ่อนบนบ้าน
 และบอกมานะกับมานีว่า ให้ไปยกกระยาสารทกับกล้วยไข่
 ลงมา แม่ของมานะลงมาเชิญเกษตรอำเภอลงไปรับประทาน
 บนบ้าน แต่เกษตรอำเภอบอกว่าจะนั่งคุยกับเด็ก ๆ อยู่ข้างล่าง
 แม่ของมานะจึงกลับขึ้นไปบนบ้าน เพราะรู้ว่าเกษตรอำเภอ
 ชอบเด็ก ๆ มาก มานีเชิญให้เกษตรอำเภอลงมาและเพื่อน ๆ รับ
 ประทานขนม ปิติหยิบกระยาสารทขึ้นมาเคี้ยวอย่างเอร็ดอร่อย
 พลังพูดว่า “ฉันชอบเมล็ดงาในกระยาสารทมาก ชอบเอาลิ้น
 ดุนมันออกมาขบเล่น เสียงมันแตกเบา ๆ แล้วมีน้ำมันงาไหล
 ออกมา มีรสมันและกลิ่นหอม ทำให้ร่อยขึ้น” เพื่อน ๆ
 ฟังปิติบรรยายละเอียดลออก็รู้สึกขบขัน วีระลองทำดูแล้วก็
 ชอบใจ บอกให้คนอื่นทำบ้าง เมื่อทุกคนลองทำก็สนุกสนาน
 พากันสรรเสริญเฮฮาอย่างเบิกบาน

ขณะนั้นมีเครื่องบินลำหนึ่งบินผ่านมาในระยะต่ำ เสียง
 ของมันครางกระหึ่มก้องสะท้านสะเทือนไปทั่วบริเวณ เด็ก ๆ
 วิ่งตามชะเง้อดูด้วยความสนใจ จนเครื่องบินลับตาไป ชูใจ
 หันมาบอกเพื่อน ๆ ว่า “เมื่อฉันเล็ก ๆ ฉันเคยถามย่าว่าเครื่องบิน
 จะไปไหน ย่ามักตอบสนุก ๆ ว่า ไปเมืองแมนแดนสรวง
 ฉันก็อยากจะไปบ้าง ไม่รู้ว่าเมืองแมนแดนสรวงอยู่ที่ไหน”

“คุณอาครับ ทำไมเครื่องบินจึงบินได้ ผมรู้สึกว่ามันมีน้ำหนักมาก ปีกก็กระพือไม่ได้เหมือนนก” วีระถาม เกษตรอำเภอดูหัวเราะเบา ๆ พยายามอธิบายให้ฟังว่า “เครื่องบินทำด้วยโลหะผสมอย่างพิเศษและมีแรงซึ่งเป็นพลังให้เครื่องบินบินได้ ถ้าพวกเขาสนใจอาจมีหนังสือเกี่ยวกับเครื่องบินให้อ่าน และมีภาพเครื่องบินทุกรุ่นตั้งแต่รุ่นที่เรียกว่าเรือเหาะให้ดูด้วย วันหลังไปที่บ้านอาชินะ จะเอาหนังสือให้อ่าน”

“ผมเคยทราบว่าก๊าซบางอย่างเบากว่าอากาศ ในเครื่องบินเขาใช้ก๊าซที่เบากว่าอากาศบรรจุไว้หรือเปล่าครับ” วีระถาม เกษตรอำเภอดูตอบว่า “เครื่องบินไม่ได้ใช้ก๊าซหรืออะไร”

“ฉันคิดว่าคุณอาจจะมีเฉพาะหนังสือเรื่องการเกษตรเท่านั้นเสียอีก” ชูใจพูด เกษตรอำเภอหัวเราะ “เรื่องเกษตรอาสาสนใจเป็นพิเศษ แต่ยังมีเรื่องอื่น ๆ ที่อาสาสนใจด้วย คนเราควรจะศึกษาหาความรู้หลาย ๆ อย่าง เราอาจจะเชี่ยวชาญอย่างเดียว แต่เราก็เรียนรู้สิ่งอื่น ๆ ประดับสติปัญญาไว้ด้วย เพราะเราอาจจะได้ใช้ความรู้เหล่านั้นให้เกิดประโยชน์แก่ชีวิตเราได้เมื่อถึงคราวจำเป็น”

“เหมือนภาษิตที่มานี้ยึดถือว่า ‘รู้ไว้ใช้ว่าใส่ป่าแบกหาม’ ไซ้ใหม่คะคุณอา” ดวงแก้วถาม เกษตรอำเภอพยักหน้ารับ แล้วกล่าวคติพจน์ประจำใจของเขาว่า “วิทยาการนั้นไซ้ไร่เร่ง

เสาะหาและสะสมไว้เถิด จะได้เป็นกำลังช่วยตนเองและผู้อื่นให้พ้นทุกข์” พวกเด็ก ๆ ทำปากขมุบขมิบ เพื่อท่องจำคติพจน์บทนี้ให้ขึ้นใจ

“คุณอาครับ คุณอาชอบดูเครื่องบินเวลามันบินผ่านไหมครับ” มานะถามเพราะยังสนใจเรื่องเครื่องบินอยู่ เกษตรอำเภอยิ้ม “อาชอบดูเหมือนกัน เวลามองดูเครื่องบินแล้ววานึกถึง อัลเบอर्ट ไชนโฮลส คูมอนด์ ชาวบราซิล อาเคยอ่านประวัติของเขาในหนังสือ ไชนโฮลส คูมอนด์ ใฝ่ฝันที่จะสร้างเครื่องบินให้ได้ ตามประวัติกล่าวว่า เขาเป็นลูกของเศรษฐีเจ้าของไร่กาแฟ บิดาของเขามีรถไฟส่วนตัวสำหรับใช้ชนกาแพ ไชนโฮลส คูมอนด์ อายุเพียงสิบสองปีก็เป็นพนักงานขับรถชนกาแพให้บิดา รถไฟนี้เองที่ไชนโฮลส คูมอนด์ ได้เรียนรู้เรื่องกลไกและเครื่องจักรกลต่าง ๆ ขณะที่ขับรถไฟไปตามราง เขาชอบแหงนหน้าขึ้นมองเจ้านกเหยี่ยวใหญ่ซึ่งเขาชอบเรียกว่า นกอินทรี โฝผินบินร่อนเร่ราวอยู่ในอากาศ ทำให้เขาจินตนาการเป็นที่สุด เขาอยากจะทำเครื่องบินได้อย่างนก และอยากท่องเที่ยวไปให้สุดแดนฟ้า ความใฝ่ฝันอันนี้ทำให้ไชนโฮลส คูมอนด์ พยายามค้นคิดประดิษฐ์เครื่องบิน เขาเป็นลูกเศรษฐีมีเงินมาก จึงไม่ต้องคำนึงถึงความสิ้นเปลืองในการลงทุน มีคนนิสัยชั่วช้าเลวทรามหลายคนพยายามขัดขวาง และทำลายการทำงานของเขา แต่ในที่สุด

ซานโตส ดุมอนต์ก็ประดิษฐ์ได้สำเร็จ สิ่งที่เขาประดิษฐ์ขึ้นมา มีลักษณะไม่เหมือนเครื่องบินในปัจจุบันนี้ เพราะบรรจุด้วย ก๊าซ และได้ทดลองบินครั้งแรกเมื่อเขาอายุยี่สิบห้าปี ทำให้โลกตื่นเต้นตะลึงงัน ในที่สุดก็มีคนคิดค้นเพิ่มเติมเสริมต่อจน กลายมาเป็นเครื่องบินอย่างที่พวกเขาเห็น และใช้ประโยชน์ ได้มากมายในปัจจุบัน” เกษตรอำเภอบุคจบกก็ถามเด็ก ๆ ว่า “เครื่องบินใช้ประโยชน์อะไรบ้าง”

วีระ “ใช้สื่อสารครับ” มานะ “ใช้เป็นพาหนะในการ คมนาคม และขนส่งทางอากาศครับ” มานีถอนใจทำหน้าเศร้า ก่อนพูดว่า “ฉันไม่ชอบตรงที่เขาใช้บรรทุกระเบิด และอาวุธ ร้ายแรงทำลายล้างกันในเวลาสงครามเลยค่ะ” เกษตรอำเภอยักหน้ารับว่าจริง แล้วถามว่าประโยชน์ของเครื่องบินมีอะไร อีกบ้าง เด็ก ๆ นั่งนี้กอยู่ครู่หนึ่ง ปิติก็ร้องขึ้นว่า “ผมนี่ก็ออก แล้ว หนังสือพิมพ์เคยลงข่าวว่าทางราชการ ใช้เครื่องบินไป ทำฝนเทียมให้แก่ท้องถื่นที่กันดาร เครื่องบินเป็นพาหนะที่ ช่วยให้เจ้าหน้าที่ทำฝนเทียมได้”

“เก่งจริงปิติ” เกษตรอำเภอม ปิตียิ้มแป้นหันหน้าไป มองเพื่อน ๆ พลาวยืดตัวขึ้น สูดลมหายใจเข้าเต็มทรวงอก อย่างภาคภูมิใจ

แบบฝึก

๑. คำควบกล้ำ ร บางคำไม่ออกเสียง ร หรือ
บางคำออกเสียงเปลี่ยนไป เช่น ทร ออกเสียง
เป็น ษ

ฝึกอ่านและจำความหมาย

สรวลเสเฮฮา

พุทราทรดโทรม

สร้างโคมสวรรค์

แสรังสรรเสริญไป

อย่าใกล้คนทราม

สุขยามสร้างไข

หัวใจนั้นไซ้

อยู่ในทรวงอก

ยกอุทรายามา

รักษาชวดทรง

คำบางคำไม่ออกเสียง ร และไม่ใช้คำควบกล้ำ
ฝึกอ่านและจำตัวสะกด

สามารถ

วันสารท

ปรารภนา

๒. คำที่ออกเสียงสั้น และคำที่มี ก ด บ สะกด
ผันได้เพียงบางเสียง

ฝึกอ่านและฝึกผันอักษรกลาง (คำที่ออกเสียงสั้น)

กระตัก

กระตัก

กระตัก

กระตัก

เจียบ

เจียบ

จุ

จุ

โตะ	โต๊ะ	ตุตะ	ตุ้ตะ
โปะ	โป๊ะ	ปีบ	ปี๊บ
โอะ	โอ๊ะ	เอะ	เอ๊ะ

ฝึกอ่านและผันอักษรต่ำ (คำที่ออกเสียงสั้น)

พริบพริบ

พริบพริบ

๓. คำชื่อบางคำ อาจบอกให้รู้ความหมายชัดเจน
ขึ้นได้ เมื่อเพิ่มคำหรือข้อความต่อท้ายคำชื่อ
นั้น ๆ

คำหรือข้อความที่ต่อท้ายคำชื่อ เรียกว่า “คำ
ขยาย”

อ่านและสังเกตคำขยาย

เจ้าโต้งร้อง

เจ้าโต้งโก่งของมานะร้อง

อามีหนังสือ

อามีหนังสือเกี่ยวกับเครื่องบิน

๔. คำประวิสรรชนีย์ (มีสระ - ะ) ออกเสียงสระ
อะ ชัดเจน แต่คำไม่ประวิสรรชนีย์ (ไม่มีสระ

- ะ) ออกเสียง อะ เพียงกึ่งเสียง

อ่านและสะกดให้ถูก

พยักหน้า	พาหนะ	ละอองน้ำ
งามลออ	ขอขนาม	ถมถน
บนสะพาน	การเกษตร	เม็ดกระถิน
ดินระเบิด	เกิดพลัง	ขังขโมย
สะอึกสะอื้น	ชัชชนะ	ทะนุถนอม

๕. อ่านและจำ ประโยคบอกเล่า ประโยคปฏิเสธ
 ประโยคปฏิเสธ เป็นข้อความเหมือนประโยค
 บอกเล่า แต่จะมีคำว่า ไม่ ไม่ได้ อยู่ในประโยค
 มีความหมายตรงกันข้าม หรือขัดแย้งกับประโยค
 บอกเล่า จึงเรียกว่า ปฏิเสธ แต่ถ้าบอกให้ผู้อื่นรู้
 หรือไม่มีความขัดแย้ง ถึงจะมีคำว่า ไม่ ก็เป็น
 ประโยคบอกเล่า

ต้นไม้บังต้นกะหล่ำปลี (ประโยคบอกเล่า)

ผักชีไม่บังต้นกะหล่ำปลี (ประโยคปฏิเสธ)

ไม่ช้าพ่อของมานี้ก็จะสร้างเล่าไก่ให้ (ประโยคบอกเล่า)

คำว่า ไม่ช้า หมายความว่า เร็ว

พ่อของมานี้จะไม่สร้างเล้าไก่ให้ (ประโยคปฏิเสธ)

๖. คำบางคำ เพิ่มคำอื่นเข้ามาเป็นกลุ่มคำ ทำให้
มีเสียงคล้องจองกัน และฟังเพราะขึ้น

ฝึกอ่านและจำ

อร่อย - เอรีดอร่อย ต้อนรับ - ต้อนรับขับสู้
เฮฮา - สรวลเสเฮฮา ศึกษา - ศึกษาหาความรู้
อ่อนใจ - อ่อนอกอ่อนใจ พักผ่อน - พักผ่อนหย่อนใจ
เอาใจ - เอาอกเอาใจ เหงื่อไหล - เหงื่อไหลไคลย้อย
ต่อว่า - ตัดพ้อต่อว่า ชัก (ถาม) - ชักใช้ไล่เสียง

๗. คำบางคำ ออกเสียงเหมือนกัน แต่เขียนต่าง
กัน และความหมายต่างกัน

ฝึกอ่าน จำความหมาย และตัวสะกด

เด็ก ๆ ต่างสรวลเสเฮฮากันสนุกสนานในตอนช่วยกันทำสวน
ปิตินีกกล้วยจนขนลุกซู่ แต่ใจก็ยังสู้ไม่ยอมถอยหนี
ถ้าท่านจะเลี้ยงเปิดของท่านให้แข็งแรงไซ้ ท่านจงปล่อยให้
เปิดไปไ้หาเหยื่อของมันเอง

๘. ฝึกอ่านและจำ คำบางคำที่มีหลายความหมาย
เขากาเครื่องหมายกากบาทลงบนรูปกาดื่มน้ำและรูปนกกา

เขาใช้ช้อนที่ทำด้วยงาตักเม็ดงา
 คุณแม่ขา หนามเกี่ยวขาหนูคะ
 คุณตาสายตายาวต้องสวมแว่นตา
 วีระเดินสวนกับลุงในสวนมะพร้าว
 ครูซักถามผมว่าซักผ้าอย่างไรจึงสะอาดดี

บทที่ ๑๕

นักสืบน้อย

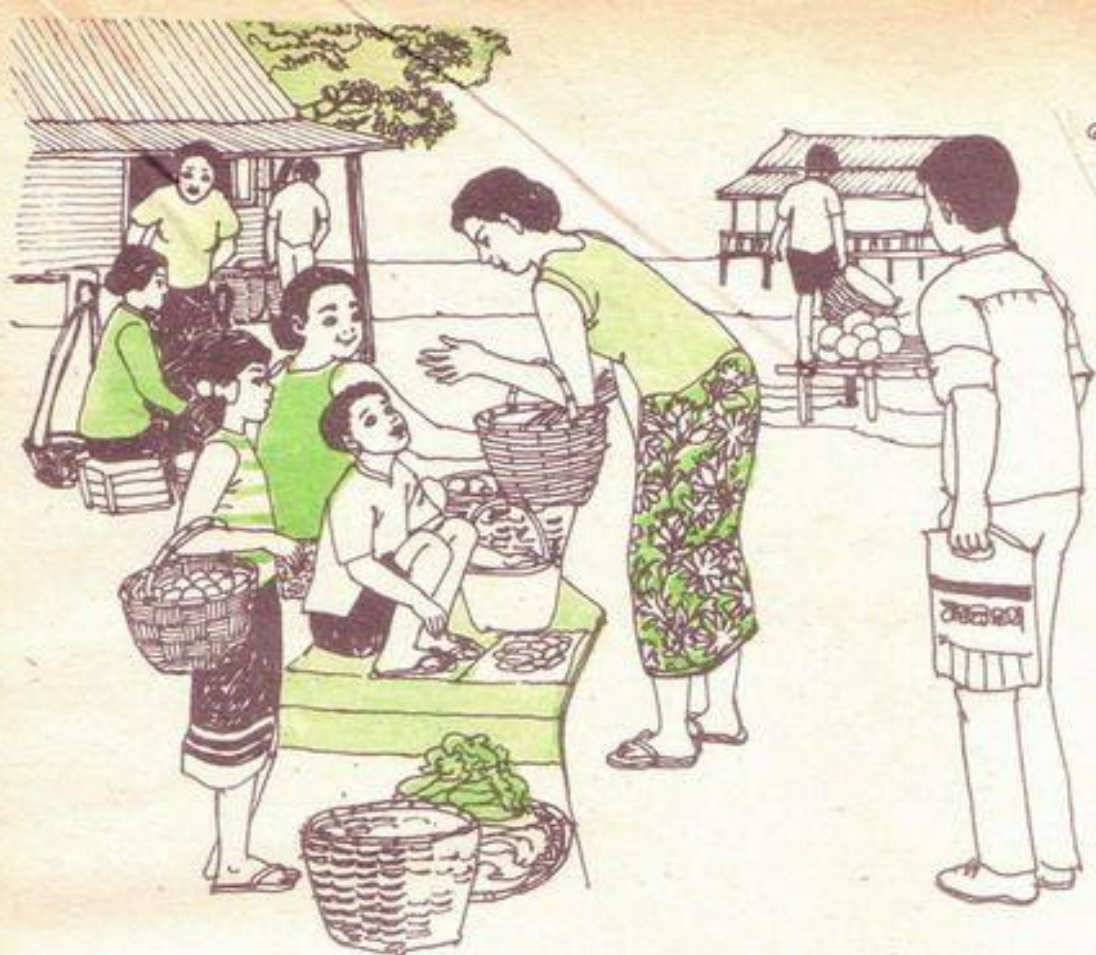
ปิติไปโรงเรียนแต่เช้า เมื่อคืนนี้ฝนตกหนัก พื้นดินจึงเป็นโคลนและเฉอะแฉะทั่วไป เขาพยายามเดินเสียงแอ่งน้ำ และดินโคลน เพราะกลัวรองเท้าจะเปื้อนเปรอะ บางแห่งเสียงไม่ได้ เขาต้องถอดรองเท้าลุยน้ำไป พอมาถึงที่ว่าการอำเภอ ก็มองเห็นคนกลุ่มใหญ่ยืนมุงดูอะไรกันอยู่ ตำรวจหลายคนเดินรูง่านไปมา ปิติสงสัยจึงเข้าไปดู คนที่ยืนดูอยู่

ก่อนเล่าให้ฟังว่า เมื่อคืนนี้ขโมยจัดหน้าต่าง เข้าไปลักของบน
 ที่ว่าการอำเภอไปหลายอย่าง ขโมยจัดลินชักเหล็กขโมยเงิน
 ไปหลายพันบาท เพราะตอนตีวันนั้นฝนตกหนัก เหวรักษา
 สถานที่ราชการสามคนนอนหลับเพลิน ไม่ได้ยินเสียงขโมย
 พอฝนหยุด ลมพัดตีบานหน้าต่างที่ถูกขโมยจัดทิ้งไว้กระแทก
 กันเสียงดัง เหวจึงตื่นและรู้ว่าขโมยขึ้นมาลักของ เขาจึงรีบไป
 แจ้งความที่สถานีตำรวจ ตำรวจมาตรวจดูที่เกิดเหตุ เห็นรอย
 ทำคนร้ายเบือนโคลนเหยียบย่ำบนพื้นห้องเลอะเทอะไปหมด
 ตำรวจสันนิษฐานว่าขโมยมีคนเดียว ชาวของหายครั้งนี้ พวก
 เหวรักษาการต้องรับผิดชอบ ระหว่างที่ตำรวจกำลังสืบหาตัว
 คนร้าย พวกเหวรักษาการบางคนใช้วิธีทางไสยศาสตร์ช่วยสืบ
 ด้วย บางคนก็กราบไหว้วิงวอนขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย
 ช่วย ปิติยื่นพิจารณาดู เห็นรอยเท้าของคนร้ายมีที่สังเกตอยู่
 อย่างหนึ่งคือ นิ้วก้อยของรอยเท้าข้างขวาสั้นกุดผิดปรกติทุก
 รอย และรอยสั้นเท้าก็เบากว่าปลายเท้า เขาคิดว่าคนร้ายอาจ
 จะมีนิ้วก้อยพิการขาดดาวน์ไป หรืองอโค้ง เวลาเหยียบที่พื้น
 จึงทำให้เห็นรอยเท้าสั้นและคงจะเดินเขย่งเท้าข้างขวา ปิติ
 สนใจมาก นัยน์ตาของเขาสอดส่องดูตามที่ตั้ง ๆ ที่มีรอยเท้า
 ของคนร้าย จนกระทั่งได้ยินเสียงระฆังตีแปดครั้ง บอกเวลา
 ๐๘.๐๐ น. ดังมาจากสถานีตำรวจ ปิติเป็นเด็กดีมีระเบียบ

วินัย พอรู้ว่าจวนจะถึงเวลาเข้าเรียนแล้ว จึงรีบไปโรงเรียน
 ชาวขโมยงัดที่ว่าการอำเภอบรรเทาถึงโรงเรียน ครูกรมล
 ให้นักเรียนที่ได้ทราบข่าวนี้ออกมาเล่าหน้าชั้น ปิติออกมาเล่า
 ด้วยแต่เขาไม่ได้เล่าว่าเขาเห็นนิ้วก้อยของรอยเท้าขโมยสั้นกุด
 ผิดปรกติ ครูกรมลสอนนักเรียนให้รู้จักระมัดระวังภัยจากโจร
 ผู้ร้าย ไม่ประมาทเดินเล่นอยู่ข้างของไว้ล่อตาขโมย ก่อนนอน
 ต้องสำรวจดูกลอนประตูหน้าต่างให้เรียบร้อย อย่าเผลอเผลอ
 แม้ว่านักเรียนจะยังเล็กเยาว์วัยอยู่ก็ช่วยพ่อแม่ระแวดระวังได้
 ต้องถือภาษีว่า “กันดีกว่าแก้”

เลิกเรียนวันนั้น พอปิติกลับมาถึงบ้าน ยายบอกว่าเก็บ
 แดงกว่าไว้ให้เขาเอาไปขายที่ตลาดตะกร้าหนึ่ง ปิติเปลี่ยน
 เสื้อผ้าแล้วก็หิ้วตะกร้าแดงกว่าไปตลาดทันที เขาไปนั่งขาย
 ประปนกับพวกแม่ค้าพ่อค้าในตลาด แดงกว่าของเขาถูกกำลังนำ
 รับประทานและสดดี ราคาที่ย่อมเยา ขนาดของลูกไล่เสียกัน
 ยายกะให้เขาขายโดยไม่ต้องใช้เครื่องชั่ง ไม่ช้ำก็ขายหมดเกลี้ยง
 เขาทอนเงินได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่ว ปิติกำลังจะกลับบ้าน
 ตั้งใจจะไปแวะขอกากมะพร้าวที่ร้านขายอาหารซึ่งเพชรไป
 รับจ้างล้างชาม เพื่อเอาไปเลี้ยงปลานิล ก็พอดีมานีหิ้วตะกร้า
 ไข่ไก่มาถึง ปิติให้มานีหนึ่งทีของเขาและช่วยมานีขายด้วย ไข่ไก่
 ของมานีฟองโต เช็ดจนสะอาดและราคาไม่แพง ไม่ช้ำมานีก็ขาย

ไข่ไก่จำนวนสองโหลได้หมดเช่นกัน เด็กทั้งสองจึงหัวตะกร้าเดินออกไปจากตลาด ปิติเก็บเงินใส่กระเป๋ากางเกง เขาเดือนมานี้ให้เก็บเงินไว้ในกระเป๋าเสื้อให้เรียบร้อย มานีบอกว่าแม่ของเขาสั่งให้ซื้อผงซักฟอกและไข่ ปิติจึงพามานีไปซื้อ เขาตั้งใจจะไปส่งมานีที่บ้าน แล้วจึงจะย้อนกลับมาดูที่ว่าการอำเภออีก เขาอยากทราบว่า ตำรวจดำเนินการจับกุมคนร้ายก้าวหน้าไปแค่ไหน ตั้งแต่วันที่เขากับเพื่อน ๆ ไปผจญภัยในอุโมงค์ใต้ฐานสถูปวันนั้น จิตใจของเขาก็ฝากไว้ในเรื่องการสืบหาเค้าเรื่องลึกลับอยู่เสมอ จนกลายเป็นความหลงใหล เขาใฝ่ฝันจะเป็นตำรวจสืบสวนคดีเมื่อเขา โตขึ้น

ขณะที่มานี้กำลังซื้อของ ปิติสังเกตเห็นชายคนหนึ่งถือถุงผ้าใบใหญ่ยื่นหน้ารีหันขวาง ท่าทางล่อกล่อกอยู่ข้างร้านขายของชายคนนั้นรูปร่างผอมแห้ง หน้าเสี่ยม แก้มตอบ ผิวหนังเหี่ยว ย่น ซีดเซียว นัยน์ตาเล็ก ๆ เป็นสีแดงกึ่งกลอกไปมา เขาแต่งตัวมอซอ สวมกางเกงขายาวสีเอ้ขีดเก่าขาดและปะหลายแห่ง สวมหมวกผ้าสกปรกปิดหน้า ปิติมองเรื่อยลงไปจนถึงเท้า พอเขาเห็นนิ้วเท้าข้างขวาซึ่งพันรองเท้าฟองน้ำออกมา

ปิติก็แทบจะร้องออกมาด้วยความตกใจเพราะเขาแลเห็นนิ้ว
 ก้อยสั้นๆ กุด พอดีมานี่ชื่อของเสรีจจึงออกมาหาปิติ มานี่เห็น
 ปิติชำเลืองดูอะไรอย่างตั้งอกตั้งใจ ก็มองตาม พอเห็นชาย
 แปลกหน้าคนนั้น มานี่จึงพูดห้วน ๆ เป็นนัยกับปิติว่า “ไปซื้อ
 ของร้านโน้นกันเถอะ” ปิติจึงตามไป พอเดินห่างออกมามานี่
 กระซิบว่า “ผู้ชายคนนั้นติดยาเสพติด เขาเคยให้ขนมฉันแต่
 ฉันไม่รับ” ปิติจึงเล่าถึงรอยเท้าของคนร้ายที่เขาสังเกตเห็น
 เมื่อเช้านี้ให้มานี่ฟัง มานี่ตื่นเต้นมากละล้าละลักชวนปิติไป
 เล่าให้ครูกรมลฟัง ปิติเห็นด้วย ทั้งสองรีบตรงไปบ้านครูกรมล
 ททันที พอครูกรมลทราบเรื่อง จึงบอกให้ปิติมานี่ไปส่งที่บ้าน
 แล้วให้ไปพบครูกรมลที่บ้านสารวัตรใหญ่ มานี่บอกว่าเขากลับ
 บ้านเองได้ เพราะยังไม่เย็นมาก ครูกรมลกำชับให้มานี่รีบ
 กลับบ้านและให้ไปตามถนนที่มีคนเดินพลุกพล่านมากๆ จะได้
 ปลอดภัย เป็นการกันดีกว่าแก้ มานี่รับคำแล้วรีบหิ้วตะกร้า
 วิ่งกลับบ้านทันที ครูกรมลจึงพาปิติไปบ้านสารวัตรใหญ่

เมื่อสารวัตรใหญ่ทราบเรื่องก็ชมเชยว่า ปิติเป็นเด็กช่าง
 สังเกตดีมาก ตำรวจก็สังเกตเห็นรอยนิ้วเท้าที่สั้นกุดของคนร้าย
 เหมือนกัน จึงสะกดรอยตามชายคนนั้นอยู่ตลอดเวลา เขาทำ
 งานที่โรงสี ติดยาเสพติดด้วย แต่ยังไม่จับไม่ได้คาหนังคาเขา และ
 ไม่มีหลักฐานยืนยัน ที่ปิติเห็นเขายืนถือถุงอยู่นั้น เขากำลังรอ

รถเมล์จะลอบหนีไปที่ตัวจังหวัด
 ปานนี้ตำรวจคงจับตัวได้แล้วและ
 ต้องสอบสวนเพื่อส่งอัยการฟ้อง
 ศาลต่อไป สารวัตรมองดูปิติ
 อย่างพิลึกแล้วยิ้มด้วยความเอ็นดู
 พลังพูดว่า “ปิตินี้โตขึ้นเป็น
 ตำรวจคงจะดี ยิ่งเด็กเล็กอยู่
 แท้ ๆ แต่ก็เล็กพริกขี้หนู คราว
 ที่แล้วก็ช่วยตำรวจจับคนร้าย
 ขายลูกกวาดผสมยาเสพติด ครั้ง

นี้ก็มิข้อสังเกตมาช่วยตำรวจหาคนร้ายได้อีก ถ้าเด็ก ๆ ทุกคน
 ช่วยเป็นหูเป็นตาให้ทางราชการอย่างนี้ การทำงานก็ได้รับความ
 สำเร็จมีชัยชนะทุกครั้ง” ปิติได้ฟังก็รู้สึกดีใจเหมือนได้แก้ว เขา
 อยากจะเล่าเรื่องหีบเหล็กในอุโมงค์ใต้ฐานสถูปที่เขาไปพบให้
 สารวัตรใหญ่ฟัง แต่ต้องยับยั้งชั่งใจไว้ก่อน เพราะเขาได้สัญญา
 กับเพื่อน ๆ ไว้ว่า จะไม่แพร่งพรายเรื่องนี้ให้ใครทราบ

สักครู่หนึ่ง ครูกรมลจึงบอกให้ปิติกลับบ้าน เขาจึงลา
 ผู้ใหญ่ทั้งสองคนแล้วรีบกลับบ้าน ระหว่างทาง ปิติคิดถึง
 เหตุการณ์ตื่นเต้นต่าง ๆ ที่เขาได้พบมาในระยะนี้ ทำให้
 เขาพออกพอใจมาก เขารู้สึกว่าการฝึกให้เป็นคนช่างสังเกต

ช่างจดช่างจำ นอกจากจะช่วยให้จำวิชาความรู้ที่เรียนได้ดีแล้ว ยังช่วยให้มีความคิดเชื่อมโยงเรื่องต่าง ๆ ได้ ครูกลมลชมเชยเขาเสมอ ๆ ว่า เขามีความคิดเฉียบแหลม และสามารถตอบคำถามได้ทันที่ การเรียนของปิติก็ก้าวหน้าขึ้นตามลำดับ เขาหนีถึงคำพูดของสารวัตรใหญ่ที่ว่า ถ้าเขาโตขึ้นแล้วทำงานเป็นตำรวจคงจะดี ทำให้ปิติมีความทะเยอทะยาน แต่พอนึกได้ว่า เขาเป็นเพียงลูกชาวนา ฐานะปานกลาง คงไม่มีโอกาสจะได้เป็นตำรวจ ปิติก็ใจคอหดหู่ เขายังจำคำพูดของครูไพลินได้ว่า งานทุกอย่างที่สุจริตในบ้านเมืองที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย ถ้าตั้งใจทำก็ให้ประโยชน์แก่ตนเองและประเทศชาติได้ทั้งนั้น ข้อความที่เขาจำได้แม่นยำคือ “ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น” และเขาก็ปฏิบัติตามจนมีความเจริญก้าวหน้าเรื่อยมา เขานึกขึ้นได้ว่า ปลานิลยังไม่ได้กินอาหาร จึงวิ่งลัดเข้าซอยไปทะเลออกถนนใกล้บ้าน พอไปถึงเขานำเงินไปให้ยาย พลังเล่าเรื่องที่เขาต้องกลบล่าซ้ำให้ยายฟัง แล้วจึงเอาอาหารไปให้ปลานิล

แบบฝึก

๑. คำที่ออกเสียง ไอ เขียนได้หลายอย่าง และมี
ความหมายต่างกัน

ฝึกอ่านและจำ คำที่ใช้ ไอ (ไม้้วน) มีเพียง ๒๐ คำ
คำอื่นๆ นอกนั้นใช้ ไอ (ไม้ลาย) ัย และ ไอย

ถ้าจำคำคล้องจองเหล่านี้ได้ จะจำคำที่ใช้ ไอ ได้ถูกต้อง

ผู้ใหญ่หาผ้าใหม่	ให้สะใภ้ใช้คล้องคอ
ไผ่ใจเอาใส่ห่อ	มิหลงไหลใครขอคู
จะใคร่ลงเรือใบ	คูน้าใสและปลาปู
สิ่งใดอยู่ในตู้	มิใช่อยู่ใต้ตั้งเตียง
บ้ำไบ้ถือโยบัว	หุตามัวมาใกล้เตียง
เล่าท่องอย่าละเสียง	ยี่สิบม้วนจำจงดี

ฝึกอ่านและจำ คำที่ใช้ ัย

เขาพูดเป็นนัย	สงสัยนักหนา
แลดูนัยน์ตา	ว่ามีเลศนัย
อุปนิสัยดี	และมีวินัย
พระรัตนตรัย	ฤทัยยึดมั่น
เมื่อพ่อไปศาล	หาอัยการนั้น
เล่นช่วงชั้ยกัน	ฉันได้ชั้ยชนะ

ฝึกอ่านและจำ คำที่ใช้ ใ-ย

ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย

๒. ฝึกอ่านและจำ คำที่ใช้ ใ- ใ- ย และ ใ-ย
 ที่ออกเสียงเหมือนกัน แต่มีความหมายต่างกัน
 พ่อจุดใลงไปใบ้าน
 ทุกคนต้องมีใในตนเอง
 แม่ใจะซื้อใ 1 ใ แต่ก็ใได้
ใไปให้ลูกสาว
ใว่าใเป็นเรื่องไม่จริง จึงไม่ใ

๓. คำที่ใช้ขยายกิริยาอาการต่าง ๆ ทำให้รู้ละเอียด
 ยิ่งขึ้นว่าทำอย่างไร

ฝึกอ่านและสังเกต

มานี้พูดได้ฉาดฉานน่าฟัง

ลูกแมวตัวนั้นท่าทางปราดเปรียวดี

ปติยิ้มแค้นเมื่อเพื่อนทุกคนตบมือให้

เด็ก ๆ นั่งเรียบร้อยขณะฟังเล่านิทาน

มานะและมานีทำเหมาะสมอย่างยิ่งที่นำกระเป๋าใส่เงินไป

คืนให้เจ้าของ

๔. ข้อความบางอย่าง มีความหมายไม่เหมือนกับคำที่นำมาเรียบเรียงเป็นข้อความนั้น

ฝึกอ่านและจำความหมาย

ปติจับเพื่อนที่ขโมยของได้คาหนังคาเขา (จับได้ทันทีทันใด) ถึงเพชรจะเป็นเด็กตัวเล็ก ๆ แต่ก็เล็กพริกขี้หนู (เก่งเกินตัว)

เพื่อเป็นการกันไว้ดีกว่าแก้ นักเรียนไม่ควรรับประทานอาหารที่ใส่สีเพราะอาจเป็นอันตรายได้ (ป้องกันไว้ก่อนที่จะเกิดเหตุร้าย)

บัญชีคำประพันธ์

- บทที่ ๓ เพลงลำตัด ของ นางรัชนี ศรีไพรวรรณ
 บทที่ ๕ จากเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน
 บทที่ ๗ จากคำประพันธ์ ของ นางรัชนี ศรีไพรวรรณ
 บทที่ ๑๐ จากพระราชนิพนธ์ เรื่อง เงาะป่า ของ
 รัชกาลที่ ๕
 บทที่ ๑๒ จากคำประพันธ์ ของ นางรัชนี ศรีไพรวรรณ

คำชี้แจงการใช้ประมวลคำใหม่

๑. ครูไม่จำเป็นต้องอธิบายความหมายของคำทุกคำให้นักเรียนทราบ คำใดที่นักเรียนรู้ความหมายแล้วไม่ต้องอธิบาย

๒. ความหมายของคำที่ให้ไว้นี้ พยายามเลือกใช้คำอธิบายสั้น ๆ ง่าย ๆ ถ้านักเรียนยังไม่เข้าใจ ครูควรอธิบายเพิ่มเติม และยกตัวอย่างให้เห็นจนนักเรียนเข้าใจ

๓. ถ้าจะอธิบายความหมายของคำใดให้แก่ นักเรียน ควรถามนักเรียนว่า นักเรียนคนใดรู้ความหมายของคำนั้น ๆ แล้ว ถ้ามีนักเรียนบางคนรู้ ก็ให้นักเรียนคนนั้นเป็นผู้อธิบาย โดยครูคอยเพิ่มเติมให้

๔. คำบางคำนักเรียนอาจไม่เข้าใจความหมายที่ให้ไว้ หรือที่ครูอธิบายเพิ่มเติม ควรหาของจริงหรือภาพ หรือวาดภาพให้นักเรียนดู

ก

กด	ใช้กำลังข่มลง
กดขี่ข่มเหง	บังคับให้อยู่ในอำนาจ
กั้น	ส่วนล่างของลำตัว
กรณียถิฉ (กะ-ระ-ณี-ยะ-กิด)	หน้าที่หรืองานที่ควรทำ
กรรไกร	เครื่องมือใช้หนีบตัด มีตองขา
กระโจม	สิ่งก่อสร้างกำบังแดดลม
กระชับ	แน่น แนบสนิท
กระชาก	ดึงโดยแรง
กระชู่	ภาชนะที่สานด้วยไม้ไผ่ คานี้ ๆ รูปกลม ทรงสูง สำหรับบรรจุสิ่งของ
กระเช้า	พุกรบเร้า พุกรบกวาน
กระเชิง	รกรุ่งรัง
กระฉิน	พืชยืนต้นชนิดหนึ่งมีฝัก
กระทบ	ล้มผัด ตะก้อง
กระทุ้ง	คำหรือกระแทกโดยแรง
กระเทือน	สั่นไปถึง
กระปรีกระเปร่า	คล่องแคล่ว ร่องไว
กระปุก	ภาชนะทำด้วยดินเผาหรือแก้วขนาดเล็ก ข้างใน กลวง
กระพือ	กางออก แผ่ออกไป
กระยาสารท (กะ-ยา-สารด)	ขนมชนิดหนึ่งทำด้วยข้าวตอก ถั่ว งา น้ำตาล
กระวนกระวาย	ร้อนใจ

กระสับกระส่าย	อาการที่ร่างกายหรือจิตใจไม่เป็นสุข
กระแส	การไหลไป
กระหึ่มหึ่มย่อง	มีสีหน้าเบิกบานด้วยความคึกใจ
กระหาย	อยากดื่มน้ำ
กระแอม	ทำเสียงในคอคล้ายไอ
กราก	ไปโดยเร็ว
กริ่ง	เสียงสัญญาณ
กรุ่น	กลิ่นหรือควันที่มีอยู่เรื่อย ๆ
กลไก	เครื่องทุ่นแรงที่ซับซ้อน
กลบเกลื่อน	ปกปิด
กลม	รูปร่างลักษณะที่ไม่มีเหลี่ยม
กลมเกลียว	ร่วมมือร่วมใจ และพร้อมเพรียงกัน
กล้วยไข่	กล้วยชนิดหนึ่ง ลูกกลม
กลั่นแกล้ง	ตั้งใจทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน
กลั่น	ห้ามไว้
กล้วย	คลุกเคล้าปนกัน
กลาก	โรคผิวหนังชนิดหนึ่ง เป็นวงผื่นที่ผิวหนัง
กลิ้ง	ทำให้กลมด้วยการหมุน
กลุ้ม	ไม่สบายใจ
กวัก	โบกมือให้เข้ามา
ก้อง	ก้องสะท้อน
กอดเข้าเจ้าจุก	นั่งอย่างคนสิ้นหวัง
ก้อย	นิ้วมือหรือนิ้วเท้า นิ้วที่ห้าซึ่งเป็นนิ้วที่เล็กที่สุด

กะ	กำหนดโดยประมาณ
กะทัดรัด	ได้สัดส่วนเหมาะสม
กะปลกกะเปลี่ย	อ่อนกำลังมาก
กะปี่	เครื่องปรุงอาหารชนิดหนึ่งทำจากกุ้ง มีรสเค็ม
กะหล่ำปลี	ผักชนิดหนึ่ง ใบห่อแน่นเป็นหัว
กัก	ยึดไว้ ไม่ปล่อยไป
กังวาน	กึ่งก้อง
กัณฑ์ (กัณ)	บทหรือตอนหนึ่งของการเทศน์
กัณฑ์ (กัณ-ดาน)	ลำบาก ผิดเคือง
กัณฑ์กว่าแก่	ป้องกันไว้ไม่ให้เกิดขึ้น ตีกว่าแก่ในภายหลัง
กาก	สิ่งที่เหลือจากการคัดเลือก
กากบาท (กา-กะ-บาด)	เครื่องหมายคล้ายเครื่องหมายคูณ
ก้าช (ก้าด)	สารที่เป็นอากาศ
กาล	เวลา
ก้าวร้า	ไม่สุภาพ ไม่เรียบร้อย
ก้าพร้า	ไม่มีพ่อแม่
กิตติศัพท์ (กิด-ติ-สับ)	เสียงเล่าลือ
กิลเลส (กิ-เหลด)	ความคึกที่ทำให้ใจเศร้าหมอง
กิโลกรัม	หน่วยวัดน้ำหนัก
กุด	ก้วน
กุดีกุดอ	ทำด้วยความเอาใจใส่
แก้ง	สัตว์จำพวกกวาง
เกรอะกรัง	หมักหมมคึกอยู่

เกรียน	เกือบไหม้
เกรียวกราว	เสียงก้องขึ้นพร้อมกันหลายเสียง
เกร	เกะกะ ะระราน
เกลอ	เพื่อนสนิท
เกลี้ยกล่อม	ชักชวนให้เห็นด้วย
เกลื่อน	โรคผิวหนังชนิดหนึ่ง เป็นรอยหรือเป็นวงค่าง ที่ผิวหนัง
แก้กูด (แก้-กูด)	ช่วยเหลือ
แก้้มตอ	แก้้มไม่เค็ม
โกน	ชุกผมหรือขนให้ออกจากผิวหนังด้วยมีดคม
โกย	ตกทีละมาก ๆ

ข

ขัน	ลักษณะของน้ำที่มีตะกอนหรือฝุ่นปนอยู่มาก
ขนมจัน	อาหารทำจากแป้งข้าวเจ้า เป็นเส้นกลม ๆ
ขนาบ (ชะ-หนาบ)	เคียงข้างอย่างใกล้ชิด
ขบ	ใช้ฟันกัดไว้นั่น
ขบเขี้ยวเคี้ยวฟัน	กัดฟันด้วยความไม่พอใจ
ขม	รสไม่อร่อยลิ้น เช่น รสของสะเคา
ขมวด (ชะ-หมวด)	ม้วนเข้า
ขมั้น (ชะ-มั้น)	พืชชนิดหนึ่งมีหัวสีขาวหรือเหลืองคล้ายขิง
ขมูบขมิบ (ชะ-หมูบ-ชะ-หมิบ)	เม้มปากเข้าออก
ขยี้ (ชะ-ยี้)	ถูไปมา

ขรัว	พระภิกษุที่มีอายุมาก
ขลิบ	ทำให้ชอบหรือริมเรียบ
ขวดโหล	ชวคกลมขนาดใหญ่ ปากกว้าง
ขวัญหนีดีฝ่อ	ตกใจมาก
ขวับ	ทันที รวดเร็ว
ขอร้อง	อ้อนวอน
ขอนไม้	ท่อนไม้ใหญ่ที่ยังไม่ได้ถาก
ขันท์ (ขัน)	เขตกหรือภาค
ขิง	กิ่งสายให้ทิ้ง
ขันใจ	จำใจ
ขัน	ฝ่าฝืน
ขุด	ทำให้เป็นรูหรือเป็นโพรง
ขุ่น	ลักษณะของน้ำที่ไม่ใส เพราะมีฝุ่นหรือตะกอนปนอยู่
ขุม	หลุมบ่อหรือรูที่เกิดจากการขุด
ขู่เจิญ (ขู่-เข็น)	บังคับเพื่อให้กลัว
ขูด	ครูดหรือดูถ้วยของมีคม
เข่ง	ภาชนะปากกว้างสานด้วยไม้ไผ่สำหรับใส่ของ
เข็น	กันให้เคลื่อนไปข้างหน้า
เข้ฆวดกวดขัน	เคร่งครัด
เขย่ง (เขะ-เหย่ง)	ยื่นถ้วยปลายเท้า
เขยิบ (เขะ-เหยิบ)	เคลื่อนที่ไปช้า ๆ
เขยื้อน (เขะ-เหยื้อน)	เคลื่อนไหว

เขียด	สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำคล้ายกบ แต่ตัวเล็กกว่า
เขื่อน	สิ่งก่อสร้างสำหรับกั้นน้ำ
แห่มัว (ชะ-แห่มัว)	ผอนลมหายใจ
โหมง (ชะ-โหมง)	ลักษณะการคุยเสียงคัง
ไข้จับสั้น	โรคชนิดหนึ่ง มีอาการไข้ ตัวสั้น
ไข้วัว	ตับตน

ก

กณิตศาสตร์ (กะ-นิค-ตะ-สาด)	วิชาคิกเลข
กติพจน์ (กะ-ติ-พด)	ถ้อยคำที่เป็นแบบอย่าง
กั้น	สืบทา
กั้นควัว	แสวงหา
กรวญุคราว	ร้องด้วยความเจ็บปวด
กรัน	จริง นัก แท้ ยิ่ง
กรา	เวลา
กราบ	รอยเบื่อนที่คิกอยู่
กรันเครง	เสียงคังอย่างตลกสนาน
กลอ	ไปค้วยกัน
กล้อง	เกี่ยวหรือสวมไว้ค้วยบ่วงหรือห่วง
กลา	เดินไป
กลาด	พัน ผิกลพลาค
กลุกกลีตีโงง	อยู่ค้วยกันอย่างสนิทสนม
ก่อนข้าง	เกือบจะ

ก้อน	เครื่องมือสำหรับตีหรือทุบ ทำด้วยไม้หรือเหล็ก
กะมั่ว	ล้มคว่ำไปข้างหน้า
กะยั้นกะยอ	รบเร้า
กั๊บกั๊บก	ไม่กว้างขวาง
กั้ว	ทำให้สุกด้วยความร้อนบนกระทะโดยไม่ใช้น้ำหรือน้ำมัน
กาหนังกาเขา	มีหลักฐานพยานเด่นชัดว่าทำความผิด
ก่าหนึ่ง	คิดเกี่ยวพันไปถึง
ก่าราม	ทำเสียงงู
กั๊	จำนวนที่มีเศษ เช่น ๓ & ๗
คุณธรรม (คุณ-นะ-ท่า)	ความดี
คุณภาพ (คุณ-นะ-พาบ)	ลักษณะความดีงาม
กั๊ย	กั้นเอาขึ้นมา
เกร่งขริ่ม	ใช้ความดีอย่างสงบและนิ่ง
เกร็งกว้าง	ไม่มีที่ยึดเหนี่ยว
เก้า	คันเหตุ ร่องรอย
เกียด	โกรธเคือง
แก้	เพียงเท่า
แก้ัน	เจ็บใจ
แกลง	สงสัย
	ง
งอก	โผล่ขึ้นมา

งัด	กันค้ำยของแข็งให้เปิดออก
งัน	หยุด ชะงักอยู่
งา	พืชชนิดหนึ่งมีเมือกเส็กมากใช้ปรุงอาหาร
งุ่นง่าน	อาการซีดซีด
งุ่มง่าม	เชื่องช้า
งุ้ม	งอหรือโค้ง
งูจงอาง	งูชนิดหนึ่งมีพิษร้ายแรงมาก
เงื่อนไข	ข้อกำหนด

จ

จรรยา	ความประพฤติที่ดี
จองทอง	เยอหยิ่ง ถือตัว
จักจั่น (จัก-กะ-จั่น)	แมลงชนิดหนึ่งตัวเท่าหัวแม่มือ จับอยู่ตามต้นไม้
จักรกล (จัก-กน)	เครื่องผ่อนแรงที่ซับซ้อน
จั้งจ้ง	หยุดนิ่ง ตกตะลึง
จัตุรัส (จัต-ตุ-หรั๊ด)	รูปสี่เหลี่ยมค้ำยันเท่า และมุมเท่ากัน
จับจ่ายใช้สอย	ซื้อของมาใช้
จับตา	มองค้ำยความเอาใจใส่
จ้ำจี้จ้ำไช	เร่งรัดให้ทำ
จิก	เอาปากสับและจับอย่างอาการของนกหรือไก่
จิ้ม	แทง จุ่ม
จุ่ม	แหยลงไปในน้ำ
จู่	เข้าไปทันที

เจตีย์	สิ่งก่อสร้างด้วยอิฐหรือปูน มียอดแหลม สำหรับ เก็บสิ่งเคารพนับถือ
เจน	ชำนาญ
เจือจุน	ช่วยเหลือ
โจอม	โถมเข้าไป
โจอมจัน (โจด-จัน)	พุกกันทั่วไป
ใจดำ	ขาดความกรุณา

ฉ

ฉกรรจ์	ร้ายแรง
ฉงน (ฉะ-หงน)	ประหลาดใจ
ฉมวก (ฉะ-หมวก)	เหล็กแหลมค้ำยาวสำหรับแทงปลา
ฉม้ง (ฉะ-หม้ง)	แม่น้ำ
ฉลาก (ฉะ-หลาก)	เครื่องหมายสำหรับเสี่ยงทาย
ฉวย	หยิบเอาไปโดยเร็ว
ฉาดฉาน	ชัดเจน
ฉิ่ง	เครื่องดนตรีเคาะจังหวะ ทำด้วยทองเหลือง
ฉีก	ทำให้ขาด
ฉุกใจ	กึกขึ้นมาได้โดยกะทันหัน
ฉูด	กิ่งแรง ๆ
ฉูดฉาด	เห็นเด่นชัด
เฉ	หันออกนอกทาง
เฉลิม (ฉะ-เหลิม)	ทำเพิ่มเติม

เฉลียว (ละ-เหลียว)	คิดขึ้นมาได้	เฉลียว
เฉอะแฉะ	เปียก เปราะเปื้อน	เฉอะแฉะ
เฉียง	ทแยง ไม่เป็นมุมฉาก	เฉียง
เฉียด	เกือบถูก	เฉียด
เฉียบแหลม	ฉลาดมาก มีสติปัญญามาก	เฉียบ
เฉี่ยว	กิริยาของนกที่บินคว้าอาหารไปทันทีทันใด	เฉี่ยว
แฉล้ม (ละ-แล่ม)	งองาม	แฉล้ม
แฉะ	เปียกชุ่ม	แฉะ
โฉบ	โฉบลงมาฉวยเอาสิ่งของไป	โฉบ
โฉบ	รูปร่าง	โฉบ

ช

ช่วงชัย	การละเล่นชนิดหนึ่งแข่งขันกันเป็นพวก	ช่วงชัย
ช่อง	ปล่องหรือรูที่ผ่านไค้	ช่อง
ชอบกล	แปลก	ชอบกล
ชอล์ก	เครื่องเขียนทำด้วยหินขาว	ชอล์ก
ชะงัก	หยุดทันที	ชะงัก
ชะเง้อ	ชูก่อขึ้น	ชะเง้อ
ชะตา	ลักษณะที่ปรากฏของบุคคล	ชะตา
ชั่ง	ทำให้ทราน้ำหนัก	ชั่ง
ชัน	สูงและตั้งตรงขึ้นไป	ชัน
ชัย	การชนะ	ชัย
ชำ	เจ็บระบมอยู่ภายใน	ชำ

ชำรุด	บุบสลาย เสียหาย	ชำรุด
ชำเลื่อง	ชายคาญ	ชำเลื่อง
ชิงชัง	เกลียด	ชิงชัง
ชีวา	ชีวิต	ชีวา
ชื่นใจ	เบิกบานใจ	ชื่นใจ
ชุก	มีมาก มีบ่อย ๆ	ชุก
ชุป	จุ่มลงไปในน้ำ	ชุป
ชุลมุน (ชุน-ละ-มุน)	ชวักไขว่ วุ่นวาย	ชุลมุน
เชษฐา (เชด-ธา)	พี่ชาย	เชษฐา
เช่า	การเอาของมาใช้ชั่วคราวแล้วจ่ายเงินตอบแทน	เช่า
เชื่อง	คุ้น ไม่กลัวคน	เชื่อง
เชื่อนแซ	เกลียด	เชื่อนแซ
เชื่อมโยง	ติดต่อกัน	เชื่อมโยง
แช่	วางไว้ในน้ำ	แช่

ช

ชบ	เอนลงล้มผิด	ชบ
ชวดทรง	รูปร่าง	ชวดทรง
ช่อสูง	ชุมนุมกันอย่างลับ ๆ	ช่อสูง
ช่อนหา	การละเล่นอย่างหนึ่งของเด็ก ๆ	ช่อนหา
ช่อมแซม	แก้ไขเพิ่มเติมของที่ชำรุดให้ดี	ช่อมแซม
ชอย	ถนนสายย่อยที่แยกออกจากถนนใหญ่	ชอย
ชักใช้ไล่เลียง	ถามให้ตอบจนพอใจ	ชักใช้ไล่เลียง

ขับ	ทำให้แห้ง
ซึม	ไหลผ่านไปช้า ๆ
ชุก	แอบ ซ่อน
แข็งแะ	เสียงเอี๊ยดอ๊อง
เช่อ	โง่ ขาดความสังเกต
เข้าชี้	รบเร้า
แขง	ขึ้นหน้าไป
โช่	สายที่ทำด้วยห่วงหลายอันคล้องกัน
ไชร์ (ไช้)	อย่างนั้น เช่นนั้น

ด

ดก	มีมาก
ดม	ใช้จุกตูดกลืน
ดรุณ	เด็ก
ด้วน	ถูก ขาด สั้นเข้า
ดอน	ที่น้ำท่วมไม่ถึง
ดักแด้	ตัวหนอนที่อยู่ในฝัก
ดัด	ทำให้โค้งหรือทำให้ตรงตามต้องการ
ดาษดา (ดาต-สะ-ดา)	มากมาย
คำเนมการ	ทำตามที่คิดไว้
ดั้นรน	จะไปให้พ้น
ดื้อด้า	ไม่เชื่อฟัง
ดุจ (ดูต)	เหมือน

คุณ	กันหรือหนูน	๒๑
คุ้ม	ลักษณะการเดินก้มหน้า	๒๒
คูดาบ	อยู่เฉย ๆ ไม่ช่วยเหลือ เฟิกเฉย	๒๓
		๒๔
		๒๕
		๒๖
		๒๗
		๒๘
		๒๙
		๓๐
		๓๑
		๓๒
		๓๓
		๓๔
		๓๕
		๓๖
		๓๗
		๓๘
		๓๙
		๔๐
		๔๑
		๔๒
		๔๓
		๔๔
		๔๕
		๔๖
		๔๗
		๔๘
		๔๙
		๕๐
		๕๑
		๕๒
		๕๓
		๕๔
		๕๕
		๕๖
		๕๗
		๕๘
		๕๙
		๖๐
		๖๑
		๖๒
		๖๓
		๖๔
		๖๕
		๖๖
		๖๗
		๖๘
		๖๙
		๗๐
		๗๑
		๗๒
		๗๓
		๗๔
		๗๕
		๗๖
		๗๗
		๗๘
		๗๙
		๘๐
		๘๑
		๘๒
		๘๓
		๘๔
		๘๕
		๘๖
		๘๗
		๘๘
		๘๙
		๙๐
		๙๑
		๙๒
		๙๓
		๙๔
		๙๕
		๙๖
		๙๗
		๙๘
		๙๙
		๑๐๐

ตักเตือน	บอกกล่าวให้รู้ตัว
ตักแตม (ตัก-กะ-แตม)	แมลงชนิดหนึ่งมีปีกยาว
ตัดพ้อต่อว่า	พูดด้วยความน้อยใจ
ตำรา	หนังสือหรือข้อความที่เป็นแบบแผนทางวิชาการ
ตีโพยตีพาย	พูดหรือบ่นปรับทุกข์จนเกินเหตุ
ตึง	แน่น ไม่หย่อน
เต็ง (ตัวเต็ง)	สำคัญ (คนสำคัญ)
เต็นแรงเต็นกา	กระโดดด้วยความดีใจ
เต็นท์ (เต็น)	ที่พักอาศัยชั่วคราวย้ายไปมาได้ ในเรื่องเงาะป่า รัชกาลที่ ๕ ทรงใช้ว่า "เต็นท์"
เตลิดเปิดเปิง (ตะ-เหลิด-เปิด-เปิง)	ไปโดยไม่มีจุดหมาย
เติบโต	ใหญ่ขึ้น
เตียง	ที่ยกพื้นขึ้นสำหรับนอนหรือตั้งวางสิ่งของ
โต้ตอบ	ถามและตอบกันไปมา
ไต้	เครื่องจุดไฟให้แสงสว่าง ทำจากน้ำมันยาง
ถ	
ถม	ทำให้หลุมหรือที่กินเค็มหรือสูงขึ้น
ถมึงทึง (ละ-หมึง-ทึง)	ท่าทางคร่ำ
ถอด	เอาออก
ถัก	เอาค้ายหรือเชือกสานกันเป็นผืน
ถั่ง	ไหลแรง
ถั่วลันเตา	ถั่วชนิดหนึ่งมีฝักอยู่ในดิน บางท้องที่เรียกว่าถั่วดิน

ถ้า	ช่องเป็นโพรงเข้าไปใต้วัวหรือไต่กิน
ถีบ	เอาเท้าขึ้นไป
ถือหาง	สนับสนุน
เถลไถล (อะ-เหล-อะ-ไหล)	ไม่ตรงไปตรงมา
แถม	เพิ่มให้อีก
โถง	ที่โล่งและกว้าง

ท

ทรงพระนิพนธ์	เขียนหนังสือ
ทรวง	หน้าอก
ทราม	เสียม เลา
ทรุด	ยุบลง
ทลาย (ทะ-ลาย)	แตกหรือพังกระจาย
ทวง	เรียกคืน
ทวีคูณ (ทะ-วี-คูณ)	เพิ่มขึ้นหลายเท่า
ห้องพระโรง	ห้องขนาดใหญ่ในพระราชวัง
ทอน	ส่งคืนเงินที่เกินราคาให้แก่ผู้ซื้อ
ท่อน	ส่วน
ทะเขอทะยาน	ความต้องการอันแรงกล้า
ทะลึ่ง	เหยียดตัวขึ้น
ทะลุ	พุ่งผ่านออกไป
ทัดเทียม	เท่ากัน
ทันทั่วทั้งที่	ทันเหตุการณ์

ทันทีทันควัน	อย่างรวดเร็ว
ท้า	ชวนให้มาต่อสู้
ทาน	อุยีกครั้งหนึ่งเพื่อความแน่ใจ
ทารุณ (ทา-รุน)	ร้ายกาจ
ทำนองเสนาะ (ท่า-นอง-สะ-เทนะ)	การอ่านบทหรือกรองเป็นทำนอง
ทวาริต (ทุด-จะ-หริด)	ไม่ชื่อตรง
ทุน	จำนวนเงินที่มีอยู่เดิม
ทุ่ม	ช่วยให้เปลืองน้อยลง
เทศกาล (เทค-สะ-กาน)	กำหนดเวลาจัดงานรื่นเริง
เทศน์ (เทค)	การสั่งสอน
ทะ	กักค้ำยพันหน้า
โถม (โชม)	เสื่อมคุณภาพ

น

นกกระยาง	นกชนิดหนึ่ง
นกต้อยตีวิด	นกชนิดหนึ่งอยู่ตามทุ่งนา หากินตามพื้นดิน
นกนางแอ่น	นกชนิดหนึ่งตัวเล็ก ปีกยาว กินแมลงเป็นอาหาร ย้ายถิ่นตามฤดูกาล
นรก (นะ-รก)	ที่ลงโทษผู้ทำบาปเมื่อตายไปแล้ว
นอบน้อม	ลักษณะการเคารพอย่างสูง
นักเลง	คนใจกล้าสามารถทำการต่าง ๆ โดยไม่กลัวความผิด
นัย	ซ่อนความหมายที่แท้จริงไว้
นัยน์ตา (นัย-ตา)	ดวงตา

นาฬิการ (นา-นั้บ-ปะ-กาน)	มากมายหลายอย่าง
น้ำจืด	น้ำที่ไม่มีรส
น้ำยา	อาหารชนิดหนึ่ง ใช้กินกับขนมจีน
น้ำลาย	น้ำย่อยในปาก
น้ำอดน้ำทน	ความอดทน
นิทรรศการ (นิ-ทัต-สะ-กาน)	การแสดง
นึ่ง	ทำให้สุกด้วยไอน้ำ
เนื้อที่	บริเวณที่มีขอบเขต
เนื่อง	มาก
แน่นแฟ้น	มั่นคง

บ

บด	ทำให้แตกกระจายด้วยแรงกด
บรรจง	ทำอย่างเรียบร้อย
บรรจบ	พบกัน
บรรจุ	ใส่เข้าไป
บรรเทา	ผ่อนลง
บรรลุ	ไปถึง ทำสำเร็จ
บริวาร (บอ-ริ-วาน)	พรรคพวก
บวงสรวง (บวง-สวง)	บูชา
บ่วงบาศ (บ่วง-บาศ)	เชือกเป็นห่วงมีหูรูด สำหรับคล้องจับสัตว์
บวช (บวด)	การเปลี่ยนฐานะเป็นพระสงฆ์
บวม	โป่งขึ้นจากข้างใน

บอด	ลักษณะของตาที่เสียจนมองไม่เห็น
บ่อน	สถานที่เล่นการพนัน
บันเทิง	สนุกสนาน
บ้า	เสียสติ
บางครั้งบางคราว	บางที บางเวลา
บัง	ไม่ยิ้มแย้ม
บูด	เสีย กินไม่ได้
เบาะ	ที่รองนั่งหรือนอน ทำด้วยผ้าหรือแผ่นยาง ยัดข้างในด้วยของอ่อนนุ่ม
เบียดเสียดเขียดขัด	แออัดกันแน่น
เบื่อง	ข้าง ฝ่าย ส่วน
แบก	เอาของหนักวางบนบ่า
แบน	เป็นแผ่น
ไบเคย	ไบไม้ชนิดหนึ่งยาวเรียว มีกลิ่นหอม
ไบตาน	ไบไม้ชนิดหนึ่งคล้ายไบคาส
	ป
ปก	ปิดไว้
ป็น	แหลกละเอียด
ปรนนิบัติ (ปรน-นิ-บัติ)	รับใช้ด้วยความเอาใจใส่
ประกบ	แนบกันเข้า
ประชด	พูดหรือทำตรงข้ามกับความจริงใจ
ประชัน	แข่งขันกัน

ประชาติปิตย (ประ-ชา-ทิบ-ปะ-ไต)	การปกครองที่ถือความเห็นของปวงชนเป็นใหญ่	
ประณีต	เรียบร้อย	ระเบียบ
ประทุษร้าย (ประ-ทุต-สะ-ร้าย)	ทำร้าย	กรรโชก
ประพาส (ประ-พาด)	เที่ยวไป	เที่ยว
ประภาษ (ประ-พาด)	พูด	เทศน์
ประเล้าประโลม	ปลอบใจ เอาใจ	ปลอบ
ประสาน	ทำให้เข้ากันสนิท	สนธิ
ปรัก (ปะ-หรั๊ก)	หัก	หัก
ปราดเปรียว	อย่างคสองแกล้วรวดเร็ว	
ปราดเปรื่อง	มีความคึกคสองแกล้วว่องไว	คึกค
ปราศจาก (ปราด-สะ-จาก)	ไม่มี	ไม่มี
ปราสาท	เรือนมียอกเป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์	ปราสาท
ปริ	แย้มหรือแตกแค่น้อย	แย้ม
ปริบ	กะพริบคาคี ๆ	กะพริบ
ปริศนา (ปรัด-สะ-หนา)	คำถาม ข้อความที่เป็นปัญหา	ปริศนา
ปรีชา	ฉลาด	ฉลาด
ปรือ	ลักษณะการหรีคาเพราะง่วงนอน	ปรือ
ปลด	เอาออก	ปลด
ปล่อยปละละเลย	ไม่เอาใจใส่	ปล่อย
ปลิว	ลอยไปคามลม	ปลิว
ปลุกฝัง	สร้าง	ปลุกฝัง
ปะทะ	โชนกัน	ปะทะ
ปากเปราะ	พูดทันทีโดยไม่คิดถึงผลที่จะเกิดขึ้น	ปากเปราะ

ปีขาล	ปีเสือ ปีที่สามของการนับปีแบบไทย
ปีก	รวมกันเป็นแผ่นแน่นทึบ
ปุ๋ย	เป็นใยและฟู
เปราะ	เปี้ยกและเลอะเทอะ
เปล่งปลั่ง	ตลกใส่องาม
เปลือง	เสียไปมาก
เปี่ยม	เต็มปาก
เปื้อย	อยู่หลุดออกจากเนื้อเดียวกันได้ง่าย
โปรดปราน	ชอบมาก
ไปมาหาสู่	ไปเยี่ยม

ผ

ผงซักฟอก	ผงที่ใช้ซักผ้าหรือล้างภาชนะ
ผนัง (ผะ-หนัง)	ผ้าห้องที่ทำด้วยอิฐ หิน หรือปูน
ผมไฟ	ผมของเค็กแรกเกิด
ผลัก	ใช้มือค้นไป
ผลีผลาม	สนลาน
ผลุนผลัน	ไปโดยเร็ว
ผวา (ผะ-หวา)	ตกใจ
ผสมโรง (ผะ-สม-โรง)	ร่วมกระทำด้วย
ผักกาดหอม	ผักชนิดหนึ่งคล้ายผักกาด
ผักชี	ผักชนิดหนึ่งใบมักมีกลิ่นหอม
ผ้านั้น	ผ้านุ่งของผู้หญิง

ผาสุก	ความสุขสบาย
ผิวปาก	หอบปากแล้วพ่นลมออกให้เป็นเสียงหวีว ๆ
ผุ	สึกหรือ กร่อน
เผ็ด	รสที่ทำให้ผิวหนังร้อน
เผย	แยมออกให้เห็นหรือให้ทราบ
เผอเรอ	ไม่รอบคอบ
เผือก	หัวของพืชชนิดหนึ่งใช้รับประทานได้

ฝ

ฝ	อาการบวมจากข้างในร่างกายและเป็นตุ่มขึ้นที่ผิวน้ำ
---	--

พ

พจนานุกรม (พด-จะ-นา-นุ-กรม)	หนังสืออธิบายความหมายของคำ เรียงตามลำดับตัวอักษร
พนาวัน (พะ-นา-วัน)	ป่า
พบพาน	เห็น
พยศ (พะ-ยด)	คือ ชักขึ้นคำส่งอย่างรุนแรง
พรด (พรด)	จำศีลหรือปฏิบัติกิจทางศาสนา
พรรณา (พัน-นะ-นา)	บอกอย่างละเอียด
พรวดพราด	ไปอย่างรวดเร็วและไม่รอบคอบ
พระชนมพรรษา (พระ-ชน-มะ-พัน-สา)	อายุของพระมหากษัตริย์
พระบรมฉายาลักษณ์ (พระ-บอ-รม-มะ-ฉา-ยา-ลัก)	รูปภาพของพระมหากษัตริย์

พระบรมราชานุญาต (พระ-บอ-รม-มะ-รา-ชา-นุ-ยาด) การยินยอมโดยพระมหากษัตริย์

พระพักตร์ (พระ-พัก)	ใบหน้า
พราย	ผีเจ้าพวกหนึ่ง
พลั้ง (พะ-ลั้ง) ๑	กำลัง
พลัดพราก	แยกออกให้ห่างจากกัน
ปล้ำ	เครื่องมือที่ใช้ตักกิน
พลาด	ไม่ถูกต้อง
พลิก	กลับจากค้ำหนึ่งไปอีกค้ำหนึ่ง
พลุกพล่าน	มีมากและสับสน
พวกห้อง	เพื่อนหรือญาติหรือคนกลุ่มเดียวกัน
พะวง	เป็นกังวล
พักผ่อนหย่อนใจ	การหยุดพักเพื่อความสนุกสนาน
พัง	แตกหัก
พารา	เมือง
พิชิต (พิ-ชิต)	ชนะ
พิณพาทย์ (พิณ-พาด)	วงดนตรีไทย มีคนเล่นตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป
พิถิพิถัน	เอาใจใส่มาก
พินอบพิเทา (พิ-นอบ-พิ-เทา)	เคารพนบนอบ
พิศวงสงสัย (พิศ-สะ-หวง-สง-ไส)	ประหลาดใจและไม่เข้าใจ
พิสดาร (พิศ-สะ-ดาน)	แปลก
พึมพำ	เสียงพูดเบา ๆ
พีชล้มลุก	พืชที่มีอายุเพียงชั่วฤดูกาล

พืชหมุนเวียน	พืชหลายชนิดปลูกในที่ดินแปลงเดียวกันคนละฤดู
พุดอง	โรคผิวหนังชนิดหนึ่งเป็นเมือกตุ่มขึ้นพอง
พุง	ปล่อยออกไปโดยแรง
พู่กัน	แปรงที่ใช้จุ่มสีวาดรูปหรือเขียนหนังสือ
เพลลา (เพ-ลา)	เวลา
แพรงพราย	เป็คเผย
โพลง	ส่องสว่าง
ไพร	ป่า

ฟ

ฟองน้ำ	สิ่งอ่อนนุ่มอมน้ำไค้ เกิดเองตามธรรมชาติหรือ ของที่ทำขึ้นมีลักษณะอย่างเดียวกัน
ฟื่อง	กล่าวโทษ
ฟัก	กกไข่
ฟาก	ไม้ไผ่ทั้งลำสับเป็นชิ้นสำหรับปูพื้น (ตกฟาก หมายถึง การเกิดของทารก)

ภ

ภยันตราย (พะ-ยัน-ตะ-ราย)	สิ่งที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนและอันตราย
ภาค (พาก)	กำหนดช่วงเวลาปิดเปิดโรงเรียนในรอบปี
ภาคภูมิ (พาก-ภูมิ)	มีสง่า ผึ่งผาย ควรแก่การยกย่อง
ภานิต (พา-สิต)	คำกล่าวที่ให้ข้อคิด
ภูมิฐาน (ภูมิ-ฐาน)	สง่าผ่าเผย องอาจ

มกุฏราชกุมาร (มะ-กู-ด-ราด-ชะ-กู-มาน)	ตำแหน่งลูกชายกษัตริย์ผู้จะไต่เป็น พระมหากษัตริย์ต่อไป
มงคล (มก-คน)	ความคิงาม
มฤคิ (มะ-รี-คี)	สัตว์ป่าประเภทกวางหรืออีเก้ง
ม้วน	หมอนหรือพันให้โค้งเข้า
มหรสพ (มะ-หอ-ระ-สบ)	การเล่นรื่นเริง
มหัศจรรย์ (มะ-หัด-สะ-จัน)	แปลกประหลาดอย่างยิ่ง
มหาดเล็ก	ผู้รับใช้ของพระมหากษัตริย์
มหาศาล (มะ-หา-สาน)	มากมาย
มอซอ	ไม่ผ่องใส
มอมเมา	ทำให้หลงไหลลิมตัว
มะเกลือ	ต้นไม้ชนิดหนึ่งมีผล เมื่อสุกเปลือกสีดำ
มะเดื่อ	ต้นไม้ยืนต้นชนิดหนึ่ง
มะริน	วันที่ถัดจากวันพรุ่งนี้
มัธยม (มัด-ทะ-ยม)	ระดับการศึกษาที่สูงกว่าประถมศึกษาแต่ต่ำกว่า อุดมศึกษา
มัธยัสถ์ (มัด-ทะ-ยัด)	การใช้และการเก็บออมอย่างพอคิ
มานะ	ความพยายาม
มาร (มาน)	สิ่งที่กีดกันความคิ
มิดชิด	ปิดไว้อย่างสนิท
มิตรภาพ (มิด-ตระ-พาบ)	ความเป็นเพื่อนหรือเป็นพวกเดียวกัน
มูล (มูน)	อุจจาระ

เมืองแมน

เมื่อยล้า

แม่คุณ

แม่มด

แม่เบี้ย

แมงกว้าง

โมโท

ไม้

เมืองสวรรค์

อ่อนเพลีย

เป็นคำเรียกยกย่องผู้หญิง

หญิงที่มีคาถาอาคมและประพาศิชั่วร้ายในนิยาย

คอที่แผ่กางออก

แมลงชนิดหนึ่ง ปากแข็ง ชอบกินอ้อย

โกรธมาก

พูดเกินความจริง

บ

บอ

เครื่องมือจับปลาชนิดหนึ่งเป็นตาข่าย มีค้ำ

สำหรับยกขึ้น

ของ

การนั่งโดยก้นไม่คิดพิน

ข้อน

กลับ

ข่อมเขา

ไม่แพง

ข้อย

ห้อยลงมา

ขั๊กข้าย

เปลี่ยนที่

ขัง

หยุด ชะงักไว้ ไม่เปลี่ยนแปลง

ขับ

ไม่เรียบ

ขับขังขังใจ

หยุดคิดพิจารณาให้แน่ใจ

ข้าย

เคลื่อนที่

ข้ำ

ผูกซ้ำ

ข้มเป็น

ข้มหน้าบาน

บั้นข่องผ่องใส

ยิ้มด้วยความอิมใจ

บุง

สับสน

บุคิธรรม (บุค-ติ-ท่า)

เที่ยงตรง

บุทรหัดถึ (บุค-ทะ-หัด-ถึ)

การชี้ข้างรบกัน

เยอหยิ่ง

อวคคิ ถือคัว

เขียน

ไปมาหากัน

แย่ง

พุกไม่เหินคัว

โย

ทำไม

ร

รตเมถ์

รถยนต์ที่แล่นเป็นประจำในเส้นทาง

รบเร้า

วิงวอนคัวความร้อนใจ

รวบรวม

เอามาไว้คัวกัน

รหัด (ระ-หัด)

เครื่องหมายหรือสัญญาณที่เ็นความลับ

ร้อยกรอง

การเขียนหนังสือให้คล้องจองกัน

ระกะระกะ

ไม่เป็นระเบียบ

ระงับ

หยุดยั้ง

ระดม

เรียกมาช่วยกัน

ระดับ

เสมอกันตลอด

ระบอบ

แบบหรือวิธี

ระเบิด

วัตถุที่สามารถแตกกระจายคัวกำลังแรง

ระแวง

สงสัย

ระแวดระวัง

ดูแลโดยรอบคอบ

ระรื่น	ร่าเริง	ระรื่น
ระลึก	นึกถึง	ระลึก
ระหัด	เครื่องวิกน้ำชนิดหนึ่ง	ระหัด
รังเกียจเด็ดฉันท์	เกลียด	รังเกียจเด็ดฉันท์
รังเกียจรังอน	ไม่เต็มใจ	รังเกียจรังอน
รังควาน	รบกวน	รังควาน
รังท้าย	อยู่ข้างท้าย	รังท้าย
รัตนตรัย (รัต-ตะ-นะ-ไตร)	แก้วสามดวง คือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์	รัตนตรัย
รับประกัน	ให้ความมั่นใจว่าจะไม่เกิดความเสียหาย	รับประกัน
รับปาก	สัญญาว่าจะทำ	รับปาก
รับผิดชอบ	ปฏิบัติและยอมรับในผลที่เกิดขึ้น	รับผิดชอบ
ราง	เหล็กที่เป็นทางเดินของรถไฟ	ราง
ร้าง	ทอดทิ้งไว้ ว่างเปล่า	ร้าง
ราบ	เรียบร้อยปราศจากเสี้ยนหนาม	ราบ
รำ	ตรงไป	รำ
ร้อ	เอาออก แยกออกจากของเดิม	ร้อ
ร่น	คันไป	ร่น
รุ่น	ระยะเวลาเดียวกัน	รุ่น
รุม	เข้ามาที่ละหลาย ๆ คน	รุม
รุ่มร่าม	รุงรัง ไม่กะทัดรัด	รุ่มร่าม
รู้เนื้อรู้ตัว	ทราบอย่างกะทันหัน	รู้เนื้อรู้ตัว
รูด	ดึงเข้าหากัน	รูด
รูปพรรณ (รูป-ปะ-พันธ์)	ลักษณะภายนอก	รูปพรรณ

เร่งมือ

เร็วแรง

แรว

ไร

ไร

รีบทำ

กำลังกาย

ลักษณะการวิ่งตรงไป

สัตว์ตัวเล็ก ๆ อาศัยอยู่เลือกอยู่ตามตัวเปิด ไม้

ไม่มี ชักสน

ล

ล้น

ลบ

ล้วง

ลวดลาย

ลอก (ขุดลอก)

ล่อกล่อก

ล้อม

ลออ (ละ-ออ)

ละล้าละลัก

ละห้อย

ลัก

ลักขณ์ (ลัก)

ล่า

ลาด

ลาดเลา

ลายมือ

มากจนไหลออก

การคิดเลขโดยวิธีหักออก

ถึงออกมา

ลายต่าง ๆ ที่เขียนหรือแกะสลัก

(ขุด) เอาหน้าดินขึ้นมา

ไม่อยู่นิ่ง

ทำเป็นวงกันไว้

งคงาม

พูดจาเป็นคอน ๆ ด้วยความกลัวหรือตกใจ

ทำทางโตกเกร้า

เอาสิ่งของของผู้อื่นไปโดยทุจริต

จดหมายหรือหนังสือ

มาทีหลัง

เอียงลง

ท้วงที เค้าเจื่อน

ตัวอักษรที่เขียนด้วยมือ

ลำสัน	อ้วนและแข็งแรง
ลำพัง	เฉพาะตัวคนเดียว
ลำเลียง	ขนส่งเป็นเที่ยว ๆ
ลำชัก	ส่วนของโต๊ะหรือตู้ที่เป็นช่องกิ่งเข้าออกได้
ลึบ	แพบ
ลึกลับ	ไม่เปิดเผย
ลุย	เดินผ่านไปไหน
ลูกกวาด	ขนมเป็นก้อนกลม ๆ เล็ก ๆ
ลูกคู่	ผู้ที่ร้องเพลงพร้อมกัน
เล็กพริกขี้หนู	ตัวเล็กแต่มีความสามารถ
เล็ง	มองไปที่เป้าหมาย
เล่นหัว	หยอกล้อ
เล่ม	จำนวนนับ ใช้กับหนังสือ
เลศนัย (เลศ-นัย)	เล่ห์กล
เล่า	บอกสำหรับเลียง เบิก ไก่
เล่นเล่อ	ไม่รอบคอบ
เลื่อมใส	เคารพและเชื่อถือ
โลหะ	สารแข็งที่เกาะมีเสียงกังวาน เช่น เหล็ก ทองแดง

ฤ

ฤดี (รี-ดี)	ใจ
ฤทัย (รี-ไท)	ใจ
ฤฯ (เรือ)	ไม้

วก	มายังที่เค็ม
วรรค (วัค)	ระยะระหว่างคำในการเขียน
วัตถุ	สิ่งของ
วันทา	ไหว้
ว้าเหว่	โคกเดี่ยว
วาจ	คำพูด
ว่านเครือ	ญาติพี่น้อง
วารี	น้ำ
วาสนา (วาด-สะ-หนา)	บุญหรือบาปที่ทำให้โชคหรือโชคร้าย
วิญญาน (วิน-ยาน)	ดวงชีวิต
วิด	สาคน้ำออกไป
วิทยาการ (วิด-ทะ-ยา-กาน)	ความรู้ที่เป็นประโยชน์
วินัย	การปฏิบัติตามข้อบังคับ
วิหาร	อาคารที่ประดิษฐานพระพุทธรูปคู่กับโบสถ์
โวหาร	ถ้อยคำมีความหมายลึกซึ้ง
ไว้นือเชื่อใจ	ไว้วางใจมาก

ศ

ศร (สอน)	ธนู
ศอก	ส่วนนอกของแขนที่งอพับได้
ศักดิ์ (สัก)	ฐานะทางสังคม
ศัพท์ (สับ)	คำที่คงมีความหมาย

ศาล (สาน)	ที่พิจารณาคดีความต่าง ๆ
ศีลธรรม (สีน-ละ-ท่า)	ความประพฤติที่ชอบ
เศรษฐกิจ (เสด-ละ-กิด)	ภาวะทางการเงิน
เสียด (เสียน)	ศิระชะ
ไศล (สะ-ไหล)	ภูเขา

ส

สกัด (สะ-กัด)	-กันไว้หรือขวางไว้
สงกรานต์ (สง-กราน)	งานประเพณีเนื่องในวันขึ้นปีใหม่อย่างเก่าของ ไทยในเดือนเมษายน
สงคราม	การสู้รบระหว่างชาติ
สงวน (สะ-หวาน)	รักษาไว้
สดุดี (สะ-ดู-ดี)	ยกย่อง สรรเสริญ
สถิต (สะ-ถิต)	ตั้งอยู่
สถาป (สะ-อุป)	สิ่งก่อสร้างสำหรับบรรจุของที่เคารพบูชา
สั้นเท่า	ส่วนท้ายของเท้า
สนเท่ห์ (สน-เท่)	ประหลาดใจ
สนิม (สะ-หนิม)	ฝ้าที่เกิดขึ้นที่โลหะ
สบ	พบ
สมเพช (สม-เพด)	สลกใจ
สมภาร (สม-พาน)	พระภิกษุเจ้าอาวาส
สมาคม (สะ-มา-คม)	การอยู่ร่วมกันหลายคน
สรรพคุณ (สัพ-พะ-คุณ)	มีประโยชน์

สรวง (สวง)	สวรรณ
สรวล (สวน)	หัวเราะ
สร้าง (สร้าง)	ทุเลาจากการป่วย
สลอน (สะ-หลอน)	สูงขึ้นเป็นจำนวนมาก
สลัก (สะ-หลัก)	เจาะเป็นร่องลงไปโนของแข็ง
สลัด (สะ-หลัด)	สะบัดทิ้ง
สล้าง (สะ-ล้าง)	สูงเกิน
สลึง (สะ-หลึง)	จำนวน ๑ ใน ๔ ของบาท (๒๕ สตางค์)
สวิง (สะ-หวิง)	เครื่องมือจับปลาเป็นตาข่ายคานี้ ๆ มีขยับเป็นวงกลม
ส่อง	มอง
สอด	เอาใส่เข้าไป
สะดม	การลักทรัพย์โดยวางยาให้เจ้าทรัพย์นอนหลับ
สะดุ้ง	ไหวตัวทันทีด้วยความตกใจ
สะท้าน	อาการสั่นไปทั้งตัว
สะเทือน	อาการสั่นไหวไปทั่ว
สะบ้า	การละเล่นชนิดหนึ่งใช้ไม้หรือเมสสิกผลไม้กลมแบนโยนหรือกลิ้งให้กระทบกัน
สะสม	เก็บรวมไว้
สังขาร์	ร่างกาย
สันดาน	นิสัยที่มีมาแต่กำเนิด
สันโดษ (สัน-โดด)	พอใจในสภาพความเป็นอยู่ของตน
สัมพันธ์	เกี่ยวข้องกัน

สัมภษณ์ (สำ-พาด)	พูดสอบถาม
สัมฤทธิ์ (สำ-ริด)	สำเร็จ
สำย	เคลื่อนไหวไปมา (ตอกสำย คือ ก้นหาค้วยสายตา)
สารสัมพันธ์ (สาน-สัมพันธ์)	ของแข็งเป็นก้อนสีขาวใส มีรสเปรี้ยว ใช้กวั่น น้ำซุ่นให้คกตะกอน
สารพัด (สา-ระ-พัด)	หลายอย่าง
สาละวน	ยุ่งอยู่กับ
สำนวน	ถ้อยคำที่มีความหมายไม่ตรงตัว
สำรวจ (สำ-หรวด)	ตรวจสอบ
สีกา	คำที่พระเจ้าใช้เรียกผู้หญิง
สีกาก็	สีฟางแห้ง
สีสัน	สีต่าง ๆ
สีหน้า	การแสดงความรู้สึกออกทางใบหน้า
สีเหลี่ยมผืนผ้า	รูปสี่เหลี่ยมมุมฉากมีค่านยาวยาวกว่าค่านกว้าง
สีก	ลาจากการบวช
สีบ	ค้นหา
สีอสาร	การคิกคอ่เรื่องราวต่าง ๆ
สีนัจ	หมา
สีูรู้	อยากทราบเรื่องที่มีผู้อื่นปิดบัง
สีูด	หายใจเข้าแรง ๆ
สีเอนอ (สะ-เหนอ)	ยื่นให้ ชี้แจง
สีเย	ลุ่มคลบขึ้นไป
สีเลา (สะ-เหลา)	งกงาม

เสวย (สะ-เหวย)

เสาะ

เสียม

เสื่อเซ็ด

เสื่อขัด

แสกหน้า

แสลง (สะ-แสลง)

ไส้

ไสยศาสตร์ (ไส-ยะ-สาด)

ไสว (สะ-ไหว)

รับประทาน

ค้นหา

ลักษณะปลายแหลม

เสื่อที่มีคอปับเป็นปก

เสื่อที่ทำด้วยผ้าที่ยืดได้

ตรงกึ่งกลางหน้าผาก

ซัดต่อหรือเป็นอันตรายต่อ

ในที่นี้หมายถึง ความรู้ที่มีอยู่ของแต่ละคน

วิชาว่าด้วยเวทมนตร์คาถา

ชูสะพรั่งและเคลื่อนไหวด้วยแรงลม

ห

หุด

หุดหู่

หน้าเป็น

หน้าผาก

หน้าย

หมดจด

หมอดู

หมอง

หตุโหด (หะ-วี-โหด)

หลวม

หลักเกณฑ์ (หลัก-เกณฑ์)

สิ้นเข้าหรือเลิกลงด้วยตนเอง

ไม่ชินบาน

โบหน้าทีหัวเราะอยู่เรื่อย ๆ

บริเวณเหนือคิ้วทั้งสองข้าง

เปื้อน

ไม่มีตำหนิ

ผู้ชำนาญในการทำอนาคต

ไม่แจ่มใส

ใจร้าย

ไม่พอก็เพราะมีขนาดใหญ่กว่า

ข้อตกลงที่กำหนดไว้แน่นอน

หวง	สงวนไว้
หวน	เวียนกลับมา
ห้วน	สั้น
หวาดหวั่น	มีความกลัวอยู่ในใจ
หวานอมขมกลืน	อกทน
หวาย	พืชชนิดหนึ่งเป็นเส้นยาว ๆ กลม ๆ
หวีด	เสียงแหลมและสูง
หวิว	เสียงวัตถุแหวกอากาศไปอย่างแรง
หวุดหวิด	เกือบจะ
ห่อหมก	อาหารคาวชนิดหนึ่งใช้ใบตองห่อ
ห้อม	โอบเข้ามา (ห้อมล้อม คือ แวกล้อม)
ห้อย	แขวนคิกอยู่
หัตถกรรม (หัต-ตะ-กำ)	การประดิษฐ์สิ่งของด้วยมือ
หันรีหันขวาง	หมุนไปหมุนมา
หัวใจ	อวัยวะทำหน้าที่สูบฉีดโลหิต
หาร	วิธีการคิดเลขโดยการแบ่งส่วน
หีบ	กล่องใส่ของมีฝาปิดเปิดได้
เหงื่อไหลไคลย้อย	เหงื่อไหลเปียกทั้งตัว
เหน็ดเหนื่อย	อ่อนเพลีย หมกแรง
เหยี่ยว	นกชนิดหนึ่งกินเนื้อสัตว์เป็นอาหาร
เหลียวหลัง	มองกลับไปข้างหลัง
เหี่ยว	แห้ง ไม่สดชื่น
แห่น	พืชชนิดหนึ่งอยู่ในน้ำ

แหบ	ลักษณะของเสียงไม่ชัดเจน
โห่	ส่งเสียงร้อง
โห่ง	ผีที่เกิดจากคนตายกะทันหัน
โหล	จำนวนสิบสองอัน
ใหญ่หลวง	ใหญ่มาก

อ

อนันต์ (อะ-นัน)	มากมาย
อนาถ (อะ-หนด)	สลกใจ
อนุรักษ์ (อะ-นุ-รัก)	รักษาไว้ให้คงอยู่
อนุสาวรีย์ (อะ-นุ-สา-วะ-รี)	สิ่งที่สร้างขึ้นเป็นที่ระลึก
อภิปราย (อะ-พิ-ปราย)	พูดคุยแสดงความคิดเห็น
อัมยิ้ม	ยิ้มโดยไม่เปิดริมฝีปาก
อรรด (อัด)	ใจความ
อรุณ (อะ-รุณ)	เวลาเช้า
อวด	แสดงให้ดู
ออ	รวมกันเป็นกลุ่ม
อ่อนโยน	สุภาพเรียบร้อย
อ่อนอกอ่อนใจ	เหนื่อยใจ
ออมสิน	สะสมทรัพย์สิน
อ้อม	วกหรือโค้งไป
อึดคัด (อัด-ตะ-กัต)	ขัดสน ขาดแคลน
อึดโนมัตติ (อัด-ตะ-โน-มัต)	เป็นไปเอง

อัยการ (ไอ-ยะ-กาน)	เจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่ฟ้องร้องผู้กระทำผิด
อัสจรรย์ (อัด-สะ-จัน)	นำประหลาด
อากัปกิริยา (อา-กัป-กิ-ริ-ยา)	ลักษณะท่าทาง
อาทร (อา-ทอน)	เป็นห่วง เอาใจใส่
อาราม	วัดหรือที่อยู่ของพระ
อารี	ใจดี
อำพราง	บังไว้มิให้เห็นชัด
อำมหิต (อำ-มะ-หิต)	โหดเหี้ยม
อิดโรย	อ่อนเพลีย
อิดหนาระอาใจ	เบื่อหน่าย
อิดเอื้อน	ไม่กล้าที่จะพูด หรือไม่กล้าจะทำ
อึ้ง	นิ่งอยู่
อุจจาระ (อุค-จา-ระ)	ขี้
อุตุตุค (อุค-ตะ-หตุค)	วุ่นวาย ไม่มีระเบียบ
อุปกณ์ (อุบ-ปะ-กอน)	เครื่องมือเครื่องใช้
อุปลัมภ์ (อุบ-ปะ-ลัมภ์)	ช่วยเหลือ
อุปนิสัข (อุบ-ปะ-นิ-สัข)	ความประพฤติที่เคยชิน
อุปสรรค (อุบ-ปะ-สัค)	สิ่งกีดขวาง
อุโมงค์	ช่องหรือทางใต้ดิน
อู่	ที่อยู่
เอ็น	เส้นที่อยู่ปลายกล้ามเนื้อ (คอบเป็นเอ็น หรือพูด มากจนเส้นโลหิตที่คอบโป่งขึ้น)
เอาเปรียบ	ไถ่มากกว่าโดยไมยุติธรรม

๒๑๖

เอาอกเอาใจ

แอ้ง

ฮัดฮัด

คอยทำให้ถูกใจ

ที่ซึ่งลาคสิกลงไปพอน้ำขังได้

ฮ

โกรธงุ่นง่าน

๑๖๔ : ๒๔-๒๕

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

นายกำธร สติรกุล ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

๒๘ มกราคม ๒๕๒๕

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๕

เลขที่

1040529

